

14.defter

İçindekiler

1-Bir kişinin aklı,dehası neyle ölçülür 2-Ahret alemi bu alemle alttan bağlı 4-Veciz sözler 6-İman etmedikleri halde hayvanların,çocukların,delilerin cennete girmeleri nasıl olur 8-Evlilikte sorumluluk duygusu 10-Sabır,Saat ve ahret 12-Nun 14-Öfke ve kızgınlık 16-Sırrı ihlâs,Sevgi ve saygı 18-Travmalardan kurtulmak...20-Empati,Bekâr evli 22-Arkadaş ve arkadaşlık 24-Saygı 26-Her padişahın denetlendiği bir zat olduğu gibi bizide denetleyen lazım 28-İnayeti İlahiyenin gelmesi için 30-Zaman 32-Zaman boyut 34-Herkese göre gayb izafidir 36-Karadelik 38-Hedefi olmayan kendini hedef seçmiş demektir 42-İsmi batın ve ismi zahir cihetiyle arş 44-Göreceliğin özel teoremi 46-Nar ile nur unsuru 48-Hayvanın hakları insanın haklarından daha hassasdır 50-Evlilikte sorumluluk 52-Birlikte yaşamayı becerebilmek öğrenilen şeydir 54-Muhakemattan psikoloji tesbitleri 56-Saygı hürmet sorumlulukla orantılıdır 58-Aşırı tevazu yapanlar içsel alemlerinde bencil insanlardır 60-Üç kişinin gıybeti olmaz 62-Marifet sahibi olmak için..-Vehmin sebepleri 64-Senin hislerinin kainatta ve insanlık aleminde karşılıkları var 66-Yalnız namaz kılarken Settar cemaatle kılarken Adl isminin tecellisinde olursun 68-Kelam ve uslûb 70-İnsandan kelam çıkarken çeşitli tabakalardan geçiyor 72-Sözden çıkarılan mana 74-Muyûlat ve alt yapısı 76-Kelamın bizzat içinde olmayan manaları insan hangi yollarla açığa çıkarır 80-Muyûlatların alem misaline uygulaması 84-Lisanların farklılıklarının sebebi 86-Kelâmın semeratı 88-Mana nedir 92-Maanî-i beyaninin aşılması ve telkihi 94-Kelimeyi manalandırmak için 4 gaye 96-Kelâmın yüksek tabakası şudur ki 98-Söz ile kelime arasındaki fark 100-Marifet 102-Allah cc kalbin batınını ne için yaratmıştır 103-Hakikat ilmini ve hakiki hikmeti istersen...104-İman nedir 105-Akıl,kalp ve ruhla alınanlar 106-Kur'an A.Âzamdanda başlıyor 107-Marifet marifetullahı nasıl dönüşüyor 108-Vacibul vücudda tevhidin mertebeleri olmaz 109-Marifetullahın içeriğinde 3 hakikat vardır 110-Marifet çeşitleri 111-Marifet (Hülâsa) 112-İlimli burhanlı izahlar marifetullahıdır 114-Kürse kadarki makamları ve Kürsden K.Kavseyne kadarki meratipleri katetmek 3 yolla olur 119-Ayet 123-Çeşitli hakikatlerin eşyanın içine konulması 129-İman ve şuuru iman 133-Kürsi 143-Ayet hülâsası

153-Âyât 157-Âyat-ı tekviniye(Kevni ayet) 160-Âyâtın hulasası 166-Kıyası mürekkebe 170-Kelâmın selaseti 174-(Sözdeki)Beyanın istikametine devam edebilmesi için...176-Kelâmın her mertebesine niye hemen ulaşamıyor 180-Kelâm ve uslûbu etkileyen faktörler 182-Kelâmın delaleti vaz'iyesine neler yardım edebilir 184-Anlamak anlatmaktan daha kolaydır 186-Mantık ve onu oluşturan silsile 188-Bir milletin mizacı o milletin hissiyatının menş'idir. 190-Kelâmın hayatlanması ve neş ü nevası 192-Hakikatin keşfine mani olan... 194-Vicdan-Madde ve kanun nedir 196-Gaibi şahid suretinde görmek 198-Şatahat 200-Kalp ve paslanması 202-İnsanı hayvandan ayıran 3 noktadaki terakkisi...204-Kendini tanımayan karşısındakileri ve alemi de tanıyamaz-Kainattaki sırrı hikmetin delilleri 206-Ahlakın alt veri tabanı-Madeni hayat 208-Nev-i beşer niye perişan 210-Nebilerin nübüvve medar olmuş olan esasları-Tenkih-ül menat(İlletin ayıklanması) 212-Müstakbeldeki bedihi birşey mazide nazari olabilir 214-Delil iddia edileni ispatlamak içindir 216-Vicdan azabı 230-His duygudan daha latiftir 232-Marifetullah zihne Muhabbetullah hisse bakar 234-Vicdan azabının zihin yönünde karşılıkları 236-Takvadan maksat vicdandır

- Sonsuzluk latifelerinde sonda?! Sonda...

- Cem ve zahire söyle denebilir mi? = Zahir → Rububiyet
Cem ise → Ulubiyet

- Kabe dışarda iken gösterebilirsin. Kabeye gidersen gösteremezsin.
Nereye yüzünü dönersen O oradadır. Dışındaysan kibtendir. İçer-
deysen her yönündür.

- Kapı dışardan çalınıyor. İçeriden açılıyor. Nerede duruyor-
san dışardasın çaldığına göre... İçeride olan kapı çalmaz. Kopye,
çalıyor san dışardasın demektir.

- İnsan emeğini yemesi. Yani kendi (zahide-esbabda) üretiyor
ve kendisi yiyor.

- Dünyada bir işin bozulması demek, varifen başka bir işe başla-
mışın demek. İki bozulmaz. Şekil değişir. O varifen ya tamamen
seyah kısmen bitmesi, daha başka bir işe başlaması demektir.
Psikolojide bozuldu demek, başka psikolojiyle tanışmak demektir.
Psikolojisi kalıyorsa.

- Mur-u muhammedi (caim) dan kerimât yaratılmışsa, sebep sonucu
dopurmuş, sonuç sebebi dopurmuş. Çekirdek - ağaç gibi...

- Niyet; hayatının kiblesidir.

- Çekirdekten ağaca çıkması mı daha kolay? Ağaçtan (detaydan)
çekirdeğe (hülasalanmayı) çıkması mı? Kolay.

- Anne çocuğunu nasıl dopurur diye?

Bir kişinin aklı, dehası Allah (cc) anlayışı, kavrayışı tanınmasıyla
okulur. Başka işlerinde gabisi, aptali gibi...

- ilah edindiklerinden kurtul. Sonunda kurtulamayacak olan
birşeyi göreceksin ki ona Allah (cc) denilir. Dolayısıyla hür olursun.
İste asrı saadet.

- Kendinde bütünlük bilincini, sınırlarını yitirmeye deli deniyor.
- Kendini kendine sınırlarsan hürsün. Kendini başkası tarafından sınırlanırsan kölesin. Bunu der. Ben sırf akli esas alırım. Bu adam bir vasfının veya sıfatının kölesidir. Aklına köle olmuş haberi yok. Sen bütünlüğüne gelme nisbetinde hürsün, hakimsin. Sırf yaprak olma, sırf çiçek olma.

- Bazı hayatın yanlışlıkları, doğruya gitmenin trafik leuhaları gibidir.

Karga, çocuk, deli sana kötü söz söylese niye öldürmüyorsun? Çünkü iş boşaltılmış ses görüldüğünden ibaret olduğundan. İşini dolduramayanın boşaltıyorum demesi inandırıcılıktan uzaktır.

Filimleri, yazıları, şekilleri bilgisayardan bilgisayara bilgi akışını DATALAR dan yapılır. Dataların akışıdır. Bilgi akışı olmaz. Onun yarılına olan datalardır. Bilgi insandır. İlim yaşanırsa bilgi olur. Bilgi yaşamın ifadesidir. Konuşmalar haberdir.
Sana demeye gelen ilim sende işlenirse bilgi olur.

Haber, konuşmalar hep datalardır. İfadedir. İlim gösterendiği göstergelemdir. Ne ki benzin deposunu ekrandaki görüntüye benzemiyorsa... bu sayacı gösterdiği miktardan kimse şüphe etmez. O benzinin miktarı sayacı data olarak görünür.

Alınan bilgiyle kendini inşa etmek; Anne karrında annenin suuru bile alamaksızın büyümesi gibi. İnsanın ruhu için ilim insanı işeride kendi iktisini inşa etmesi lazım.

Alam-i Taayyünde Ahad, Ahmed'dir. Mim-i taayyünü kaldır,
Ahmed Ahad olur. İste Allah-ı samedin manasını anla.

O Zât-ı ahadiyenin aynesi kudreti ve o sıfat ve esma kad
velzharinin cevhari merkebi-gaybe Ahad'dır, ve mertebesi şhadetle
ise, Ahmed'dir. İste her iki cihan sayrinin rumuzu budur.

Ahad, Ahmed'in mim-i taayyünde zahir oldu. Bu devirde
evvel ahirin aynı geldi. Ahmed'den Ahad'e kadar fark bir mim-
den, yani taayyünde ibarettir. Bütün mevcudat-ı cihan o
mim-i taayyün içinde müstagraktır."

- Endişe etmek ayrı bir histir. Endişemiz olmasaydı insan nasil olurdu.

- Peygamberlerin (as), evliyaların hayatları içsel denge için eşsiz bir
müddetler.

- Ben burlarına rastladımki otudukca cahil, solduğarı, bencil
vs vs sıfatlarla sıfatlanırs. Sonki suyu gören çimento gibi. Daha
kötü, daha galim. Dahai cahil.

- Kur'an mahluk değil. Sende. Canlı Kur'ansın. O zaman hepî tara-
fın kurandığı mahluk değil...

- Ahiret alemi bu alemde alttan başlı. Nasıtki adanın zemini ile
karanın deplere alttan başlılar. Ama zahirde Okyanus bilmüş gibi. Termede
ayrı hatıkatın uzantıları, birbirinin farklı ifadeleri...

Dünyayı tanıyan ondan sordur,
ahireti tanıyan ona ısıtır,
Hak tealaı tanıyan.

O'nun nizesini tersih eder.

Geçmiş geleceği; suyun suya benemesi kadar benzer.

"Namaz, insan ile sirk ve küfür arasında bir perdedir. Namazı terk
etmek, bu perdeyi kaldırır" (H. Şerif)

- İman gaybdir. Gayb zahir olursa iman olmaz, tevbede olmaz.
Misali: Günışın batıdan doğması, sekerat anındaki durumu, fraşının son durumu imanı ortadan kaldırıyor. Artık şuhud oluyor.

M-E-T-i-N-

İmanını tazelenirmek, seni kayıpında canlı tutar.

İlim taleb edene serilir.

Dışardan kopuk kendinde yopunlaşmasına dikkat denir
Matematik ve Fizik sekilsiz düşüncelerdir. İnsana sekilsiz düşünme
kabilyetini geliştiriyor.

Nasılki bir denklemin yüzlerce denklemlerin hulasası oldupugibi,
düşüncenin ürettiği manalarda arka tarafında yüzlerce mana
zemininden besleniyor.

Ben konuşurken benim alemimde mana izini benim gibi
süremiyorsan o aynı kelimadan ben başka sen başka şey
onlarsın.

Yürümüş yolları yurumeden yeni bir yolda yuruyemersin.

İnsanlığa, insanlara söylemeyecek söyün varmi? İddia ettiklerin
insanlığa mal olabiliirmi?, hem uygulanabilir olmalı...

Bilimi formuğkuzede edebilmek soyutlamadır. Formüller mekandan,
şekillerden sıyrılıp aklin imal ettigi kendi katılıklarıdır.

Eşyadan soyutlanarak düşünmeyi becermen lazım.

Ben köprüden geçtim dememle sen köprüden geçmiş oluyormusun.
Demek manalar yaşamak için yoluyor. Yaşamam lazım.

Soyutlanan soyutlar

Getirdiğin gizliliğin, topağın gizliliğini ortaya çıkarmak için
topağa atarsın. Ki ta topağın gizlilikleri beri olsun. Aynıen öyle ki
insanın dimağındaki kileri beri etmek için kelam, söz, davranışları
onun dimağına tararsın ta ortaya çıksın.

Varlığı birliye götüreren, farklılıkları bütünlüğe Formül diyoruz.
Fiziğin herbir formülü birliye götürür.

Eşya haber getiren şekillerin Mana ve haber taşıyan datalardır.

Dışardan desteklenirsin ama hür yapılmaz. Dışardan birilerinin
desteğine bağlı olanın hür olması mümkün değil. Özaman hür
riyet işel kemalatinde doğru harekete başlamaktır.

Kendisini sınırlayabilen özgürdür.

Sonlu hayatını (dünyanı) Allah ccc) belirliyor.
Sonsuz hayatını bu dünyadaki tercihleriyle sen belirliyorsun...
Tersi olmasını istemiydin?

Fiziksel alemde duanın tesiri oynen gözdeki şü'a gibi tesirli...

Senin tercihlerin; tercih edilen şu kainat içindekilerle sınırlıdır. Bu sistem içinde tercihlerin var. Ama bu sistemin kuruluşunda tercihin yoktu. Ahiretin varlığının ve varlığının şekli hakkında yine bir tercihin yok. Tercih içerisinde tercihlerin var.

= NECİZ SÖZLER =

İlmi olmayan beden, suyu olmayan şehre benzer (Şems-i Tebîki)
Ölülerinize Yaşın süresini okuyunun (H.Şerif)

Delolar, belli de sande bulunan yaramaz bir halin icabıdır (Geylani)

Ölüm kimse kardeşini bir kusurundan dolayı ayıplarsa o kusuru işlemeyen ölmez.
Hizmet ederken size iftira eden, hakaret edenler olacaktır. Sordüğünüz hatırına sabredin ^{H.Ş}

Kolaylaştırın, güçleştirmeyin, müjdeleyin, nefret ettirmeyin (H.Şerif)

Kişî dostunun dini üzeredir (H.Şerif)

Namaz, insan ile şirk ve küfür arasında bir perdedir. Namazı terk etmek bu perdeyi kaldırır (H.Ş)

Geçmiş geleceğe; suyun suya benzemesi kadar benzer.

Benim üzerime kim bir salat-ü selam getirse, Allah ona rahmet eder ve ondan on günah düşürür (H.Ş)

Kul 4 şayle yükselir. Bunlar: 1- İlim 2- Edeb 3- Emanet 4- İffetir.

Alimler emme basma kulumbasına benzer.

Çile terahtında Meryemi dekuyabilirsen;

Aş ile aş arasında tencere var.

Çile imtihanında kadın ile koca arasında Abdullah var.

Ateşle aşın tencerestir durumu ise...

Rahman sıfatı → Ezeli Rahim sıfatı → ebede bakıyor. Kur'anı kerimde, Rahim ismi, daha çok Gafur ismiyle birlikte kullanılmıştır.

Böylece en büyük rahmetin mağfiret okuyununa dikkat çekilmiştir. Şu halde Mağfiret, Rahim isminin en güzel tecellisidir.

"Sizden her biriniz bir şeytanı vardır. Evet, benimde şeytanım var. Fakat Allah bana yardım etti ve şeytanım müslüman oldu, bana yalnız iyiliği emreder" buyurdu (müslim).

Ben kimim?: İddia veya söylediklerimizle ben ben değilim. Ben => Olaylar karşısında sergilediklerim davranış ve sözlerimin toplamıyla benim.

Kişilere göre temizlik farklı. Senin için ıttıfain olmadıysa için o yer temizdir. Aynı yer bir başkası için necistir. Çünkü o yerin hali ona ıttıfai olmuştur...

İman etmedikleri - niyet etmedikleri - halde çocukların, hayvanların, delilerin Cennete girmeleri nasıl olur?

- Nasilli - hanefilerde - bütün ibadetlerin temeli olan abdestin alınmasında niyet farz değil. İmanı olanın suya girmesinde abdest hasıl oluyorsa; hayata gelenler fıtrî imanlıdır. Bütüncü gözüyle ona sahib çıkıp ikrar ederler. Unutma her doğan-yaratılan - evamir-i tekvinîyenin mahiyeti olan imanlı doğardır. Ama müslüman olmalarında eyleme geçmeleri lazım. Bütüncü gözüyle kadar hem iman etmiş, herinde namaz, oruç, tutmuş gibi sayıldıklarından, Zilmedikleri namazlarını kaza etmezler. Çünkü kılınanlar kaza edilmez. Kılınmış sayıldığı için...

Olayları bir hep birbirleriyle ilişkilendirip karşı tarafa öyle davranıyoruz. Öyleyse bu sözünde, fiilinde birşey yok. Bunu tutup geçmiş halleriyle ilişkilendirsek hemen o doğru fiille bile su-i zan edertz.

Nasıl boş kafa olduğumu: 28-4-2010 Kuzuluk köyünde anlattım fiilen.

Havuzda kafamı soktu. Teşehhüde oturur gibi havuzda oturdum ve kafamı suyun altına kadar soktum. Kafam hemen suyun üstüne çıktı. Hacmi - büyüklüğü - kütlelerinden - boş olduğum - dan hem suyun üstüne çıktı. Demek boş kafalıyım.

Cennet de erkeklere dnyevi nisat hri
 danımlara dnyevi erkekler

başlık gibi görünen bu taksim Ruyetullah dolduruyor.
 hri + nisat erkek → dnyevi nisbiyet zirvesini yaşamak rinde.
 Geldiğin alemin son zirvelerini görmeyi rinde.

Cenneti cennet yapan bunlar deşit. Cennetin insanın ruhuna
 yaptığı en büyük inkilab ebedidir + Ruyetullah'tır. Cenneti
 Cennet yapan bu ikisidirler. Bu ikisi seğereyi hilkatin haricinde
 deki vucub hakikatlarıdır.

Kainatı bir sebeb-i vucudu muhabettir.

Muhabet etti kainat dirildi. Dirilen kainata ben sev dendi.
 Kainatta da camidatin, nebatatin, hayvanatin, vs vs lerin muhabetleri
 ortaya çıktı. Geçitli muhabetler zuhur etti. Oğama seni sevmeyi
 için, sen ilk önce sev. Sevki dirilisin. Sonra seni sevsin. Seversen
 dirilin.

- Hz Ali (r.a) " Bu kaidisiyle baki kaidedilen hak bir sözdür "

- Eht-i hak derki:

incinme incide Nden

Kemat-ı noksan imiş

incinen incitenden (Alvarlı)

Takva; kulun rabbiyle arasındaki sevgiyi yıpratma korkusudur. O
 yatacak diye deşil, sevmeyecek diye korkmaktır. Çünkü yanmanın
 en büyüğü O'nun sevgisinden mahrum kalmaktır.

" Ne kadar akıl ve irfanda kamil kimseler vardıkı geçim yüzünden
 aciz kalmış ve ne kadar ahmak ve bitedir kimseler marzuk ve
 muferriah bulunmuştur. İste bu hal akılları hayrete biratmış, mahir ve
 mudabbik olımi zoru zoruna yndık ve bidin etmiştir "

- İacid → sirullah
- İüüd → Zokullah
- Meüüd → nurullah' tır.

- İnsan benliğine gayb âleminde müşahade ederse O (HU) → On-
daki ben.
- Sühüd âleminde müşahade ederse → Sen → bendeki O
- Kendinde müşahade ederse → Ben → Ene demelidir.

İnsan benliğine:

- 1- Kendinde müşahade ederse → Ben → Ene
- 2- Sühüd âleminde müşahade ederse → Sen → Bendeki O
- 3- Gayb âleminde müşahade ederse → O (HU) → Ondaki Ben

Evlilikte sorumluluk duygusu (14-5-2010.)

Savaşın ortasında komutan sığıldım diye vazifeyi terk edemez. Evlilikte de böyledir. Neya cerrah ameliyat ortasında bu işten sığıldım diye bırakıp gidemez. Senin evlilikteki sorumluluk duygunda böyledir.

Aktelede sırf haklar yok. Sorumluluklarda var.

Aktelede ben merkezli yaşamamalı

Sorumluluk duygusu ruhsal olgunlukla paraleldir. Ruhsal olgunluğa ulaşmamış insandan sorumluluk beklenemez, bekleme ve evlenme.

Bu sorumluluklarda vasatı elmalı. Herseyde kendini sorumlu tutma. Çocuksu çocuklar, kuşaktan indilirmemiş, gölge çocuklarda sorumluluk duygusu vasata gelmesi zordur. Bunun tersi ise, çocuk yaşta çok sorumluluklar yüklenmiş çocuklar ise aşırı sorumluluk hisseder.

Sorumluluk duygusunu düşük yaşta verilmeli.

Çocunun günlük mutluluğunu sırf düşünmemek gerekir. Hzun vadeli düşünüp davranmak lazım.

Kuru kuru gılt çekmekte sorumluluk duygusunun gerçeği deşildir.

Hükümler insanın sorumluluk sahalarının hududlarını çiziyor.

Kişiyile diyalogun bir sebebi de onun ilgi alanıyla ilgilennettir. O zaman seni farkeder.

Kendine hedefler tayin et. Bu seni hayata bağlar.

Sorunu görmeden önce sorunu tanımlaman lazım. Sonra hangi yöntemle çözüür. ona kafa yormalı. Problemin, sorunun ne olduğunu net görmek lazım. Sakin yanıyla hareket etme. Hatta problemin ne olduğunu kapsındaki sor ve net anla.

Daha sonra soruları çözüme metode kadında ve etikette farklı farklı olur. Niçin benim yöntemimi kullanmıyorsun dememeli.

Kadınlarda sosyal ilişki daha güçlü. Empatisi, kıyas-ı binetsi daha kuvvetli. Olayların his boyutlarına daha duyarlıdır kadın. Ama yanlışlığının emini olana kadar su-i zan etmemeli.

Sorun hissedince kadın konuşma ihtiyacını hisseder. Erkek ise kendi kabına çakılmayı tercih eder. Sorun çözüme kadın süreçte erkek sonuçla daha çok ilgilenir. Kadın duygu aktarımını, ifadeyi daha ön planda tutar. Erkek bilgi aktarımını daha ön planda tutar.

Sorun çözerken insan kendinin ve karşı tarafın psikolojisinin bilgisine sahip olmalı. Yani ben şu anda duygu salıyım miçünümde yoksasabıyettim mi? Karşı tarafı da böyle düşünmeli. İlk önce kendini tanımalı. Yoksa karşıyı zaten tanıyamazsın. Nispetki bir yere gideceksen haritayı önüne alıyorsun. Neredeyimce parmağını koy, daha sonra nereye gideceğine parmağını koy. Ve bu iki nokta arasındaki en kısa doğrultuyu bulursun. Nerede olduğunu bilmeyen nereye gideceğini bilmez.

Kendinin zaaflarını, korkularını, dayanılmazlarını, korkunçlarını ve yaşını vs vs'lerini iyice tanımlayıp tanımlaman lazım.

Söylenceçlerini de yavaş yavaş indir bulut gibi. Bulut bir anda ölümlü yağmurunu indirirse kâr yerine zarar verir. Toprağı da yok olur. Kargı gibi yavaş yavaş yeri ve zamanında yağdı yere tutunarsın.

İletişimde beden dili çok önemli. 10 dk konuşacağına 5erki dolu güzel bakışı, bir illikat bir harmoni sitresi yok eder.

3 türlü iletişim var.

1- Sözlü

2- Karşılı

3- cüsu iletişimsizlik.

En kötüsü de iletişimsizliktir. Karşılı iletişim dahi olsa iletişimsizlikten daha iyidir.

Karı koca bedensel beraber olabilirler ama ruhsal beraber olamazlar! Bu çok ilginçtir. Bazı bedensel iletişim yokken ruhsal iletişim yapabiliyorlar, yapılabiliyor.

Çocu aileler iletişimi becerememek şöyle dursun, iletişimin ne olduğunu, mucizevari çözümlere vesile olduğunu bile bitmiyorlar.

Niyet okumak ruhen alpmlaşmamış salıparı yaşam tarzı sürenlerde ortaya çıkan psikolojik takıntı hastalığıdır.

İnsanın konuşması ve davranışını belirleyen elindeki bilgi malzemeleridir. Karşındakinin elinde doğru malzemeler yoksa doğruyu nasıl konuşsun ve yapın. O zaman onun doğruluk malzemelerini sağlayın.

Ailede uzun vadeli çözümler, formler üretmeli. Günlük sorunları elbette çözümlenmeli, fakat uzun vadeli planlar yapma. Ve uygulamaya samimi sarılmalı.

Konuştuktan sonra düşünme.

Evlilikte bir gün kör, bir kulajın sapır olması lazım. Ruayetindekilere hata yapma şansı tanıması lazım. Günah yapma değil, hata yapma fırsatını..

Sabır; iki ayrı parçaların kaynama muhteli vermektir. Hata ile hatasız düzeye kişinin çıkmasındaki yolu, zeminin adı sabırdır. Sabır şerit gibi, yol gibi bir zemindir. Onun üzerine parçaları monte edersin. Bir sonraki aşamada diğer parçalar katılır. Sonunda araba çıkar. İşte Araba fabrikasının başından sonuna kadar sürecin zemine, ortamına sabır denilir.

Sabır; hakikatların ortaya çıkmasına zemin olmaktır. Bitkinin büyümesine toprak olmaktır. Sabır; neyi ne zaman, niçin ne kadar yapabileceğini bilmektir. Hormetmek değil. Farklı çıkış yolları bulup olayı farklı pencereden bakmayı öğrenip, farklı tarafın uyanmasına ve kendi tahammül ve farklılığının farkına varma sürecidir sabır. Heticesi görülmeyen, sahili olmaya denize çıkmamaktır. Ammadığın ve kendini aşan seviyelerle karşılaşmaktan da kendi donanımlarının farkına varma vesile olur. Hayvanlarda bu süreç fitridir. Şuurlu değil.

Bitkiler zamanla büyüdüğü gibi, kişilerde doğru davranışını da zamanla becermesine musade etmektir, fırsat tanımadır sabır. İnsanın fıtratında ceher olarak sabır var. Bunu nasıl, nerede kullanacağını bilmek öğrenmele mümkün ki bunun en güzel misali haçda oluyor. Orada toplumsal sabır öğreniyorsun. Kazanılması gereken beceridir sabır. Hadiseleri zamana yaymayı öğrenmektir sabır. Fabrikanın girişinde arabayı beklemek değil, fabrikanın sonunda arabayı beklemektir sabır. Sabır eşyanın kıymeti kadar değer vermektir.

Evlilikte %100 arama. % 70-85 arası iyi olursa yeter. Yaşlandıkça tercih sebeplerin hem artar, hem daha detayları ararsın. Hem kartlaşmış kök toprağa tutunamaz.

Aşık olur öyle. eulenirim yanlıştır. Ailede aşk değil iyi ilişkidir.

SAAT VE AHİRET

Gelecek zamanın delilleri olan, alemi tağayyürü, saatın çalışması... Saat sanki zamanı imal ediyor. Dozer gibi yok olan yolu açıyor. Gaybi aratıyor. Senin saatın geleceği getirmesinden şüphen varmı? Olmayan ve daha gelmemiş gelecek zamanından şüphen yoksa, bu alem saat- nında ahireti aratıyor, onu burada var ediyor saat gibi. Saatin tık tıklarına mukabil kainat an be an şekil değiştiriyor. Saatte ses var ve hareket var. Kainat saatında şekilde var, kokuda, mana aktı- cılığı, farklılıkları da var. Bu alem böyle bir saat. Hiç düşünün mü? Olmayan zaman nasıl var oluyor? Gelecek nasıl hayra geliyor. Hazır nasıl mazi oluyor bir yerde yapıyorlar. Bu 3 zaman nerede ve nasıl yayılmış? ki 3 zamanla vasıflandırıyoruz. Gelecek nereden buraya nasıl geliyor. An nasıl nereye geçebiliyor. Yoksa zaman bir zemle, bir serit ve bir ip mi? ki eşya an be an ona asılıp, konup gösteriliyor. Saatın çalışması gelecek zamanın en kesin delilleri olduğu gibi, kainatın tağayyür etmeside geleceğin, ahiretin kesin delilleridir. Tersini bi düşününki zaman donuk olsa. nasıl olurdu? Alem tağayyür etmiyor, saat tık tık yapmıyor. Sende olduğun gibi ve olduğun yerde durup kalsaydın...

Acaba saat kalkıp geleceği burayama taşıyor? Yoksa geleceğin buraya-hazıra-aktipininin geldiğininin haberini mi veriyor? Gelecek ve geçmiş zaman varsa, şimdi nerede acaba...

ن (NUN)

Elmalılı H. Yörük. Cild:8 sh:179-192

Sure-i Fatıha, sonra da Kalem nazil olmuştur.
(Alak: 96/4-5) "Kalem ile öğreten de. O insana bilmediği şeyi öğretti"

Yarıya kalem ile başlayacak ve bundan en büyük matlubun idrak ve ahlak olmasına tenbih için idrak ve ahlak-i Muhammedî'nin büyük-
lûpü ve imansızların, ahdâksızların, müdahiblerin algatılıpı ve itaat lûyık
olmadıkları...

İsm-i evvel ve âhiri bir olan ن لötürdür.

nezarımında bir merkeze nazir nisf-i küre şeklinde tecelli eden
dilemin arz ve semasiyle sûret ve manasını veya kalemle yazı yazılan
bir hokka ile mürettebini andırır bir şekilde yazılan ن harfinin bil-
hassa kendisini göstererek fıtratta kalem ve yazının merge'ye gayesine
telih ve bunlara kalem ile lisanın ve yazının ve ehl-i kalemın kıy-
metine tenbih ederek tehadidi, dâveti ifade eder bir harftir ki, zihinleri
bir noktada derinlere götürerek kitab-ı münzelden kitab-ı hikmete ve
meb'de-i vücud kadar bütün harfleri düşündürür.

meye-i hayat olmak üzere taraf-ı Rahmandan nâzil olan Kur'an
ile diyet direbileceğine ve kalemlerin onun için çalışması lüzumuna da
zevkî bir delalet vardır.

Allah-ı Tealanın ilk halkettiği şey kalemdir. O yaratılınca bütün
olacaklar cereyan etti, sonra buhar yükseltildi ondan semavat
yaratıldı, sonra ن yaratıldı. Arz, o nunun sırtına döşendi, sonra
arz hareket etti.

(H.Ş) "Allah-u Teala nunu halk eyledi, sonra onun üzerine arz bast
edilip döşendi. Bu sebeble nun, ırdırob ile dıprendi. Bu sebeble arz,
meyd (meyl) ile şalkolandı, bu sûretle dâpitar
oturtulup ontarla tesbit edildi."

Lakin dikkatle okunacak buntar bize şunları anlatmış oluyor. İb-
tida da kalem-i âla denilen bir faktir-i ezeliye kıyamete kadar
ceryan edecek şeylerin bir prozesini yapan ruhanî bir mebd, bir
kuvvet yaratılmıştır ki, buna, bir çokları akt-ı evvel veya nur-u
muhammedî demişlerdir. Sonra madda yaratılmıştır. Buna, ceuher
dahî denilmiştir. Sonra bir su buharı gibi gaz halinde maddeden
ecsam-i semaviyyeye yaratılmış.

sonra kâsı-ı arz ta'bir ettikimiz toprak ve cemadet tabakası yaratıl-
mağa başlamış ve bu taraftan o Nun maddesinin üzerine bir kabuk ha-
linde yayılıp dâsenmiş ve bu suretle arz husûle gelmiştir.

Herşeyden evvel ve ahir bir olduğu için, herhangi bir şeyde bir
mabdeden nihayet aynı me'b'dee dönmek üzere vaki olan her hareket bir
devir demek olduğundan âlemin ve bütün ecramın hikmetinde asıl olan
kürviyettir.

(H.Ş) "Haberiniz olsun ki, Allah ilk halkettiğinde kalem-i halk
etti de ona dedi ki: "Yaz" Ya Rabb ne yazayım ki?" dedi. "Kaderi yaz"
dedi. Dedi ki: "İşte o saatte kalem olmuş ve ilâ'î-âbed olacak ile
cerayan etti"

bütün ulum ve dünya ve âhiret umurunun kıvamıdır. Çünkü
kalem, lisanın kardaşı ve Allah tarafından bir ni'meti ommedir.

Kalem, gaibi, muhatob mevkisine koyar. Bu sebeble insan,
lisan ile yakınına anlatabildiği meramını kalem ile uzaya da an-
latabilir. Bu kalem, uzunluğu sema ile arz mabeyni kadar nurdan bir
kalemdir.

2/117 "Bir emri murad etti mi ona yazılır Ol den, olur der"

rivayet olunmuştur ki "Allahın ilk yarattığı kalemdir"

Diğer bir rivayette de "Allahın ilk yarattığı aklıdır"

Diğer bir haberde de "evvelü mahalakâlah bir cevherdir ki, Allah u Teala, ona
heybetle nazar buyurdu. O eridi ve sühnet peyda etti. Ondan bir duhan
ve köpük çıktı. Duhandan semavati köpükten arz yaratıldı" diye
varid olmuştur. Bu haberlerin mecmuu delâlet eder ki, kalem ve akıl
ve mahlukatin aslı olan o cevher hepsi bir şeydir, yoksa tenakuz olurdu.

29/48 "Sen bundan evvel kitab okur değildin, hata da elinde yazı
yazmazsın"

42/52 "Sen kitab nedir?, insan nedir bilmiyordun"

Peygambere kasem olunan kâlemlerden murad, O'na bildirilmiş ve önce ma-
lum olmuş bulunan kalem-i fitrat veya kalem-i evvel veya kalem-i o'la
denilen kalem-i ilâhî olmak lazımdır.

Kalem, kalem-i ilâhîde bil ibare nass, dolayısıyla kalem-i beşer hak-
kında da bil işare zahir demektir.

Binaenaleyh kalem-i kasem edilmekle cinsi, cins olmak hayriyetiyle
tebeil edilmiş olmakla beraber her ferdi de tebeil olunmuş değildir. Zi
ra hakkı iptal veya ibadullahı ızzar yolunda zeylanet ve ahlaksızlık

veya idraksizlikle fitne ve fesad vadilerinde cereyan eden yalancı ve mecnunane kalemeler tebcile layık değildir. Onlarda birer kalem olmak itibarıyla ehemmiyeti haliz iseler de, hak ve hayır cihetiyle değil, şerr ve zarar cihetiyledir. Bundan dolayı burada bu kâsımın arkasında cununun, fitnenin nefsi ve ni'met-i Rabbaniyenin idrak ve ahlakın, ecrin büyüklüğünü beyan ve ahlaksızların, yalancıların zemmisi ile o cihete de, kalem-i Haktır.

Yazı yazan asıl kalem değil, onun arkasında göze görünmeyen bir akıl ve idrak sahibidir. Kalemde'nin maksad da, kendisi değil, o yazdılarıdır.

Bu bize şunu da anlatmış oluyor ki, bu ayetler nazıl olurken kalem-i a'lâ cereyan ediyordu ve daha edecektir. Nikâh - 8. Hadis-i şerifi kalemın cereyanı tamamen durmuş demek değil, onları yazılmış bitmişim fakat olacaklarla kalem kurumuş değil, onları yazmak için cereyan etmektedir demek olur.

Kalem-i beşere nazaran yazıcılar ehl-i kalem, akıl ve idrâk sahibi insanlar, hem de göze görünen bedenler değil, insanlık hakikatını teşkil eden suurlar, zekalar olduğu gibi kalem-i a'lâyâ nazaran da haricde süver-i eşyayı ve zihinde süver-i maniyi yazan Melaike, onları yazanda Hak Teolodir. Bunun için burada **وَمَا يَظُنُّونَ** un faili olan zamir, kalem-i beşere nazaran müdrük insanlara işaret olduğu gibi kalem-i a'lâyâ nazaran da Melaike olmak üzere tefsir edilmiştir. Bazı tefsirde nas, bazıların da da Melaike denilmesi bundan dolayıdır.

(Not: Benim ahlakçıyım: Bu yazı Leuh-i mahfuz değil. Leuh-i Mahuisbattir. Yazılmaya devam ediyormuş. Ve melaikelele ve insanlarla alakalı bir mekâmdır. İnsanlar ve melekler yazdırıyormuş).

Kadınlarda daha çok aptamatta, erkeklerde kızma olarak dışarıya çıkar. Vucudda asit salgılar ve bu yüzden yıkıcıdır. Vucuddaki tüm yapıcı maddelerin deplasından ayrılır. Kana karışır. Çünkü vucud onu savaş hali kabul ettiği için herşeyini kana karıştırır. Öfke vucudun nükleer- negatif- enerjidir.

Majlup etmek istiyorsan kendi aklarına öfkelenerek gelmen lazım. Öfke bir kaynaktan besleniyor. O kaynağı kesince öfkede olmayacaktır. Kaynağı bulmak lazım. Öfkelenme demek çare değil. Öfke anında çözüme gitme. Öfke düştüncüye devre dışı bırakır. Ejir sen öfkeleneni düşündürmeye getirebilirsen öfke duygusundan sıyrılır. Düşmanını majlup etmek istiyorsan öfkelenir ve kendi sahaya, aklarına rahatlıkla çekebilirsin.

Karşı tarafı sevgiyi çok verirsen kendine bağlarsın. Karşı taraf bu sevgiyi kaçırılmamak için gayrete girer. Eğer diyalogda sevgi yoksa kaybedecek birşeyi olmadığını düşünür ve de bağlar zayıflar.

Sevgisi olmamak başka bir şey. Sevgisi var ama ifade edememek başka bir şey.

Babaların sert durmalarının bir sebebi; reddedilmek korkularındandır. Saygı göstermezler korkusundandır. Bu korkudan dolayı sert durarak iletişime girmezler.

Hatalarda genelleme yapma. Kişileştirme. Sırf o fiiline ve eylemine veya sıfatına deyip ifade etmeli... karşı tarafta kişileşime hayır denmedi diye onlar ve rahat eder. Unutma her mestepini çiraklığı olduğu gibi, her bisin terbiye edebilme çiraklık ve ustalık dönemleri vardır.

Rütlerini karıştırma. Her sahada herkesin ayrı rütleri var. Başarılarında var. Yaşam tarzıyla mestepini karıştırma (Komutan misali).

Çiçeklilik yaparsan nazik olursun, acıyan olursun. Yaptığın işin sana yüklediği yükleri, kağandırıcı fikir ve hislerine dikkatli ol.

Allahın yardımını olan inayet şu 4 sığata geliyor: 1- Sabır 2- Şükür 3- kazaya rıza 4- kadere teslim olursan inayet geliyor.

Müsi betin qoşal Marı ve kalbe yerleşmesinin sebepleri: 1- Meraktır. Hem muvazenesiz merak kadere karşı bir nevi itiraz ve tenkid ve rahmete karşı bir nevi itkihamı işlemem eder "

Farkım nurcu oluşurudur.

= Sırr-ı ihlas =

- Meşveretlerde sana muhalif rey beyan edenı harme debilmektir...
O meşveretten sonra o reyine göre muamele etmemendir.
- Hizmet-i Kur'anıye ve nurıyede başına ne gelirse kaderi farkedip etmek manasına gelen itirazı yapmamaktır.
- Karşı tarafın penceresinden bakabilmektir.
- Karşı tarafı insoftla dinlemeyi bilmektir.
- İş aleminde Allah'tan razı olma latifesini yapmaktır.
- Meşrebleri ve meslekleri kuzaklayıcı halet-i ruhiyesini hissetmemendir, zerketmemendir.
  - Geçimsiz ve bapnaz olmamandır.
  - Kendine meşkul olmayı becerebilmendir.
  - Hadiselerin tarzıki altında iten kader-i ilahinin; irini, özünü, yüzünü farkedip görebilmendir.
  - Müstümanların imkanın dairesinde dertlerine kasmandır.
  - Duygularını, hislerini ve latifelerini kontrol edebilmendir.
  - Allahın rahmetini insana ulaşmasında ara formüllüğü'nun farkında olmaktır.
  - Allahın verdiği çok çeşitli pencerelerden bakmayı tasım olduğunu farkındalığına getmektir. Kendi pencerelerini ve zavıyeni karar kılmamandır.
  - Her farklı boyuttan bakıp hiç bir boyuta hapsedilmemandır.
  - Dış dünyanın ağırlığına bile iş alemi pırl pırl ıslıdayan halet-i ruhiyeyi yakalamış olmandır.
    - Hiçbir şeyi davranın önüne geçirmemendir.
  - Herseyin ortası karar olduğunun iz'arında olmaktır.
  - Kazanılmış, varolan desthalarının kıymetini kaybolmadan, ölmeden önce bilip ona uygun davranmandır.
    - Netse hamile olup, onun istekleri karnına isteklerinin (ruhumun) işerisinde saklı olduğunun uyanıklığında olmaktır. (Unutma: Onun görmesi, işitmesi, istemesi hep seninkilerle beraberdir. O başka gözü kullanmıyor. Senin kullandığın gözü vs organlarını kullanıyor.)
  - Doğruyu yapmak → ihlas. Bunu yaparken istemediğin şeyler dahi olan Rızay-ı ilahiyi düşünüp, Rabbim bundan razı olmuş bana ne düşer → diyebilme halet-i ruhiyen sırr-ı ihlasındır.

= SEVGİ VE SAYGI =

İnsan duygu ve hislerle donatılmış. Bunları kontrol etme ve faydalıya kanallara etmeyi kişi öğrenmek zorunda...

İnsan cümen ve ruhen büyüdükçe sevgisinin çapı da büyüyor. İlk doğduğunda insan annem... daha sonra babam... daha sonra kardeşlerin, oyuncaklarını, çevrem ve alem-i İslam sathına kadar kucaklayan külli bir sevgi boyutuyla tanıyor.

Ruhunda da böyledir: İlk kendini tanıyor, kendini kontrol ediyor. Je kendinden zevk almaya beceriyor. Sonra meşrebimdekileri, daha sonra cemaatımı, daha sonra dîni cemaatları, daha sonra masî-hal-İskbal müslümanLARIMI sevmeye başlıyor ve kucaklıyor. Kucaklama nisbetinden muacel mukafat olarak da onların varlıklarından, sıfatlarından zevk almaya başlıyor. Kişinin bu dairelerin hududları ne kadar sa ruhen o kadar genişlemiş demektir. En geniş de Rabbim deyip sahib-leitmesi melekût boyutuyla beslenmeyi beceriyor. Taassüb yapantarın taassüb hududları onun ruhen gelişmiş dairesi kadar o lduy'undan şüphe etme... Bunların sahası somuttan ta soyutun nihayet hududundan zevk almaya becerebilen bir ruhun boyutu ve ona açılan koridoru düşün.

Soyuta geçemeyen sevgi somutu kutsallaştırır. O kutsalla dışı şey de onun kıymetini ve değerini belirler, Je onun peşinde koşar durur. Çünkü kişi arabasından, parasından, kadından zevk alıyor. Biri model de düşünün ki somutun tümü alemde yok olmuş soyutlardan zevk alıyor, vacib-ül vücud aleminden besleniyor... bu kabtiyarin dairesine bak...

İnsanın kontrol etmesi zor olan şeyler hakkında sevgisini daha temkinli harcaması lazım. Daha sonra kontrol edemirse o duygu insanı kontrol eder. Yani kontrol edilmemiş hisler ve duygular seni kontrol ediyor demektir. Yani yanında değilsen, nerede olursan ol nihcede benim yanımda değilsin... O zaman o seni kontrol etme nisbetinde sana acı vermeye başlar.

Sevgi duygusunu öyle şeye bôilaki o sevgi duygunu devamlı, canlı, taze taze seni beslesin. O seni besleyemersen sen onu besleme adına yaptığın eylem seni kendisine gömer. Sana o duygu mezar olur.

Sevpi telefon bataryası gibi.

Telefon kartın ise imanındır. İmanın yoksa, kartın yoksa telefon demir yapısından ibaret kalır.

Telefon numarasını çevirmek, yani nihayetsiz kaniatlardan onu o numarayı çevirmek → sunnet-i seniyedir.

Sevpi → güven oluşur → korku azalıyor. → Kişiler arasında duygusal alış-verişler başlıyor. Yani sevpinin olduğu yerde güven de hisseder kişi. Kendini güvende hissedende korkuları zail olur. Korkularının zail olmasından ümitleri canlanır ve kişiler arasındaki diyaloglarında canlı ve samimi olur. Toplumun bütün yaparı, canlı tutarı sevpi duygusudur. Düşünebiliyor musun ki; senden sevpi kalksa ne olurdu?

Sevpi duygusu sende potansiyel olarak var. Sen onu uyandırıp üretmen ve yönlendirmen gerekiyor.

Başlar sevpidir. Ve de çok çeşitli isim ve sıfatlarla ifade edilir. Misali: Çouk annesini sever.

Çoucuğun babası o çoucuğun annesini (yani hanımını) sever. Başka insanlar o kadını (anneyi) başka maksad için sever.

Ne garib insanların başları var. Gözükmeyen fakat selikten daha saplam olan başlar hisleridir.

Sevpiyi uyandırıp yönlendirmek için kafa yörmek gerekiyor, yatırım yapmak gerekiyor. Sevpiden daha önemlidir sevpinin nesnesi. Yani neyi sevdiğindir. Sevpi hissi tarafsızdır. Senin yönlendirmeli değer alır. (aşm) mı Allah ccc) hakettiki için seviyor. Ey hasan sen hak etmediğini niye istiyorsun ve sahipleniyorsun?

Neyi seviyorsan aklını ona göre programlanıyor. Akıl onun sıfatlarını üretmeyle meşgul oluyor.

Bazıların sermayesi → para vsler

Bazılarında sermayesi → yönlendirilmiş, kontrol edilebilmiş sevpidir. İnsanın en büyük sermayesi duyguları, düşünceleri ve hisleri ve de hassasiyet-i ruhudur. Buntardan daha büyük sermayesi yoktur. Çünkü buntar diğer sermayelerini yönlendirir. Bu özellikleri sermayeleri yoksa maddi sermayelerini de yok olur.

İnsanlar sermayelerini ihtiyaçlarına göre değerli sevgilerinin yönlerine dönük yatırım yapıyorlar, yapıyorlar.

Sipariş ve çocuğun olası: Her istediklerini veriyorsanız, çok iyi siparişin çok kötü çocuğun olur.

İnsan hak ve sorumluluk dengesini öğrenemeyen insanlar topluluğunda devamlı sorun ve sıkıntı çıkar. Haddini ve hududunu; hak ve sorumluluklarının dairesi çerçevesinde olmalı ve aramalı. Çocuklarına mutlu etmek adına hududları çizilmeli. Fiili olarak haddini öğret.

Acılar bana ne öğretti ve öğretiyor diye işeriklerini görmeli. Bu başıma niye geldi çare değil, bu bana ne öğretti diye bakmalı.

Yaşam tarzının ne olduğunu net görmek ve ifade etmen lazım. Ki ümitsiz ve karamsar hayat bakışından kurtulasın.

İnsanları bağışlamak ve affetmek anında beyinde mutluluk hormonu ortaya çıkartılıyor. Ve beyindeki çok tranvaların çözümüne yardımcı oluyor. Tranvalardan kurtulmak: 1- Tranvaları net tanımlamak. 2- Af yolunu seçmek. 3- Duygularını ve hislerini ve de aktırını ruhi dayanımlarında makul seviyeye çekmek 4) Kontrolüne almak. 5) Bastırmamak. Ağrıya çıkartıp onu mantiki ve ilmi çözümlerle karşılık vermek 6) İlteli, sorumluluk duygularına sahip olmak. 7) Zihinsel yüklerden kurtulmak için +, - görmek gerekiyor.

Ateşle çok ilgilenirsen yakar. Az ilgilenirsen söner. Seyide böyledir.

Eleştiri yapacağın zaman sen dilini kullanma. Beni kullan. Yani Sen söyle söyle yapıyorsun, yanlışdır gibiler yerine; senin o hareketin bende söyle karşılık bulup rahatsız oluyorum. Yani bana bakan tarafın; beni rahatsız edenleri öne çıkarmak daha doğru olmalıdır.

"Hedefi olmayanları, hedefi olanlar yönlendirir, hedefi Allah olanıda Allah yönlendirir."

"Cahilâne kalu selamo" deyin.

= EMPATI = (30-5-2010)

Kendinin güçlü ve zayıf taraflarını tanırsan, karşı tarafın güçlü zayıf taraflarını tanırsan daha isabetli kararlar verirsin.

Empatiyi yapamayan oradan kendini seyredermez.

Empati yapabilmek aynı zamanda beden dilini ve karşıdan kendini okumak, yazma becerisidir. Bu başlı başına okuma yazma becerisi gibidir. Bu duygusal okuma yazma melekesidir. Bunu becermeyen duygusal kör ve sağır gibidir. Bunları küçük yaşta beceri olarak geliştirmeli. misali: Yeni doğmuş fare yavrusunun 6 ay gözünü bantlıyorlar, hiç acılmıyor. Daha sonra farekelerin beyinde görme merkezi gelişmediği için kör kalmışlar. Oysa göz orpanları sağlam olduğu halde. O zaman bu melekelerinde yani duygusal okur yazar ve sağır olmamak için küçük yaşta öğretilmeli... Empati düştürün değil öğreniliyor. Öğrenilmezse çok zalim oluyorlar. Bu empatinin düşmanı ırkçılık, enanîyet ve ben merkezli olmak.

İnsanı en çok rahatsız eden; aşçıplanmak ve kendisinin yok kabul edilmesidir.

Sadece sonuçlara bakıp çözüm üretmezsiniz. Sürece, sebeplerine de bakıp çözüm üretilmeli.

Karşı tarafın duygularını nazara almamak sorunun çözümüne yaklaşamazsın.

Empati güzel ilişkilerin motorudur.

ideal yönetici; başkasının işini kendi yapmaz.

Karşı tarafın psikolog gibi olmasını bekleme. Karşı taraf beni anlasın, niyetimi okusun bana öyle davranmasını bekliyor. Bu yanlıştir. Karşı taraftan niyet okumalarını bekleme.

Aşırı fedakarlıkta dopru değildir. Karşı tarafın vasifesini unutmamak ve tembelliğe atılmaktır. Hem bencil yaparsın. Bazen de

fedakarlık kursu tarafı etkileyip kitleleştirmek için de olabiliyor.

Sadece sonuçlara odaklanma. Sebeplerini de görmek lazım.

Kişilerin rolleri farklıdır. Odadaki rol. Dersteki rol. Mutfaktaki roller hep farklı farklıdır.

Kaliteli sebeplerin, ilişkilerin kaliteli sonuçları olması normal.

Lokantada dikkat edersen yemeği ilk önce koyuyorlar sofrayı süs-terler ve yemeği aule etmekte. Taki daha çok aksın, daha çok o yeşillikler arasından yemeği tattım etsin. Adeta yemeği yeşillikler paketi ile sunarlar. Aynı bunun gibide, ilişkileride önceden hazırlık aşamalarını yapmak, daha sonra ona temayı öne çıkarmak. Dikkat edersen malların reklam kutuların mallardan daha parlak...

Birşeyin payandaları, önermeleri, öncüleri olursa ilişkilerin ömrü kısa olur. Misali: Cevizin, elmanın kabuğundan çıkarılırsa ömürleri çok kısa olur.

NE önemli ama NASIL da önemlidir.

Kaliteli ön hazırlıkların sonucunda kaliteli ilişkiler ortaya çıkar.

= BEKAR - EVLİ = (30-5-2010) (Zeytinburnu-İST)

Yaşamana, hayatına bir amaç verisen; yaşamak değer. Öyle bir yaşamın amacı olmalıki hayatını ona, o işe vermeye değer.

İyi bir ruh sağlığı iyi uyumlu, iyi iletişimi olanlarda görünür. Evlilikde iyi bir ilişkinin izinin kurulmuş.

Yaşam becerileri: 1- Yaşam biçiminin 2- Diğer insanları tanımada empatik iletişim 3- Uzlaşmacı olabilmesi 4- Muhalifine tahammül edebilmesi 5- Öfke kontrolünü yapabilmesi 6- Sorun çözme metodlarının varlığı 7- İletişim metodu 8- Tanış düşünce kalıplarının farkındalığı. 9- stresle baş etme yöntemleri 10- Kendinden zevk alabilmesi 11- Kendi style barışık olması, kişilik çatışması yaşamaması. Yani müvazenesi ve muhakemeli olması... Bu ve bunun gibi değerlerin toplanmasıyla ahlak normlarını oluşturun

Hukuk: Bir menfaat paylaşımı ^{Kazınaların} ~~veya~~ ^{Başvuruların} belirtildiği menfaat paylaşımına hukuk denir.

Vicdan ise: Vicdanın belirttiği menfaat paylaşımına da ahlak deniyor. Vicdanında inkişafı; birisine hesap verme sorumluluğu hissetmesiyle gelişir.

Samimi ve soylukli ailelerde: 1- Birlikte zamani cok gestirenlerde
2- Övgü çok kullanildiği evlerde 3- Beraber ibadet ettikleri kaynak-
larının bir olan ailelerde huzurun daha fazla olduğu...

Bir yere ve işe uygun olan formülü tamim etme, genelleme.

Sorumsluluğu hürriyet diye taktim ettiler

Bu sırada en büyük sorun ahlak erazyonudur.

Kalay ulaşıma.

Birbirlerini tanımak için uzun arkadaşlık değil, uygun arkadaşlık
olmalı.

"Hüsn-ü Zannı olanın hayatı güzel geçer (i.azam)

Sizde olmayan meziyetlerle sizi metheden kimsenin, sizde olmayan
kötülüklerle de bir gün kötülüğe cepini unutmayınız

Kibir taşıyan kafada, akla rastlayamazsınız,

Komşudan gördüğün ayıpları, emanet bil; sakla, kimsenin sırrını
kimseye söyleme. Seninle istişare edene doğruyu söyle

İlim meclisinde sakin kizma. İnanılması zor olan hikayeleri anlatma.

Yüksek sesle konuşma.

Susmayı adet edin

Seninle meşveret etmeyene fikir verme

Öğrenmenin ausını bir müddet tatmayanlar, hayatı boyunca
ehaletin zilletini yudumlar.

Sorun edinirsen sorun vardır. Sorun edinmezsen sorun yoktur.

^{Okundu} Doğru olmayı, doğru yerde durmayı becermen lazım. Bunu becerir-
sen orta ve uzun vadeli süreçte sen kazanacaksın. Kısa vadede de
teşirini pek görmeden bile... Kısa vadeli gözümle gündeliği kurtarabilirsin.
Ama bu çözüm değil. Belkide en büyük hatamız bu. Uzun vadeli çö-
zümün içinde ahiretin varlığında gözümün bir parçası olmalı ve de
hadiseleri RAFINERİ etmeli... ilk önce hedefin net olmalı. Sonra
ona varmak için gözümün üretmeli. Almanya'daki sınıktaların
çözünü, kısa vadeli gözümle bakıldıkandan kaynaklandığını
gördüm. Maksadına varmak için en büyük vasfın ve sıfatın
SABIR olmalı. Sabir ruhun malzemesidir. Sürece uygun davran-
maktın Sabirda kısa vadeli gözümün kaldırmıyor. Küçük hesab-
larla büyük hesapları yapamaz hale gelmemeli. Sonrasında eyvah
diyoruz ama çare değil. Sorunu başkasına yitirmekle, onu suçlu gös-
fermette sorunu çözmüş olunmuyor. Bakarmısın ki sorunlarınla

baş etmek için çözüme katkısı olacak dostların var mı? Niye çok kendine sormayı becermeli ve hakikatlerle yüzleşmeyi bilmeli. Kendini değiştiremezsin ama yönünü, yolunu değiştirebilirsin. Değirupol seni bulmaz. Sen değirupolu bulacaksın.

Habibi vazifelerini yap. malayani şeylerle iştigal etme. Kaza ve kaderin vazifelerine karışma. Emniyetten gelen hadfuruşluktan uzak dur. Tenkid ve telas etme. Temkinli ol. Metanetli ol. İhtimam-ı kalbini kaybetme... Kader camid kayıtlanmış kitab değildir. Bilfiil işin beyunda icraat yapan fail-i muhtardır.

Arkadaş: Arkalarını birbirlerine dayandırmış kişiler demektir. Rahatlıkla birbirlerine sırtlarını dönebilirler. Kağıdan emin olur.

Göçün deşşinde ilk hissettirdi ve karşılaştığı korku duygusudur. Bunu gidermek için Güven duygusunu arama meylediyor. Onuda annesinde buluyor. Serpi güveni artırıyor.

Kişiler arasında sınırlı hududlar konulma. Taki sonra karga etmeyelim. Sınırsız ilişki seviyestiz ilişkiye dönebiliyor. mutlaka sınır konulmalı.

Mukemmelliyetler gelişkendiler. İletişimleri sınırlı değildir. İltifatları ve taktirleri pek olmazlar. Kullandığı dilleri SEN dilini kullanırlar. Yani sen böyle dedin, sen böyle yaptın gibi. Buntar inattıkları. Buntarla muhatap olanlarda öfkeleri gelişir.

Davranışlarında sunlar esas olmalı: 1-Taktir 2- Övgü 3-Onay esastir.

Eleştiri ve ceza istisna olmalı

Önemli ve önceliklerin belli olmalı.

İstidatları, becerileri iyi olanlar, bu becerileri öz olanlarla iletişim zordur. Çünkü beklentileri karşılamakta ya zorlanacak, ya da karşılayamayacaktır. Ne yapmak lazım. Karşı tarafın ruh halini, psikolojisini empati yaparak davranmalı. Beklentileri yüksek olanlar iletişim kurmada çok zorlanırlar. Buntar empati yapma becerilerini de kazanmaları lazım. Karşı tarafın ruh halini bilmeden, hayır olup olmadığını bilmeden karşı taraftan talepte bulunmak doğru değildir. Taleblerin doğru dahi olsa.

Problemi çözmek için ilk önce problemi tanımlaması gerekir. Herkesin sorun çözüme silitili farklıdır. Hanımelerde empati daha güçlüdür.

Kendini tanıyan ve tanımlayan kişiler sorunu daha kolay çözüyorlar. Nerede olduğunu bitmeyen nereye gideceğini bitirmez.

Bitkiler bile yeri ve zamanı doğru ayarlanırsa tutar. Sözlerde böyledir. Yeri ve zamanı çok önemlidir. Emir verir. Tarzda iletişim kurulursa karşı tarafta savunma duyguları uyanır.

Birşeyi ne yaptığını kadar da nasıl yaptığını önemli.

Niyet okuyanların eljantlaşmadıklarını gösterir. İnsanı yanlış yönlere yönlendirir ve iletişimin en büyük düşmanıdır. Bunu niye yapar? İnsan belirsizliğe tahammülü yoktur.

İyi olan herşey faydalı olmayabilir. Misali Et iyidir ama bebeye faydalı değildir. Her iyi ve doğru faydalı değildir. Bazı doğruları bilmem sana faydalı olmayabilir.

Birşeyi söylemediklerinde, yapmadıklarında sorumluluk getiriyorsa söyle ve yap. Getirmiyorsa söyleme ve yapma.

= SAYGI =

Saygı sorumluluğun neticesidir. Saygının derecesi sorumluluğun derecesine göre değişir. Kişinin standartlarını ölçüsüdür. Sadece kendini değerli, önemli gören insan saygılı davranma ihtiyacını duymaz. Hem karşı tarafın hukukunda görmez. Bir merkezli olanlar saygılı davranmazlar. Davranıyorlarsa da orta veya uzun vadeli beklentileri ve menfaatleri için yaparlar.

Kendini tanıyan kişi değerlere önem verir, ona sahip olanlara saygılı olurlar. Saygı aynı zamanda değer ve önem verdiği şeyi belirler. Misali Dine saygılı olmayanın dindara saygılı davranmaz. O zaman saygı kişinin ruhunun iç halinin tezahürü de denebilir saygı.

Rüyaların iletişime büyük yararları olabilir.

Saygının varlığında; sınır ihlalleri olmazlar, olursada az olurlar.

q q q

- Adam dini sevmeyi için dindarları da sevmiyor. Adanı sevmeyi için dini de sevmiyor değil. Bu ölçüdür.

q q q

(4-6-2010. Z. burnu)

- Cahil ile alim arasında, ~~egitim~~ olarak en belirgin fark: Cahil intinkamsız duramaz. Alim ise bunu başarır ve düşmanını afetlemeyle mağn tub etme yolunu seçer. Cahilin affetme kabiliyetleri gelişmiştir.

Kendini kontrol etme becerisini koruyanman lazım. Taki kontrol edilenme-
yesin. Kontrol etmeyen kontrol ediliyor demektir.

Sadakat her sahnenin simonması gibidir. Sadakati kale almayan-
la munasebetin çok titiz olmalı. Unutma: Sadakattli kişi bozuk
yerde de iyidir, iyi yerde de iyidir. Kötü adam iyi yerde de kötüdür, kötü
yerde de kötüdür. Hele sadakat dinde ve evlilikte vede aile hayatında
simonto varifesini yapıyor. saadat yapantarin mukafatları
hemen verilir ve alır.

Kadın erkek beraber olmak diyojiktir ki bu da hayvanlarda da
var. Evlilipi sürdürürebilmek bir kültürdür, bir mezyettir, bir ruhsal
olgunun varlığının ifadesidir. Bu da kendini öncelik verdiğini işlele
belirlersin, anlarsın. Yani kişinin öncelikleri nelerdir? Bu kişinin ruh-
sal yapısından haber verir.

Bir iş ilk önce fikir boyutunda doğrulanmalı. Buna duygular-
da katılabilirse fiile dönüşür. Yaşamaya devam ettikçe vedana
inkilab eder, alışkanlık haline gelip kişiliğini oluşturur.

Bir davranış ne kadar zamanda kazanılırsa, onu bırakmakta da o
kadar zaman gerekiyor. Tahrib kolaydır kaldeini de unutma.

Karakter her dütime benzer. Programları hazırdir. Herpi programı
yüklersen yükle. Potansiyel olarak hepsi orada var.

Herşeyin; iletişimin hatta aile hayatının en büyük düşmanı, ben merkez-
li, olmaktır ki buntar bencilik olarak dışı vurur. Ben bilirim, kurall-
ları ben koyarım, ben... ben... der hep... Bunun sebeplerinden biri-
de, zihninde doğrunun tek olması, o tek olan doğrudu bende var
zannetmesinden kaynaklanıyor. Buntar esnek deşiller, inatçı dışlar
ve zihinlerinde alternatifleri yoktur... Bu halinden taviz vermektan
korkarlar. Günki onlarca taviz aşapılanmak olarak anlıyor. Bunlar
aşapılanmaktan çok korkarlar. Buntar başkalaşma ile deşişimi karış-
tırlar. Deşişim; Zihninde ve hissinde alternatifliğin çapılması de-
mektir, başkalaşma demek değildir. Oysa kişi ta temel özelliğini
belirlemişse ona alternatif destekler vermek özünü güçlendirir. Ama
benciller bunu özümü kaybediyorum diye anlar. Günki o özüne bu
fikirle ulaşmıştır. O zaman o fikir o ~~öz~~ aynı zanneder. Oysa insan
cam-ül erdadır. Bundan haberi olmayanlarda uyum sapılama
becerileri gelişmez. Özünü koruyarak farklılıkları farkedip hiçbir
farkta mahkum olmaktan bakabilmek feriletliktir. işte asım efen-

dimiz. 8 yaşındaki kızı yaklaşımı. Kuşu olan yahudi çocuğuna yak-
laşımı. Munafıkları bildiği halde ontara batışı ve davranışı. Cena-
bulu Hak (cc) kati davranmadığı için methediyor. Ve sert sahabelere
davransa idin yanında kimseler kalmadı buyruluyor. Aişa valide-
mizin seviyesine inerek ona uygun davranması vs.

Farklılıkları olantların toplumda daha uyumlu ve daha huzurlu
ve de daha güzel insanlara varabildikleri ortadadır.

Yalancılık belki kısa vadede kazanır gibi görünebilir. Ama orta ve uzun
vadede kaybeder. Dürüstlük kısa vadede fani sıkıntı getirebilir ama
orta ve uzun vadede kazanır. ve çok büyük kazançla kendine döner.

Derstere geliyorum. Birişey alamadım. - Bu cemiyetin bozukluğuna
karşı variyetini koruyabilmek demek, cemiyetin bozukluğuna denk
korunumların variki halinde durabildin. Yoksa dike vurmuş
olacaktın.

İnsanların sizi dinlemelerini istiyorsan onlara kendilerinden söz edin.
Sizi saatlerce dinleyeceklerdir.

Karşındakini yapmamak yerine onları anlamaya çalış.

İletişimde kati görüş ifade eden sözleri kullanmamaya çalış.

Herhangi birininla haram işlersen, o organından hayır bekleme. O or-
ganın sana itaat etmesi zorlanır.

Bir insan 2 feyi anlarsa değişime karar verir 1-Değişimin getireceği
yeni şartların kendisi için faydalı olacağından kesinlikle eminse

2- İşinde bulunduğu şartların kendisi için zararlı olduğuna kesinlikle
eminse.

İnsan kendisinin güçlü ve güçsüz yönlerini... hassas olduğu şeyleri,
iletişim stili ve nasıldır. Olumlu ve olumsuz yönlerini bilirsem. Zayıf
taraflarının nelerdir diye kendisini tanır ve hem kendini, hem olayları
ve de karşındakini daha iyi kontrol eder ve iletişim kurar.

Her akşam eve gelince dün gelinmemiştin. İlk defa bu eve şimdiki
gırseydin nasıl hissederdin kendini. Maazi taşıyarak değil. Her günün
yeni gün, her insanın sabit değerlerinden hariç bazı taraflarının da
yeni yeni uyanmış olabileceğininde hesaba kat. Nanki gözümüyüm ye-
rinde takili ama hala ben gözük arıyorum.

Hata yapmamızın bir sebebi de alışkanlıklarımızdır.

İnsanda hesap verme duygusu yoksa hatayı çok yapar ve tekrarla.

Siddetler nasıl dışardan denetlendiği gibi kendimizi de denetlendirmek gerekiyor. Kendimizi dışarı birilerine denetlendirmek aklımıza gelmiyor bile. Bunu bir derece cemaatlerde olabiliyor. Her padişahın denetleyicileri vardı:

Harun Reşidin → Beylül danası

Fatihin → Akşemseddini

Yavuzun → Hasançarı

Peki sizin benim niye denetleyicimiz olmasın.

Yeni tanışmalarda olduğun gibi yerine olmama gerektiği gibi tanışsan kendini sonra fatura sonra çıkacağını unutmama. Çünkü böyle davranmayla risk almış oluyorsun.

Evlilikte kesin kurallar var. Birde istisnalar var. Ejir esasatı kaybedersen tekeruatta bozulursun. Esasat geneldir istisnalar hususi olmalı. Esasatına bağlı kalan istisnalar onu sarsamaz. Esasatlardan biri evliliği kesin tanımlaman gerekiyor. Evlilikten ne anlıyorsun. Öñünü hedefin net olursa rastladığın çukurların ehemmiyeti olmaz. Hedefine kilitlenen başka şeyleri pek görmez, görse bile esasata kıyas edip bunun esasata nevaran kıymetinin olmadığını anlar.

Kişinin kendini ve kardani tanımanın bir yolu da; ideallerini bilmektir. Kişinin ruhsal yapısını açıkça çıkarır. Ve de geçmişini. Ve de arkadaş gurubu. vs'lerle kendini dışarı ifade eder.

Kadınlarda romantik duygular hakim. Kocasını bunun karşılığı olmazsa kadın telefonlarla veya başka şekillerle arkadaşlarla gidermeye çalışır.

Bu alem herşey olabilen alem. Çok tuhaf.

- Telaş etme. İhtiyacı elden bırakma. Kemal-i sabır ve sükret. Hakkımıydı cereyan eden kaza ve kader-i ilahi ve bizi hitmeye eden inayet-i ilahiyeye karşı teslim ve tevekkülle ve kardeşlerimle halisane ve teslimkarane ve samimane ve mütesanidane hakiki bir ülfet ve muhabet ve sohbet et. Ve evradlarımızda meşkul ol. İlmi derslerimizde meşkul olup bu geçici sıhatilere ehemmiyet vermemeğe çalışmak büyük bahçiyarlıktır.

Bu siddetli imtihanı girmek ve inceden inceye sizi kaç defa altın mı? Bakır mı? diye mihenge vurmak ve her cihetle sizi insofsuzca tecrübe etmek ve nefislerinizin hisseleri ve desiseleri varmı yok mu üç-dört elektlerle elemek; halisane, sırf hak ve hakikat namına olan

hizmetinize pek çok lüzumu vardı ki; kader-i ilahî ve inayet-i
Rabbaniye müsaade ediyos

Eşyayı farkeditçe mana daha derinleşiyor.

Huşşâ bak zatına kim zübde-i alemisin sen

Merdüm-i dîde-i ekvân olan âdemsin" (Şeyh Galib)

(Yani: "Kendine saygıyla bak, çünkü âlemin özü sensin, Sen, kainatın
göz bebeği olan insansın")

Gördüm ki:

Birisi birisini bana şikâyet etti. Söyledikleri zahirde doğruydu.
Onu gündeme getirdim. Kendisinden şikâyet edinilen şahıs mesele
nereden kaynaklandığını hemen farketti. Tashih edeceğini söyledi.
Sonra bana şikâyetini sunan zata iltifat etti ve ona makam
verip yanına oturttu. Zaman geçtikçe şikâyetle bulundupu şeyi
aynısını onla birleşerek yapmaya o da başladı. Fesubhanallah
dedim. Muzdarib olduğu, kendisine yapılan yanlış aynısını kendisi
başkasına yapmaya başladı. Mejer şikâyetinde doğruydu ama
arka planında beni kullanarak idareci makamına geçmek oldu-
ğunu gaman gösterdi. Zahirda ne kadar masum şikâyeti vardı.
O despot ona makam verdi zulimliğine teşvik etti. Bu sefer
onla bir olarak diğer arkadaşlara itisi despotluk etmeye başladı.
O zaman Hz Ali (ra) şu haricilere söylediği sözü hatırladım
"Kendisikle batıl kasdedilen her bir sözdür" sözünü. Hani hari-
ciler Allahın hükmüyle hükmetmeyenler kafilerin ta kendileridir
sözlerine karşı bu sözü söylemişti.

Yaşamaktan zevk almaya çalış.

Şimdiye kadar yeni ve doğru yaptırı şeyden eleştirilmeyenler yok gibl-
dir. Sen yılmayacaksın. Eleştirilmeyenler hiç birşey yapmıyorlar demek-
tir.

Birşeyden korkuyorsanız onu tanımiyorsunuz demektir. Onu tanı-
dikçe korkun yok olacak, yerine güven duygusu dolacaktır.

Değişime kendinle başla.

Ne aradığını bilmeyen onu hiç bir yerde bulamaz.

Hayattaki hedefini net gör ve ona varmak için ne yapıyorsun?

Soruna cevap ara.

Hedefine ulaşmak gerçekten istiyormusun? Buna ulaşmak için ne kadar fedakarlıklar yapıyorsun?

Başarımlarla başaramayanlar arasındaki en büyük fark: Karardır. Karar verme becerileri gelişmemişler kararlarında hep tereddüd yaşarlar.

Başaracağına inanmıyorsan hedefine ulaşamazsın.

Vazgeçmemek

Ampülün içine 200 ziyade tel koyduysa halde Edison başaramamış. Fakat yılmamış. Ben bu 200 telin ampüle konulmayacağını öğrendim dememiş. Başaramadım dememiş.

İç disiplin sahibi ol.

Hayatta muvaffak olanlar mazeret bulma hastalığından kurtulan kişilerdir.

Tembellik başarının en büyük düşmanı olan ruhsal bir hastalıktır.

Başarının diğer düşmanı aygırı da kötü arkadaşlardır. Kötü arkadaş: başarıları küçümsen ve başarıları alaya alırsın. Ve insanda devamlı tenkid ve eleştirir.

Yüksel insanlar bilgi ve becerileriyle değil; iradeleriyle yükselir.

Metodsuz, sistemsiz çalışma.

- Nefs-i emmarene muhalefet et.

Fraşunluktan ve Robluktan ve keyfemâyesalıklardan vaz geç.

Buna dikkat etki: Sana göre sıradışı olan ikramın ve hareketin karşı tarafa sıradan gelebilir. Her iyiliği abtallara, akılsızlara yapma, anlamazlar. Cahillerden yüz çevir zaman verme. Bilme dilini bilene meşkul ol. Bazıları da yaptığın fedakarlığı meğbursun bana bunu yapmaya diye vefasızlık gösterir. Takılıp bunlara kalma. Sen yoluna devam et. Dünyada sırf sen varsın, başka kimse yokmuş gibi yaşa.

Kadere iman olmazsa hayat-ı dünyeviyeye saadeti mahvulur. Kadere imanını güçlendir. Çünkü bütün derdlerinin dermanı kader ilacıdır.

inayet-i ilahiyenin gelmesi için → Sabır ve

→ Şükür ve

→ Karaya rıza ve

→ Kadere teslim

ol.

Hiss-i Fekhat intişofı nisbetinde hased olmaz. Ona zülmedemez. hakkını yiyemez. Aldatamaz. Enaniyet yapamaz. Adeta karşı tarafa intişofı nisbetinde hiçbir kötülük düşünemez, yapamaz.

(aşm) efendimiz "Melekler nurdan yaratıldılar, cinler dumanlı bir alevden yaratıldılar. Ademde size vasfı yapılandan yaratıldı.

"Allah toprağı C.tesi günü yarattı. Ondaki dağları pazar günü yarattı; ağaçlar P.tesi günü yarattı. Mevruhlar salı günü yarattı. Nuru G.şamba günü yarattı. Ve onda hayvanları perşembe günü yaydı. Hz Adem (aş) cuma günü ikindi vaktinden sonra, ikindi ile gece arasındaki gündüz vaktinin en son saatinde en son mahluk olarak yarattı."

Feraset başka bir boyuttan bakış mıdır?

Mazi halden - şimdiki zamandan - önce var mıydı?

Mazide halde Yaşananlardan başka şeyler de var mı?

Mazi halin deposu, torbası mıdır, halin depolanması mıdır?

Karşıdakinin sözleri ve sana karşı hareketlerinin ihtisalı olup olmadığının bir mihneti senin. Yani senin ona karşı sözlerin ve fiillerini sen biliyorsunki ihtisalı mı? değil mi? Senin varışının yansıması olduğunu unutma

Allahın inayetine ve cezasının sendeki karşılığı; ferasetinde olduğun duygu, düşünce ve hislerinde bilebilirsin. Hislerin, duyguların ve fikirlerin ve fiillerin dünyanı cennetine mi? Cehenneme mi? sebep oluyor?...

Dini cemaatler zahirde ihtilaf gibi görünmeleri, ehl-i dalalat ve tıpyanın hücumundan mahfuz kalmalarına...

Ama cemaatler askari seviyede ortak noktalarda birleşirler, şuur etmelerde birleşirler. Neticede topluma kazandırdıkları netice itibarıyla hepsi aynıdır. Çünkü hepsinden çıkarılan namus kılıp, ahirete, kurana inanıyorlar

Onceden karar vermişsen, ne yapacağını belli olmuş demettir. Sana ne nasihat ne de meşveret deşir etmez. Meşveret ve nasihat ön yargılı olmayan, önceden karar verip niyetini saklayıp vitrine başka şeyi çıkararak insanla uzlaşmak imkanı yoktur. Uzlaşmaya yanaşmayanların; depolarındakiyle dükkandaki vitrine koydukları şeyler ayrı ayrı şeylerdir.

Dertlerin davlayan köpeklerdir. Bunlarla başetme becerilerini geliştirmen lazım. Dertler, sıkıntılar bir hazinelerin bekçilerini yapıyorlar. Sana büyükürün hazineleri... demeler. Onları aşman lazım. Her ceuberin muhafızları olduğunu unutuyorsun. Muhafızı ve koruması olmayan şeyde hazinedepidir.

Sen ne iş yapıyorsun, ne işe yarıyorsun? Aleyin hesabına niye çalışıyorsun?

Bu devlette kavuşmak için neleri verdin? Aldığında verdiklerinin toplamı kadar kıymetli ve değerlidir. Bu devlet sana ucuz gelmemiş. Vererek elde ettin. Verirken alınan aynı ems deşil. Ondan belli olmuyor ne kadar kıymetli şeye sahibsin.

Kendini aşamadıkça diğer insanları ve zekalarını yüceltiriz. Önemli olan elinde olan deşil, elindekini nasıl kullanacağını önemli.

Kartu fırsatları öster, göstermez.

Tembellik sinsi bir hastalık mikrobudurki çalışması adası beyindir. Oralarda müdahale etmek istiyor.

Sanatkarlığın en büyüğü OKUMAYI öğrenmektir.

ZAMAN:

Rüyalarımız, zamanın göreceliliğinin anlaşılması açısından oldukça önemlidir. Biz uykumuzda yıllarca sürdüğün düşündüğümüz olaylar yaşarken, aslında sadece birkaç dakika hatta birkaç saniye süren bir rüya görmüşürüz.

Einsteinin "Genel görecelik Kuramının" ilimsel ortaya koyduğu bir gerçek şudur; Zamanın hızı, bir cismin hızına ve şekim merkezine olan uzaklığına göre değişmektedir. Hız artıkça zaman hızlanmakta, sıkışmaktadır; daha ağır daha yavaş işleyerek sakti durma noktasına yaklaşmaktadır.

Beynimiz belirli bir sıralama yöntemine göre işlediği için zamanın hep iteri aktığını düşünmekteyiz. Oysa bu, beynimizin içinde verilen bir karardır ve dolayısıyla tamamen izafidir. Genel görecelik kuramı ile de doğrulanmıştır.

Dünyanın kendi etresi etrafında $6666 \text{ km/sn} \approx 6700 \text{ km/sn}$
Zaman mutlak değildir, meydana gelen olaylara göre farklı algılanan göreceli bir kavramdır.

Zaman eşyaların pozisyonlarını değiştirme ölçüsünden başka bir şey değildir.

Eşyanın sahibsiz olduğunu zannetmek eşyanın tabiatına zıddır.

ACİLLİKTE - KUDRET VARDIR:

Çocuğun içsel alemi hiçbir belirlenmişliği olmadığından ruhu şekillenmemiş, bizim anlayışımıza göre içi boştur. Dolmaya zeminidir. Doluyu dolduramazsın, dolu su bardağı gibi. Nihayetsiz kuvvetin zemini ve tabinin boş olması lazım. Biz fitratımızı ve ruhumuzu belirlenmişlerden sıyırsak, içini boşaltınca, Rahmet-i ilahiyenin zuhuruna, dolmasına zemin teşkil etmiş olursun.

Hem çocuğun meşumane fitratı karşıya meşumiyet sinyali gönderdiği için kudretin celbine zemin hazırlıyor. Biz içimizi boş şeylerle doldurmuşuz. Nereye gitsin boşluk yokki...

Ruhun asidi → enaniyet. Oysa vuran tokusuda → ben merkezli yaşamak. Neticesinde depresyon denen bedensel sızıntılarına muhtaç olmak.

Yalnız kalıp hayalen karşına birini koyup oüp çevirip ona düşmanlık yapmak ruhun diğer asididir.

mirasta eşitlik yoktur, adalet vardır.

ZAMAN-BOYUT - Dinde ARŞ, FİZİKTE BOYUT TABİRİ

Einstejn rölative kuramına göre, zaman sabit değildir; hızla bağlı olarak uzar veya kısılır.

Kuranda: Müminun: 112-114 " Dediki " Yıl sayısı olarak yeryüzünde ne kadar kaldınız? Dediler ki: Bir gün yada birgünün birer kadar kaldık, soyanlara sor. " Dediki: Yalnızca az (bir zaman) kaldınız, gerçekten bir bilseydiniz "

Meccic: 4 " Melekler ve ruh (cebrail), ona, süresi 50 bin olan bir günde şükretmektedir "

Secde: 5 " Gökten yere her işi O evirip düzene koyar. Sonra (işler), sizin saymakta olduğunuz bir yıl süreli bir günde yine O'na yükselir "

te hf: 25 " İçlerinden bir sözcü dediki: " Ne kadar kaldınız? "

Dediler ki: Bir gün veya günün bir (çok saatlik) kısmı kadar kaldık. Dediler ki: Ne kadar kaldığınızı Rabbiniz daha iyi bilir.

25 " Onlar meşaralarında 300 yıl kaldılar. ve 5 yıl daha kattılar.

Karadelik: Yokluğu tükenen yıldızların işine bürülüp yerine sonsuz yoğunluk ve sıfır hacimdeki altın alanı meydana getiren karadelitlerin ve karadelitlerin içinde maddenin yanısıra antimaddenin de varoluşunu isbatlanmış

Maddenin 112 boyutu olan ve bu anlamda paralel evrenler olan (ve kendi boyutları içinde de sonsuz boyutları içeren) Nlar ve Nur boyutları...

H2: Süleyman (as) kıssasında olduğu gibi ikrillerde beşinci arz semasında, boyutunda yaşadıkları...

Alurdan, nardan, manadan, karanlıktan, nurdan, esirden, havadan, kelimeler bunlar birbiri içinde oldukları halde karışmamaları boyut farklılıklarından kaynaklanıyor.

Enfus derken birbirine girift olmuş farklı boyutlar alemidir... insan bu sonsuz boyutların camiidir.

- Mertebe-i hayatlarda boyut farklılıklarındandır.

- Ölümünde bu alem içinde başka bir aleme geçmedir.

- Hayatı bu cesede monte etmek, farklı boyutların cami olduğu gibi, ölümün yaratılması bu ruhun bu alemden ve bu cesed boyutundan sıyrılıp berzah denen boyuta geçmesinin adıdır.

Arz manası fizikte boyut manasına kullanılıyor.

"Ey cinler ve inananlar topluluğu! Arz ve Arz semalarında (melek boyutunda) çıkmaya gücünüz yetiyorsa çıkın. Ancak Allahın vereceği bir kuvvet olmadıkça asla bunu yapamazsınız."

H.Şerifte "Gecenin son 1/3'de Rabbim dünya semasına inerek dua edenlerin dualarını kabul eder"

Cinlerin başı olan iblisin ilk önceleri Cennet muhafızı ve yekin göğün sultanı olması bu boyutları itibarıyla'dır.

Küfürdeki kalbin mühürlenmesi ise; o alama geçme boyutunun yırtılıp işlerliğini kaybetmesindedir. Artık onun için böyle bir geçit boyutu yoktur.

Cinlerin ilk önce kârikatlerden haber almaları daha sonra semadaki kârikatlerden alakaları kesilmeleri boyutların sifresi değiştirilmelerindedir.

Cebriel sıkıp oku demesi: Sıkmasıyla onu başka boyuta attı. Alemde boyut açıldı. Gördüklerini söyle manasına gelen oku dendi.

Gözümüz 0,4 - 0,7 X arası (Lamba) dalga boylarını görür. Sonsuz sayı olacağından sonsuz dalga boyu var demektir aynı noktada.

Hayvanlar nezarında bütün insanlar aynıdır. Çünki cesed boyutuna mahkumlar, ruh boyutları onlar için mutlak bilinmezliklerle doludur. Onlara ne kadar yaklaşsanız kendinizi tanıttiramazsınız.

Sırasıyla → Madde → hücre → molekül → atom → nötron → kuark → kuant → en sonunda teke çıkarsın.

Biz herşeyi dar madde sınırları içerisinde gözümleyip, dışardan görmeye çalışıyoruz.

Kainat özünde aynı tek maddeden yaratıldığı için sonsuz kolay olmuştur Sonsuz boyutların ezmidir nur-ı muhammedi (arın)

Hiz Hatice (R. anha) Peygamber efendimiz birşey olmayacağına delilini söyle sundu: Hayır Jallahü. Cenab-u Hak hiç bir saatit

" seni perişan etmez. Sen, akrabaları iyilik eder, külfetlere tahammül edersin, yoku kazansın, yoksulu kazandırırın... Misafire ikram eder, ihtiyaç duyanlara yardım edersin... seni emaneti korursun, doğru söylersin..." diye teselli ettiler.

2:158 " O, ummi bir nebidir "

- (asım) zamanında inçild Terratı okuyup yazmayanlara okuma gozma bilsele de de ummi diyorlardı. Terrat ve inçili okuyup çap'at'lar bu namı takmışlar. (asım) ne okudu onlar ne de yazdı. Onlarda bundan dolayı ummi dediler.

- Astrolojiyi - burçlar ilmini - İdris nebi (as) izhar etmiş.

- Kulak 20 - 20.000 Hertz dalga boylarını duyar.

- Kirilran isimli bir bilim adamının geliştirdiği bir fotoğraf tekniği ile çekilen fotoğraflarda Astral boyuttan bazı görüntüler elde edildiği bilinmektedir. Bununla anlaşılır ki Astral boyutta başlı başına bir evren bulunmaktadır.

- Göz 0,4 λ (Lamba ile) 0,7 λ (Lamba) Hertz boylarını görür.

- Boyut kavramı mekânların iskeletini gösteren ve onu sembolize eden bir tanıttir.

- Herbese göre gayb izafidir. Farklı farklı mertebeleri oluşturur.

- Bizim boyutumuzun dışında olanlarında boyutları, onların uzantıları veya ada onların gayb dedikleri boyutları vardır. Misal: Şeytanın, cinlerin, melekleri ve ruhaniyetlerinde; kendileri merkez olmakla beraber onların kendi boyutlarını aşırıp, kendileriyle yakından alakalı olan boyutları vardır. (Bu tamamen benim tabitimdir). Cinler uyur. Şeytanla & melekler ve ruhaniyetler uymazlar. Buntara müdahale etmek; onların arka tarafları olan, onların gayb olan boyutta müdahale edilip yapıları değiştirilince (asım) efendimiz benim şeytanım iman etti diyor. Şeytana iman etmek yoktu. Bu cinlerin başı olan ifrit idi. (asım) buna değil, Bunun arkası olan, yine buna gayb olan boyutuna girmişler. Nasılki beni gündüz zor uyutursun. Ama benim ruime gir narhoju ver işeriden fethedilince dışım uyumak zorunda kalır.

- Eşyadan tefekkürler yapıp başka manalara varılıyorsa, pencereler oluyorsa o eşya cismen semboldür. Sonsuzluk aleminin deliği, penceresi ni simgeliyor.

- Geylani meye koparması, o boyuta geçmesinin simgeselliğidir.
  - Boyutların birbirlerine geçişme olmadıkları gibi, birbirinin içide değiller, dışında da değiller. Birbirlerine etkileyip yaratılışlarına zarar vermezler. Sadece kokuların aynı ortamda olmalarına rağmen...
  - Boyutların traditeleriyle değil, buradaki ifadelerinden onları yapıyoruz. dışı varlıklarından, eserlerinden intikal ediyoruz.
  - Fiziksel zamanın ileri aktığını, buna mukabil kainatın genişlediğini; bir gün bunun durup tersine olacağını söylüyor. Çekirdek gibi sarılan filimlerin tersine doğru boşalacağını... Başka bilim kuramına göre; zaman geride alıyor ama biz onu göremiyoruz. Çünkü geriye atmak ileri atmanın bir ileri boyutu...
  - Üçüncü boyut ki hacmi meydana getiriyor. Olmamış olsaydı hacmi anlatmak mümkün olur muydu? Çoğu insan inkar ederdi.
  - Derinliği olmayan 2. üst üst gelmiş arada 10cm olan A4 kağıdını düşünün. Derinlik olmadığı için en boyu görür, düşünür ve oradaki bilgileri işitir.
  - Paralel kainatları 'Genel Relativite teorisiyle ortaya atan Albert Einstein oldu. Tabii fizik dünyasında. Ve paralel evrenlerin birbirine bağlayan "köprülerden" bahsediyor. Karadeliğide bu köprülerden biri olduğunu söylüyor... (bizde burada yok olasın ki orada var olasın). Aslında paralel evrenler bir 4 boyutta aynı uzayda aynı yerdedirler. Fakat araya bir zaman duvarı girmiştir.
  - Kara delik; nesneyi daha derinlere çeken olağanüstü bir çekim gücü vardır. Karadeliğin şekli ucu yoktur. O ucu bir başka evrene bağlı
-
- Beynin yaymış olduğu güçlü enerjiler cinleri yakıyor. Pissirik, özgüveni olmayanın, umutsuz, gayesiz ve maksatsız yaşayanların beyinlerinde böyle dalga oluşmaz. Dolayısıyla cinlerin boyutuna erişik olurlar.
  - Bilginin altı sandaletten timsalidir. Ne koyarsan daha sonra sana sunar.
  - Sanmak mutluluk başkasından sana yapıyor...!
  - Allahın (cc) cömertliğine, genişliğine şahidim; Benim var olmamdır. Benim gibileri ortaya çıkaran kim bilir ne kadar zanıdır. Çöplüğü bulse.

- Kendi boyutun kalabilmesi, başka boyutlardan zarar görmemesi için kuralını bırakma. Yani 54^{inci} seviyeye bu boyutun girişi, siperi ve muhafızı...
- Manentik alanda 5 boyut kabul ediliyor.
- Boyutlar birbirine köprü başları var, oradan diğerini etkiliyor...
- Kendi boyutundan çıkınca otomatik diğer boyuttasın...
- Her an ve her yerde nihayetsiz boyutlar var demek; nihayetsiz alemler birbiri üstünde kitap sayfaları gibi...
- Atom parçalanması demek bu boyuttan üst boyuta geçmesi demektir.
- Mirac boyut değiştirilmenin ifadesi olduğundan; zamanın hem önüne hem de arkasına geçildi... Arkasına geçildi yetkinlikten boyutu vardı.
- Bilim adamları: Bing-Bang: Nihayetsiz boyutların yumurtidir demişler...
- Yaşarken ölmek demek: Bu boyutta iken diğer boyuta habersiz olarak, kısmen o boyutunda tefeyyüz edin...
- Sıfırı bir anlamdır bakalım...! Yokun ifade-i sembolü. Sıfırın işi yoktur, ama bütün sayıları içinde barındırıyor.
- Zaman iki yönlü akar. Hem ileriye hem de geriye. Biz ileriye akana biliyoruz... Eğer ışık hızına ulaşırsan ters akana da görürsün. Çünkü bizim dünyamızdaki parçacıklar ışık hızından daha yavaş hareket ediyorlar.
- Serpi, muhabet, adavet ve vicdanî duygularımız ne kadar gerçek kavramlar ve latifeler... ama bu boyut cinsinden değildir. Ruhda bunun gibi nihayetsiz hem zid latifelerin boyutları farklı olduğundan farklılar ve birbirindeki aşkın detayları gibi... ruh nihayetsiz boyutların cami-ül ezdadi...
- Biz bu yaşadığımız boyutta an an onları geçtikçe ne geçmişimiz ne de gelecek zaman kavramı var. Nispet ediyoruz. Düşünebildiğimiz için var. Düşünmek, tefekkür etmek; bu manada o boyuta - arsa - geçmektir. Bu latifemizle o boyuta geçme yolları bulmaktır. Tefekkür bu alemlerle aleme geçiş yolu ve koridorudur ki sunuhat, tuluat vs tabirlerle ustadımız haber vermiş...
- Başta zaman - tayy-ı mekan boyut içinde boyutların adidir. Geylaninin, İ. azamın, ustadın yatsı namazında, İ. Alinin (ra) demiri şifarma anında buldukları boyut ne kadar farklı boyutlar. Kısa zamanda risaletlerin yolu
- Boyut farklılıklarında farklı mahlukatın o hokları da malumdur. Hadis-i şerifte 'ateşe, küle, trazepe, gübreye işemeyin emri celilleri...

Uykuda - Uyanıklıkta - rüyada, yatağında boyutlar farklı olduğundan hükümleri birbirine karşıyor. Oralara geçmek için kara delikle mümkün oluyor. Uyanık iken canlı ve röl oynayan hislerle; uyku ve rüyada iken röl oynayan hislerin ne kadar farklı... Uyku karadelik gibi

- Ustadımın: 50 sene sonraki varlıkları bana göründü demesi...

Yerde işlenen günahların karşılıklarını öteki boyutta görmesi...

O boyutta herşey olmuş bitmiş. Çünkü burada an var. Oralarda 3 zamanı da içine almış. A. misal d A. manna d A. evah ve cennet çok çok farklı boyutların cennetidir.

- Keşf süresindeki; biryün veya günün birkaç saatlik kısmı kadar kaldık demeleri. Öysa 309 sene kaldılar. Bir üst veya birkaç üst boyut da - orada - olduklarından ceset oraya tabii oldu. Oranın 1 kaç saati, buranın 309 senesine mutabik gelmiş. Cesede o boyut hakim olduğu için ^{bozul-} ^{mamış} Kainatta da gün kavramın 50 sene kadar olan yerleri hatırla...

- Hayat meratibi 5'tir. Buda hayatın-meratibi - diyor. ilgilidir.

- Ölüm anında; sekeratta gülmeler, dehşet almalar, o boyuta sekerat anı demek - hayatın karadeliji demektir. Geçiş anını yaşıyor. Kimisi ne beyaz delik...

- Kalplerin mühürlemeleri geçitlerinin kendi elleriyle kapattıklarını... hemide ölü boyuta kalpte geçildiğini...

- Büyük alış-veriş merkezlerindeki para daha fazla harcamaları için birbirine bindirilmiş hipnoz müzik sesinde şahidlik yapıyoruz. Bir sesle - boyutla - açılan koridora diğerrinin de elini tutup içeriye almaktır hipnoz...

- Hanımların ruh yapıları Alem-i gayble şehadet arasında hayatı bir arş- boyutların en kuvvetlisi. Erkeklerin Alem-i gayble şehadet arasındaki ruhsal boyutların en kuvvetli boyutu - arş -

- Tecrübe; bedeli ödenmiş hatalardır.
- Etkililiğin mukemmeli olmaz, idare edebilme mukemmellidir. idare edilmeyen eş yoktur, idare edemeyen eş vardır.
- Hey sen! imtihanlaşma. - diyenler hisbişey yapmıyor demektir.
- Tenkid görmüyorsan, yerinde duruyor gayretin bitmiş demektir.
  - Birşeyden, biriktikten tatikam alacağını zann-ı tuzağına düşüp serre vasıta olma.
  - Marketçilik yapan bakkalcılıkla uğraşmaz.
- Külli olup külli gâhsantar cûl ve cûzi olanlarla uğraşmaya tiner-zül etmezler.
  - Önüne bakmayan sapı ve soluyla meşgul olanlardır.
  - Yürümeyenler duruyordur demektir. Geriye gidenler yürüyor demek değildir.
- Hedefi olmayanın kendini hedef seçmiştir demektir.
  - ⇒ Yüzüne gülenler her zaman muhabeti göstermez. Bazan gülenek ipnesini sokarlar.
  - Bazan dava yaptığını söyler, meğer başkasının davasıymış. Benim davam zannetmişim.
- Hak bir yolla batılı takip edenler kendi kuyularının ajzını genişletmiş olurlar. Yüzüne koyduğu ila; depodaki beküşmüş malını artırır.
- Yüzüne bilmeyenler ve öğrenme gayretine girmeyenler, suyun çok insanı boğdugunu iddia ederler.
- Erimeyenler kontraku makamının talibesi demektir.
- Aczliğin en kuvvetli silahı tahrib olduğunun unutmama. Aciz adam tahrib yolunu seçer.
- Biriktirme dost olacaktan, farkında olmadan kendi dostuna düşmanlık makamına düşebiliniri unutmama.
- Dünya ne garib bir yerdirki; batılın içinde hak. Hakkın içinde batıl saklanabiliriz.
- Muhabet bazan adavet içindir. Bazan da onu tuzağına çekmek içindir.
- Aynı yerde durup senelerce aynı nakarati yapanlar aynı yerde senelerce yol almamışlar demektir. Ejer yürümüş olsaydı aynı yerde olmayacaktı.
- Kişinin yapantur ve fikirleri şimdiye kadar sana zararı faydesine galib gelmişse o adamdan uzaklaş demektir.

- Kalbde nifak, su-i zan doluyorsa oraya ilham gelmez. O kalb devamlı azab içinde olur. İnce sırlı manular orayı mekan i'tihaz etmezler. İncelik ince kalbten çıkar.

- Bir insan niye aynı şeylerden bahsederken şikayetsi olur. 1- O elinden gidiyor zamanına kapıldığından 2- veya zaafını bastırmak için. Konuşarak kendi kendine telkin ederek o latifesi bastırıyor. Ve devamlı bunlarla insanlara tahakküm ediyorsun. Cemaat içinde kendini levm etmek yüceltmek içindir.

İnsanların yanlışlıklara, tahakküme karşı brdel ödemeye tahammülleri yoktur, kalmamış.

ESMALARIN ZUHURATLARI - APS- BOYLUT.

- Ölmeden önce ölünül hadisi, ve de orzail (as) ruh alma hadisesinin hakikatını araştırıyor. Ölmek başka bir esmanın mertebesine, orşın başka bir zuhuratına ve de başka bir boyuta geçmektir. Güzel bir misal.

- Dikkat edersen bunlar olurken başka bir mekana gitmiyor. Bütün bunlar aynı mekanda cereyan ediyor.

- Lanetlenmiş insan; en büyük zararı Rahmetten uzaklaşmış. Kendi kusurunu görmez. Devamlı fenkid eder. İssel gatişmeler yay' unluşuna mazhar olur. İnsafli düşünemez. Kucaklayıcı olamaz. Ruhlari ve akılları etraflarında fenkid edilecekleri ararlar. Yeniltilere karşıdır. R. Nurdan niye bu manayı o çıkardı diye şahsa düşman ediyorum zannı ile R. Nurun mana mertebelerine karşı çıkarlar. Uyumlu değiller. Bopnoz olurlar. Hasedlerinden liderlik vasfına göz dikerler. İken zor olurlar. Stopantları: Kardeşim imtiyazlaşmamak gerek deyim insanların frentlerine basarlar ve kendilerinden farklı yorumlayabillerleri sevmeyiz.

- Cimler ve ervahlar hayvantar formatlarına daha çok girerler.

- Mutlaka zaaf kapısı olan mahlukuz.

- Beklentileri olan mahlukuz.

- Hayatı ve hadiseleri yorumlamak ve eşyayı ve mekanı yerli yerine koymakla sorifeli olandır insan.

- Manyetik alanla insanlar boyut içinde boyut açıyorlar. Sinyallerle sinyalleri bozdukları gibi, görüneni sinyallerle, kısmen farklı boyuta geçirerek görünmez yapıyorlar. Daha çok askeri alanda yapıyorlar. İnsanların zihin depolarına şifrelerini kırarak bilgi hırsızlığını yapıyorlar. Amerikada bermuda şeytan üsseni dedikleri yerde 5 km içeride görünmez adaya karşıdan ve uzaydan korunması için manyetik alanla kaplayıp görünmez hale getirmişler. Haritada ada görünmüyor, uzaydan. Oralar insi ve cinni şeytanların toplantı yerleridir.

Kafanın ön lobu çok önemli. İnsanı kusetme buradan başlar. Onun için ve nice hikmetlerden biriside secde farz olmuştur. Manevi boyutla sarmalanıp korunmak, manyetik alanına kimseyi yaklaştırmak istemiyorsan abdestli gez.

Vesiktonun ilerisindeki adayı unutmama.

Bilgisayar karşısındakini tanıma, farketme, maksadı seçme gibi fırsatı yapı; metafizik boyutu yoktur.

Akil bir metni okuduyunda: Cümleler arasındaki mantık boşluğu, anlamını, benzetmeleri, esas anlatılmak istenen mefhumu, anlama, kavrama, sezgi, genelleme yok, istiyatifi kullanma, tümünü fette, teki tümünde değerlendirmeye, alanı almaya intibahlandırmak, ilişkilendirmek gibi akıl yapıyor. Dolayısıyla şehadetle gayb arasında ara formatına benziyor akıl. Çünkü dünya evsine benzemiyor. İnsanın denanımları insanın çözümlerinden haberi yok ve de kainatla alakası ve de kainatın buna kaynaklık yapabileceği özelliği yok. Ama insanda var. İnsan bu denanımlarının kaynağını, mebaını, ustasını düşünmek zorundadır.

Allah c.c) niye mekandan münezzehtir. Mekan bir boyuttur. Veya boyutların cemolduğu, cem-i ezad olanıdır. Buraya mahkum olmaz. Çünkü boyutlar yokken o vardı. Boyutlardan öncedir. O zaman ona benzemez ve mahkum olmaz.

Kuran c.c)nin gaybıtan haber alma boyutlarının şifrelerini bozdu. Ruhbanilerinde metafizikleri var. Ontarında üst boyutları var.

Fazl: İmanet - Artma zemini - İman ile hikmet, adalet, seccat ve iffet sıfatlarına "feza if-i aslıye" tabir edilmiştir. Faziletlerin anaısı, zuhurat yeri.

Unsur: Tam olan birşeyin her bir parçası. Kök. Hakikati meydana getiren asıl kök parçaların her biri. Bunlarsız essillar, binalar olmaz.

Arş: Allah'ın (cc) ilim, kudret ve irade ile saltanatının ortaya çıktığı yer. Fevkiyet. Ulviyet. Mülkin kaynağı. ^(mülkün) Burasının zeminini: Zahiri Batin Evvel Ahir isimlerinin halita ve karyıdır.

Bu orsa

İsm-i Batin itibarıyla Arş, meleküt; Keun, mülk olur.
İsm-i Zahirî ile Arş, mülk; keun, meleküt olur

Demek orsa ism-i zahir ile nazarı ile bakılırsa; kendisi zarf, keunde mazruf olur. İsm-i Batin gözlepi ile bakılırsa; kendisi mazruf, keun zarf olur. Ve keza ism-i evvel itibarıyla وَكَانَ عَرْشُهُ عَلَى الْمَاءِ

ayetinin işaret ettiği keununun bidayetini işine alıyor. Ve ism-i ahir itibarıyla عِزُّ الْجَنَّةِ عَرْشُ الرَّحْمَنِ hadisi şerifinin ima ettiği keun

nihayetini işine alıyor. Demek orş öyle bir halitadır ki, şu dört isimden aldığı hisseter ile keun ve vücudun sınıpını, solunu, üstünü ve altını ihata etmiş olur

Arş, sukf demektir ki, bir binanın veya yerin muhit-i ulvisini teşkil eder. Bir eve nisbetle tavani, tavanına nisbetle üstündeki çatısı, kübbesi, tepesindeki köşkü, tahtabaşu, cihannuması hep arş medlülünde şahittir. Buna müteferri olarak çadır ve çardak gibi yükselen bir göğe veren herseyde itlak olunur.

(NOTLUM: Yürüyen arabaya dışarıdan bakarsan (İsm-i zahirle) gözükür şu: Araba insanları içine alıp götürüyor.

Arabanın içinden dışarıya bakarsan (İsm-i batinle görünür ki): Arabayı insan götürüyor. İnsan arabaya hakim ve kuşatmış. Araba süfürün içinde ve kontrolünde.

İsm-i evvel: Çtkirdak.	} İmam-ı mübin	} Leuh-i mahfuz.
İsm-i ahir: Meyvesi		
İsm-i zahir: Suret ve şekli	} Kitab-ı mübin	
İsm-i batin: Aşanın içinde işleyen tezgah		

İsm-i evvel	} İmam-ı mübin	İsm-i Zahir	} Kitab-ı mübin
İsm-i Ahir		Adl + ilim	
	Emir + ilme		Halkakiyete.

nasiziz iktikbali olan varmidir? Havaya taş koyup bina yapamazsın. Örnekte tükürmekti ruygar suratına atması. Arkası olmayan; seyahat halinde yastanacağı olmayan faltu'ya benzer.

Genellikle günahlar gece işleniyor, gündüz terbe ediliyor. Hem felâk da, "karanlık beşiyi vakti gecenin şerrinden

- 1- yarattığı şeylerin şerrinden
  - 3- büyüci kadınların şerrinden
  - 4- hasetçinin şerrinden
  - 5- kistanın şerrinden
- } Rabbinin şerhi.

Nişin rabbinede ilmüne, iktidarına ve de jücüne denmemiş. Bunların tahriblerine arca RABBİM mütâbele edebilir. Güntü bu sıfatlarıyla çok müthiş tahribat yapıyorlar.

Hem gece suur mekanıymış pek çalışmıyor. Suur nurla nisbet edilmiş, suur renklerle nisbet edilmiş. Simgesel Suur → nura - ziyaya - nübet edilmiş.

Aplamak: vücudu saran manevi asit blokasını duygular suyu dönüştürerek, sürütleyerek dışarıya atması ki, rahmet denmiş.

Başarılı insan verdikinden daha fazla alır. Dışarılı insan ise aldığından daha fazlasını verir.

Kötülük ve günahlar ademidir. Yani iyiliğin olmadığının diğer adıdır. Nasıtki soğuk ve karanlık sıcaklığın ve de güneşin olmadığının diğer adıdır.

O selik ve sema'î kal'âi Kus'andır. İçine gir, kurtul.

İşte ey ehl-i iman! Şeytanların bu müthiş tahribatına karşı en mühim silahınız ve cihazat-ı tamiriyeniz işti'fardır. ve EZZÜBİLLAH demekle Cenab-ı Hakka ilticadır. Ve kal'anız Sünnet-i Seniye'dir. (L: 72, 73)

Benimle meşveret edenler: 1) Hakiki samimi ki çok azdırlar. 2- Kendi bildiğini bana tasdik ettirmek için ederler.

Bir söz veya hadiseyi kişilerin farklı farklı yorumlamaların sebebi; herkes kendisini onun içine katıp oradan baktığı için.

- Su-i zana vesile olmak, en az su-i zan eden kadar mesulumuz var.

Şiirindeki terle olaylar çözülmez. Karşının aklını ikna edersin ama vicdanını ikna edemezsin. Etmenin yolu: Hatayı samimi ifade edilip düzeltme yolunda fiili adımı atılırsa karşının vicdanını tekrar

kararını olursun.

Unutma! her haram şey veya zemini bir farz ve farzları yok eder. Haram zeminde hayır bitki büyümü? Hem zemini haramla donatıp otilla sınırlara talib edeceksin hemde huzuru ihtiyeye talib olacatsın? Senin inanmadıklarına karşın inancopını zannetme. Ejer karşı inanıyorsa inanma, inanıyor gözü - küyor. Eşini al. Huzurlu mekana git. Elinden tut. Fiziksel temas yap. Ve samimi samimi anlat. Bundan sonra bana güvenebileceğine delilim sana samimi olup ifade etmemdir de...

Boyutların farklılıkları, ora hakkındaki hükümlerinde değişmesine sebeptir. Bir boyuttaki haram ve helal kavramı diğer boyutta ve boyut ifadesi olan şeriat ve dinlerde helal olabiliyor.

5:85 " O hiçten daha emel bir hizmet olamaz ve

ve o asarı görünce inayetten daha emel bir inayet kabil değildir... ve emarâti görünce adaletten daha ecell bir adalet yaktır ve tasavvur o semerâti görünce merhametten daha eşmel bir merhamet edilemez.

; zıya, hava, su, toprak gibi kuvvetli ve

şümüllü dört anüsür-i mânevîye olan hizmet, adalet, inâyet, merhametin hakikatlarını nefyetmek ve ---"

ziya	→	hizmet	→	emel	→	Ahir	} ş-216-m. 236-
hava	→	adalet	→	emmel	→	Batin	
su	→	inâyet	→	ecell	→	Zahir	
toprak	→	merhamet	→	eşmel	→	~~Evvel~~	

evvel → } imam-i mübine (Emir + ilim + Adl)

Ahir → }

Zahir → } kitab-i mübin (Kudret + irade + Hallakîyete)

Batin → }

(Luh-i mahfuz)

ziya → Ahir

Su → Zahir

toprak → Evvel

hava → Batin

→ öz eb

Azab: Belan. Mucerred. Zevcevi olmayan.

Cam... bu cama güneş tutup güneş enerjisine ayna olsa, oradan elektrik üreten makinalar çalışır, karanlık yerler aydınlandığı gibi; Cam gibi olan ruh. Güneş gibi olan şems-i ezeli vurunca alemler aydınlandığı gibi, cam gibi olan kuran harfleri, kelam sıfatına aynine olursa, kelam sıfatının içerikleri olan ilim iradet kudret tezahür eder, Maddi te'sir yapar. Kuran sahifesi insan kablosuyla (yani kablosuz uzaktan kumanda gibi olan koridor, arız veya loyutla) insanla kuran irtibatlanırsa, okursa insan; kuran aynasında, camin de elektrik üretilir. Ondan çıkan tıraat, okumak, telifurda aydınlatma gibi karşdakini aydınlatır, canlandır, ölü hâlerini, duygularını canlandırır, canlanarlarda cesedi yanıt ve canlı tutar.

Göreceliğin Özel teoremi Albert Einstein: 1905.

Teoriye göre, bütün varlıklar ve varlığın fiziki olayları izofidir. Zaman, mekân, hareket birbirinden bağımsız değişimlerdir. Aksine bunların hepsi birbirine bağlı fiziki olaylardır. Cisim zamanla - Zaman cisimle mekân hareketle - hareket mekânla ve detayısıyla hepsi birbiriyile bağımlıdır. Bunların hiçbirisi bağımsız değildir.

Madde bile mekânda değişebilir: 1- Bizler 3 uzay 1 zaman boyutunun meydana getirdiği, 4 boyutlu uzay, zaman ekseninde yaşıyoruz. 2- Zaman boyutu ve Akışı, hareketli cisimlerin hızına bağlıdır. 3- Kütle, hareketli cisimlerin hızına bağlıdır. 4- Cismin hareket doğrultusunda bir boyut, cismin hızına bağlıdır. 5- 4 boyutlu evrende "ayrı anda olma" kavramında mutlak değildir. Görecelidir, yani aynı andalık gözlemciden gözlemciye değişir. 6- Farklı hızda hareket eden cisimlerin uzay-zaman referansları birbirinden farklıdır. 7- Işık hızı eundeki üst sınırdır. 8- Cisim hızlandıkça zaman cisim için daha yavaş olmaya başlayacaktır. Işık hızına ulaşıldığında zaman durmalıdır. **Çok önemli:** diyelimki gelişen teknoloji ile kademeli olarak değilde bir anlık ışık hızına erişebilmek yada ona yakın hızla erişebilmek mümkün olursa ne olacak? Öyleki ışık hızında zaman yarı yarıya daha yavaş ilerler. Yani size göre geçen 8 saat ışık hızında giden bir cisim için 4 saattir.

Öyle ise ışık hızında giden bir cisim geleceğe mesaj yollayabilir mi? Öyleki ışık hızına yakın hızla giden birine bir mesaj yolladığınızda

o zaten o mesajı saatler öncesinde almış olacak ve belkide siz mesajı saatler öncesinde almış olacak ve belkide siz mesajı yollamadan size o mesajın cevabını yazabilecektir. Özetle bu kuram newtonun zaman her yerde aynıdır teorisini götürmüştür. Xede dünyada bilim adına yepyeni bir sahife açmıştır.

Cinler dumansız ateşten yaratılmışlar. Misal: Elektrik dumansız ateşe misal olabilir

Şeytan vakitliyle cinlerin reisi idi. Azazel isminde. Sci büyük meketti. Secdeye etmediği için şeytan oldu. Bu azazel kötü cinleri etrafına topladı

Kainat sanki bilgi alma kurudur.

= Nur aleminin Bir Anahtarı =

Hususî dünyamızın dört unsuru olan toprak-su-hava-nur unsurları dört kâllî dil oldular

Toprak unsuru bir dil olarak bütün zihyotların herbiri bir kelimesi zihyot olup... toprak zemininde, nebatatın sıfatları sayısınca manaya camî toprak.

Radyo sanki öteleri buraya çapırma aleti. Sanki o özellik üpirtteki nişmeti çapırırsan gelire misal.

Harf ölü. Nasıl onda ilimî lade a kudreti tarammun etmiş? Çekirdek gibi. Orada nasıl ukte-i hayatiye kodlanmışsa bu da öyle... Güneş enerjisiyle çalışan saatimizi kurdum. Geldi. Bak güneş enerjisi nasıl sese dönüştürülmüşse... Harf ruh-u insana etilince ortayan senin kuranın

Nasılki Cenab-u Hak (cc) ilmîylet kudretiyle ve iradesiyle her yerde; Allah'da (cc) böyle bir hakikatın hava sahifesinde ifade etmiş.

Misal: Unsur-u havanın sair ehemmiyetli vaziyetlerinden biride elektrik, cazibe, dâfi'a, ziya gibi sair tetaitinde naklinde şayrmadan...

Huşa bir misal: Radyo nasılki mutlak ve muayyen olmayanı ayar ettirir, gözükmeyeni, görünmeyeni, en uzupını en yakın etmesi; zamansız mekansızlığı zaman ve mekânı sıraya tebdil etmesi... havada zaman, zemin ve sırasız alanları zamana, zemine ve sıraya tebdil etmesi gibi; Kuranda bu radyo misali gibi; Mutlak olanı, gayr-ı muayyeni muayyen etmesi, mahluk olmayanı mahluk seviyesinde izah etmesi, insanı onunta izah etmesi cihetiyle de kuran sanki radyo gibi...

Hem bir tek hakikatin nihayetsiz yapmak, muayyen olanı gayr-i muayyen yapmaya radyo misal. Nasilki odanda bir süre okusun, bir sevab var. Ama radyo vasıtasıyla gayr-i muayyen fatiha ve sevaba dönüştürür radyo. Radyo sizin hakikatlarını oralarda ibraz eder. Kuranda böyle...

Hem bu unsur olan Toprak Havat Sut Nur insanın hususi dünyasını oluşturmuş.

ihtiyaktan → gelen ricalar
nimetten çıkan → sükürler ve ibadetler ve namazlar

nar ile nur unsuru yani
nar → hareketli → maddi
nur → hareketsiz → manevi

Kurandan -otuyunca- nasıl nur meydana geliyor? - Nasilki su trübünü çevirdiğinde endüviyi döndürüyor. O endüvi de nur ve nar nasıl hasil ediliyorsa... insana kurandan bir araya gelince de böyle oluyor. Oradan çıkan karanlıkları nurlarla dolduruyor. Nur meahluktur. Vucud-u hariciyi var. Ama dünya -alem-i şehadet- cinastından değil. O nur itiyeye ayrılır. 1- Nar 2- Nur. Narla yakar, yıkar, ısıtır, kurutur. vs vs'ler. Nur ise kaplanmış olan gülmeki nurla dolduruyor ve gülmeki başaltıyor.

Rüy-i zemini radyolar vasıtasıyla bir tek menzil hükmüne getirir... Radyoları menfide ve müsbette kullanıldığı gibi; Kuranda menfide de kulla
nilabilir. Elektrikin iki yönü gibi. Hem hayır hemde şerde...

Ustad He'leri radyoya "radyo kabı" diyorlar.
Havada boşluk yok. Havanın kındede boşluk yokki şirk girebilir.

Bir nokta beyaz kâğıtta, iki üç nokta konulsa, karıştıpı;
ve bir adam, muhtelif çok vazifeleri beraber yapmasıyla şaşıracağı;
ve bir küçük zihyete çok yükler yüklenmesiyle altında ezileceği;
ve bir lisan ve } aynı anda müteaddid kelimelerin beraber çıkması
bir kulak } ve i . . . . . girmesi intizamını bozup karışacağı
halde . . . . .

Unsur-u havanın sair ehemmiyetli vazifelerinden biri de elektrik, cözibe, Jafia, zıya gibi sair letaifin Naklinde şaşırmadan, muntazaman orada

...naktindeki vazifeyi gördüğü aynı zamanda bu vasifeleri gördüğü ...
 ...flama unsurunda bir "Hü" olarak, alim-i rüşdî ve alim-i manevî
bir anahtar oldu.

Bir şey ziddine intilabi muhal olduktandır;
 böyle birer derece en cüz'î, ziddi olan → en külli' olmak ...
 en küçük → en büyük olmak
en camid, cahil, şursuz, âciz → en muktedir, en diraytli ve
iraditli ve şuurlu olmak /ojim
 gelisti:

Senin en büyük hatalarından biri: Kamet-i kıymeti kadar değer verememek. Layık olmadığın kadar daha fazla kıymet ve değer vermek. İNAN BANA, ona kıymet vermiş oluyorsun. Bunu yaparsan da hala uygulayamıyorsun ve başın hep sıkıntıya giriyor (- 4.7-2010)

Bir iyiliği Allah için yaptığın, ondan tövülük görünce belli olur.

Zor olanlar seni olgunlaştırıyorlar. Bu 5 sene sonra bende kalmış olacak mı? Kustandığın her şeye sahibsin. Huzurlu olmanın sebeplerine sahibsin. Sahib olduklarına sahib ol.

5 sene sonra nerede olmak istiyorsun? Onun için ne yapıyorsun? İnsanların müsbet enerjileri olan dualarını etrafına sur yap. Onlar hayal edip sana yoğunlaşmaları manasına gelen dualarına müstteri ol.

Bir yolda gidilmişse o yoldan geri dönmek mümkün. Ömür ve dünya bir yöne doğru gidiyor. Zaman boyut ve orş ve, aynı yolu kullanarak geri dönmek fevkalade mümkün. Gerçeğine gelebilirsin. Yürünmeyeni yürümetten daha kolaydır geriye yürümek.

İnsanın yaratılışının gereği: Zorluk zor getmesi, çekirdeğin kabuğunu yitmesinden ileri geliyor. Başarıncada hayat boyu ondan ve o onu hayal etmekten zevk alır. Eğitmenler; raiyetinizdekilere kolay yolu seçmeyin. İnsan zoru başarmak aymini öldürürsünüz. Gayret insana zevk verir.

- Ne aradığını biliyor ve ifade edebiliyorsan inon bulacaksın. Evet arıyorsun ama ne aradığını bilmiyorsun.

Dikkat et kendine; ülfet olunan ve ülfet eden ol

- Eğer iftira etmeye, hucum etmen hizmetimize katkı sağlayacaksa sana hakkın helal olsun. Yoksa hakkın Allah'a aittir...

- Hukukta kadın-erkek eşit.

Dijer mevzularda üstünlük yok, verilen nişmetin varifui var. Üstünlük fakradadır. Püsüntü lisanı ve şuuru olmayan hayvanın hakları insan haklarından daha hassas. Çüntü sen insanla helalolabilirsin ama hayvanta asla, Kalıyor ahirte... hayvanın hukukuna bu kadar riayet eden hukuk sistemi, insanın hukukuna ne kadar hassas davranacağı.

malumdur.

• BILKUVVE - BILFİİL •

Hacda kimse olmadığını farzed. Sende haccer-ül esvede karşı bu heyecan olurmu? Olmaz. Zahirde haccer-ül esvede elimi dokundum zevkini yosartken; aslında o zevk o değil. Senin bilkuuve istidadın bilfiile çıkmaz o zor şartlarda ortaya çıktığından, her kabuğunu yırtanında lezzeti olduğundan o lezzet batında oluyor fakat sen haccer-ül esvedden zannediyorsun. Bu büyük yanılgıdır. Ama sendetini o asya akordiji için o lezzetin kendisini haccer-ül esvede zannediyorsun.

• EVLİLİKTE SORUMLULUK •

Kötülükleri, negatiflikleri seçmek olarak görme aleminde. Alemde onları sıratın gerektiriyor.

Bir insanın davranışındaki samimiyeti; veya evlilikteki samimiyetin ötekilerinden biride esasatı kaybedip ayrıntılarla meşgul olmaktır. Bu seni tamamen çıkmaya götürür.

Bazı insanlar gihnen istikametli

Bazıları hissen

Bazıları da ananeden ve yöreselden gelen fiili istikametleri var

Evliliğin kurum olduğunu, biyolojik ihtiyaçların karşılandığı germin olarak düşünmemek gerekiyor. Bunun fitri, hissi, sosyal boyutları olan, ucunun taaga ahirete kadar uzandığını idrak eden evlilikli... böyle düşünemeyen için evlilik sırtak ve küçük cenneti olur.

Düşünki insan yaşıyor ama amacı yok. Ne kadar yanlışlık hissedersen insan.

Herşeyin en büyük düşmanı bencillik ve sorumsuzluktur. Bu sıfatlar evliliğin asididirler.

Dünyadan belledipin hem mantıklı olmalı hem de gerçekçi olmalı.

Birilerinden birşey beklemek empati yapamaktır.

Hizmeti ve evliliği epa şavağı haline getirerek için; kendini; hizmeti vede evliliği iyi tanımlaması lazım.

Evlilikte müşterek amaç olmalı. Sırf bedensel ve çocuk amaçlı olmamalı. İnsani ilişkileri adaletli tutan ahiret hesab anlayışıyla daha canlı olur.

Aşk iyi ilişkinin sebebi değil sonucudur. İyi ilişkiler neticede iyi aşklar ortaya koyar. Eğer ilişkinin sebebi aşk ise, sebebi bittiyinde ilişki de biter.

Akil → Arabanın direksiyonudur.

Kalb ise → motordur.

Ruh ise → hem araba hemde çevrenin tümüdür.

• Eleştirilerinde suçlama tabirlerinden kaçınman lazım.

• ilişkilerde: acıt - net - dürüst olmak lazım.

• Dindar olmak birilerine savaşa açmak değildir. Hizmette gitmek birilerine düşman olmak değildir. Hür olacakım diye hürriyetleri hiçe sayamazsın.

Rizaya dayalı ilişki, evlilik, hizmet kuruluşu dayatmalar ortadan kal-
tır.

• Kendin için fedakarlık yap. Ama başkası için fedakarlık yapamazsın.

Sorumluluk duygusunda yönetilmesi gerekiyor. Hatta yönetici duy-
gularında yönetilmesi gerekiyor. Herşey karşı kendini sorumlu tutmak
da ruhsal bir hastalıktır. Hizmetin yardımına koşup kendini yardıma
muhtağ duruma düşürmekte sorumluluk duygusunun kullanılmama-
dığını gösterir. Bunun terside sorumlu olduğu şeylere de ilgisiz kalmasında
yanlıştır. Ben estide herkesin yardımına koşardım. Bu yanlış olmuştur...
Sorumluluğun sınırlarını, hudutlarını çizip tanımını yapman lazım.
Ne alıyorsun, izah etmen lazım... bunu becerebilmek muhakeme ve
müvazenele doğru orantılıdır. Bunu kavranmak için özel özen gösteril-
meli, araba, bilgisayar öğrenilir gibi sorumluluk duygusunun akılla
kalb ve fiil arasındaki ilişkilerin izahı ve öğrenilmesi lazım.

Sorumluluk duygusu olduğu daha çok çocuksu karakterli olanlarda
kendini gösteriyor. Bunlar kucaktan inmemiş, şimarcılmış çocukları
evlendirirsen bu tip sorumsuz kişilik ortaya çıkıyor. Sorumluluk duy-
gusu az olanlarda kör zarar mukayesesi yapamaz. Bunu küçük yaşta
anne-baba yaşayarak öğretmeli idi. Herşeyini anne-baba yaparsa, ço-
cukta sorumluluk gelişmez.

Bu sorumluluk duygusu öğrenilendir. Doğrudan intihar, etrafı, gırtlak
değil.

Sorumluluk hududunu tutuk belirtiyor. Asfiya-i mudakkikinin dusturları...
Bedelini ödemeyene hiçbirşey vermez... onun değerini biliriz, seride sıradan
birisi zanneder.

Problemi çözmek için ilk önce problemi tanımlaması gerekiyor. Sonra
hangi formülle sorunu çözerim. 3ü aşamada karar verip yanlış dahi
olursa kararını uygular. Sorunu çözmeye formülü kadında erkek aynı yöntemleri
kullanmakta zorluk çekerler.

Sorun çözmeye hanımlar daha çok konuşarak ve diyalogları

kuvvetli olurlar. Sorun çözmeye kadın süreçle, erkek sonuçla ilgilenir. Kadın duygusallığı aktarma, erkek ise bilgi aktarımı daha ön plandadır. Bunları bilip karşıya davranman lazım. Taki karşı tarafın duygularını nazara alıyormuyum. Karşı tarafın haklarını nazara alıyormuyum diye kendine soru sor. Karşı tarafı tanımadan, tanımlamadan ve de kendini de tanımadan yani zaaflarını, öne çıkan taraflarını da bilmeden çözü- mü nasıl yapabilirsin ki (!).

Kendinin o andaki herpi kelet-i rubiyelerimin tesiri altındayım, dışmanca fikirlerim ve davranışların tesirinde miyim... gibi içsel kontrol tarafını, radarını kullan. Unutma karşı taraf dava kârdeşin veya dia eştiridir...

Burada püt nokta insan kendini tanıma nisbetinde olaylara hakim olur, karşıya da şerh. Artılarını, eksilerini tanımlaman lazım. İletişimin en önemli aşığı kendini tanımlayıp belirtmendir.

Sözleri ve davranışları ↻ Yüründe ↻ Je zamanında karşıya diktersen tutar. Ve sonuç verir meyvesini yersin.

Karşı tarafa emir verir gibi, kizilipini ve kimliğini rencide edici olma- mali.

Bu iletişimde de beden dili son derece önemli. Fiziksel temas, Tebes- süm. Unmadığında unmadıklarını, beklemediklerini yapmak.

Aynı bir söz ve davranış niçin farklı farklı anlaşılıyor ??? diye çok öteklerden beri merak ederdim. - Çünkü o sözün veya davranışın içine kendi- ni koyup öyle bakıyorduk ondan. Yani onu yorumlayanın ruh topografına kopili- ki gılan da arada su işler ama...

İnsanın sözlerinin ve davranışlarının ruhu niyettir. Niyetini onun içine katmayı becermen lazım.

Alçak gönüllülü olmak, özgüveninden emin olup içsel aleminde kez- zetler yapıyor demektir. Kendi içsel alemine hakim olduğunu gösterir.

Aitedeki roller üstünlükten değil verilen donanımlardan dir. Misal uçak, üstün gemi mi?... denilemez. Butür düşünceler batıdan ve daha çok katolik mezhebinden gelmiş. Hastayı, kadını ve yayıkları hep aşaplamış. Başın- mayı bile haram kılmış.

Nasılki geminin sevki-i idaresi kaptana. Makina dairesindekiler de makinist karar verir.

Büyük balık küçük balığı yiyor. Bu senin için. O balık balık olarak görmüyor ki. O onu yem olarak görüyor. Hayvanlarda da böyle... hayattaki

bu dengeyi mücadele şeklinde yorumlamakta yanlış. Sen pratikne, ete ihtiyacından hayvanı kurtuyorsun. Sen hayvanlara karşı mücadeleye girişip de mi kesiyorsun. Hayır. Bu filmi davranış mücadelesi diye yorumlamış. Aile hayatında mücadele yeri değil, birbirini tamamlama yeri, yardımlaşmanın zemini ve okulu, neslin fabrikaları....

İletişim aslında paylaşumdur. Duyguların ve fikirlerin paylaşılmasıdır iletişim. Sorunun ifade edilmesi bile iletişimdir.

Kadın çok konuşunca zemin müsaitse susturma. Konuşulmuş rahatlayacak dinlediğin içinde ona değer verdiğini idrak edecek. Yeterki dinlemeye sabret...

İletişimin; ummadığı anda dokunmaktır, hediye vermektir, güler yüz ve mimik ifadeleri...

İletişimde A planı sonuç vermiyorsa B planını uygulamaya koy.

İnsanlar çoğunlukla karşı taraf beni değiştirmeye çalışıyor anlıyor. Bunun çaresi kendini değiştirmeye alimeti olma noktasında kendini değiştirmeyi denet... ona karşı duruşunu ve davranışını değiştir. Yani onu değiştirmeyi bırak kendini değiştirmeye çalış.

Çözümün sibirli çözümü ZAMANA bırakmaktır. Doğruların bitmesi için zaman zemine ot betle...

Problemin kaynağına inmedikçe yüzyıllık çözümler uzun vadeli sorun çözmeye nadir rastlanır.

İyi ilişkinin sonucunda aşk kavramı oluşur ve gelişir. Ters olan aşk iyi ilişkiyi çözü zaman döğürmez. İyi ilişkiyi kurmayı başarabilenlerdir asılan.

Bazen davranış benzerliği duygu benzerliğinden değil. Mısal: İlgisiz insanı merhametsiz zannedilmesi gibi. İlgisizliği merhametsizliğinden gelmiyor.

Küfür/lük nisbetinde aynı dili kullanırlar.

Birlikte olmayı, yaşamayı başarabilmek öğrenilen şeydir. Birlikte yaşamayı öğrenmek aile için çok önemlidir.

Aynı katındakilerin hareketlerindeki hatalar, eksiklikler seni rahatsız eder. Karşı tarafın oyuncuların hataları seni memnun eder. Çünkü sen onları Lafine gevirmeye fırsatlar olarak düşünüyorsun. Dolayısıyla hatalarından memnun olursun. Doğrularından rahatsız olur ve kiskanırsın. Kendi takımının doğrularından memnun olursun. Çünkü suyun vakti kazanımların ortaktır.

İnsanlar hataları karanlıkta daha çok yaparlar.

mubahattan Psikolojî Tesditlerim:

Keresteye serit. } muhatap olur. Unutma. Kimin. Nesini.
Tahtaya planya } şekillen dirip yöndendiriyorsun.

- İnsan kabahati niçin üzerine almaz: 1- Hubb-u nefis. 2- tarafdar-ı nefis 3- aarz ve enaniyetten 4- tebarri-nefis 5- Kendi kabahatini başkasına atmak 6- Kabahatini ve yanlıyını basan hadis-i şerife, kut-ı ana veya büyük zatlara istinad etmek 7- Mevcuda kanıyat etmemek. hayırdaki muhatapla etmemekle kanun-u muvazeneyi bozmaktan 8- Bir şeyi yüceltmek veya küçültmek adına kusurunun dehasasını ve hakkını ketfetmek. 9- Aklamak isteyen çocuk gibi veya intikam isteyen kine-dar düşman gibi bahane mahane aramak 10- Şühretin sened tutmak 11- Bir müslimanın her bir sıfatı islamiyetten neşet etmek zannına kapılmaktan 12- Olayları, sözleri ve işleri metre + kantarla ölçüp her şeyin hakkını verememektен 13- Her kemali mahveden yes'in canlı olmasından 14- Her bir saadetin mayesi olan ümidin kaybolmasından. 15- Müziyi müstakbele mukayese etme. 16- Yanlış düşünce ve haddimsel ve hududumsun sahasını bilmemektен 17- Evham ve hayallerimize ihtimam gösterdik (!) 18- Düşmanımız a- Taklid b- taassub c- istibdad d- Cehalet e) Kin-intikam-hased-fut-u ermel- bitme tüketme arzular f- ye'is g) bize istibdad yapıp yönlendirenler.

Çareler: a- meyl-i taharrî-i hakikat b- muhabet-i insanîyet c- meyl-i insof

Bu brnim tesbitine göre: Bir insan zahiri esbabtan ve maddi sebebler hariç niçin deli olur. En mühim sebebi → hased ve ben merkezli olmak ve ona muvaffak olamamanın ruhda açtığı yarıpı adidir delilik veya depresyon. Cömert insanlarda bu halat ruhiyenin fakliye subablarından az yararla kurtuluyorlar.

Hayaline hükmedersen kendine, aklına ve hatta ruhuna da hükme-debilirsin.

Sorunun çözümünde sen sorun olma yeter, çözümün parçası ol. maneviyat: hataik-i mahza ve mücerredat-ı sîfe...

Sorunların sırf maddi problemlerin çözülmesiyle çözülüyor. Sorunların çözümünde maneviyat şarttır.

İmkânati vukuatla karıştırmay, ahkamları ayrı ayrı olup'u gibi kü-kümlede ayrı ayrı olur.

Zaman dahi bir müfessirdir. Ahval ve vukuat ise, bir keşiftir.

Birşey sabit olsa, tevarimatıyla sabit olur. İnsan ve oik parçalarına bölünme-
den bütünlük içinde bakılmalı...

Olayları hayallerinde büyütme. Hayalhaneye birşey düşerse; ya büyür ya
da küçülür. Haddinde kalmaz. Hayalini kontrol edebilen dine hakim
olur.

Kendine ve ailene sakın ha yalan sokma. Yalan yalana mukadder
olur.

Hakikati çıplak görmek istersen hurafatın kapısını açma.

Muhabetalar insanın zerafetini tabiiyetten çıkarıp tasannuoya koş-
ma.

Muhabetini vs duygularını kontrollü kullan. Zira ihsan-ı ilahiden
fırla ihsan, ihsan değildir.

Cemiyete dahil olan, cemiyetin arzmasını ihtlâl etmemek gerekir.
Dastların a bakarken; bir şeyin şerefi neşinde değildir, zatında dir, ka-
idesini unutmama. Kisileri yüceltikten veya zemedikten başkalarını ölçü
olma.

Rapbet ettirme veya korkutmayı bir ölçü dairesinde olmalı.

Olayları ve kişileri olduğu gibi tasvir etmeli. Mantığın mizantolarıy-
la tartmalı.

Herşeyi zahirle göre hükmetmemek gerekir. Muk^{ha}kkın şerhi; garvas
olmak, zamanın tasiratından tecerrüd etmek, maslain ömürüne gir-
mek, mantığın teraiziyle tartmak, herşeyin menbaini bulmaktır.

Mantığı ve belâğati rehber etmek gerekir. Hadiseleri şeriatin müva-
zenesiyle tart.

Cahlin istibdadına kuvvet verme. Herşeyi zahire çözülmeyi gibi,
batınlada çözümez. Hitmeti ve şeriatı elinden bırakma. Musah Hızır gibi...

Teferruatı esas, asliyi teferruat gösterme.

Hadd-i evsati gösterecek, ifrat ve tefriti kıracak yalnız felsefe-i şeriat-
la belâğat ve mantık ile hitmettir.

Ehvenüşşeri ihtiyar etzendir.

Başkalarını taklid etme. Onların kullandığı ölçülere sana uymaya
bilir. O söyle yaptı deyip maymun gibi taklidçi olma. Ölçüyü şeriatı,
hitmeti ve mantığı yapmışsa febiha...

İlmimi devamlı yenile ve çoğalt. Çünkü yeni hadiseler eski maluma-
nın ve ilmin yetmez.

Birbirine kuvvet verip tamamlamayan parça parçaları birleştirip kendini ve insanları acube yapma, Olayları çözümlenemeye getirme.

Bir insanın soykütüğü ve düşünmeden yaptığı her daim tabiatından sıkmaktır denilmez.

Başkaların bazı hallerini başka birilerine yargılamak için kullanma. Yani kıyaslama. Onun şöyle şöyle halleri sende niye yok gibi. Bira bunun da onda olmayan başka güzel halleri de var. Herkes mustakildir unutmama.

Hayata parça parça bakma, tümünü görüp okumaya çalış. Nasılkı bir filimin içindeki bir kare rümi tümünü gösteremez, ihata edemez.

Birisinde başkalarından kapmış kötü sıfatından term etme. Onun güzel sıfatlarına parmak bas onun çapını genişlendir. Ki kötü sıfatı dairenin içinde yok olsun. Nasılkı bir evin tevarimatı bir dükkandan alınmaz.

Hissiyatlarına ve ruh atımına ve de aile ortamına taksim-ul a'mal yap. Estiği gibi konuşma ve yapma. Haddini aşarak, hirs-i korib ile ve de re's-i riya ile meylü 't - tefeyvuk ile zayi edip söndürme. Yoksa cehennem-i cebl ile muazzeb olursun. Bu arzudan kurtulmak taksimü'l-a'mâl konuyla amel etmektir.

İnsan bütünlüğü ile kendini gösterdiği gibi; insan insanlarla beraber olursa mutlu olur. Beraber yaşamayı öğrenmesi lazım.

Saygı, hürmet sorumlulukla orantılıdır. Aynı zamanda saygı kültürel seviyesini de belirler. Karşıya değer vermektedir, anma vermektedir. Saygılı olabilmesi için ben merkezli olmaması gerekiyor. Kendine özgüveni olmayanın saygıyı almamak diye anlatırlar. Takım ve gurup çalışması gelişen kâşilerde saygılı olur. Burada sıkıntı için yaparlarki bu bakımdan hariçtir. İçin ortasını farkedentler; kişilere saygılı olmalarının sebebi tasdikları sıfatlarından saygılı olurlar. Bu noktadan anlaşılır ki; dava advarain bir güzel sıfatıda; dava arkadaşlarına saygılı, hürmetkar ve değer verme halatini yaşarlar. Çünkü kişiye saygı, hürmet tasidiği sıfatları, temsil ettiği gayeye göre gösterirler.

Davası olana, ilkesi olana saygı duyulur. Çünkü kendini ilkesiyle, davasıyla hududlamış.

Herkesin aynı zeyleri tipa tip olmaları bekleme GERÇEKİ değil. Ua fitrata ziddir. Yeterki amacınız ve gayeniz tek olsun. Davanda samimi olup olmadığına içsel bir delil; onu hatırladığında sevgi, muhabbet mi? çıkıyor, yoksa ona karşı nefret duyguların mı? öne geliyor...?

Beraber olmanın bir şartıda belirli standartlara sahip olması. Bununla hududlarının, karşının hududlarını bitenyle mümkün olabilir. Haddini bilmeyenin hududu olmaz. Hududsuz insandan ne beklenebilir, ki kendisine faydesi yok. Karşı tarafın hududlarına girme onun MAHREM alanına giriyorsun. Allah'ın (cc) bile merası vardır. Onun hududları, çizgileri, haramlarıdır. buyurdular (vism) efendimiz. Allah'ın (cc) merasına girme. Görmüyor musun ki çizgilerde çevrili...

Karşıya atlay etmek, gülmek, dalga geçmekte hak ihlali ve de kul hak ki olduğunu ne çabuk unuttuyorsun.

Samiriyetin, dürmetin ve saygının büyüleyici tecirini unutmak. Karşıya tesir ettirinin bir delilide sana yapılırsa sana nasıl tesir ediyorsa onada öyle tesir ediyor.

Şu andaki saygının, saygıya dönüşmesi için kararlı tutumuna bağlı. Ne kadar olguk gönüllü, saygılı davranırsan da ^{metresiz} ~~metresiz~~ ve kantarsız yapıyorsan, yani muhatemeli ve muvazenetli, kararlı hayatın yoksa karşıya saygı güveni vermez... ve daki; mutlaka bir gayesi ve menfaati vardır der inamaz...

Kararlı + Tutarlı + devamlılık + ilişki kurabilen insana saygı duyulur ve güven uyandırır ve bunun arkasından güvenle gidilir. Bu sıfatların kısıde oturması ve davranışına dönüşümünün yaşda 40 yaş civarındadır. Eğer karşıdaki birim ne yapacağını kestiremiyor, bana saygı duymaz. Vic-darında saygı uyanıyorsan sen tutarlı, kararlı ve ölçülü insansın.

Bir insanda kusa zamanda davranışında ve sizlerinde estkiye nazaran gözle görünür değışiklikleri görünürse rahatsızlık alarmidir.

Alında hasar almussa, davranış bozukluklarının bedensel durumundan haber verir. Alın secdeye devamlı tescil edilmesi kontrolün. elinden kaçmaması için. O alanı kaptırmaman lazım.

Saygı duygusu sahiblenme hissiyle alakalı. Birde şuna dikkat etki: Toplumdan topluma, kültürden kültüre farklı davranış biçimleri farklı anlaşıyor. Bir gelenekte normal olan davranış, diğere gelenekte saygısızlık manasına gelebiliyor.

Kendi ve karşıdakiinin hududlarını net görüp ifade etmelisin... ta ki saygılı yani sınırların belli olsun. Devletler arası bile vizeeler var. Kişiler arasında vizeeler olmalı. Ama bazılarında vizee kalkmalı.

Beşanma seçeneğini seçenek olmaktan çıkar.

Kurumsal, global düşün... battalçılık yapıpanda

Ne uğruna kendinden vazgeçmişsin...

Kendini yaşamayan başkasını yaşamak zorunda kalır.

Taşın ilerledikçe bazı tarlaları etmeje kapat.

Nişin öldüğünü bilmeyenler diriltmeyi hak edemezler.

İnsanın çöküntüsü haricin işe yansımalarıdır. İnsanın haricinin yola koyulabilmesi ümit noktalarının varlığıyla mümkündür. İnsanın en çok muhtaç olduğu, yokluğunda ise ruhen çökmesine sebep umudunun kaybıdır.

Benzen benzerini çeker...

Psikolojide kural: Her anormal olan duygu ve davranış bozukluğunda erkaya bakmalı ki, hangi deşirularımıza hücum oldu, hangi mahrem alanımıza girildi tanımlayabilersen kendini tanıma fırsatını sana doğurur. Eğer bunların cevapını bulamazsa gereksiz kendine savaşa başlar. Hangi beklentilerim, hangi standartlarım bozuldu, hangi olmazsa olmazlarım alt üst oldu diye cevaplarını gör, netleştir ve mutlaka bunu kaydedip yaz. Bu kendini tanımaya, geliştirmeye, hangi derstere, kişilere ihtiyacının olduğunu belirtmeye fırsatlar tanır sana... Bunların cevapını aramazsan gereksiz kendine dönüp savaşa başlarsın. Eğer bu sınırlılık halini benimsemişse çaresi olmuyor. Eğer kurtulmak istiyorsa onun arkasındaki tetikleyen sebeplerinden uzak durursa bu hali zamanla kalkar ve ruhu ona göre salgılama yapar. Öfkeyi bastırmak değil, öpötmek gerekiyor. Tanımlamak ve tanıman gerekiyor. Öfkenin arkasını tanırsan bir sürü derstler çıkarırsın. Pikasına geçmeyle öfkeyi sen yönetmeye başlıyorsun.

Asiri fevazü yapantlar işsel alanlarında bencil insanlardır. Rol yaparak karşığı bloke ederler. Asiri olarak gönüllü görüktürler. Bunlar iki derecede bencil insanlardır. Fırsat elatine gestirmen bunlar austa affetmezler, buntarda merhamet azlığı olduğundan sesiz tahribatları çok büyük olurlar. Buntarin epoları asiri kabarık olurlar. Buntar nasıl bu hale gettişler? - İş mücadelelerinde savaşı kaybettiklerinden çar nazar bu rüta girmeye ihtiyaç duyarlar. Bunları çözümlülük, katliamların aravnında olmaları lazım. Buntar yönetimde ise sorpulanmalı ve sorpulanacağıını bilmeleri lazım. Buntar farklı fikirlerin içinde olmak istemezler. Çözümlülük içinde bulunmaları, yönetimlerini sorpulanmalı ve öyle bilmeleri lazım. Sorpulanmayacaklarını bilirderse fevazü riyakarlıkları ve epoları artık ne kendisi ne de başkaları tarafından kontrol edilemez duruma

gelişir. Bunlara fikirler bryan edilemez. Zahirde farklılıklara açık gibi gözüktelerde içten farklı fikirlerle muhalefet diye anlatılır ve güzel girili onlara savaş açarlar. Bi şekilde onları etkile ederler. Öne sürdükleri vede kendilerini aldattıkları gerekçeleri de karmasıklıklardan, fitneden ve tevhid-i kible olduğunu ve bu tür negatifliklerden kurtardığını iddia ederler. Gersi kısa dönemde muaffak gözüktede orta ve uzun vadeli durumlarda parçalanmayı ve kaymayı içinde barındırır, aynı zamanda fitne besler. Ejer başkalarına fırsat verilirse negatif fikir ve hislerin gelişmesini önlemiş olur. Zira o fikir ve his insandan dışarıya atılmış olur. Yuvada kalsaydı neş-u nema bulurdu. Hz. Ömer'in kılıncıyla düzeltiriz bunu iyi bir misaldir. (asım) efendimizin mayserete önem vermesi gibi...

Kendini yönetmek, kontrol etmek öğrenilerek kazanılan beceridir.

Kası taraftan gelen davranış veya fikirlerin sende karuluk bulmasının zeminini devamlı kontrol etmek gerekir. Sende asit kuyuların olsun. Kasıdan gelen negatiflikleri o kuyuya atıp yok et. His gelmemiş, duymamış gibi olursa ve kendini onun yararından uzak tutmuş olursun. Bunu yapamıyorsan, o fikir ve davranışları böl, parçalarına ayırıp yok et. Çünkü yanlış davranış ve sözlerin içerisinde fikir var, hisler, duygular vs vs'ler var ki onların cemi idi.

Kader tarafından sana biçilen role ve elbürye razı ol. Olursan kendinde uyumlu olursun.

Ben merkezli kişiler kendileriyle yüzleşmeyi sevmezler. Fikirleri kendilerine açılmı şavaş zannederler. Eksiklikler, hatalara rastladığı zaman aramıza fitne girer vs vs'lerle tevii ederler.

Kendi kendine laboratuvarcı ol. Kendini devamlı tahlil et. Kendini yaşa. Yoksa başkasını yaşamak zorunda kalırsın. İyi kararlar iyi bir analizlilikten geçer. Duyguların arasındaki vizeleri kaldırma. Buna en büyük mani egosudur, bencillikidir.

Standartlarına, kurallarına mutlaka uygunsan orta ve uzun vadede çok kazanımların olacak.

Ruh sağlığı olanların aile hayatlarını da iyi götürüyorlar. Ruh sağlığında sorun yaşayanların aile kurmalarında sorunlar daha da artar. Sakın hoşu hataya düşmesin: eukerence ruhsallığı düzeliir. Bu çok yanlıştır. Söplam nesiller sağlamlar temeller üzerine kurulur.

Sorun çözüme yöntemleri, kuralları olmayanların kendileri sorun ve problemlerdir. Sitrule başatma becerileri, empatiçi becerileri, empatik yapabili-

Bütün başla

becerileri, öfkeyi kontrol edebilme becerileri, soruntarı kısa, orta ve uzun vadeli çözümler yollarını bilmesi, yaşam sıklığı, ulaşılabilir olabilmesi, yanlış düşünce kalıplarını bilme becerileri bilme nisbetinde hem kendisi hem de aile yuvası sağlam olur. Ruh sağlığı bu sıfatları bilen ve uygulayabilenlerin özellikleri cennet gibi olur. Yoksa bitiktir. Bunların tümü yaşam becerileridir, hayatı anlam ve yorumlama seviyesini ifade eder. Aynı zamanda bunları etkileyen Afaki normları, hisseleri etkili rol oynar. Vicdanın intişafı da bunların fiile dönüştürülüp tekrar insana geri dönme vicdanını oluşturur.

Hukukun belirlediği menfaat paylaşımına hukuk, kanunlar deniyor.

Vicdanın belirlediği menfaat paylaşımında ahlak deniyor.

Kişinin kişiliği ile ciwayetinin ayrı tutulması gerekiyor.

Duygularını kontrol edebilen muhakemeli insan doğru insanla hoşlandığını insanı ayırd edebildir. Apayrı şeyler olduğunu idrak edendir.

Uzman olduğunu iddia ettiğin şeyi sana yap dimesi insanı sorumlulukla itham etmiş olursun. Bu insanda işine karşı kaygı ve umutsuzluk gelişmeye başlar. Misal: Bana derslerki A. Nurdan ders yap. ders kende nasıl karşılır.

Sorumluluklarını bilmemek haddi bilmemek demektir.

Bütün hayatının temelinde; bulunduğu yeri bilmemekten kaynaklanıyor. Yani: Temsil ettiklerin, zayıf yönlerini, artı yönlerini. Nereye ne kadar yatırım olacağını, ne kadar uzak olacağını, güçlü ve zayıf yönlerini, imkanları fırsatları, tehditleri destekleyenleri bütün bunları bilirse nerede duracağını, nerede harekete geçeceğini bilir, yatırımı nerede ne kadar yapacağını dilip hareket eder. Bu noktalardan kendinden kendine bakabilirsen...

İnsanlarla beraber olunca savcı ve avukat gibi bakma, Halim gibi bak. Hakim olaylar üstü bakar. Savcı ve ~~avukat~~ ^{avukat} sırf elindekiyi savunur. İşte aile hayatının en büyük düşmanlarından biri de budur. Ki objektif bakabilmenin yollarından biridir yukarıda saydıklarım.

Başkalar ne der diye gıyma, hareket yapma. Biylelikle köleşmeye gidiyorsun. Buna isimsiz köleşme dir.

Zira bazan fahm olunca şey, muradın gayrisidir.

Olaylar tek tek, ve birbirinden uzak duygu ve hislerin ve de zamanda vücutta gelmişler. Buntarı birleştirmek her bir zamanın, her bir his ve duygunun hükmü var kendisiyle rahat nefes alanın imkanını versin.

Karşı tarafın sende getirdik mesabesinde olan zanlarının apayları

Karşı da var cennetle. Kaf dopu gibi yapma. D. şehadet amülin çekirdepidir. Almindaki zanlarının karşılıkları, oyalı o insanda teferruatiyle mevcut zan netme.

Ancak ölümler hata yapmaz. Hata yapmaktan korkup ^{kelimaktan} çekinme.

Başkalarının hatalarından ders al:

Girişimcilikten çekinme hata yaparım diye. Tabiki hataların olacak. Ta öpürüne kadar. Biliyormusun başlarda hata yapmactar. Hatalarından ders çıkar o zaman hatalar seni bir yere taşıyacaktır...ve seni bir yerlere taşıyacak.

Başarılar tebliğe rizikolarında barındır.

Hanpi duygunu bekersen, şartlarında, topraklarında bulunursa büyük.

Kişinin yanlısını düşman olmaksızın yönlendirebilir. O düşmanlık hissinin öldüremeyiz ama yönlendirebiliriz. Alternatifini uyandırmalı.

Histerin, duyguların ve davranışların dilini bitmek lazım.

Tohumların etilmiş bahçede güç ne ise, eude de serpi öyledir.

İnsanlar putlaştırıldıktan ile cezalandırılır. (El cerazü mincinul d'ri)

Kübler ülkelerinde ayne satmak ve hediye etmek suçtur.

İhtidar küfürle dopu, zülümle yoktur.

- Müslümanlardan müslümanlara; } köçürür.
nurlardan nurluluğu

- Denge: Zillete varmayan Tevazü

Gürura varmayan Yoktur

- Güler ömürlerin sahifesidir.

- "Fitne akasını yakan içinde yanar" (H.Ş)

- Eger yasakladığımız büyük günahlardan kaçarsanız, sizin küçük günahlarınızı örteler ve sizi şerefli bir yere sokarız" (4/39)

- Üç kişinin gıybeti olmaz

1 - Kletsinin aruzlarına uyanlar

2 - Fiskini ilan edenler

3 - Zalim hükümdarların (H. Basri)

- Fitne uykudadır, uyandırana Allah lanet etsin" (H.Ş)

- İmanın zirvesi, hükme sabır ve kadere rızadır (Eb-u derda)

- Dünyada en huursuz kimse, gününde hased ve kin tutandır (İ. Şafii)

- Dertsiz adam dersiz adamdır

- Kendini hak ile meşgul etmessen, batıl seni işgal eder (İ. Şafii)

→ Sözü dost, özü düşmandan usandım.

... Dili mümin, kalbi şeytandan usandım.

Hırcesin kabri şatılır ama;

Ben davasız müslimandan usandım²

Çalışmak seni 3 şeyden kurtarı 1- Cansızlığı 2- Kötu alışkanlıklar 3- Yoksulluktan

~ Zindana atılan kişilerle mukafatlarını seçme hakkı verilse bu onların hürriyetlerini te'min eder mi? :

- Başkalarını memnun etmek adına yaşamaya değmiyor.

- insanlığın kıyamık hastalığı **MİLLİ YETGİCİLİK**TİR.

- Küçük insanların gururu da, kinide, hasede de büyük olur.

- Evladına baban diken; ya ettipin yada sökmediğin dikenlerdir.

- Atamun için çıkarmak ne kadar ilim ve teknoloji lazım. Ta insanın içinin etkarmak için nasıl ilim lazım sen düşün!

insanlara hitab ederken; Onların seviyesine tenezzül et. b) müraat-ı ef harr c) ihtiram-ı hissiyat d) mümaşat-ı ezhan yapmalısın.

İfade ettiklerin hak olması, doğru olması yetmez, tarzı ifade ve süret-i mâinası dahi beligane ve ulvi olması lazım (33muh)

Karşı tarafın değerlerini, yanlışlarını bilmeden yapılan sorumluluklar, sahiblenmeler itici sorumluluklardır. Sorumluluk zannıyla hududları ortadan kaldırmamak lazım. Hududları tanımayan sorumluluk ya mütebiş enaniyet hastası, yada ruhsal hastadır.

Karşı tarafa buyurgan davranmak, karşı tarafta savunma tarafları derreye giriyor. Bıyı ailelerde sorumluluk çabaları birbirlerine çok yakın oluyor.

Herkesin sermayesi başka başkadır. Ömrünün neticeleri senin sermayendir.

Çok bilgili olmaksansa, zaafatlarını, zayıf yönlerini bilip ona göre davranması daha muaffakiyet doğurur.

Kendini tanımak ↔ Karşı taraf tanımak ⇒ Sonunda da ilişki kurabilme becerisini kazanmak.

Eksikliklerini bilmeyen en büyük zenginliklerindedir. Psikolojik zenginlik yerine maddi imkan zenginliğine daha çok değer veren insanların vaziyetlerine bak. Toplumlarda ağır sanayi yerine bilgi sanayisine geçildi.

İnsani ilişkilerin en büyük düşmanı inatçılıktır.

Herkes kendisine düşmanlık yapıyor.

Doğ gibi ol; hizmete gilebilecek fazallıklara mukabil ol. Doğ nasıl

denizin tasallutundan kurtarmak için duruşuna bak... aynı zaman-
da dâpler → suyun mahzeni Sende → insantara ab-i hayat ol.
→ cez-b-i rutubet ise Sende → insantara teselli ol.
→ havayı tarıyor ise Sende → insantara nokta-i nazara ol

ilim sahibi olmak senin ütopine bağlı. Marifet sahibi olmak içinde
ilim değil halisyyet lazım, yani samimi olmak, işten hesablı olmamak,
bütün süfli sıfatların anası olan HASEB'den uzak olmak, ben merkez-
li düşünmemek ve eylemlerini gözden geçirmek...

Tahayyül ve tevehhüm lakifelerini kontrol et. Senin kontrol etme-
diğin, bilmediklerin, seni kontrol ediyor demektir.

Birsey niçin şok revaç buluyor? - insanların talebinden. Bu avıda insan-
ların müziğe, laklakalara, epilençelere şiddet-i ihtiyacı ruhsal yanpın-
larından kaynaklanıyor.

imkanatı, vukuata karıştırmak ve iltibas etmemek (mh: 75)

Aklının hududlarını bilmen lazım ki haddini bilsin. Aklının potansiyel
sermayesini, ihata alanlarını ve de bağlama mertebesini bilmen aklını kont-
rol edebilirsin. Aklının hakikatını ve mahiyetini bilmen onu kont-
rol altına alabilme imkanına sahip olursun.

Yalnız bir söze, yalnız bir fiile bakıp durma...

Yakîniyat olanlara şüphe etme. Yakîni olmayanlarada su-i zan
etme ta bedihi olana kadar.

Halinden razı ol ki kontrol edebilesin. Her yaşın, her cinsin, her me-
kanın, her yaşın, her ortamın vs' vs'lerin hali olur. İnsanda tesitleri
olur. O halinden şikayetsiz olma. Bunu nasıl lehime çevirip ilet-
bilirim de... bunu çaresi çözü zaman, zamana bırakıp yay-
mak lazım. Zamana yayılan görünmez. İnsanda bir hareketini
ölmesi demek giddinin diriltmesi demektir. [imkan-ı vehmiyi, imkan-ı
akli ile iltibas ettiklerindedir. Halbuki imkan-ı vehmi, esassız olan irk-ı
faklidden fevellüd ile safsatayı fevlid ettijinden

Bu imkan-ı vehmi → galiben muhakemesizlikten,

→ kalbin za'f-ı avabından

→ aklın sınır hastalısından

→ mevzu ve mahmulun adem-i taavuzundan

ileri gelir.] mh: 76

Aklını şer'î burhan üzerine gitmektir. (Ta yukarıdan duraya kadar: muk: 76)

hakikat → ışık veren fitildir.

mecaz → zıyasını tezyid eden şişesidir.

Evet muhabet kalbde ve

akıl dimağdadır. Elde ve ayakta aramak abuttur.

Demek ne kadar akılda hakikat mümkünse; mecaza tecavüz edemeler.

Hareket bürsnel asidin atılmasına vesikedir. Zira → mevtin biraderi → ademın ammizadesi olan atalet-i mutlaka...

Bir yerde günah işlemişsen, o yerde o elbise ile iyilik işlemekten ayrılmama ve o elbiseni çıkarma..

Sadaka ve zekat → el Rezzak esmasının fiili zikridir.

İyiliğe niyet bir sevabı var. Onu yaparsa en az 10 sevabı var. Şerri düşünüp, niyet etmede yapmazsa günah yazmam.

→ Nafileye nafile denmesi zait -olduğu içindir.

Sendeki vücudda zaidisin. Çünkü Allah vardı sen yoktun. Sonra sen oldun. Vücut hadis zaid oldu demek, sen vücud hakkında nafilesin, binanaleyh senin için nafile denilen ameli yapmak layımdır. Zira o, senin eslindir. Farz olan amelleri de yapmak layımdır. Çünkü onlarda vücudun eslidir ki, Hakkın vücududur. Farzların edasıyla sen onun için oldun. Nafileyi edayla sen, senin için oldun. Sen onun için olmak için bakımından onun sana muhabetini, sen senin için olduğun cihetteki muhabetinden çok üstündür.

(asm) ashobanın bazı adetlerine "güzel adetlerdir" der ve bunları icad edenler, diyarın kadar sevab kazanırlar.

iftira Etme ayetleri: nisa/112, Nur/4, 88, 20, 23, 25, Hucurat/11, 16, Hümeret/1

Kutsi hadiste: * Ey kullarım, zulmü neksime haram kıldım. Kendi aranızda da haram kıldım. Artık kimseye zulmetmeyin kullarım... *

"Kullarım, siz gece gündüz hatalar, suçlar işliyorsunuz. Ben günahlarınızın mağfıret ediyorum. Benden mağfıret isteyin sizi affedeyim, mağfıret edeyim."

Yapamam, edemem gibi şeyleri seçenek olarak düşünmemek gerekiyor. Hala tercihlerinden biri olarak duruyorsa baştan %50 kaybettin demektir.

Başkalarının mukemmel görmek isteyen kişi, itiraz etse bile hem kibirlidir hem de enaniyetli tiplerdir. Mukemmelliğin her daimi bu dünyaya ait kavram değil. İsteklerin mantıklı ve gerçekçi olması...

Eşyaya, paraya ayrı değer verip kutsallaştırarak asla evlenilmemeli.

Eşyaya aşırı düşkün olanlarla eulennmek manevi inlibardır.

- Mülkette israf ve abes yaktır. Ö zaman senin hâlin ve halit-i ruhiyetininde kalnolda ve insanlık âleminde kâşılıkları var... bazı hâletlerin dilini bilirsin görürsünki onlarla seninle konuşuluyor ve seni yönlendiriyorun...

- Senin fikrini ve istikametini taşıyış eden ölü kaynaklarını birbirine mezedip karıştırmaktır. Birinin metodunu alıyorsun neticesini başka metoddan çıkmanı bekliyorsun. Misali: Avrupa metodunu alıyor ve uyguluyorsan, neticesinin den istam ahlâkın meyvelerinkini bekliyorsun.

- Şahsın üslûb-u beyanı, şahsın timsali şahsiyetidir.

İnsanları, eşini kendine benzetmek çakışmanın sebeplerindedir.

- Bir ailede sevgilerin verildiği yuva ise, oradaki çocukların sevgi otkalarına, fuzaklarına daha çabuk düşerler. Küçük bir sevgi tuzayına düşüp evi bile terk ederler. Çünkü evinde ona sevgi verilmemiştir, sevgiye muhtaç ve hasret kalmış. Sevgiye doymuş çocuk veya ev biriyi dışardaki sevgilere iltifat etmez.

- İki kurbana süt kazanına düşerler. Biri çok büyük kazan ben buradan kurtulamam diye umidini kesiyor ve direnmeyi bırakıyor ve kopuluyor. Diğeri ise umidini yitirmiyor. Çabalıyor çabalıyor, çabalamasıyla yağ oluşuyor ve oda (yağdan) meydana geliyor ve oraya basıp çıkıyor. Dertlerinin çaresini hepî kâpdan nasıl arayacağını bilen pes etmez. İnsanı canlı tutup harekette geçiren emel ve umidinin olması. Emeller hedeflerdir, projelerdir. Bunların olması umidini canlı tutuyor. Umidinin hareketli ve canlı olabilmesi için mutlaka yüksek ideallerinin olması lazım. Bazan bir destunun umid verici emelleri, projeleri, hedefleri gösterip önümüzü açması ömür kıymetindedir. Çünkü ömür kıymetli yapıyor, manalarla dolu dolu yaşatıyor. Karamsar insanlar karşı tarafın umidini çakan insanlardır. Eteştiride çalışma sevkini kırar.

- Şaka dahi olsa kesinlikle insanlara aşoplama, rencide etme, itham etme.

- Hâlere genelleme yapma. Misali: Sen zaten hep böylesin deme...

- Çocukken annesi çok konuşup yerli yerinde çocuyunu eleştirirse o çocuk büyüdüğün zaman çok konuşan kadınlardan rahatsız olup tepki verir. Duygularını atli analizler yapabilirsen, Zamanlama, sıralama, planlamaya dikkat et. Bunları öğrenilmesi gerekiyor kendiliğinden oluşmuyor. Ayrıntıda bozulma. Senin yönetemediğin zaman o seni yönetir.

- Etkilenmeden, iştirakmeden önce dokümanların, malzemelerin, bilgi ve tecrübe ile davranış becerilerinin ne kadar iyi olursa daha iyi olacağı ümit edilir. Binaı yapmaya kalktın ama malzemen yok. Kullanacağın malzemen ya yok ya kalmamış.
- Zarara rızasıyla girene merhamet etme. Acı getirmesi onu olgunlaştırır, içindeliklerin aşırısı çıkmamasına vesile olur.
- Beden dilini kullan, güler yüzlü ol. Her soruya cevap verme. Bazılarına sonra cevaplarım diye zaman kazanmaya bak.
- Büyük planların risklerinde büyük olur. Risk almaktan çekinme. Bir şeyi nişin istiyorsun veya nişin istemiyorsunun cevabını kaydet.
- Paylaşımınla dost ol. Senin sermayene ortakım, benimkine sen orta diyenden uzak dur. Birbirini tamamlayıcılar birbirlerine ihtiyaç duyarlar. Birbirleriyle aynı olanlar da gıdalarlar. Bu ölçüye göre dava arkadaşını, hanımını seç.
- Davada arkadaşlarınla; evliysen eşinle mekanik hayatından bazı sıradışı hareketlerin, sözlerinizi sızi birbirinize bağlamaya vesile olur. Mühendis hesapları gibi herşeyi hesap prosedürüyle değerlendirme.
- İlkesiz, kararsız, matizmez olma. Alim olmak kuralları olmaktır. Arif olmak ise o kurallara, o ilme yorumları vardır. İnsanlar namazı nasıl kılacımdan ziyade niye kılacımdan diye soruyorlar.
- Yaptıktan sonra yaptığını sev demektense,
Sevirdikten sonra yapması daha yapıcı ve devamlı olur.
- Bu sırada sermayenin yerine ilim, bilgi sermayesini satmak öne çıkmış. İnsanlarda da servetleri değil ruhsal sâhîlikleri, kendini motive edebilme becerileri kazanabilmiş ilim, irfan sahipleri öne çıkmış.
- Vitrinlerin arkasını göz. Çoğu insan dışındakini vitrine koyar. Kamşusundan emanet aldyını koyar.
- Duygularının yolunu kapatma mecrasını değiştirir.
- Sabir salabını bırakma.
- Cimrilere malları ya gelen gelinler yer. Ya da damatlar.
- Doğruluktan ayrılma - emanete hiyanet etme - Yalandan uzak dur - Hain olma - vaadinden dönme - Karga ettikinde dahi olsa haktan ayrılma - Hayali ol.
- Yanlız namaz kılarken - sâttar ismi fecelli altında olursun
- Cemaatla 11 " → Adl " " " " " " "
- Kimsenin arasını açma. Doş zamanın olmasın. Ada üzerine Baş...

Ana babana merhametli ol. Bir daha rahmet hazinelerini bulamazsın.
Yediklerini, iyiliklerini unut. Onları Allah (cc) yaptırmadı.

Özürleri kabul et. Kimsenin malına göz dikme. Sana ayrılan hisseye kanaat et. Borcuna sadık ol. Kendi işini yok eden hepki iş olursa olsun senin işin değil.

- Kişiyeye temas olan herşey, kişiden olması lazım gelmez (mh:83) Kişinin bazı yanlış davranışları tabiatından, zihniyetinden gelmiyor. O yörenin, kişilerin bastırından, yapmak zorunda bıraktıklarından yapıyor olabilir. Burada yavaş yavaş alışmış olabilir.

- Şahsın üslub-u beyanı, şahsın timsali şahsiyetidir.

- Bir milletin miracı (huyu-fitrata tabiatı) → o milletin hissiyatının menşei olduğu gibi,

Lisan-ı millisinde hissiyatının makasıdır.

(Hissiyatın menşei → miracdır (Yani: huyu-Tabiatı-Fitratın)dan çıkar. Lisanda hissiyatının aynasıdır. O zaman Miractan → hissiyat → hissiyattanda → Lisan-ı milli çıkar.

Mirac → hissiyat → Lisan-ı milli

İnsanın sadrında (göğsün meydanında) ümitle ye's kavgı ediyorlar
emel ile ye's kavgı ediyor

mh-30/3 mesle: 20

[Hayaline sahip olan hayatına hakim olur.

Üslubuna, yani kalib-i kalamına dikkat et. Buna tesir eden → Ta dikkat-ı nazar veya teragğül veya mübaşeret (yokunluk) veya yaptırı sanatın insana yaptırı tesir ile hayalde ortaya çıkan meyllerin hüswiyatından teşekkül eden süretlerden toplanıp, cem olup benzetilen misallerin parçaları toplanmasıyla manayı ifadeyi gösteren kişinin meşret bina tesir edip ortaya konan üslub, kalamın kalibi olduğu gibi, cematın mâdeni ve güzel ifadelerin terğahıdır.]

Kalamın-ı el bise-i fahirai } üslub ile dir. Yani üslub olarak ortaya
→ cematı } çıkarıyor. Yani kalib-i kalamdır.
→ süreti }

İnsan o üslubü niye kullanır

- 1- Akıl o manayla alakadar. Düşünür, tefekkür ederse
- 2- O manayla mektul olursa

- 3- Daha öncekilerine yakın mana ise
- 4- Yaptığı işe yakınlığı, onu hatırlatıyorsa
- 5- Meyillerinin hayalde arzularını şekillendirmişse

Bunlar bir araya gelirse üslub, yani kelamın kalıbı ortaya çıkar. Aynı zamanda bunlar → cıraların modürü. Onları ifade ettiğinden üslubü yani kelamın kalıbına tesir edip güzelleştiriyor.

İrade; Aklin borozanı. Borozan ses ve gürültü yaparak uyanırları uyandırır. Kalbin karanlık köşelerinde yatan manalar çıplak, yalın ayak, baş açık olarak şüphelerinden süretlerin yapıldığı yer olan hayale girerler. Sonra kelam yani üslubü yani ifade tarzı dışarıda bir kelime ile kendini ifade ederek nerede terbiye olduğunu, nerelerden tesir altında kaldığını gösterir. Üslub-u beyan, aynıyle insan yani oğrımı her aşışta, başkaları oradan işini sayırdırlar.

Üslub denilen; hakikatın şişesindeki zülal-i mana (saf, temiz mana).

Kelam farklı farklı manaları cem edip ifade ediliyor. Tıpkı camdan dışarıya bakan bahçeye bakınca ne kadar çeşitleri görüyor. Kömle gördüğünün hulasasına kelam. Onu ifade etmesine de üslub deniyor.

Üslub: kelamın kalıbıdır ve süretidir. Bunun alt yapısı çok zengin. Bunu etkileyen, bunun beslediği yerler çok ama çok derin ve çeşitli. Başında ötekleri beri ediyor. Adeta farklılıkları birleştirip yapıyor gibi balık gibi kelam... ki "bir şey sabit olursa tevaazimatiyle sabittir" sırrıyla bir cüz'ü tahrik etmekle kışsaten küllünü ihtizara getirmektir. Güya müttezellim, üslubün bir köşesini muhataba gösterse, muhatab kendi kendine vev bir derece karanlık olsada, fannamını göre bilir. (mh:92) Afif: 183,

Psikoloji

1- öfkeli halinde 2- icinde sükuti varken 3- Aq karnına 4- acele bir işin varken hüküm verme.

Bir kadına başkası talib olmuşsa sen talib olma. Başkası bir mala pazarlık ederken, sende aynı mala talib olma. Kabirler üzerine oturma. Kabe ve insanın yüzüne doğru namaza durma. Sıkıntıdan deloşi ölümü isteme. Adabını nezrinin yerine getirmeye çalış. Hediyeyi red etme. Kimseyi takir

etme. Lüzumsuz şeyleri sorma. Mallarını israfa harcamma. Allah'tan umidini kesme. İstifşara devam et. Her gece tahaveyi 200 defa get.

Alşam: yata arası tesbihatları zihni bırakma. Lüzumsuz şeyleri çok sorma. De didududan uzak dur. (Su üç şeyden kork 1- Allah'tan 2- Nef sinden 3- Allah'tan korkmoyandan). İhtiyarlara hürmetet. Düş-
küntere sana muhtaç olantara elini uzat. Hzanen eli geri çevir-
me. Borçlu olmamaya çalış. Kimsenin kusurunu araştırma sen ten-
dinde meşgul ol. Edebi öğren ve YAŞA... hanımında sohbet et, onunla
iyi geçinme yollarını ara. Kimsenin tarafında çitme. Cenaze, düğün
hastalarına ve düşkün müslümanları ziyaret et. Kadınların ve çocuk-
ların yanlarında fazla, uzun oturma. Evlere haber vererek gir anı-
zingime. Eşek zeytani görünce, horoz meleji görünce ses çıkarır-
lar. Alşamdan sonra çocukların dışarda olmalarına mani ol.
- İlimi, serveti kendi gayretiyle elde etmiş insanlar bu servetlerini ucuz
vermezler.

- Araştırmadan insanlar hakkında peşin hükümlü olma.
- Başkasının hatırı için dest edinme, düşman edinme, talak, nikah yapma, Yemin etme, söz verme, haram işleme...
- Duaların matul ve ısrarcı ve suurlu olsun. Silah-ı rahmi kesme.
- Kapıyı besmele ve ayet-el kürsî ile kapat, ört.
- Tel üstüne, gölgeliklere, apay altına, su kenarına, kabirlerdeki deliklere,
suyaq izeme.

mh:33

Dördüncü mesele

- Kelamin kuvvet ve kudreti ise; diğer latifelerin, hislerin ve duygu-
ların ona kuvvet vermeli, onu desteklemeli. Je haride de karşıtek bulursa
istifşar koranır.

- Mana: Zihin üstünde restlenip nazar-ı aktli ile alınandır. Ka-
riştk mana olmaması için diğerleri buna cevap vermeli, yardım etmeli,
mukadder sorularına cevap olmalı... Bundanda tenaüb fevellid
edip hüsün ve cemel parlar.

Nasıl ki insan canlı kullandır Her bir ayete müstakildir. Fakat bir-
birine bakar. İnsanında hiçbir ahvali müstakil düşünmen lazım. Yoksa
zülmetmiş olursun.

mh:96 Öyle bir zamandı ki; alefa gırci'in idama çekildi. tufan-ı qadı
feverana başladı. Kavl ve amel ortasında uzun bir mesafe açıldı (mh:36)

İnsanın hissiyatının çıkıp çekillenmesine bir sebeple korku hissinin tahrik
edilmeidir. İnsanın ruhunun derinliklerindeki uyandırıp beri etmenin muamme

lesi hiss-i hauf'tır. Bu hiss-i hauf kendisi bizzatiki nişmet olduğu gibi, bazı hislerin de ortaya çıkmasına zemin oluyor.

Öyle üslub kullandı ki kalbin ince ve tatitlerini yandırdı. Geçmişteki güzellikleri aklında canlandırır. Güzel şeyleri düşündürür. En negatif, olumsuz görünenin olumlu yönlerini bulur.

Bazen kişi kasdetkiyi manayı kelâmı ifade edemiyor veya sen yap-
lıf anlarsın ana sor, sen bunumu? kasdettin?

Klasik bir kamyon topraktan 10gr altın almıyor, hülâsolanıyor. Öy-
nen bunun gibi kelâmda müteaddid manaların hülâsa-ı camia ve bir-
birine gid olantının ortak ifadesi ve ifadeleri:

Me'föhim-i mütefavitenin suret-i teşekkülü budur ki: (mh: 97)

1- Te'sirat-ı hariciyeden kalbin bir kum hissiyatları ihtizaza getirmekle
meyvülât tevellüd eder. 2- Önden muayyenlenmemiş (hevai?) manalar bir
derece aklın nezârinâ ihzâmle aklı kendine müteveccih eder.

3- Sonra buhar halindeki mâna⁴ bir kısmı tetasüf (katılaşarak) etmekle
temâyülât ve tasarrurâtın⁵ bir kumı muallak kalıp, 6- bir kısmı dahi
takattür ettiğinden akıl ona rıjbet gösterir. 7- Sonra mâyi halindeki
kısmından 8- bir kum tasallub (sertleşmek) ve tahassül (havil olma) et-
tiğinden akıl onu kelâm içine alıyor. 9- Sonra o mütesallipten bir resm-i
mahsus ile temessül ve tecelli ettiğinden, akıl
(katılıktan)

onun kemetine göre bir kelâm-ı mahsus ile onu gösterir

10- Dermet müteşâhhis olanı kelâmın suret-i mahsusası içine alıyor.

11- Ve tasallub etmeyeni, fehvârın (mana) eline verir.

12- Ve tahassül etmeyeni, işaret ve keyfiyet-i kelâmı yükler.

13- Ve takattür etmeyeni, kelâmın müstetbe'âtına havale eder.

14- Ve tabahhur etmeyeni, üslûbun ihtizazatına (sevk ile meyil ve ho-
reket) ve kelâm ile rekabet eden mütevellimin etvarıyla rekbeder.

(insandan kelâm çıkarken çeşitli tabakalardan, talikelerden, hislerden vs
tabakaların etkisiyle çıkıyor. Tıpkı demir fabrikasındaki borular, kazanlar,
süzgeçler gibi... Önden oraya, oradan oraya neticede demir çıkıyor. Fabrika-
daki her bir işi birde his gibidir. Her bir bölüm veya kazan veya süzgeç
sıfatların tecellisi olan bil kuvve duygulardır, tatikelerdir.)

İşte bu silsilenin borularından (surecin tüm detayları, yani kazanlar, süz-
geçlerdir, arıtmada vs vs yerler) ismin müsemması (o kelimenin semâ olma) n-
de ortaya çıkardığı ve kendini ifade ettiği manaların görünmesi, mana kendini

şakillendirdi) ve

fiilin manası (Bu madenin demir olmasına kadar fiillerin manası nasıl ise; kainatta müşahade ettiğimiz fiilleri almamız ve mal olana kadar ne kadar borularımızdan, süzgeçlerimizden, arıtma ve ayırıştırma tesislerimizden geçip bize mal oluyor, manasını ifade ediyor. surecin manası.) ve

harfin medlûlü (dikkat edersen yukarıdan aşığıya inceleşiyor. borulardan, müserremadan, fiillerin kendileri, .. şimdide harfin ifade ettiği mana. Harf burada. Geride fiilin ifadesi. Beynimde harf yok olmuş arun getirip almımda meydana gelen delil manaları. Harf taşıyıcı. Onun taşıdığı püseti alemime boşalttı.) ve

nazmın marufu (harflerin dizilişi öyle bir hal almıştı zarf olmuş, mana deposu haline gelmiş. Kainattaki şakiller ve hadiseler öyle dizilmişlerdi, öyle bir nazma dılmışlerdi manayı depolaya bilmişler, manayla mezc olmuşlar. Yani ben edemle mezc değilim. Çünkü ben canlı oda cansız.. Bu öyle değil. Bizatihi hadiselerin nazmı, sıralanışı, mananın menbaı, ve gaybi şehadete taşıması haline gelmiş... aşığıda misalde geleceği gibi, mahbubun tüm orpanları öyle bir ahnak içinde nazmedilmişler, **dişilmişler**ki bütünlük içinde ruhsal yapısını taşıyor, dışıya bilecek gibi dizilmişler bir araya gelmişler) ve

hey'etin mefhumu (Kendisinin tıpa tıp anlattığı mana değil senin heyetten anladığın, çıkarttığın mana ki, bu sana yaptığın tesir kadardır, senin heyetle olan münasebetin derecesi nisbetindedir. Aşığıda misalde geleceği gibi seyyidinin tesirinde kalması, bir başkasının işini bile getmemesi.. demek hey'etin mefhumu herkese göre ayrı şeyler ifade ederken, birden hakikat canibinde mana külliyyatı.. tümünün, heyetin sana ifade ettikleri ve de senin ondan aldıkları, sana ifade ettikleri mana..) ve

keyfiyeten mevruzu (ana kemayı, manayı remizle göstermek. Remizden onu yakalamak. Yani ana manayı dışarıda sarıhen, işaretlen ve remizle de gösterilip ifade ediyor. Dışarıdan bakanda remzen aldıkları..) ve

müstetbeatin müşarünileyhleri (Yukarıda remzen, işaretlen ifade edilen manalar vardı. Burada da ana mana değil yan manaların işaretlen bildirdikleri. Öyle bir kelamki yan manalarını da işine almış, ana işaret ediyor. Kelamın işaretinde yan manaları taşıyor. Dinleyen yan manalarada intikal ediyor.) ve

kitabı teyyi' eden etvarın muharikeleri, (öyle tavırla davranıyorsun ki

o tavrın aynı zamanda hitabını taşıyor. Etker karşı tarafın muharrikleri oluyor, tahrik ediyor, onda manalar uyandırıyor. O etvorin ve tavrın hitaba uygun..yani hitabına uygun beden dilin ortaya çıkıyor..

Hitapta bazen isim cümlesiyle başlıyor. Seya hitab makamı var (iyyake...) hitab makamı var. Bazısında goib makamında zikrediyor. Mesela: Elhamdülillah.. diye.. bunlar hitab çeşitleri. manaya göre hitab çeşitleri kullanıldığı gibi, tavirlerde kullanılıyor.)
hem de Döllün bil-ibare maksuduydu (ifade veya sözden muayyen bir mananın hükümün anlatılması..

Mesela: Zekat müslümanların fakihlerine verilir. Hiç bir zaman Zengin verilmeyen ibaresi zekatın yalnız müslüman fakihlerine verilmesine delalet-i mutabikiyye ile delaletidir. Zengin olan belli şahıslara verilmeyeceğine delalet-i tarammuniye ile delalet eder. Zekat hususunda zenginler ile fakirler arasında fark bulunduğuna da delalet-i ihtizamiye ile delalet eder.. Dali: delil olan. delaleteden. Yol gösteren. Yol bildirici) ve Döllün bil- işaret (sözdeki mananın işaretine göre delil olmak. 3. nevi delaletten biri ile serkedildiği mananın gayrisine, yani; söylenince maksud-u asli olmayan bir manaya delalet eden ta fi'dir. Mesela: "Erna-bu-Hak ecc) bey'i helal, ribayı haram kılmıştır" ibaresi, bey; yani alış-veriş ile riba (faiz) arasında fark bulunduğunu beyan için serk olunmuştur. Bundan asıl murad budur. O halde bu ibare mesru alış verişle faiz arasındaki fark bulunduğuna delalet-i mutabikiyye ile delalet ettiği gibi, beyin helal, faizinde haram olduğuna da yine delalet-i mutabikiyye ile bil- işaret delalet etmiş olur. Yine bunun gibi bir malın abde verilmesine veya verilmemesini isteyen bir kimseye karşı "bu halde hiç bir şahısa vermem" sözü de bu malın abde verilmeyeceğine delalet-i tarammuniye ile "bil- işaret" delalet eder.

"Evladın nafakaları mevludun leh üzerinedir" ibaresi de çocuklarının neseblerinin, babalarından sabit olacağına da delalet-i ihtizamiye ile bil- işaret delalet eder. Çünkü, babanın mevludüleht olması, nesebin kendüsünde sübutunu müstelzimdir (is. fik. Kam) Zaten söylenmeyen mananın işaretten delalet teşkil eden işari mana. İste bu işari manaların iktiza ettikleri işari manalarla delil getirilmiş olunur. Yani yukarıda bey helal. faiz haram. işari manada bey ile riba arasında farklı

olduğuna işari manada delil getiriliyor. Zahirin denemesi emri o onu işari olarak iktiza edip delil oluyor. ve

Dâllün bit- fevâ' nin mefhum-u kıyası (söylenen sözün veya ifade-lerin hülasasından çıkan manaya göre delil ve işaret olmak → Dâllün bit-fevâ mefhum → Anlaşılan. Mana. Sözden çıkarılan mana. Kelamın bende uyandırıldığı çeşitli anlaşılır manalarını birbirlerine kıyas ederek, ortadaki kelimadan benim aklimde kıyas yaparak anlayırım mana veya ortaya koyduğum mana. Haristen duyduğum kelam aklimde birsürü anlaşılır manalarını or- taya çıkarıyor, bunları birbirine nisbet ederek kıyaslıyor ve bundan zahirde kelimada belirtilmeyen manaya delalet ve işaret oluyor. ve

Dâllün bit- iktiza' nin manayı zorunlusu (iktizayla delalet eden. Şer' an muktedirin itiyah olan bir lüzime delalet eden lafızdır. Başka bir tabirle; var- olunduğu manadan mukaddem isbatına şer' an lüzum ve ihtiyac mevcut olan bir me'd lüle delalet eden ibaredir. Mesela: Bir kimse bir şahsa hitaben: " evini şu kadar liraya benim nâminde medrese yap." deyip o şahıs da evini medrese yaparsa, o ev o kadar lira mukabilinde o kimse nâminde medrese yapılmış olur. Çünkü: bu söz ile: " evini şu kadar liraya bana sat " sonra: " onu benim medrese yap " denmiş olur. "Evini medrese yap" denilmiş olur. "Evini medrese yap" emri bir muktedirdir. Evin satılmasında muktedirdir. Bu muktedir olmadıkça öyle bir mananın emri hükümsüz kalır. Fakat öyle bir emrin sıhhati için evvelce bu muktediranın vücuduna lüzum ve ihtiyac vardır. Binaenaleyh, o emir bu muktediraya bit-iktiza delalet etmektedir.) orada söylenmesi olantları söylemeden, atlayarak en sonunu söyle- yip, bunu söyleme ile ilk ve orta cümleleri demiş olur. Misali: Evini bana 100TL sat demiyor. Diyor ki: Evini 100TL medrese yap. O zaman o evi 100TL karşılığında medrese yapınca, bana evini 100TL sat sonra o evi medrese yap sıralamalarını ifade- siz, gizli demiş oluyor. Buna Dâllün bit-iktiza o onu iktiza ediyor deniyor. Kelamda da böyle. Sen en sonu ifade edince aradıkları ifade etmiş, yerinden oynatmışsın demektir. Ortadıkları zaruri demiş oluyor. Birşeyi deyince otomatik bazı şeyleri demiş oluyor.

İşte kelimaların bu yönleride var. Bunun için mefhum-u malikel onun içinde.

diğer başka mefhum (anlaşılan mana çeşitleri) umumen bu silsile- nin birer tabakasından inkişad (meydana çıkar) eder ve şu madenden çıkar. Eğer seyretnmek istersen kendi vicdanına bak, şu merâ'isi göreceksin.

mh:97 "Altıncı mesele"

Kelâmın sımeratı ise; tabakaları muhtelifede, } teşekkül eden
suvur-i müteaddidede. } maânîdir.

Muhtelif tabakaları etkileyerek, her tabakaya, ona uygun hakikatın gelirdesini bırakıp, o gelirdesinin karşılığı olan ayıracına doğru sevk etme meylini tabrik edip...

müteaddid sûretlerde kendini farklı farklı ifade etmesi.. farklı farklı mana hakikatlerini ve sûretlerini ortaya çıkarması.. Cömûlü, ve girizli olan toprağın altındaki gelirden manaları, farklı kimyevi ve çiftçilik muameleleri neticesinde farklı ayıracın ortaya çıkma vâzifesini ve muammelasını yapan kelimelerdir. Kelâmın sımeratı bunları..

İşte böyle bir kaynaktan, alt yapısından "Kelâm denilen maân-i mütefavitenin fotoprofıyla" (Çeşitli manaların ittifaak ederek bir resimle kendilerini ifade etmesi. Yani: Her mana o kelâm o manayı ifade edecek veya o manaya götürecektir alâmet bırakıp ona fakması.. böyle mana çeşitlerinin kelâmı te'sir edip, böyle camî-ül cem mana kulliyatını dışarıda veya karşıya kendini ifade eden şey HÂLAMDIR Maânî-i mütefavitenin fotoprofıyla alınmış muhtasar bir HARİTANIN istiaab ettiği gibi..

Bir fotoprof makinesi ki ne kadar parçalarından müteşekkil, ahentlenmiş.. işte böyle bir cihazın çektiği fotoprof ki kelâm denilir. Kelâm tek şeyi gösterip ifade etmez, harita gibi..

Kelâm; nasıltki bir bahçeyi fotoprofını çeksen. Ne kadar farklı çeşit çeşit şeyler bir bahçede cem olmuş. Sende onun garib matnına ile sürüşünü alıyorsun. İşte bu sûret (resim) kelâm.. harita kelâm.. bundan sonrası 70 sh da devam ediyor.

↓ devam ediyor "me'hafim-i mütefavitenin sûret-i teşekkülü budur ki;"

Sen fotoprofı çekince hoşuna gitmeyen ama orunda orada olması lazım olan şeyin ve hayvanın veya kurumuş bir otun manzarada olmamasını isteyebilirsin.. ama var. Sen o fotoprofta o olsun o olmasın diye tercihini almaz. Çünkü fotoprofı çekince komple alır. Veya haritada meyhaneye veya gayr-i mâru yeri görülmeyi isteyebilirsin, ama uydudan çekilen fotoprofa o da giriyor. Aynen öylede kelâm da senin kast etmediğin, karşı tarafın zannına vesile olacak manzaraya görülmeyi, onu rencide edecek yan manaların bulunması

veya onun zihnine tedâ-i eflâkına vesile olacak gırtlî veya osîkar manaların kelâmında bulunması hem kelâmı zarar vermez, hem de kelâm sahibini mesul etmez. Muhatabın fahim tabakalarının arızalığından dolayı o kadar şeyden onu göçür ona tatılmış. Roket gibi.. Adam demiş bana tevîl olmayacak bir cümle söyle, senai onunla idam edelim..

1- Te'sirât-ı hâriciyeden kalbin bir kısmı ihtisâsı ihtizaza getirmekle müyûlat-ı muallâk eder"

Yukarıda anlatıldığı gibi; böyle câmi-ül cem olan kelâm geldi bana. Haricin te'sirinde kalarak kalbin bir kısmı hissi canlanıp kındırını göstermekle, kalbin bu hissiyattanmayla canlanmayla meyller canlanır. Meyilleri uyandıran hissiyatlardır. Kârlmiş, gırtlî örtülü meylleri hissiyatlara uyandırıyor. O zaman müyûlatın alt tarafı, alt yapısı hissiyatlardır. 2- İndan heval' mênalar bir derece atlin nazarinâ ilişmekte atli kendine müteveccih eder"

Akıl da karşılığı olup muayyenleşmemiş manalar atlin işini çekip kındisyle meşkul edebiliriz. Akıl o muayyenleşmemiş fakat işi sahâsına girmiş manaya yönelip ilgilenmeye başlamış. Bunun da alt yapısı müyûlatdır. Meyillerin işerisinde nihayetsiz hisler ve gırtlî muayyen mana çeşitleri ve meratibleri var. Bu müyûlatın şu haline atli ilgi duymaya başladı, o ana müteveccih olmaya başladı.

3- 4- Sonra o buhar halindeki mâna bir kısmı tetâsüt etmekle temayyûlat ve tasavvurâtın bir kısmı muallâk kalıp,

Müyûlatı meydana getiren mana meratiblerinden bir kısmı buhar halinde.. bir kısmı buluta dönüştürülmüş, muayyenleşmiş.. mana kulliyeti var tetâsüt etmekle (muayyen, belirlenip, mana ifade edilebilir hale) etmekle..

O müyûlatın alt yapısı olan a- temayyûlat 2. tasavvurât'ların bir kısmı muallâkta kalıp (Yani onu dışarıda ifade edecek kelimeye bildirilmemiş. Aleminde belirlenmiş, ifade seviyesine getirilmiştir..)

Demek Müyûlat = temayyûlât + Tasavvurât'ların cemiden olur. Bunun da ifadelendiği yerler = kalb + Akıl

tatattur: Damla. Damlama. Damla daima olma.

5- " bir kısmı dahi tatattur ettiğinden atil ona rajbet gösterir" Kalbten çıplak mana kendini hissiyat şeklinde.. atilda tasavvurat şeklinde gösterdi.. bu mertebeye gelince akıl tasavvurat + temayyû-

Latin muayyen kısmına rübet göstermeye başladı. Akıl bu seviyede devrede oluyor, devreye giriyor.

5- "Sonra mâ'î halindeki kısımdan bir kısım tasallub ve tahassül ettiğinden akıl onu kelâm işine alıyor"

o fakattur eden mana; yani tasallub (Sırtlasmak, katılaşmak, sapılaşmak) manası kesinleşmek, zantlardan, otalırdan sıyrılıp net haline, muayyen haline gelen mana.. tahassül ettiğinden (Havul olma. İstemek. Husule gelmek. Netice olarak çıkmak. Farklılıkların bir araya biritip sabit ve bâki olması) farklı temayyülâtların + tasavvuratların nihayetsiz mertebelerinden o havul olan mertebeleri bir araya gelip, farklılıklarını kaldırıp tek bir hakikat haline gelmesi ki bu tasallubdan vesvese edilmez, muayyenleşmiş.. İşte akıl mâ'î halindeki kısımdan bir kısım tasallub ve tahassül eden kısmını kelâmın işine akıl alıyor. Dırnak akıl kelâm haline getirdiği kısım manaların tasallub + tahassül eden kısmını..

En temelinde: müyülat (müyülatda → Te'sirat-ı hâriciyeden

müyülatın → mana

manadan → tekasüf etmiş. Bir kısmı etmemiş.

Mananın içerisinde: Temayyülât + Tasavvuratlar var

Bu temayyülât + Tasavvuratların bir kısmı fakattur edince akıl onu kelâm işine alıyor, kabına koyuyor.

7- "Sonra o mütesallibten bir resm-i mahsus ile temessül ve tecessül ettiğinden, akıl onun karnetine göre bir kelâm-ı mahsus ile onu gösterir"

Sonra o mütesallibten (sırtlasmış, katılaşmış) yani yukarıda geçmişti; temayyülâtin ve tasavvuratın bir kısmı fakattur ettiğinden akıl ona rübet gösterir.

Burada da tasallub ve tahassül eden akıl kelâm işine alıyor. Evet akıl ona kelâm işine alıyor ama, ona uygun kelâm işine, veya ona en yakın kelâmın işine alıp onunla -kelâmı- gösterecek.

Kelâmda resimdir.

Ona uygun resm-i mahsusun işine alıyor.

Kelâm aynı zamanda ayna..

Bu aynaya mütesallib olan mana kelâm aynasına vuruyor.

Burada dikkat edince faraf şu: Temessül: Çekiledikten açarın

çıkması.

Tecessüm ise: Aynanın çekirdeğe hülâsolanması.

O zaman düşün ki 7 orayı bir arada olduysa ampul. Aynaya vurso. Aynaya 7 renk temessül eder. Aynadan bir yere vuran taraf değil. Aynadan çıkan değil. Aynaya vuran, aynaya giren taraf. Aynadan kelam. Kelama tasallüb ve tahassül eden mana cem-i mahsusla (yani ona uygun, onu en güzel ifade edecek aynaya) vurdu, temessül etti. Sonra bu temessülden ayna bununda boyandı. Tamamen vuranla bloke oldu işte burada "tecellî ettijinden"; atıldı onun kâmetine (yani mananın kemmiyet ve keyfiyetine göre) ona mahsus kelâm-i mahsus ile gösterir. ⁸Mananın müteahhîs olanı, kelâmın sur-et-i mahsusası içine alıyor. Yani kelama gelecek kısmını kelâmın içine alabilirsin. Kelama girmeyecek, ona girmeyecek, orayı zemin ve kabî ittihaz edilemeyecek manayı kelama alamazsın, olanda o hevali mana orada durmaz, orayı mestken kabul etmez. ⁹Ne tasallüb etmeye ni (muayyenleştirme ni. Buhar halindeki mana), fehvanın (mefhum. kavram. anlam. mana. kavramın, mana mertebelerinin mananın kelama, kavrama, anlamaya gelmeyecek kısmını) eline verir. ¹⁰Ne tahassül etmeye ni (kelamla kavranamayanı, kelamla muayyenleştirilemeye ni, ortaya koyub gösterilemeye ni), kelâmın müstet-beâtına havale eder (söz, kelama tabii olan manalar. Sözdaki telvihat ve telmihat. Söz söylerken arasında işaretle anlatmalar) Kelâmın bizzat içinde alamayanı, bazen brden dili, bazen mimiklerle, bazen sükûtle, bazen davranış biçimiyle ancak ifade edilebilen mana. Bu mana o kelama bağlı. Ama kelâmın içerisinde değil. Misal: Kötün sana bağlı ama kötü senin içine hapsolanıyor. Mimiklerin, davranış biçim ve şebeklerin, üslubun, ses tonum ve zamanlamayla vs vs hele ancak ifade edilebilen, kelama bağlı olup onun gibi muayyenleştirme yen manalar) havale eder.

11 - "Ne tabahhur etmeye ni, üslubun ihtizazatına"

O kelama gelmeyen ve gelmeyen manayı üslubun ihtizazatına (yani kelam e manaları uyandırır, harekete getirir. Kıştaın değil üslubun ihtizazatına. Üslubun hareketlendirip, ince ve derin manaları uyandırıp yusularından çıkarıyor, ucuruyor.)

12. - " ve kelâm ile refakat eden mütakellimin etvarıyla rabt eder
Yani: Kelâm mütakellimle beraber.

Burada tabahhur etmeyi mütakellimin etvarıyla ifade ediliyor. Daha önceki (11. maddedeki) tabahhur etmeyi üstü-
bun ihtisaratına bağlanmıştır. Burada ise tabahhur etmeyi
kelâm ile refakat eden mütakellimin (konuşanın, onu ifade
edip ortaya koyan şahsın) tavırlarına, mimiklerine, jestlerine ve
de davranış biçimine bağla... o gibi mana mütakellimin bu
sıfatlarıyla ancak ifade edilebilir.

mh: 57, 58, 59

inşallah uygulayabilirsem: Karşılığını yine devamında konuşur;...

- 1- Te'sirât-ı hâriciyeden kalbin bir kısmı ihtisaratı ihtisara gelmekle müy.
- 2- Ondan heval' mânalar bir derece aktin nazarına ilismekle aktı kendine
- 3- Sonra o buhar halindeki mâna bir kısmı tetâsüf etmekle → his
- 4- temâjülât ve tasavvurâtın bir kısmı muallâk kalıp, → ömâl ve mü
- 5- bir kısmı dahi takattur ettiripinden aktıl ona râjbet gösterir → imdad
- 6- Sonra mâyi halindeki kısımdan bir kısmı tasallüb ve tahassül etti
- 7- Sonra o mütesallibten bir rum-i mahsus ile temessül ve tecelli etti
- 8- Demek o mütezahhis olanı, kelâmın suret-i mahsusası içine alıyor →
- 9- ve tasallüb etmeyeni, fehvanın eline verir. → ve ta'zim ve te'dib

iltihaba: Alayla dirmek. Yanmak.

zûlat tevellüd eder → Senin mahbubun vakti gözünün pınceresinden şua' ve
berk-i hüsnünü vicdanınıza ilka ederse,
mütevecih eder → o aşk denilen nâr-ı mûkade birden yandırmaya baş-
ladığından,
siyaf iltihaba başlamaktı,

zûlat dahi heyecana gelip birden o âmâller üst kottaki hayalin tabanını
deler.

istediklerinden o hazinetü'l hayalde safbest-i hareket ve mahbubun
mehasinini ellerinde tutmuş veyahud onun mehasinatı hatıra getir-
mekle tasvir eden,

şinden akıl onu kelâm icine alıyor → başkasının mehasini ile işkâ' olun-
muş olan hayalât ise o âmâlin imdadı-
na koşarlar;

şinden, akıl onun kametine göre bir kelâm-ı mahsus ile onu gösterir → bir-
bir hücum edip hayalden lisanı kadar inmetle beraber zûlat-ı vîsâle
olan meyli eskularında..

İc firaktan olan tevellümü soğda..

ve işliyaki sola..

10- Ve tahassül etmeyri, işaret ve keyfiyet-i kelâma yükler → ve terah

11- Ve fakattur etmeyri, kelâmın müstetbeâtına davale eder → ve he

12- Ve tabakkur etmeyri, üslûbun ihtizazâtına ve kelâm ile refakat

Alame uygulanırsa:...

Batının zahir tarafı:

1- Okyanus → Mahbubun varlığı	7- Kar, dolu → Amâlî, müyülât
2- Güneş → Te'sirat-ı hariciye	8- Toprak → hayal
3- Buhar → Berki-hüsnünü	9- Nebatât → Mahbubun hüsnünü ^{tasvir}
4- Bulut → vicdan	10- Hayvanat → Lisanainmâle
5- Rüzgâr → Ateş	11- İnsan → meyil, tezlüm, ^{istiyak,} mehasin
6- Yojmur → hissiyat	12- Nem → Aşk.

Şimdi insandaki batın tarafına:

1- okyanus → kalb	7- Yojmur → Buhar halindeki mananın ^{bir kısmı} tekasüf edip
2- Güneş → Haris	8- Kar, dolu → bir kumda fakattur etti- ^{ginden}
3- Buhar → hissiyat	9- Toprak → kelime
4- Nem → müyülât	10- Nebatât → Kelâmın müstetbeâtına
5- Bulut → Hexâi manalar	11- Hayvanat → lûbun ihtizazâtına
6- Rüzgâr → Atıl	12- insaniyat → mütelâmın etvarına

Usûlde ve belagattaki karşılıkları:

1- bu sâilenin berularından ^{ismin} müsemması	3- müstetbeâtın müşarûm ilâhleri
2- fillin manası	8- hitabi lefzi eden etvarın muharrikleri
3- harfin medlûlû	9- Dallün bil-ibare
4- nazmın mazrufu	10- Dallün bil işaret
5- hey'etin methumu	11- Dallün bil-fehva
6- keyfiyetin mermuzu	12- Dallün - bil-iktiza

hüm ve lütfu iktizâ eden mahbubun mahsusini önkisine..

diye olarak medihanın gerdanını ve sinanın düstürünü ellerine almakla beraber

eden mütekebbimin elvasıyla rabteder. → التَّارُوقُ دَعَا عَلَى الْأَقْبَلَةِ

(Kalbimin üzerinde yakıcı ateş)

iftlakına şayan olan o ateşi söndürmek için zülâl-i visâli erbeden tavsif-i bi'l fezail ile arz-ı hacet ederler.

mh:100: İşareti "Nasıl bir hükümetin intizamında,

her memura

istidadı nisbetinde,

vazife derecesinde,

hizmet miktarınca ücret vermek layımdır. Üstüde, böyle

meratib-i mütefavihedan ibtihat eden (karışan) manalar ise, garaz-ı külli olan (külli maksat ve gaye) mesûk-u lehül - kelâmın (kelâmın söyleniş gayesi, garazı ve maksadı) mertebine kurduğu nisbetinde ve maksuda hizmet derecesinde herbirine inayet ve ihtimarda hisse ve nasiblerini taksim-i âdil ile tefrik etmek gerektir. Ta ki o muâdelele (o manayı destekleyici dentlik, manaların uygunluğu) intizam ve o intizamdan tenasüh ve o tenasübdan hüs-n-u vifak (Güzel bir şekilde, farklılıkları görülmeyecek şekilde, sanki tek şey imiş gibi birleşmek, anlaşmak. Farklılıkların uygunluğu, manaya hizmet etmelerinde kendi vasitelerinin yok olması) ve o hüs-n-ü vifaktan hüs-n-ü muâşeret (Mana farklılıklarının olmasınca rafmen güzel şekilde beraber olmak, olabilmek.) ve o hüs-n-ü muâşeretten kelâmın kemaline bir mizan-üf-ta'dil (öyle kelâmki herşeyin, her mana mertebesinin haklı ve sererek bir arada bulunmuşlar. Farklılıkları vasat hale ortak bir manaya çekmek.) Lisân o hale gelenişi herşeye hakkını vermiş) şika bilsin. Yoksa vasîfesi hizmetkarlık ve tabiatı çocukluk olanlar, büyük rütbeye girmekle tekebbür eder. (kelâmın vasîfesi hizmetkarlık, tabiatı manası, aslı o kullanılan manaya göre çocukluk. Büyük makamda büyük hakikatlere hizmet edeyim derken, manayı kendine çekip, gizleyip, ana mana yerinde kendi yan masını ana mana diye ortaya konarsa o zaman diğer manalara tekebbür etmiş olur.)

Tekbür etmekle tenasübünü bozup muşeretini teşviş eder. (O kelâmın içindeki bir mana böyle tekbür ederse tenasübü bozar. Hangi tenasübü? Hangi önceden geçmişteki farklı farklı manalar kendilerinden sıyrılıp bir manaya hizmet etmek için bir araya gelmişlerdi. İşte o manalardan bir mana tenasübünü bozup muşeretini (mana bütünlüğünü) teşviş eder. (etmiş olur). Demek kuyudat-ı kelâmın istidatlarını nazara almak gerekir. (Kelâmın bütünlüğünü oluşturan yan manaları nazara almak lazım. Ve sen kelâmdan işaret, remzi ve mutekellimin tasvirlerinin hepsini düşünerek konuş). Evet herşeyi istidadı nisbetinde terfi etmek lazım. (bazı manaları diğerlerin sırası olmadan sıyrıltmamak gerekiyor. Veya ana göyeyi dahi yakını ise, anagöyeyi daha fazla yükleniyorsa onu öne çıkarıp terfi edebilirsin). Zira görünüyor ki, göz, burun gibi bir üze ne kadar güzel olursa, hatta altından olursa, haddinden büyük olduğu halde süreti girkin eder. (evet yukarıda mana bütünlüğünü buradaki misal çok güzel izah etti.)

Tebih:

Nasıki bozan en küçük bir nefes bir hizmete mesela düşman ordusuna keşfi röze gider, müşir gidemez. Şeyhul bir küçük kalbe yaptığını işi, büyük bir ölim yapamaz. Çünkü büyük adam herşeyde büyük olmak lazım gelmez. Herkes kendi sanatında büyüktür. Kevalik, o ma'ni-i mütezerahime içinde bozan bir küçük mana riyaset eder. O kıymetdar oluyor (o mevzuda yani müşir o konuda nefesden daha basit oluyor. Ama o noktada. Casuslukta nefes büyüktür müşirden). Zira onun vazifesi şimdi gelecek bir esbab ile ehemmiyetlidir. (nisinini şimdi anlatacağım) Buna işaret eden ve kıymetine menar olan (ışık; işaret) sarih hüküm ve lüzim-i karibinin adem-i salahiyetidir ki, (yetersizliği

Buna işaret eden (küçük manaya) ve kıymetine menar (işaret) olan sarih hüküm (sarih hüküm küçük manaya işaret ediyor, kıymetine işaret ediyor) olan sarih hüküm (sarih hüküm küçük manaya işaret edip kıymetine ışık tutan sarih hüküm) ve lüzim-i karibinin adem-i salahiyetidir ki, (sarih hüküm ve lüzim-i karibinin (sarih hükümdeki ana esas mana) yetersizliğinden dir ki, (yani müşirin yetersizliğinden nefes yapıyor. Nefesin yaptığını müşir yapamıyor.) onun hatırası için (küçük mananın) ırsatı lafz (o küçük mana olması, hükümünü yerine getirmesin hatırı için) ve sevki hitab

edilsin (Yani küçük mananın hatırı için, hükümünü icra edebilmesi için irsal-i lafz ve sevk-i hitab edilsin ve de kelâm dahi postacılık yapsın. (Yani: küçük mana için hem kelâm postacılık yapsın, hem sevk-i hitab edilsin hemde irsal-i lafız yapılsın. Niye? Çünkü küçük manaya hizmet. Eğer kelâmı fak edersen o küçük mana yok olur. İki kişi arasında postacılık kim yapacak. En ayından kelâmın ona manası için değil, küçük mananın hatırası için kelâm postacılıkta kullanmalı. Kelâmı irsal-i lafz ve sevk-i hitabtan vaz geçilmemeli küçük mananın hatırası için))

Zira ga bedihi ve mâlumdur, görünüyor (sarih hüküm yeterliliği; sarih hüküm ve nazm-ı karibini nerardan anl küçük manaya yönlendiren cihetler) (Ya o kelâmın anlatışı şey demeye gerek yoktu. Çünkü bedihi ve mâlum, görünen şeyden bahsediyor.)
veyahut hafif ve zayıftır, (o küçük mananın yanında hafif ve cılız ve zayıf kalıyor. Küçük mana örtüyor) **asıl garazda ehemniyeti yoktur** (O kelâmın sarahi manası asıl maksatta ehemniyeti yok. Çünkü o ilk ortada. Yani misal: Dışemki benim arkadaşım var. Onun iki eli, iki ayacı var demeye gerek yok. Arkadaşımı ifade etmeye, isbat etmeye hiç ama hiç ehemniyeti yok bu iki ayatlı ifade) **veyahut onu kusunü telâkki ve kabul edecek ve ona kulak verecek muhatap yoktur** (onu kelâmın manasına. Kelâmın küçük manaya için kulak veriyorlar. Yani yukarıda misal gibi; kim benim arkadaşımın 2 ayacı var, iki eli var deyince kulak verir. Ama arkadaşım var ana mana. Fakat bunun şu özelliği var desen herkes kulak kesilir. Veya nefrin geçirdiği, casusladıği mananın en basit teferruatında kulak verirler) **veyahut mütakellimin haline muvafakat** (konuşanın haline muvafakat edemiyor. Halini güzel tasvir edemiyor, haliae tercüman olamıyor. Ve onun teklümüne konuşmasına: sebep olan argüsüne hizmet edemiyor, arzusunun, meramını gösteremiyor. Ondan kelâmı dilelemiyor.) **ve teklümüne dâir olan arzuya hizmet edemez.** **veyahut muhatabın şâni ve haysiyetine imtizaz, istimzaz, edemez.** (imtizaz: muvafık ve mutabık olmak, mezc olmak. uyusmak. iyi geçinmek. Karışmak. istimzaz = Uyuşmak. Beraber karışmak. huyunu, mizacını öğrenmeye çalışmak. reyini fikrini sormak) (Kelâm muhatabın işiyle haysiyetine uymuyor ve de

mirzacını, hüyunu, fitretina, karakterine uymuyor, yansıtmıyor kelam)
Şeyhut kelâmın makamında makamında (kelam o makamda o hali anlatacak yeri gümanı deşil. Hem mana kelama, veya kelam manaya eenebi görünüyor. Kelama bak manaya bak... imtizas yok:) **ve müstakbeatin tevaibiine eenebi görünüyor** (Söz, kelama ve favıra mana eenebi görünüyor. Yani mana kelama, favırlara, davranışlara ve de mananın kametine giydirilemiyor) **veyahut garavın** (kelamdan maksat olanlar) **muhafazasına** (kelam maksadı muhafaza edip işinde barındırıyor.) **ve kavasımın tedarikine müsaid değildir** (maksadımıza hizmet edecek yan manalarının da yanına, olabilmek durumu olmuyorsa kelamın. Kelam öyle olmalı ki garavına, maksadına layım olacak kavasımalar, malzemeler tedarik etmeli)
Demek her bir makamda bu esbablardan yalnız birinin sözü dinleir. (Bu hallerde dikkat edilirse, her bir makamda söylediklerimizden bir veya birkaç tanesine haiz olarak söyleniyor. Keşte bu söylenenlerin tümüne haiz olsaydı kelam. Kelam bunu koruyamadığı için küçük mana ehemmiyetli olmuş. Peki bu küçük mananın hatırı için kelam postakülük yapar, ırsal-ı lafz yapar, sevk-i hitap ediliyor ki ta küçük mana yapacağıni yapsın. Ya kelam bu söylediklerimizin ziddini, müsbetine haiz olsay.. nasıl olurdu o kelam)
Safat umumen itlihad etseler, kelâmı en yüksek tabakaya çıkartırlar (Eğer anlatılanlara haiz olup, zatında barındırabilse işte o zaman kelamın en yüksek tabakaya çıkartılmış olur ki kelâm-i belîğ bu olur.. ondandır ki ayet ve hadis-i şerifler ehemmiyet kazanmış. Onlar buntardan daha çok manalara camidirler, haizdirler. Ayetin bir tarafına dokunsan, oynatsan hemen yan manaları dökülür)

Harpıye: Kendi başına müstakilen bir manası ve tesiri olmadığı halde, kendi evsinden bir topluluğun içinde olduğu zaman ancak bir vazife gören.
Hesaiye: hava gibi hafif ve lakif karakterde olan. Hava nasilki muayyenliği yoktur. Her yerde, herkese girebilen

mh: 86-87

Efkâr ve hissiyaten mecrâ-i tabîi nozm-ı ma'anidir

nozm-ı ma'ani' ise

mantıkta müfayyeddir

mantığın üslûbü ise

müteselsil olan hataika mütevecihdir

hataika giren fikirler ise

karşısında olan detâik-i mâhiyette nafideler

Detâik-i mâhiyet ise

âlemin nozm-ı etmeline müreidd ve müstemiddir

nozm-ı etmelde

herbir hüsnün menbâi olan hüsn-ü mücerred müstemiddir

hüsn-ü mücerred ise

mızağa ve lekâif denilen belâgat çiçeklerinin bostanıdır

çiçeklerin bostanı ise

cinan-ı hilkette cilveyer olan eahara pervestîğ eden ve sair denilen ^{bülbüllerin} nâgamatıdır

bülbüllerin nâgamatına

âheng-i ruhani veren ise, nozm-ı ma'ani'dir.

mh: 87

Lisanların farklılıkların sebebi: milletin emreçleri muhtelif olduğu gibi, lisanlarındaki istidad-ı belâgat daha mütefâvittir. Bir milletin hissiyatlarının merçei o milletin mızaçıdır. Milli lisanlarında hissiyatlarının makası ayınsıdır. Yani lisanın kaynağı → hissiyat → hissiyatlarının kaynağı → mızaçları (huyları, fitrat ve tabiatları) elfaz hissiyatının ve efkârın mecrâlarıdır.

Lafızperestlik bir hastalıktır

Lafız perestlik + Sûret perestlik + Kafiye perestlik + üslûb perestlik + tebhîh perestlik + hayal perestlik → hastalıklılardır

ALTIINCI MESELE mh: 97
Kilamın sümehatı ise;

Mefahim-i mütefaahhinin süret-i tevkülî budurki:

- 1- Te'sirat-ı hariciyeden kullün bir kum ihtisası } → ismin müsemması → { Senin mehbubun vakti görünürün pınceresinden suu' ve ber-i hüsnünü
ihtisasa getirmekle müjülat tevelliü eder
- 2- Ünden hevai manolar bir derece atlin nasarına } → fiilin manası → o aşk'ânî/en nâir-ı mücade bir den yandırmaya başla dıyından
ilimle aklı kendine mütevecih eder
- 3- Sonra o buhar halindeki mâine bir kısmı tehasül } → harfin mellülü → hissiyat illihaba bağlamakla;
etmetle
- 4- Temâjülat ve tasavvürâta bir kısmı muallak } → nazmin mârufu → âmil ve müjülat olabi heyecana gelis bir den o âmil'ler üst kottaki
kalib, hayalin taberını deler
- 5- Bir kısmı kabî takatür ettipinden akıl ona rapbet gösterir → hayatin mefhumu → imdad istediklerinden o hasinat-ül hayal'de saf baste-i hareket ve mehbubun
mehasinini ellerine tutmuş eyahud onun mehasinini hatıra getirmekle tavir eder,
- 6- Sonra mayı halindeki kumdan bir kısmı tasallüb ve tahassül } → Keyfiyatın } → başkasının mehasini ile işba olunmuş olan hayalat ise o amel'in imdadına
ettipinden akıl ona kılâm işine alıyor } marmusu } bozarlar
- 7- Sonra o müteallibâten bir kısmı mahsus ile t'mansül ve tecelli } → müstebâtin } → beraber hücum edip hayalden lisanı kadar inmekle beraber zülal-i vîsâle
ettipinden, akıl onun kametine göre bir kılâm-ı mahsus ile onu gösterir } müjâzîniyyetini } olan meyli ortalarında
- 8- Demek o mütefaahhin olanı, kılâmın süret-i mahsusası işine alıyor → hitabi te'vîi eden etvânın muharrikini → ve firaktan olan tevellümü soyda
- 9- ve tahassül etmeyeni, fevkanın eline verir → Hem de Dallün bil ibaresinin mak sudu → ve te'vîm ve te'dib ve istiyatı sola.
- 10- ve tahassül etmeyeni, işaret ve keyfiyat-ı kelama yükler → ve dallün bil- işaretin med lülü → ve te'vâküm ve lüfî iktiza eden mehbubun mehasinini önüne
- 11- ve tabahhur etmeyeni, kılâmın müstebâtinine havale eder → ve Dallün bil- fevkanın mefhum-u kıyasîsi ve → ve hediye olarak medihanın gerdenini ve
senenin dâirlerini ellerine almakla beraber
- 12- ve tabahhur etmeyeni, üslûbun ihtisârâtına ve kılâm ile
refakat eden müteallimin ekvârıyla rabte der → Dallün bil- iktizanın mana-i zâhi-nisi → $\text{النَّارُ الْمُرْتَدَّةُ عَلَى الْأَقْبَلَةِ}$ Hakkın zayan olan o ateşi söndürmek için zülâ.

[i vîsâli: etlâden fâsîl-i bi']- fezail ile arz-ı hacet ederler

Muh: 99

"İşte bakı kiş tabakatta bildiğin mânadan başta ne kadar mana baş-
larını alıyıp görünüyor."

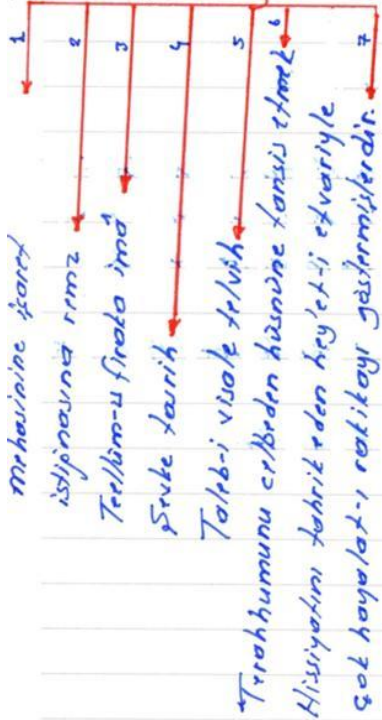
Demek manolar tabakaların ifadeleri. Aklın burda ifadesinin
bir serefi de manalardır veya mana deniyor. **U zaman mana nedir? diye
sorulunca:** Aklın-gaybtaki tabakaların burda ifadesinin, veya zihinde
temessül eden rume mana diyoruz.

insanlar gördüklerini yorumlarlar yaniyla, öysa vicdanlarını ifade
ederler. Misal: Beyitlerini mealteri: 1- Tutuşturulmuş bir ateş ki, kalbe
kadar işler 2- Göz ucuyla yanıklara bir gül diktiren, diktirdiği gülü koparı-
mak gözümün hakkıdır. 3- Biri ziyaret eden doktor, göz ve iç organlarını
için "Hel ete" süresinin birinci ayetiyle "Tebbet" süresinin 3 ayetini okudu.
Dahr süresi 96/4. "Görüşten insan üzerine dehşetli bir zaman gel-
di ki, o vakit insan olmaya değer bir şey değildi"
Tebbet: 111/3: "O, bir ateşli ateşe girecek"

4- Aklın dudakından: Kaya rınkı, benim seni siddette sevdiğime engel
oldu: Halbuki üstünden param parga olmuştur.

5- İç organlarını dikmeli oyaştan tutuşmuş ateş kuru üzerinedir.
Gözlerim ise güzellikten oluşan bir bahçede deloşmaktadır.

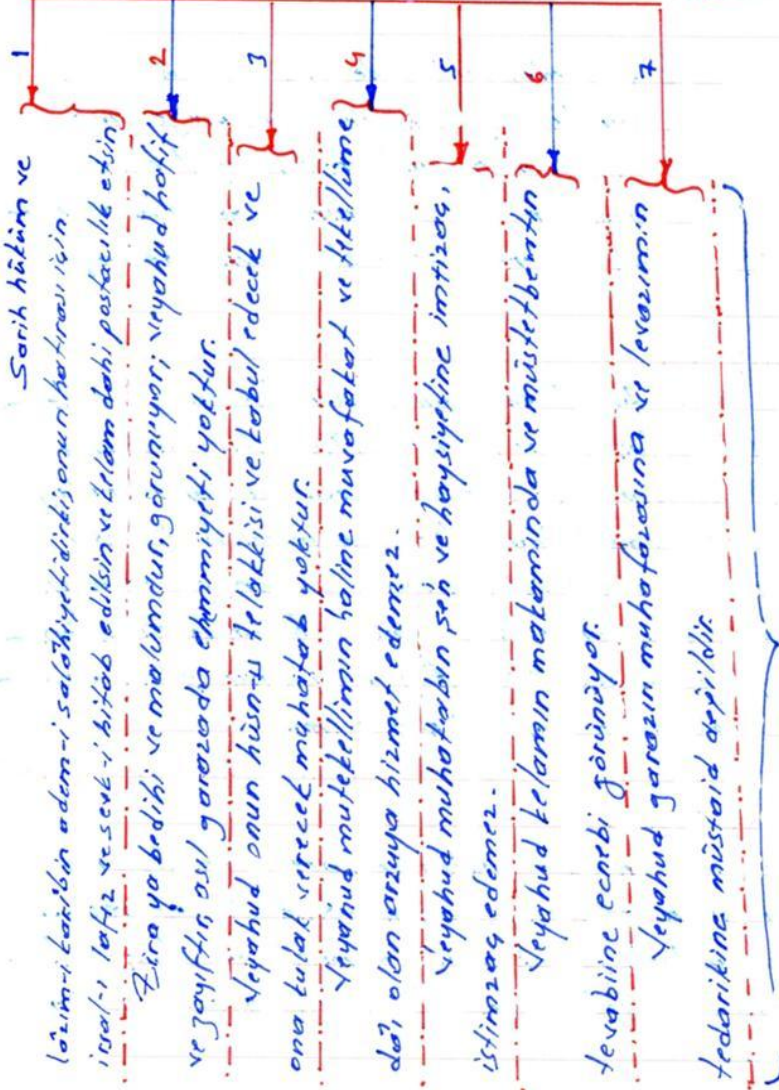
Kelamın zahirinden haric zirri manaları: muh: 100

Ana merkez manayı ifade etmeyen kelama takilip kalma. Yan manalarla ana maksadı tahrib etme. Kullandığın kelama harif yardım etmeli. Kelamın hedefinin değişmesine müsaade etme. Kelamın maksuda hizmeti derecesinde birbirine inayet ve ihtimamda (özenme, ana manayı gözden kaydırılmama) hisse ve nasiblerini şahısmi adil ile tefrik etmek gerektir. Bunları neyara alırsan, o kelamdan müadelele (müsavıfiki, denetlik, kapsulitli uyumluluk, eşitlik) ki bu sıfatların eminden intizam, intizamdan tenasüb ve o tenasübdan hüsn-ü vifak (bir birine uygunlupundan ortaya çıkan güzelliik) ve o hüsn-ü vifaktan hüsn-ü müâseret (manalar arasında uygunluk, bir birine ayne olmak) ve o hüsn-ü müâseretten kelâmın kemale bir میزان-üt ta'dil çıkabilsin. (adalet ölçüsü, her şeyin hakkını verebilme hisini)

Kelamı ifade ederken takilip edilen maksadın eşitliliği:

muhit

Demek, her bir matamda bu esbaplardan yalnız birinin sözü dinlenir. Sâbat unumun ittihat etsin, kelâmı en yâksek tabakataya şartıyorklar.

mh:102 "Tedinci mesele"

Belagatin uklesi hayatiyesi, } hariciyatın nevamisi ve mekayidini temessül
 beyanın felsefesi } etmektedir.
 Siirin hitmeti

Belagat + beyan + Siir → Hakaik-i hariciyedeki kanunları kıyas-ı temsil cihetiyle içine alıp ifade ederse, belagat, beyan ve siir ruhunda bunlar bulunması... hariciyetsiz olmamalı.

Devran tarikiyle; Kainatın hakikatını, ruhunu kelâmda, belagatta, beyan-
 da ve siirde göstermek, ruhuna nüfûs ettirmek.

vehmin tasarrufıyla, sairane olan maneviyat; distant gelen (hariciyattan) gelen tesirle hissi uyandırıp vehim bu manayı imal etmeye yönlendirmesiyle... haric hisse, hisde vehim hareketlendirip hakaikin, realiteyi bu beyan-
 larda ifade edip göstermek...

ahvalde yerleştirilmektir; bunu ifade ede ede, taklid ede ede artık ahvale yerleşir, artık hariciyatla düşünüyor, onu kelâmlarla ifade eder hale geliyor.

"Demek ayine gibi haricden in'ikas eden hakikatın sualarını temessül eder." İnsan artık o hale gelirken hakikat hayatının her safhasında jürünür ve ifade edilmeye başlanıyor. Harici, hakikati gösteren ayna durumuna gelmiş oluyor.

"Güya kendi san'at-i hayaliyesiyle ve nakş-i kelâmıyısıyla hikmet ve tabiatı taklid ve muhâkât eder (taklid eder, yani hakikatın karşılığı kâ-
 rindisinde bulunan bilkuve hakikat karşılığını bulur). Manalar kelâma dönüşmeden önce, manalar ham malzeme durumunda... bu hammaddęyi hayal sanatıyla (ki kuvve-i hayaliye imalat hanedir) o manayı hakikate uygun şekillendiriyor. Daha sonra kelâmın içine alıyor. O manayı kelâmın içine nakşediyor, kelâmın ruhunu oluşturuyor. O mana → hayalde şekilleni-
 yor, o mana kelâma ruh yapılıyor, nakşediliyor. Ruh olduyunu söyle anlat-
 sını; o kelâmı sıksan içinden o manadan başka birşey çıkmaz.

"Evet kelâmda hakikat olmaz ise de, en ekvâl sebih ve nizamından istim-
 dad etmek ve onun danesi üzerinde sümbüllanmek gerektir"

Kelâm harici tam ifade edemiyorsa, en az o hakikate işaret etmeli, ona benzetmeli, o hakikatın ruhu hükmünde olan kanuniyetine benzetmeli...

O zaman • kelâm ne-üs nevama bulur, kaybolmaz, fi'ratlarda karşılıklı-
 rını bulur. İma hakikatın tüm meratiblerini de istememek gerekiyor. Cirmi,
 ve fi'ri yapısı kadar istemeli...

Buradan: Belagatıma, beyanına ve ifade tarzın olan şirine ve üslubünün içerisinde harici katabıyorsun. O kelamı sıklamı haricinin ruhu olan hakikati çıkması lazım. Bunu yapmıyorsan bare ona işaret et, teşbih ve ona benzet, onu hatırlat. Taklid dahi olsa haricisiz olma. Çünkü temel mantık şu; Sen kainatın bilkuvvesisin. Kainat senin vücud-u haricinin olan insan-ı ebedidir.

İşareti: Felsefe-i beyaniyyeye müşabih, Nahvin dahi bir felsefesi vardır. (Arabşada cümle yapısını inceleyen gramer kitabı. Sarf: Kelime yapısını inceler)

Nahiv ilmi cümleyi tanımlıyor. Lashyle cümle kullanmıyor. Cümleyi kurallarına göre kullanıyor bu ilim... bu nahiv ilimle nasıl fikir ifade ediliyorsa, o da mana denmiş kelam ve cümle almışsa ki öyle olmalı.

Nahiv ilminde manayı cümle olmaz. Bir kurallar zincirlemelerini takip ediyorsa... Mesela işlerin şeye iki işleyen olmaz. Kelamda sen kainatı, fikrati, hakikati işliyorsan kendini karıştırmama, soluma kendini onun içine. O kadar sistemli ve nizamlıdır ki cümleye ne sorarsan sor mutlaka bir nizamlı cevabını alıyorsun. hel lafzı, yani cümleye soru sorma mı?, dir? edatlarıyla cümleye soru sorup cevap arar. Bu sorularla cümledeki gizlileri açığa çıkarırsın. Cümlede zaten subretmeden cevabını fitri hayırlanmış bulursun... fail örteli gelir. O cümlede fail nasıl mütedirdir. Kainattada fail mütedirdir.

Felsefe-i beyaniyyeye niçin Nahviyye ve Sarfiyye felsefesine mukayese ve kıyas niçin etti? - Çünkü nakliyye; Ulum-u nakliyyeyi ulum-u aktiyyenin suretine çevirip, insanda nakli ilimler arasında aracılık yaptığını gibi; yani nakli ilimleri Nahviyye ve Sarfiyye denilen felsefe-i beyaniyye insana ulaştırıyor ve insanda bilkuvve bulunan hakikatlarını uyandırıyor. Bunu gibi de belagatda, beyanda ve şirde Hataik-i hariciyedeki kanunları ve de ruhlarını insana taşıyarak insanda bulunan bilkuvvelerini bunlarda uyandırıyor. Yani iküide insanda fitret arasında aracılık yapıp tercümanlık vazifesini yüklenmiştir.

Misal "**bir mâmûle itî âmil olâbil olma**" işlenen şey maksada göre yapıldığından onun amilide tek olması lazım. Bir köyde iki muhtar, bir şehirde iki vali olamayacağı gibi, veya olmaması lazım. "**ve hel lafzi fiili gordüğü gibi subretmez, visal ister.**" Hel: Arabşada soru cümlesinin başına gelen harf olup em (ا), bel (ب), kad (ق) edatları yerinde ve ceza manasına emir ve bozan işbat, beyanda nakliyy için kullanılır.

mi? di? birseyi bilme ihtiyacı...

O fiili tanıma, failin maksudını, faili tanıma merakına cevaplar arar. Bir mamule, fiile, söze temen onu tanıma adına vısral ihtiyar. Yani onun işerijini ayar etmek, dışarıya çıkarmak ihtiyar sorular sorard. Mamulen içrisinde mukadder sorulara cevaplar var.

Kaidedir ki fail ötreli gelir. Fail kendini ötre ile ifade eder. Ötrede hareketlerde en kuvvetli olanıdır. Failde ötrej kullanır. Mamul içinde faili ötre ile belli eder. Burada 'mesela' gibi tabirlerle de ortaya çıkarır. Sorulara mesela diye açıklık getiririyor. Soru sorulmazsa açıklığa, mesela diye izah ihtiyar duyutmaz. Bu izah, bu açıklama senin izahındır metnin deñil. O zaman mesela denip izahlara harıştır. Mesela deyip açıklık sen getiriyorsun. Bunu ifade için "mesela" harış ve kainatta cari olan künunların birer aksu misalidir".

Sen mesela demeden kainattaki künunların ortaya çıktığı... zümündir Nahiv ve sarf ilmi. Burada izah yok o cümlelerin ve kelimenin künunlarını nizamını, 'hal'ini (= mukadder suallerin cevaplarını) sistemin içinde var. Sen mesela deyip izahın senin akladıkların. Aslına ifade eder veya tutturamazsında olur. İzahın içindeki fail ve goye deñil, metinde açık gözükten fail ve goye... burada nahiv (cümlelerin yapısını), sarf (kelimenin gramer yapısını) inceliyor) senin izahına, meselana ihtiyar birakıyor.

Bu felsefe ise (nahiv ve sarf) varın (o kelamı söylüyorların hikmetini, maksud ve gayesini) bryan eder.

mh:103 "Sekizinci mesele"

Ma'ni-i beyaniyenin asılması ve

telkiki ve

manoların becayiş

ve

intilabları ; "

"asılması" = Birşeyden alınıp diğer bir şeye aktarılan madde. Yabancı veya
cinsi adı bir ağaca cinsine yakın diğer iyi bir ağaçtan vurulan kalem ve yap-
rak aşısı. (Bana ait misal: Ağacı asılamak gibi). Belirli yerden ve ^{zamanda} müdahale var.

"telkiki" = ilhak etmek. Asılamak. Aşı. Cinsinin üremesini sağlamak (Bana
ait misal: Zıpak. Sütün mayalanması gibi). Mukaddemede var. Bunla başlar.

Zahirde örfi manaları aynı olan asılamak ve telkih... hakikat manaları
farklı. Yani: Birinin ağacın kökü estisi, yarısından sonrası başka birşey. Kök
ayrı. Telkih'de ise kök ve sonrası yok, tamamen baskılaşma çocukun veya
sütün yopurt olması. Ağaçta ise kök ve gövde başka, dalı başka oluyor.

Bunu aşapıda şöyle diyor "işaret: Bir şey merkeb ve binilmiş ise (ج) ^ج
lafzına müstahak olduğu gibi."

Burada birşey merkeb ve binilmiş ise diyor. Yani kök gövdeye dal
bindiriliyor. Aşı estiyeye binmiş. Eskiye zemin etmiş. Estiyi bozmamış. Mana
kelamı bozmuyor. Sanki 24 kare mantajınada benziyor ki sesin üzerine
daha az sesle başka ses bindirilmiş.

İkincisinde, "zarf gibi işine aldığından (ج) lafzını ister."

تَجْرِي فِي الْبَحْرِ gibi (Denizde (gemiler atıp gitmekte)

II. CI BİR MANASI:

"Ma'ni-i beyaniyenin asılması ve telkiki" ikisi aynı manayı kuvvetlen-
dirmek için kullanılmış. Yani ikincide bir örnek veriliyor.

"Birşey merkeb ve binilmiş ise (ج) lafzına müstahak olduğu gibi, (bu
na misal asılamaktır. Üstüne bindirilip konuyor. Ağacı asılamak gibi. Arabaya
yük yüklemek gibi. Bunun için ج kullanılıyor.

Aynı mana için fakat işine bindirip konuyora misal ج edatını
kullanılıyor. Cimada telkih kullanılıyor asılamak kullanılmıyor. "zarf gibi
işine aldığından (ج) lafzını ister. تَجْرِي فِي الْبَحْرِ gibi" diyerek.

ikincide yani asılamakla telkiki bir kabul edildi. Üstüne koymayla işine koy-
mak. Mekan olduğunda ج, merkeb olduğunda ج lafızlarını istiyor.

Becayiş: Değişiklik. Birini verip diğerini alma.

inkilab: Başka tarafa değişiklik. Bir halden diğer hale geçme. Başka türlü olma. Altüst olma.

Garaz: Maksat. Niyet. Gaye. Kısık. Kati niyet. Kın.

Buradaki garaz bu manalara...

"**Kelimenin mânâ-yı hakikisi**", (Kelimenin bir sîret-i var, orfi anlamları var, birde işareti var. Kelime manalarının için şu 4 gaye takip edilmeli:

1- Kim söylemiş?

3- Ne için söylemiş?

2- Nime söylemiş?

4- Ne makamda söylemiş?

Kelimenin mânâ-yı hakikisinin socayaktarını, kuşasını oluşturuyor...

Bu kelimenin hakiki manasını bu dört şeyin işinden "**ya garaz**" (kısınia maksadı, niyeti, gayesi ve kastı etkiliyor. işine (kelimenin işine) bunlardan birini veya tamamının kayup kelâmata ruh yapmaktır...

"**seyahut mânâ-yı muallakadan birisini teferrüb**" ve iş...

"**teferrüb**" mânâyı kendine getme. Mtesreb sahibi olma.

Bu cümleyi mh=101 hatimede anlatıyor. "**Etra işine girdiği vakit sahibül beyt olan hakikata ve esasu dönüyor**" Burayıda aynı yer olan 101 de hatime çok güzel hulasa etmiş.

"**Ne asıl lûkân sahibi olan mânâ ise bir sîret-i hayatiyye dönüyor**"

Asıl lafız var O lafız cesed gibi işaretdelikleri bir arada canlı tutmaya vesite oluyor. O asıl kelâmın işine; garaz + mânâ-yı muallakadan teferrüb ve işine cezbe eder ama garbide kelimenin mânâ-yı hakikisi onları tutup gösteriyor. Ne o kelâmı hakikisi bunları canlı tutuyor ve bütünlükte tutuyor. Ondandiki bu kelâmı asılanıyor, telkik, becayiş ve de inkilab yapıyor. Kelama bunları yaparak asılanıyor. Bunları yapmazsan o kelâmı canlı ve ruhlu ve de farklı manalarla denirimsiz, olamazdık... ve bu mânâ-yı hakikiye böylelikle meded veriyor. Meded verentler asılama ile telkik ile becayiş ile inkilabla oluyor...

mustefhacıs Söz, kelâmı tabii olan manalar. Sözdeki telvihat ve kelâmihat, söz söylerken arasında işaretle muallakalar.

Manayı hakiki mütebeddilen üslûdad ediyor. Ama akl manaya kuvvet vermeli onu örtmemeli, mana-yı hakikisinden çıkmamalı. "İşte bu sirdandır ki, kelime-i vahidinin madai-i müteaddidesi oluyor." Bir tek kelimenin çok manası bu sirdan geliyor. "Ve beca-yiş ve telkihat bundan çıkar" kelamı söyleyen İsmi garazına, maksudına göre müteaddid yan manaları barındıran kelamı, kendine uygun maksuda göre kelama beca-yiş ve telkihat yapıp kısıya ifade ediyor. Yani içindeki yan manadan bir manayı esas yapıyor, yani beca-yiş yapıyor ve ifade ediyor. Teşâhüşü eslatama manasında o mana-yı hakikisinden başka yan manayla eslatıyor kelam zahide yan mananın hakikiyetine giriyor. Misal: Süte maza vurularak yopurta dîn dürübresi. Bahide yopurta ama veri tabanı süte... "Bu noktadan gâflet eden, büyük bir kelâzât, kaybeder" işte bu onakalantarı kurandan ve hayattan misaller veriyor işaretler:

ف : Arapçada harf-i cerr'dir. Mekân ve zamana aidiyeti bildirir.

Tâ'il için, isti'la için ve yine harf-i cerr olan "ba, ile, min, ma" harflerinin yerine kullanılır. Geçen mef'ul ile gelecek fasıl arasında geçir. Tâ'il manası da vardır.

Başka bir ifade ile kısaca (fi) içinde, işine, hakkında, hususunda, üzere, dair, müteadair, beherine ve herbirine manalarına gelir. Kelimenin başına yazılır ve o kelimeyi "i" diye okuttuğu için ona harf-i cerr denir. Farsça da "Der", "Fi" yerinde kullanılır.

ع : Arapçada harf-i cerr'dir. Buna isim diyen de olmuştur. Mütead-

dit mana ile kelimenin başına getirilirse manevi istila ve teferük bildirmek için, ekseriya mecrusunu istilaya delâlet eder. Geçen mecrusunun mukabiline müstali olur (maa) gibi müshâbet için gelir. (lam) gibi tâ'il için olur. Mücevize için olur. Harf-i cerr olan (min) manasına ve jüerfiyet için ve harf-i cerr olan (ba) manasına isim olur, "yukarıda" manasına gelir. Üstünde, üzere...

ح : Ta ki, nihayet, ... e kadar manasında harf-i cerr'dir. İki sıfatla vasıflandır. Gaye bildirir. (fasla olarak, kadar, bite,

(Juhî, hem, de...) mânalarına gelir.

إلى (ila): Son, nihayet, dek, depin... ye kadar (mânalarına gelir, harf-i cer'dir.

باء: Kendinden sonraki kelimeyi "esre" okutan bâ. (Bismillahi'deki gibi"

لام (Lam): Kelimeğin sonunu "i" diye okutur. Lillahi, Licillahi de olduğu gibi. istiklak ve ihtisâs; har ve müstehak ve garfiyet, illet mânasını verir.

تَجْرِي فِي الْبَحْرِ → merkeb + Zarf istiklak cameden ayet; → في + عمل

تَعَدَّتْ السَّطْحَ بِالسَّلَامِ → baa ifade eden ayet.

حَتَّى + إلى → baa olduğu için

← son nihayete kadar.
→ harfin son nihayete depin hareketi.

Artı

وَالشَّمْسُ تَجْرِي فِي الْوَسْطِ الْمُسْتَقِيمِ

في + لام → illet + Zarf olduğundan

Şimdilik anlatıma: 1 de bulunan في + عمل ye mânâ-i beyanî-yenî'nin aşılması ve telkibi

2 de bulunana - باء ye mânâların becağısı

3 - حتى + إلى + baa } mânâların inkılabları;
في + لام

Yani:

merkeb + Zarf olduğunda → في + عمل

Alet olduğunda → باء

Mekan + Merkeb oldujunda → **عَلَّ** + **فِي**

Gaye oldujunda → **حَتَّى** + **إِلَى**

illet + Zarf oldujunda → **فِي** + **لِأَمِّ**

Cemedejimi:

فِي → Zarf + Mekan oldujunda. **حَتَّى** + **إِلَى** → Gaye oldujunda.

عَلَّ → Merkeb oldujunda. **لِأَمِّ** → illet oldujunda.

بِأَعْيُنِ → Alet oldujunda.

Mh: 104 "Dokuzuncu Mes'ele"

"İrade-i cür'iyeyi ve tasovvur-u basiti" } auz bırakan kelâmın yüksek tabakası şudurki: "

- 1- Mütedahilen müteselsil olan maksâdın taaddüdü ve
- 2- Mütenasilen murtabit olan metâlibin teselsülü ve
- 3- Netice-i sahıdeyi tevlid eden esılların istimalı ve
- 4- Her biri ayrı ayrı semere veren fûrû-u keşfinin istinbatına istidad veya ferâzınıdır.

1. cüsü olan mütedahilen müteselsil olan maksâdın taaddüdünü birinci paragraf olan "Mak sadül-makasid olan en uzak ve....." ağılmı burası.

2. cüsünün shf:105 deki "ikinci nokta:....."

3. cüsünün shf:105 deki "Üçüncü nokta:....."

4. cüsünün shf:106 deki "Dördüncü nokta:....."

Kasrı müşeyyed: Tahkim edilmiş. Söylam yapılmış büyük bina. Büyük apart-

man.

Maksad: Kastedilen ve istenilen şey. Merâm. gaye.

Makasid: Maksadlar. İstetler. Gayeler. Niyetler

Maksadü'l-makasid; maksadın, gayesinde maksadı ve gayesinde gayesi var. Ne harika donanım ki bir maksat, gaye, hedef edinebiliyorsun? Zahirde vucudları yok. Ama hakikatları var. Niyet de fuhaf değil mi? Konumu, vaziyetinden sıyrılıp daha ileri ve cami bir hakikati maksad yapmak... Maksadın, gayenin, niyetin insanlarda varlığı, bulunduğumuz alem-i şehadetde nihayetsiz boyutların varlığını gösteriyor. Birde maksadın maksadı olması...

Bu maksadlar, gayeler nerede bulunuyorlar? Ki "en yüksek ve en uzak hedef-i garazdan ayrılıp gelmekte olan maksadlar birbirine murtabat ve birbirinin maksaniyetini tekrar ve tamamlama hakkını eda etmekle kelâmâ süs'at ve azamet verir"

Oralarda nihayetsizliklerden birini maksad ve gaye olunca oradan ayrılıp geliyor.

İ zaman maksad → insana bakar ki bilkuve maksadlar deposu gibi
makasid → maksadın maksadları ki bilfiil o gayb ve matkât-i esya
Fitratinın fitratı

Gayenin gayesi

Maksadın maksadı

Hedefinin hedefi vs vs...

İnsan fecer-i bilkutin bilkuve karşılığı.

Kainat insanın bilfiil karşılığı.

İnsan kelâmını kullanmadan habiri olmadan o alâmetin boy hakikatlerini buraya taşımış oluyor. İS suada (esm) efendimiz için, alem-i gaybi alem-i şehadete taşımış deniyor. (Ş:621)

"en yüksek" → Esmanın nihayetsiz mertebesine işaret ediyor.

"en uzak" ise → insanın aslı olan - nur-u muhammedi - ene, me'ûl

makam-makasididir. Ki fenay- mutlak ile S.T.G:149'da ifade edilmiş.

İşte bu iki şikâyet **hedef-i garazdan ayrılıp gelmekte olan maksadlar**

"hedef-i garaz" = Esmanın nihayetsiz mertebesine ve de

Fenay- mutlakı olan çekirdeği aslı olan enesi-me'ûlu..

Uzak ve yüksek hedefi gararlar birbirinin noksaniyetini tetküt...

Kelamın bu temillerden geliyor...

en uzak → vüs'at

en yüksek → azamet

Kelamın böyle temel yapılarından sıka geldiği için, zahide ifade edilmiş manalarında vaz'eder.

Kelama süs ve azamet verikbilmesinin alt tabanında bunlar yatıyor.

Gelirdik bir kelamın kabul edilse, oradaki mana tabakaları; çiçektir, meyvedir, kokudur, tatdır vs'ler.

Kelamda bilkuve hayat var.

Kelamda bilkuve irade var.

Kelamda bilkuve kudreti fazamun ediyor.

Bunlara misal çekirdetik.

Bu çekirdeki karşı taraf olan insana gömürün oğuş olup bilkuve-i hakikatını bilfiile dönüştür ve canlanır.

Ş: 114 "Çünkü bütün meyvedar oğuş ve nebatlar; mizanlı ve fasahatlı yapıtlarının dilleriyle ve süslü ve cesaretlili çiçeklerinin sözleriyle ve inşizaralı ve bilguatlı meyvelerinin kelimeleriyle beraber"

meyveleri kelama nisbet ediyor. Meyvede oğuşun tamamına taşıyan çekirdesine hamile... çekirdet te oğuşa hamile...

Kuranın kelamı bu kadar cemi... oğuşun tamamına cemi olan çekirdet, kelam-ı itahide kudret + iradeye ve hayata cemidir.

Kuranın okunuşu insana → çiçek gibi geliyor.

Kuranın yazılışı insana → meyve gibi geliyor.

Çiçekte → nezaket, lehafet, koku ve rahattakan şebil var.

Demek söz → Çiçek gibi } insanda karşılık buluyor.

Kelime → meyve gibi } söz ile kelime arasındaki fark.

Yani: Tabir-i şifreki; yazılışı kelime.

Okunuşu söz oluyor kulan.

[10. NOTA: L:128]

Cenab: Büyüklük ifade etmek için, hürmet maksadıyla söylenir. Cenab. Etrafı, çevresi. Kusatıcılığı ve yönü ve avamati ifade etmek için kullanılır.

Cenab-u Hak olunca; Allah manasına olmakla beraber, Kur'anın, dinin ve İslamiyet sahibi yönünü ve büyüklüğünü içerir ve onu gösterir. Kainatın sahibi.

Hakk: Bakiyin zıddı. Doğru. Gerçek. Vacib ve loym olan. İktidar. Bir şey üzerindeki malikiyeti. Din. İslamiyet. Kur'an. Nuhuu vacib.

Nur: Kur'an-ı Kerim. İslamiyet. Peygamber. Allah yerin göğün nurudur. Eşyanın hakikatını anlatır.

Marifetine: Bilme. Hünar. İlim ve fihlele tahvil olunan mülumat. İrfan koranmak. Vasıta, tavassut.

İrfan: Bilmek, anlayış. Zekadan aklı gelen zihni kemal. Esrarı ilahiyeye iman ve Kur'an hakikatlarına sukufiyet (ilim ile irfan ve marifet arasında fark vardır: İlim, veçh-i külli ile yani, her veçhesiyle bilmektir. İrfan ve marifet ise; veçh-i cüz'i ile bilmektir. Bu cihette Cenab-u Hakka irfan ve marifet ünabelunamaz. Fıtri istidad eseri olarak inceleyerek tafetür edip bilmektir. Buna "ilm-i ledün" ve "ilm-i Rabbanî" de denir.

Delil: Mechulu keşfetmekte ve malumun sıhhatini isbat etmekte vasıta ve alet ittihaz olunan husus. Beyyine. Burhan.

Burhan: Takini mukaddemelerden meydana gelen kıyas. Reşve inkar için itiraz kabul edilmeyecek surette isbat-ı hakikat eden kavi hücece. "Omüstin bilmezmiği, neticinin koyumunu imandır.

"Burhan, ancak onu görmek için bir menferdir. Veya bir süpürge gibi o neticeye konan sehimleri süpürür. Burhan bir değil, bin değildir. Zerrat-ı alem adedince burhanlar vardır Çeşitleri:

	Bürhân-i akliyye
Bürhan-i temânü	Bürhân-ı enfüsi
	Bürhân-ı innî
	Bürhân-ı kat'i
	Bürhân-ı limmî
	Bürhân-ı mantiki
	Bürhân-ı nâtik
	Bürhân-ı Nübüvet
	Bürhân-ı Risalet

MARİFET 21-10-2010

Marifet: Bilme. Birşeyi cüzi ve cihle bilmek. Hünar. İstidatlık. Vasta. Tavasut. İlim ve fevlele tabii olunan malumat. İrfan kazanmak.

iki türlü marifet var. 1- Mahbub bir marifet. 2- Dehşet, vahşetli bir marifet. Kazanılan marifet bunu değiştiriyor. (s. 37)

Marifetullah: Mavnaat-ı ilahiyeye ve Kur'ani hakikatleri tafakkür ve tahsil ile veya küff-i ilahi ile kalbi inkıraf ve bastırmakla sahip olmak. Esma-i ilahiyeyi tanımak. İlahi hakikatlara sukunîyet. Her işte Allah rızasına en uygun hareket tarzını bilip amel etmek. Marifetin ziddi inkârdır. İfmin ziddi ≠ ebidir).

s:124 Hayret içinde bir marifet olursa suarla mukabele oluyor.

s:290: Marifet tabakaları ortaya çıkıyor her bir bürhan geldikçe.

s:316: hayvanın vasıfesi marifet kusbetimle şerakki etmek şerh'dir.

s:329: O da iman ile marifet ile mukabele eder.

s:352: melekler → zikir ve
tesbih ve
hamd ve
ibadet ve
Marifet ve
muhabetin } envarıyla teyaddi edip talezzüz ediyorlar.

s:360: Marifet ve } vermikle muhit bir nura seni çıkarmış.
Muhabeti }

s:481: herşeyden bir ders-i marifet alın.

s:545: hakikat ve } yolunda
Marifet }

S:619 lezzet-i marifet gibi bizzat meziyetler, gayr olsun olmasın, şu meziyetler tebeddül etmez.

S:634: Siz fitratınızdaki Cenab-u Hakkın Zat ve Sifat ve Esmasına sarfedilecek muhabet ve Marifet İSTİDADINI ve sükür ve ibadet cihazatını, istidad → marifete (burada)

M:330: O mesteyin hakikatının bizdeki karşılığı marifet. Ne ise o, onun insanda karşılık bulmasının adı marifet... Herşeyin sendeki karşılığına marifet. Dolayısıyla herşey imr-ı marifet olur.

M:336: Marifet değil şahadet'tir. Ki marifet insanın istidadında karşılık bulup imana mahsus olan, o marifet o şahsa mahsus kalan...

L:356 insan ise marifet ve muhabet-i ilahiyeye için yaratılmış.

Ş:33 itil miraç-ı marifet kefederek tabiiyuntarı boğan aynı yerde ab-ı hayatı bulmuş.

Ş:68 Hem o imarda marifet ve muhabetini verdi.

S:154: Aradığımız hakiki tevhid, yalnız tasavvurdan ibaret bir marifet değildir.

İs:67. Sual: Şeytanın kalbinde marifet var mıdır?

Demek marifet hem aklın hem de kalbe bakıyor.

Bmes:638 Marifet akla bakıyor.

Ei:146: Marifetten üstün → iman

tasavvurdan üstün → fadiktir.

HŞ:139 Allah kalbin batınını iman ve }
marifet ve } yaratmıştır.
muhabet-i için }

PHÖr:15 cehaletin düşmanı → Sanat } silahıyla cihad edeceğiz.

Zaruret'in düşmanı → Marifet }

ihtilatın düşmanı → ittifak }

Zaruret ≠ Marifet.

İmes:110 Marifet; bizdeki bilguve istidadların ve hakikatların kaynağına ude bilfiil olan kainatta canlı munasebetin ve boğan derecesinin adıdır. Adeta tabiri caiz ise çarapını kaynağına çevirip ruhuna aksedentler marifetin.

Marifet onla baplılık hali ve seviyesidir. Ondan koştunmu ulum ev hama intilak eder.

L:128 Marifetin nuru olur. Nuru marifetine yetişmek diyor.
demiyor ziya-ı marifetine yetişmek demiyor!

Enedeki nur ve mananın → nur tarafı ki halikat-ı muhammedîye tarafı. Sendekilerin kaynağına doğru urucun...

"Cenab-ı Hakkin nur-u marifetine yetişmek ve bakmak"

Cenab → yön tarafı ki bastan yazmıştım. Hal isminin özneti, yönü-nü ve kuşatıcılığı,

Hakkin nur-u marifetine. Yani enede mündemiç olan nurd mana menbaine yetişmek, ulaşmak, yani fenafillaha, yani fenay-ı mut-laka ki insanın varabileceği nihayet noktadır.

"ve ayet ve şahitlerin AYINELERİNDE cilvelerini görmek"

ayet ve şahitlerin ayineleri var. Ve orada nur-u marifetini gösteri-yor. Ayet ve şahitler ayna. Bu aynada nur-u marifet zahir oluyor. Bu aynada görmek

"ve birahin ve deliller mesematıyla temasa etmek iltiza ediyordı;"

s:477 Halikat ilmimi, } istersen → Cenab-ı Hakkin Marifetini kayan.
haliki hikmeti }

Cenab-ı Hakkin marifeti demek → halikat ilmi } fi tazammun
→ haliki hikmet } ediyor.

Halikat ilmine } sahip olursan nur-u marifetine mahar oldun
ve de } demektir seviyen kadar. Bu esma esma-i ilahi-
haliki hikmete } yeye bakıyor. Ki esma-i ihatihyenin biddetli karşılıkları

s:538 de Kainatta gelince envar-ı marifetini kullanıyor "duyguları, etkâr-ları Kainatın envar-ı marifetini getirdiği vakit, nefsinde onu

onu tasdik edecek, }
ışıldandıracak ve } bir madde bulmadığı için süreter "
idame edecek }

s:593 de ta nasın emarına saltanatının haysretini, } izhar edip göstereceğini,
hem serretinin şaşasını,
hem krndi sanatının harikatlarını }

im:110 Cenab-u Hakkin marifetiyle demler lezzetlere intekab eder. Sanki niyet gibi, topragi altına sevirdigi gibi. U zaman duada marifetin tazarruya, niyaza, sıyrilmaya, ayrılmaya, arınmaya vesile veya marifetin dua şatlındaki mananın içyüzü. Marifet duaya denünce buntarı içeri- yer dua. Dua edebilmek marifetle popü...

s:337 de " ve ilim ve hikmetle ve ahlak ve marifetle hakikati aramaya giden" marifet burada kezanmış hakikat olup ilimimizden ayrı birşey... galiba esma-i ilahiyenin bil.kuue biradikilerin uyanmış hallerinin mecmuuna hakikatımız, marifetimiz deniyor. Kezanılmış marifetimiz.

En:103 * Bir şekirdetten, ta büyük hurma ağacına kadar. ve eldeki ayinede görünen misali güneşten ta deniz yüzündeki aksine, ta güneşe kadar :

mehtebelari ve intisafıları olduğu gibi,

imanın o derece kesretli hakikatları var ki,

- birbir esma-i ilahiye ve
- sair erkân-ı imaniyenin küinat hakikatlarıyla alakadar çok hakikatları var ki;

Bütün ilimlerin ve marifetlerin ve kemalat-ı insaniyenin en büyüğü imandır ve iman-ı tahkikiden gelen tafsilli ve burhanlı marifet-i kudsiyedir "

Bütün ilimlerin ve } en büyüğü imandır.
" marifetlerin ve }
Kemalat-ı insaniyenin } " iman-ı tahkikiden gelen → tafsilli ve
→ burhanlı
marifet-i kudsiyedir.

İman → ilm

→ marifet

→ Zımmat-ı insaniyyin

} kütlesi câmiyasıdır.

İman tamamen marifet-i kudsiyedir.

Kazanılmış kudsî kalıplaların nurudur. Demek marifetin kudsi mertebesinde vardır. Kudsi demek arızî değil, tamamen saf marifet

m:456 iş işe girmiş daire gibi; imandaki → marifetullah

marifetullahtaki → muhabetullahın

zevkinin

Bunların dünyadaki karşılıkları:

Marifetullah → dünyanın vahset-i mutlakasından

Muhabetullah da → kainattaki gurbet-i mutlakasından } kurtul-

mahtır.

Ş:144 "kendi ruhuna dediki:" Kim diyen? "Bir mir'ac-ı imani? ile gaibane marifetten hazırlane ve muhabebane bir makama terakki eden meratli ve müstak yolcu adam, kendi ruhuna dediki;"

mir'ac-ı imani? → hazırlane ve muhabebane bir makam → 'meclut makamıdır. Ruh işe kab-ı kavsey den aşığı bütün varlığın hakikati ve sebirdeği... ruhuna diyebilmesi için ene de meclut makamında muhabebane makamda olması lazımki; geri dönüp ruhuna desin...

L:354 Hem insan,

nasıtki hayat-ı câmiyasıyla

Zat-ı Bülcelalin sıfat ve şununatına bir mikyas-ı marifettir. ve cilve-i esmasına bir fibristedir ve şuurlu bir aynedir."

sıfat + Şununatına → bir mikyas-ı marifettir.

cilve-i esmasına → bir fibristedir ve

cilve-i esmasına → şuurlu bir aynedir.

m:222 Marifetullah içindeki → muhabetullah.

m:330 Marifetullah ilm-i kelama delajusıyla okla bakıyor.

Akılla → Marifetullah

Kalble → Muhabetullah

Ruhlarda → Lezzet-i ruhaniye

} alınıyor

Anders

Br:8 Marifetullah → burhana

Ez:231 de iman hakikatlarının izahına → hem ilim, hem de marifetullah,
hem huzur, hem ibadettir.

Demek ilmi burhanlı izahlar → Marifetullah'tır.

Mui:135 " Marifetullah denilen kâ'be-i kemalâta giden minhacların..."
İnsandan başlayıp kemalâtin kâbesine kadar olan sürecin
tümüne marifetullah deniyor. Kemalâtin kâbesi yani kiblesi, yani
yönü... marifetullah'tır. Tümünün adıdır. İnsandan başlayıp kemalâat
makamına son meratibi olan kâbe-i kavseyn yönünün tüm sürecin
adına marifetullah deniyor.

S:390 " Arş-ı Azamdan uzatılıp gelen Ayat-ı Kuraniyeye yapış. Burak-ı
tevfike bin, semavat-ı hakaikte uruc et, Arş-ı marifetullah'a çık "

(1) Kur'an Arş-ı azamdan başlıyor. Levh-ı mahfuzda yazılmış. Zaten
kainat arş-ı azamda başlıyor. Kainat aynı zamanda Kur'an-ı kebir-i
kainat idi. O zaman Kur'anın ayetleri arş-ı azamdan başlıyor. O
zaman senin marifetullahın nihayet meratibi Kur'anın başladığı
yere kadardır ki, o zaman marifetullahın nihayet meratibi arş-ı azam-
da... Alem-i şehadette → Arş-ı azam arasındaki zuhurat alemlerin hakik-
kalarının bil kuve insanda. İnsandaki bil kuvelerle bil fiil alemlere muno-
sebet kurabilecek meratibin senin marifetullahın oluyor. Marifetullah
kâideli hakikatların uyanması ve imbatlarıdır.

S:412 bütün tabakaları → en yüksek ve } ilmi olan imana
→ en dakik }

en geniş ve } fen olan marifetullah.
nurani }

en ehemmiyetli ve } ahkam-ı islahiye
mütenevvi maarif olan }

Burada marifetullah akla bakıyor. Akli hakikatların inkisafına bakıyor.

bahsediyor kur'an. O âlemlerdeki esmaların birde karşılık bulmasınada imanın hakikatları denilir. Buna sahip olmakla marifetullahıta terakkini ifade eder. Bu masedip hissedersen lezzet-i ruhani alırsın.

Vacib-ul vücudda tevhidin mertebeleri olmaz. Çünkü zıdların müdahalesi yaktır. Hakikat-ı esmaların zuhurat zeminleri ki buna hakikat-ı muhammediye ve şecere-i hikmet de deniyor. Bu âlemlerin farklı farklı olmaları, muhar oldukları esmaların farklılıklarından etkiliyor.

S:316 Ulüm-u hakikiyyinin esası ve } marifetullahıtır → bununca
modeni ve }
nuru ve } üss-ül esası da iman-ı billahıtır.
ruhu }

ulüm-u hakikiyyinin esası → Sıfat-ı subutîye olan ilim.

ulüm-u hakikiyyinin modeni → Esmâ-i ilahîye

ulüm-u hakikiyyinin nuru → Alur-u muhammedi

ulüm-u hakikiyyinin ruhu → Şecere-i hikmet ki hakikat-ı muhammediyedir (asım)

m:222 "Ve insanıyetin en âli" mertebesi ve } iman-ı billah içindeki
beşerıyetin en büyük makamı, } marifetullahıtır."

"Beşerıyetin en büyük makamı" Kürsün nihayetine kadardır. Derrek - Kürsün üstüde Cennetü Cehennemdir - Kürse kadar makam tabiri kullanılıyor.

"insanıyetin en âli" mertebesi" burasıda kabrı kavseyın kadar olan âlemlerdür - ki bu âlemlere meritebe diyor. Beşerıyetin en ileri, âli" mertebesi kabrı kavseyındır ki bundan zannaki durum fena-yı mutlakıtır. O zaman insanıyetin en âli" mertebesi) O!

→ esma
→ meclul
→ Kabrı kavseyın.

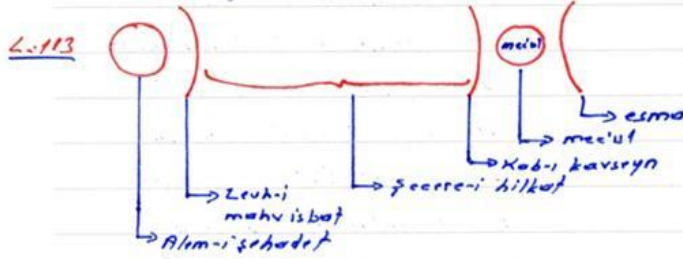
Kürse kadar makam tabirini kullanıyor.

fena-yı mutlakı kadar ki - meclule kadar - âlemlerde meritebe kullanıyor.

İman elde ayakkıta arama, imanın yeri kalbtir.

Dimoş ise oluyor kalbin mâkes-i efkârı dimoş...

İmanın içindeki marifetullah; akıl müktes-i etkari dimağı... akıl kalbin içinde ve sübesi...

Bu aleml-i şehadetten laaa Kub-i kavşeyne kadar alemlerin hakikatına marifet-i ilahiye de denir. Bu makamları ve mertebeleri katet-

- mek 3 şekilde oluyor. 1- hareket-i fikriye
2- Seyahat-i kalbiye
3- inkisafat-i rubiye

hareket-i fikriyede → ilm-i telamimlar kullanıyor.
Seyahat-i fikriyeyide → tasavvufcular kullanıyor.
Inkisafat-i rubiyyeyide → Asfiyân-i mudakkikinler kullanıyor.
(Siddikîn-i mudakkikîn)

Üzaman marifetullahın içerisinde 3 hakikat var. Fikirle, kalble, ruhla seyahat.

Mu:119 " kalbdaki ukde-i hayatiye olan marifet-i sâni dahi;"
marifet-i sanîin bilkuve kâşifini bıraktığı yer kalb.

L:163 İmanda kuvvet var. → " iman-ı tahkikinin kuvvetiyle"
tefekür-ü imani → Lemaa ile bir nevi huzur kâşif marifet-i
sanîi netice veriyor.

"ma'nuattaki tafekkür-ü imani'den gelen lemaa ile bir nevi huzur ka-
şif"

Ma'nuattaki tafekkür-ü imani'den → Lemaa geliyor.

Lemaattan da → huzur geliyor.

Bu sürecin tamamlanmasıyla insanda marifet-i sanîi netice veriyor.

Marifet derehleri:

- 1- Marifetullah
- 2- Marifet-i ilahiye
- 3- Marifet-i imaniye
- 4- Marifet-i islamiye
- 5- Marifet-i kamile
- 6- Marifet-i tasavvusiye
- 7- Marifet-ün Nebiye
- 8- Marifet-i kudsiye
- 9- Marifet-i kabbaniyeye
- 10- Marifet-i Sani
- 11- Marifet-i tokva
- 12- Marifet-i fanniyeye
- 13- Marifet-i Zülcelal
- 14- Marifet-i şerhi

MULSAHA-I MARIFET!

- Marifet suuru hem oluşturuyor, hem canlı tutuyor. (S:124)
- Her bir bütan marif tabakalarının ifadenisi oluyor, onu gösteriyor (S:230)
- İmanın içerisi marifet, marifetin içerisi de muhabetullah. iç içe gir-
miş daireler. (S:329)
- Yucuda gelen "fev" denilen her mahlukta esma-i hüsnadan, esma-i fi-
liyyeden ve de şecere-i hilkatten numinesini sıratmış. Şeyyi tafakkür eder-
ken seviyen kadar o numine pencere olup aslına baktırıyor. Ve sende
o alemle karşı marifet kazanmış oluyorsun. Dünyadaki her şeye bütün
şecere-i hilkatin numinesi ve pencere bırakmış. Sendekileri tetikleyip o
alemlere pencere açıyor. Bu halin sıratın o alemlere karşı kazanmış olduğun
marifetlerindir. (S:360)
- Hayvanlara o alemlerden numine bırakılmamış. O zaman marifet
kâsb edip taatli olmak yoktur. (S:316)
- Marifet bizzat lezzettir. Gayr olsun olmasın. (S:619)
- Marifet → istidada (S:634)
- Şecere-i hilkatin bir numinesini insana bırakmış. İnanta aslına bakabil-
me mertebenin adı sıratın marifetidir. (M:330)
- Marifet; o alemlerin insanda karşılık bulup, insanda o alemlere kendi
praveresiyle bulmasından hasil olan suuru imandır, marifetidir. (M:396)
- İnsan ise marifet ve muhabet-i ilahi için yaratılmış. (L:356)
- Cenab-ı Hak cem insana marifet ve muhabetini verdi. (Ş:68)
- Tavavurda marifetin bir mertebesidir. (Ş:154)
- Şeytanın kalbinde marifet yoktur. Dernek marifet imanın içerisinin-
dendir. (İs:67)
- Marifet okla bakıyor. Aklin marifetlerinin mecmuuna verilen isim. (2m
4,38)
- insanın kalbin batınını → iman ve
→ marifet ve
→ muhabet-i için } yaratmıştır. (HŞ:139)
- Marifet; devamlı Cenab-ı Hakla bağitilipin adidir. Eğer ondan
koparsan evhamın intilab eder (im:110)
- Enede nur d mana var.
nur tarafı → Marifete bakıyor. } bu maktamda.
mana tarafı → muhabete bakıyor }

nur-u marifetine yetişersen. Nurun son menbaı fıray-ı mutlakta bulunan nur yönüne intisabındır, o yönündür. Onun alemlere dağılmasının sana bıraktığı bilkuvvelerin pencere olup araları seyretme seviyendir. O alemlere şurlu munasebetin adıdır nur-u marifetine... (L:128)

- Cenab-u Hakkin nur-u marifetinin bizdeki karşılıkları → Hakikat ilhamı
→ Hakiki hikmeti
Buda Esmâ-i İlahiyyeye dayanıyor.

O zaman esmâ-i hüsnaların + Esmâ-i İlahiyelerin + Esmâ-i fiiliyelerin sende bilkuvvelerindeki hakikatlarının intişaf ve imbisatlarının adıdır nur-u marifeti...

nur → hakikata → varlığın, möcülüğün vücud-u hariciliğine bakar. Vücud-u hariciler sana nurunu bırakmış. Bunun uyandırılma mertebesinin adıdır Marifetin oluyor (S:473)

- Kainattan duygularımız ve etkilerimize getirdiklerine → Envar-ı marifet
Bizde karşılık bulup uyanmış seviyemizde → nur-u marifet deniyor. (S:53)

- Karandığın marifet sana lezzet-i ruhaniye olarak ifade ediliyor. Eğer bu yolca alemlere, sıkiyatılara maruz kalıyorsun. Duanın iserapi marifettir, marifetin hakikatlarının mecmuasıdır dua (im:110)

- Marifetimiz; Esmâ-i İlahiyenin bizdeki bilkuvvelerin uyanmış hallerinin mecmuası-ı halasalarının adıdır. (S:33)

- Bütün ilimlerin ve
Bütün marifetlerin ve } en büyüğü imandır.
Kemalât-i insanîyenin

İman-ı tahkikiden gelen → tahsilli ve } marifet-i kutsiyedir. (E:103)
→ bushanlı

Dolayısıyla iman → marifet-i kutsiyedir

- Marife tullah → dünyanın vahşet-i mutlakasından } Kurulmanın
Muhabetullahda seni → Kainattaki gurubet-i mutlakasından } halidir, ismidir.
(m:456)

okunmadı.

- Mirac-i imani? → haziranî ve muhababane makamı → me'ul makamıdır. (Ş: 144)

- İnsan Cenab-u Hakkin:

Sifat + Sunat-ı zatiyesine → bir milyarı marifettir.

Cilve-i Esmasına → bir fibristedir ve

Cilve-i Esmasına → şuurlu bir aynedir. (L: 354)

- Akilla → Marifetullah

Kalbe → Muhabbetullah

Ruhla → Lezzet-i ruhaniye

} alınıyor.

(m: 330)

- Marifetullah → burhana bakıyor.

106 / (Br: 8)

- İman hakikatlarının izahına → hem ilim,

→ hemde marifetullah,

→ hemde huzur,

→ hemde ibadettir.

İlimli, burhanlı izahlar → marifetullahtır

106 / (Ez: 231)

- Kemalatin kâbesi, kiblesi → marifetullahtır.

Sen meratibide kab-ı kavseyindir. O gâman insandan başlayıp kab-ı kavseyin arasındaki makamın ve meratibin tümünün adı → Marifetullahtır.

106 / (mu: 135)

- Kainat - Xuran-ı Kebir-i kainattır.

Kainat → Kab-ı kavseyinden başlayıp insanda nihayet bulur.

Senin marifetin Xuranın başladığı yere kadardır.

Me'ul marifet değil, herşeyin esli olan çekirdeğine dönüşün, sürecin adıdır.

(S: 310) / 106

- Bütün tabakalarda → en yüksek ve } ilim olan imano
→ en dakik

en geniş ve } fen olan marifetullahı
en nurani¹ }

en ehemmiyetli ve } ahkam-ı islamiye
mütemenni marifet olan }

106 / S: 412

- insan kainatın özet, haritası ve çekirdeği.

Bu kainatın akla bakan yönü var.

Bu kainatın ruha bakan yönü var. Ruha bakan yönü var.

Akla bakan yönünün hülasesinin adı → Marifetullah.

Kalbe bakan yönünün hülasesinin adı → Muhabetullah

Ruha " " " " " → Lazzet-i Ruhaniye 107/5:659

- Akılları → marifetullahı } kus olduğundan

Zekaları → ilme

107/5:174

- Akli melekelerin indişafı ve inbîsati → Marifetullahı

İstidadın bulunması → Zekayı → itnâ emrediyor → ameli emrediyor. 107/5:174

- "Kemalat-ı hakikiyenin medarı ve esası olan } marifetullahı terakki verir" 107/5:690

- "Kemalat-ı insaniyenin medarı ve esası → iman-ı billahı ve kemalat-ı insaniyenin esası → marifetullahı neşet eden muhabetullahı olduğunu bilen"

İman-ı taklidi → İman-ı billah

İman-ı tahkiki → Marifetullah

İman-ı şuhudî → Muhabetullah

Lazzet-i ruhani

107/5:120

- Esmâ-i ilâhiye olsun, esmâ-i hüsnâ olsun ve de esmâ-i zatîye olsun meratib yoktur. Meratib zıddların müdahalesiyle ortaya çıkıyor. Zıddlar zuhuratlarında veya civvelerinde.

Kuran çok maksadları tatibem marifetullahı (insanın bilkiuve alemelerin karşılıklarından) ve

tevhidin mertebelerinden; yani alemelerin makam ve meratiblerinden.

İman hakikatlarından (lavb-ut suud alemelerinden)

ders veriyor.

107/5:249

- Ulûm-u hakikiyenin esası → Sıfat-ı subutiye olan ilim
 Ulûm-u hakikiyenin madeni → Esma-i ilahiye
 Ulûm-u hakikiyenin nuru → Nur-u muhammedi (awm)
 Ulûm-u hakikiyenin rubu → Şecere-i hikmet ki hakikat-ı muhammediye
- Marifetullah'tır   İman-ı billah'tır.

108/5:316

- * İnsaniyetin en âli mertebesi ve } → iman-ı billah isindeki
 beşeriyetin en büyük makamı } → marifetullah'tır"

Kürse kadara → makam tabirini kullanılıyor.

Kab-ı kavseyne kadarki alemlere → mercele tabiri kullanılıyor.

Te kürse kadarki makamları

Kürsten te kab-ı kavseyne kadarki meratibleri kat etmek 3 şekilde oluyor:

1- hareket-ı fitriyede → ilm-i telamimlar kullanıyor

2- Seyahat-ı fitriyeye → tasavvufular kullanıyor

3- İnkışafat-ı ruhiyede → Asfiya-ı mudakkikin ve } kullanıyor.
 Sıddikin-i mudakkikinler }

Üzaman marifetullahın içerisinde; fikirle + kalble + ruhla seyahat var.

- Mainuatteki tefekkür-i imaniden → Lemaat geliyor.
 Lemaatten da → huzur geliyor.

Bu sürecin tamamlanmasıyla insanda marifet-i sani netice veriyor.

108/4:163

Marifet çeşitleri:

1- Marifetullah	8- Marifet-i kutbiye
2- Marifet-i ilahiye	9- " Rabbaniyeye
3- " İmaniyeye	10- " Sani
4- " İslamiye	11- " Fakra
5- " Zamane	12- " Tamme
6- " Tasavvufiyeye	13- " Zülcelal
7- Marifet-ün Nebiye	14- Marifet-i şerriye

Handwritten title or header in a decorative box.

Handwritten text in blue ink, first line of the main content.

Handwritten text in blue ink, second line of the main content.

Handwritten text in blue ink, third line of the main content.

Handwritten text in blue ink, fourth line of the main content.

Handwritten text in blue ink, fifth line of the main content.

Handwritten text in blue ink, sixth line of the main content.

Handwritten text in blue ink, seventh line of the main content.

Handwritten text in blue ink, eighth line of the main content.

Handwritten text in blue ink, ninth line of the main content.

Handwritten text in blue ink, tenth line of the main content.

Handwritten text in blue ink, eleventh line of the main content.

Handwritten text in blue ink, twelfth line of the main content.

[Empty box for a title or date]

Handwritten notes in German, appearing as bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and includes various sentences and phrases, some of which are underlined or highlighted in red. The handwriting is cursive and somewhat faded.

Kimsenin inkâr edemeyeceği açık delil. Nihon. Alâmet. İzzet. Menzil. Mekan. Kuranda her bir cümle. Menen uyanmaya, ittibaka sebep olan hadise.

Bm:461 Ayetin çok esrarı var.

S:255-6. Ayet varlığın hududunu gösteriyor.

S:256 Ayet izâret ediyor.

S:421 Ayet gösteriyor.

S:421 "Her su ayet ism-i azâmın meharı olduğundan"

1- Ayet ayinesinde ism-i azâm görünüyor. 2- isimler ayet olarak ifade ediliyor.

S:548 "icad-ı eşyada herbiri birer ayet olan silsile-i mevcudata"
mevcudata ayetler deniyor.

S:602 Ayet emrediyor

S:657 Ayet vücub ve vahdeti gösteren büyük bir penceredir.

M:28 insanların tabakatına göre → bir tek ayet → müteaddid vücublarla,
→ herbir tabakanın fehmin göre
bir mana ifade ediyor.

M:439 hadis dahi olsa, bşerin en kelpi dahi, ayetin belogetine yetipemez,
ona benzemez.

L:37 her bir ayet çok veciblerle ihbar-i gaybi nevindedir.

L:248 Ayet bildiriyor

L:423 "intisab-i imani vesikasıyla" iman intisabtır, intisabın vesikasıdır.
Tanrı kabul etmiştir, emin elmanın Allah tarafından tasdik olunduğunun delilidir iman... Allahın sana verdiği vesikadır.

S:135 Bu ayet, → kainat üstünde, } öyle bir perde açtı,
→ dünyanın yüzünde } ışıktandırdı,

→ bu sermedi? ferman
→ bu ezeli nutuk.

bu ayet → kainat üstünde → öyle bir perde açtı → bu ezeli? nutuk

bu ayet → dünyanın yüzünde → öyle bir ışıktandırdı ki, → bu sermedi? ferman

Ş:156 Ayet nazarı dikkati celbediyor.

Ş:246 Ayet tehditkarane haykırıyor. → uurlara

→ orza

→ semavata

Ş:592 "ayet, iman hususunda o hayvanı konuşturmuş"
Ayet konuşturuyor.

Ş:693 "Ayet, manasının müteaddid tabakalarından → içeri bir tabakadan
→ semai bir perdeden

Ş:699 "şu nurlu ayet,"

Ş:701 ayetin ıkeripi her aıra bakıyor.

İŞ:33 Kuranın hükümleri uzun bir sürede,

uzun süre kısa bir sürede

kısa süre bir ayette,

bir ayet bir cümlede,

bir cümle bir kelimede,

o kelimede sin, lam, mim gibi harufu mukattada ihtisam eder, görünür."

Ayetlerin manaları birbiri içinde ihtisam edip görünüyor.

İŞ:105 Muhammed (casm) min en büyük mucizesi kurandır

İM:232 "her ayet için bir zahir var,

bir batın var,

bir had var,

bir muttala var

Br:236 "ayet → hem cümleleri
→ hem kelimeleri,
→ hem harufakıyla } ayrı ayrı varzife gördükleri halde,
manayı maksudun etrafında toplanıp
ona bakıyorlar"

Nİ:52 "Ayet ise amandır"

Ş:66 "Yine o ayete müracaat ettim; dedi ki:"

Ayetde bana şu ayetlere dikkat et, senin ile beraber lisan-ı hal ve lisan-ı kal ile kimler ayeti söylüyorlar, dinle"

Ayet ustadla konuşup harita çiziyor

S:139 Ayetin hakkaniyetinin anlatılmasının bir yoluda kurlan nazil olmadanki zamana ki asr-ı cahiliyette ve o sahra-i bedeviyette farzet ki,

"kendini o asr-ı cahiliyette ve } farzetki, → herşey zulmet-i cahil ve
o sahra-yı bedeviyette } → gaflet altında perde-i cumud
u tabiata sarılmış idrakü bir
anda."

"
 o ar-ı cahiliyette → herşey zulmet-i cehil ve
 o sahra-yı bedeviyette → herşey gaflet altında perde-i cumud-u tabiyle
 sarılmış olduğu bir anda

birden Kur'anın lisan-ı ulviyyinden ayetleri işit, bat"

S:253 Kur'an hem işaret eder
 hemde remzeder

m:369 Kuranda sırlarla dolu.

L:18 Ayet → toyy-ı zamanı ve } gösteriyor. Demek o ayetler ora-
 → bast-ı zamanı } ların ifadesi.

Ayetin işaretine girebilirsen bunları yazayıp görülebilir.

L:59 "âyeti imdadına yetisti"

Ayet her imdadına yetisti, hemde emniyetli } bir gemi hükmüne geçti.
 sâlametli }

L:422 "âyeti gelerek perdesi kaldırdığını"

F:61 "âyeti imdadına geldi, dedi: "Beni dikkatle oku"

Ayet imdadına geliyor.

Ayet benimle konuşuyor, yol gösteriyor, doğru düşünme ve bakma
 usulü öğretiyor

F:579 Kainat → bir muntazam şehir,

bir muhtşem saray,

bir muvazzan manidar kitab, ^{herbir}

bir cümle ve her ayeti, hatta her harfi ve her bir noktası
 mücizetâr bir Kur'an hükmünde bulunmasıyla

Kainat → cismanî bir Kur'an hükmünde.

Kainat Kur'anının:

- her bir cümlesi } mücizetâr bir Kur'an hükmünde bulunmasıyla
 - her ayeti } ..... o cismanî Kur'an-ı Kebirî"
 - her bir harfi }
 - her bir noktası }

F:616 "nev-i beşerde istikamet nimetine"

İstikamet büyük bir nizamettir. Bu istikameti bozan o nisbette

nikmettir.

S:693 "bu ayet, manasının müteaddid tabakalarından"

Ayetin manasının müteaddid manalarından...

B:153 Şeytanın desiselerine muhtela olan bigare insana,

- hayat-ı diniye,	} mukkemat-ı Kur'aniye mizanlarıyla ve Sünnet-i seniye terazileriyle
- hayat-ı şahsiye ve	
- hayat-ı içtimaiye selameti ve	} - amel ve muvafakatı tart ve "Kur'anı ve S. seniye'yi daima rehber yap" - Euzübillahi minessyatanirracim diyerek Cenab-u Hakka ilticada bulun,
- sıhat-ı fikir ve	
- istikamet-i nazar ve	
- selamet-i kalb için	

- hayat-ı diniye	} selameti ve	} mukkemat-ı Kur'aniye mizanıyla ve } amel ve hatıra- Sünnet-i seniye terazileriyle } tını kart ve - Kur'anı ve } daima rehber yap - Sünnet-i seniye'yi } - Euzübillahi minessyatanirracim" diyerek Cenab-u Hakka ilticada bulun,
- hayat-ı şahsiye		
- hayat-ı içtimaiye		
- sıhat-ı fikir ve		
- istikamet-i nazar ve		
- Selamet-i kalb için		

E:53 "Ayeti gazümü astı"

E:258 "Nun-u Na'büdü" kopısıyla"

Bm:376 Kalnat Kur'anının:

hikmet sahifelerinin

mizan satırın

nizam ayeti

S:547 "Ayetin büyük hazinesinden"

L:51 Eşyanın misal bir elmanın müteaddid manaları var. Öylede ayetinle müteaddid mana mertebeleri var. Çünkü o elma kelvini ayettir. Kelam ayetinin muemel hulasa-ı camiası ve cisimleşmiş halidir.

L:51 "Ruh, kamal-i emniyetle ve sürurle o ayetin içine girdi."

Ruh ayetin içine girmesi...

L:66 "Ayetin manası ayırdır ve

O manalara efradı ve } ayırdır"
O manaların masadıkları }

L:212 "âyetin sırrıyla → insanın hikmeti hikmeti ve } samimi dua ve
→ sebabi kıymeti olan } samimi niyazın"

L:250 "âyetin hakikati,"

imanın zıyasından gelen → nur

âyetin → hakikati var

imanın yapısında → ziya

imanın eylemdeki karşılıkları (sana yaptıkları, yaptırmadıklarının tümünü) tümüne) → nur. (imanın eyleme dönüşüm karşılıkları.

L:312 "Kur'an-ı Azim-i Kâinatın → her bir âyet-i tekvinîyesi, o
âyetin noktaları ve } mucizeler gösterdiklerinden.
âyetin harufu }

Kâinattaki her esya, Kur'an-ı Azim-i Kâinatın → o âyetin noktaları ve
→ o âyetin harufu dır.

S:135 "Kur'anın lisanından → bu âyeti dinleten gördü:"

Kur'anın lisanı var ki hiçbir lisanla benzemez, bütün lisanelerin kuvvetinin ermine haizdir.

"dünyanın üstünde → öyle bir perde açtı, } → bu ezeli nutuk ve
dünyanın yüzünde → öyle ışıktandırdı ki, } → bu sermedi firman

kâinatın üstünde → öyle bir perde açtı → bu ezeli nutuk

dünyanın yüzünde → öyle ışıktandırdı ki, → bu sermedi firman

Bm:314 Âyetin mealleriyle olayları tartma. Tefekkür için bak. Firman ahkam çıkarma.

Bm:412 Âyetin semasına çıkmak için yedi basamaklı bir merdiven vardır.

Yani 7 mana tabakası vardır. Her bir tabakanın içeriğini bilemiyoruz...

B:335 Âyetin → Hakikati var. Mahiyeti var. Sureti var. Mana tabakaları var. Belâgeti var. Düsturu, ibaresi, nüktesi, definesi, zemmi, kaydı var..

K:29 Âyetin → Denizinden

→ Okyanusundan

Bm:448 rû'ların nâ'ralarına tekvini âyet deniyor.

ms.62 "Bu hakikatlar, kavsi kuseh renkleri gibi macun, bir takım nuran² ayetlerdir"

Hakikatlar esyanın içine konulmuş.

Eşyaya da ayetler diyor.

Gök gösütlü hakikatların esyanın içine konulmasına misal → Güneşin fotonlarına, yani hiçbir şeye benzemeyen fakat esyanın ayinedarlığına göre şekillenip görünen fotonlara benzeyen eşya...

Bu fotonlarda bulunan 7 ayrı renklerde, esyanın içinde de farklı manaların bulunması, fotonun için birbirinden farklı renklerin bulunmasına misal...

Her neaulki fotondaki enerji ve u hakikatleride her araba çalıştırıyor, ayna yapılmış elektrik üretilecek lambalar vs ler çalışıyor. Yani güneşten elektrik, elektrikten de bütün cihazları çalıştırıyor. Her bir cihaz → insanın donanımlarına misal. Ayet → Fotona misal. Ayette 7 vucuhun bulunmasına da → fotondaki 7 renk misal.

Zahide bir foton. Hiçbir beliriciliği bulunmayan, fakat esyanın gizliliklerini ayar eden. Yani; bazı şeyler kokusuyor. Bazıların içi bozuktu güneşle ortaya çıkıp kokusmaya başladı.

Foton vuruyor eşyaya, eşyada kasıplı var. Eşyanın hakikat getirdikleri fotonu tanıyor. Foton onu ayar ediyor.

Güneşe → Kuran

Fotona → Ayet

Kavsi-1 kuseh → Ayetin 7 vucuhu, 7 hakikatı, 7 meratibi ve 7 tabakası. Ayetin ilmi, iradeyi, kudreti taranına etmesine misal → Güneş enerjisiyle çalışan bir cihaz-ı insanı, her bir nebatı ve hayvanı alemler, her bir toprak vs alemler...

Ayet nasıl kudreti taranına edere? → Güneş enerjisiyle elde edilen güçle neler yapmıyorsunuz? Panellerle elde edilen enerjiyle...

Kainat büyük kurlansa → Elimizdeki kuran tûmünü içine alıp konuşuyor. Küremiz olan şey kainata nisbeti ne ise → Kuranda da o nisbetle bahsediyor.

Ayetlerin tekrar edilmesine → fotonların tekrar edilmesindeki mastahat misal..

Ayetin zahiri, batını, evveli ve ahirine misal → fotonun evveline, ahirine, zahiri ve batını misal..

Göçün kuranı → Hava kapalı, geceye misal.

Haur ehtine misal → Güneşli, açık havadaki, bahardaki mevcudatın durumu...

Ayetlerin birbirini izah etmesi, birbirine bakmasına misal → Eşyanın birbirine bakması, münasebeti ve birbirini izah edip işini tetmil etmesi misali..

S: 80. "Madem şu mevcudat; → hak söyleyen sadık kelimeleri,
şu hadisat-ı kainat → doğru söyleyen nâtik ayetleri

Kainattaki hadisat → nâtik (konuşan) ayetleri...

S: 139 Kuranın gülümahı, değirtipine misal → Kapalı hava, } güneş ortadan
Karanlık geceyi } nasıl kaldırıyor-
sa bu da böyle. Güneş vurunca gülümah, sis, karanlık örtüsü kalktığı gibi...

S: 245 Kuran okurken peydan gelir celiflenme... istadada gelmiş soru sormuş..

S: 264. Kuranın ekser ayetleri, → herbiri birer hazine-i kemalatin anahtarı ve
herbiri birer define-i ilmin miftahidir."

hazine-i kemalatin → anahtarıdır.

define-i ilmin → miftahıdır.

hazine → kemalat → anahtar

define → ilim → miftah

S: 440 " Behr-i hakaik olan Kuran
ın ayetleri dahi,
o deniz içindeki
definenin bir gavvasıdır "

Kuran → Behr-i hakaik

Ayetlerin her biri → definenin gavvasıdır...

Kainat Kuranının ayet-i kübrası ve } insan.

ism-i özümü taşıyan âyet - el kürsîsi }

insan → âyet-i kübrası ⇒ işte insan gavvası gibidir. Kuranın behr-i ho-
kaidinden defineler çıkarıyor... defineyi çıkaranda definedir.

S: 497 " hem o cennet-i buraniyeden }
nûmine için } bazı nükteleri söyleyeceğiz "

Kuranı Cennette benzetiyor.

Ne istiyorsan burada var. Gavvas olup istediğini çıkart...

S: 682 " işte kainat kadar büyük bir pencere ki; onula bakılırsa... اللّٰهُ خَالِقُ
ayetleri, BÜYÜK HARFLERLE kainat sahifelerinde yazılı olduğu, akıl gözleriyle

de görülecek"

Kainat büyük bir pencere → bu tarafı → insan

Kainat büyük bir pencere → öbür tarafı → 'Acib-ul vücud

Kainat büyük kuran ise → kuranın sahifeleri kadar alemler var ki: Ortalama 604 shifeki, alem.

Büyük harfler → kuran harflerinin vücud-u haricileri olan feşer-i hikmet, veya hayat-ı maddiyay-i muhammediye olan kainat.

Küçük harflerin mecmuası → insanlık alemi.

Ortalama her aırda 6 milyar insan var. Bazı aırlarda 3, bazı aırlarda 75, 8 milyarı buluyor.

M: 395 " O ayn-ı hakikat olan hayalden "

Ustadımızın hayal dediği - onun aleminde - hakikat alemi...

..... belki Nun-u Ale'üdü gibi bazı harflerin dahi mühim hakikatların duru ANAHTARLARIDIR "

Kuranın harfleri → anahtar

L: 128 " Semavat ve arzın yüzlerine yavlan ayetleri tekrarı ediyor "

Sema ve arz → sahife.

Her bir mevlukat ve me'nuat → ayetler.

Sema sahife ise → ayetleri nedir? Ayetleri → şimşekler, yağmurun her bir tanesi, yıldızlar, gezegenler ve daha görmediklerimiz mevlukatlar ve me'nutlar, ervah-ı hakiseler ve tayyibeler.

Toprakta bazı şerikelerin dirilmesi, bunlarının ölmesi → kuran ayetlerinden bazılarının ölmesi, bunlarının dirilmesi...

ve devamında " Mesela: semavat ve arzın hikmeti ve samedan yağmurun yağdırılması ve arzın dirilmesi gibi bildiğimiz okunan ve görünen ayetleri ders veriyor "

Kuran ayetleri musahhaslansa nasıl olurdu denince - cevap bu kainat gibi, arz gibi, ezyatların gibi olurdu. Ki onun donmuş hali...

F: 134 " Kuran, bu dünyada öyle nurani ve

saadetli ve

hakikatli bir surette

} Bir tekdil-i hayat-ı igtimaiye
ile beraber "

" insanların hem nefislerinde,
 hem kalplerinde,
 her ruhlarında,
 hem akıllarında,
 hem hayat-ı şahsiyelerinde,
 hem hayat-ı ictimaiyelerinde,
 hem hayat-ı siyasiyelerinde

öyle bir inkilab yapmış ve
 idare etmiş ve
 idare etmiş ki;

onüç asır muddetinde, } 666 ayetleri,
 her dakikada } kemal-i ihtiramla
 hiç olmazsa 100 mil-
 yondan ziyade insanların
 dilleriyle okunuyor.

insanları terbiye ve
 nefislerini terbiye ve
 kalplerini tasfiye ediyor "

§: 135 Sen manaları ne kadar müşahade edersen o nisbette âyetin derecesi
 belâgatını zerkedersin.

§: 245 Tojmur fanelerinin tekrarı ihtiyastandır. Hem bu âyet orada, bur-
 da mevzu edilmesi ise → her fahir bir sahife. Oraya yojmurun yojdirilmesi
 kaxun için. Burada yojdirilmesi gay için. Şurada yojmurun yojdirilmesi;
 ayağ için, rahatlamak için, elektrik barajı için, mahlukatın ve mes'uwatın
 ihtiyaz miktarı ve adedi içindir. Bu yojmur fanelerinin tekrarı ist-
 miyoruz diyormuuz. Bulut bir sahife. Bulut bir âyet. Tojmur faneleri
 âyet veya âyetin harfleri... nasıl bakıyorsan...! O fanesü vücudunda nasıl
 fayda veriyor karşılıklarını buluyorsa, kuran harflerinde ruhuna ve cesedine
 öyle faydeleri var. Yucu dumuza gıda ve mesrubat giriyor. Ondarı gaita ve
 sıdık çıkıyorsa, insanda haramları ve menhiyatların çıkmasında öyle oluyor..

§: 208 " o âyât-ı Furkanîyenin bürhanları ve
 âyât-ı hakkanîyetinin alametleri ve
 hakikatlarının hüccetleri ve
 hak kelâmullah olduğunun delilleri "

âyât-ı Furkanîyenin → bürhanları ⇒ Furkan → burhan
 âyât-ı hakkanîyetinin → alametleri ⇒ Hakkanîyet → alamet
 âyât-ı hakikatlarının → hüccetleri ⇒ Hakikatlar → hüccet
 âyâtın hak kelâmullah olduğuna → delilleri ⇒ Kelâmullah → delil.

İs:166 Dir ayağı, yapağı, çiçeği, kokuları, şekilleri vs. Bunlar birbirinden farklı olmakla beraber bir hakikatın tamamlayıcıları, bütünlüğün cüz'leri... Aynı bunun gibi de sureler, ayetler ve de ayetlerin harfleri bunun gibi birbirlerini tamamlıyorlar.

im:95 " Cin ve insan → en çok isyanlarını,
→ en şiddetli tuşyanlarını
→ en azim küfranlarını } tevlid eden şöyle bir vaziyet-
leri diyor;
nimet içinde in'ami görmüyorlar.

im:127 Büyük bir tenasüb, } vardır ki; ayetlerin
teavüb, } birbirine cenebi
teavün } olmadığı gibi,"

im:139 "Kur'anın ayetleri birbirini tefsir ettiği gibi,"

im:141 "Kur'anın bir meziyeti de şudur ki: Düşün uluma ve eht-i mesreb gibi herkes hidayet-i için"

Bm:326 "Cezvel-i beyanı görmek istersen, → hüyyar ve
→ müdakkik } bir kulb ile "bak

Bm:414 * nizam, ıntizan, intizam, tasvir, tezyin ve imtiyaz
ayetleri,"

Ş:709 Risale-i Nur Kitab-ı mübîndeti ayetlerin → ayetleridir.

S:781 Ehadîyet-i zâtiyesiyle → külliyyet-i ef'ali; ve
Vahdet-i şahsiyesiyle → muinsiz umumiyet-i rububiyet ve
Ferdaniyetiyle → şeriksiz şümül-ü tasarrufatı; ve
Mekandan munezzehiyetiyle → her yerde hazır bulunması ve
nihayetsiz ulviyetiyle → herşeyi yakîn
bir tek zâ't-ı ehadî" olmakla → herşeyi birzât elinde tutmak

Ez:86 "Her bir ayetin sair ayetlere münasebetimi
her ayetteki eümlelerin birbirine karşı → nisbetlerini ve nizamını

her cümledeki heyetlerin ve harflerin mana-yı maksuda karşı → nisbetlerini ve fevccüklerini

âyetlerin → intizamından ve
Cümlelerin → nizamından ve
her cümlelerin → heyetinin nalmından } bir lem'â-ı icâl göstermesidir"

S=38 " Bir şeyi kersey ve
her şeyi bir şey yapmak } → her şeyin Hâlikına has ve } → nizamdır,
→ Kadîr-i küll-i Şey'e mahsus } → bir ayetlik

İs: 22 " Zâhiri ve → } duygular, → { âfâki ve } deliller, → { enfusi ve } burhan-
Bâtini → } → { harici } → { dâhili } tar

→ Peygamberin irsalıyla, } risâletler itibarıyla
→ kitapların izâli gibi }

Birleştirsem:

Zâhiri → duyguları, → âfâki → deliller, → enfusi → burhanlar, → Peygamber
Bâtini → duyguları, → harici → deliller, → dâhili → burhanlar, → Kitaplar
insana Kainata Kainatın risâletler
bakıyor bakıyor insanda karşı Burhanları-
lik bulma seviyesi ni da'irub-
ma miheng
gemini...

Bm: 246 " Fütür ve } Lezzetin tarâa kendisidir Fütür ve } manası { nimet
Hamd Hamdin } sermesin-
de ve arkân-
da in'âm seçerisini görmektir

in'âm seçerisini görmek ise → nimetin tasavvur-u zevâlinde gelen elem ve üzün-
tü,
gam ve keder zâil olup hamdile lezzet verişti"

L: 257 " âyetinin rasathanesine girib } bu âyet-i Haubiyenin en uzak tabaka-
imanın dürbünüyle } larına ve
Şuur-u imani hurdebini ile en ince esrarına
baktım, gördüm.

Bir iman var. Birde suur-u iman var. İmanın suuru.

"Suur-u imani" hurdebini ile en ince esrarına battım, gördüm:

Ustad h'lerinin mirasıdır. Ayetin tabakaları demek ta arş-ı ozamdan alem-i şehadete kadar ki alemler ayetlerin vücud-u haricileri... ve her bir alem "ayneler, şakeler, şeffaf feyler, hatta kabarcıklar; Güneşin ZİYASININ gizli ve sesit sesit esmalini ve ziyarın elvan-ı seb'a denilen yedi ceppinin mütenevvi güzelliklerini gösteriyorlar..."

"battım" → Ayetlerin bilkuvveleri olan bizdeki karşılıklarıyla, sende uyananlarla...

"gördüm": Ayetlerin kainattaki karşılıklarını, tabakalarını. O tabakalar ayetin "gizli güzelliklerini güzel izhar ediyorlar"...

Kur'anı anlamamla, marifetimle bende ayetlerin karşılıkları uyanmasıyla - marifetullahımla - karşılıkları olan vücud-u haricileri olan kainatla münasabete geçmesiyle kazanılan ruhdaki hassasiyet-i ruhiyedeki lezzet-i ruhaniyi düşün...

5:74. "Ayet-i nur'un rasadhanesine girip imanın durbünüyle

Ayet-i Hasbiye'nin en uzak tabakalarına ve

Suur-u imani' durbünü ile

en ince esrarına battım,

gördümki:"

Ayeti → rasadhaneye benzetiliyor.

imani → durbüne benzetiliyor

Ayetin en uzak tabakaları → A. Şehadetten, L. mahy isbatından, kürsten, Dale-i hayattan, hayattan, L. mahfuzdan, ta arş-ı ozama ve kab-i karseyne kadar hepsi ayetin tabakalarıdır.

Ayetin en ince esrarı → Ayetin en ince esrarı; ayetin sıkış kaynağına kadar. Yani Ayetin en uç sıkış noktası ki vücud-u hariciye dönüşüm noktası kab-i karseyne makamındaki mahlukiyetin başlangıç noktasıdır. Beccin nazîⁿⁱ oraya kadar sıkıyor, sıkıktırıyor.

L:244 " Ayt-i Keriminin sirri intişaf etti "

Sirri intişaf etti, ortaya, açıya çıktı. Ayt-i Keriminin sirri, sirrimizo bakıyor. Sir intişaf ediyorsa o mana tabakasının adı sir dir. Yoksa sir olarak kalsın, kalacak demek değildir. O ki sırı ustada, dolayısıyla R.Nura konmuşsa aynı konuma mazhar olanlarda mümkün demektir. Eğer Ustadın zatına has idi ise Umumun malı olan R.Nura niye konmuş! Konmuşsa herkes buna muhataptır, verir vurmaz başka meseledir.

S:635 de " Fitrin sanük ise;

Kulânın güneşi altına gir,
imânın nuruyla bak ki: "

imânın nuruyla bak.

Kulânı Güneşe nisbet ediyor, benzetiyor.

S:235 " Şu kitab-ı kibirin

âyet-i kübrası olan
Hâtem-ül Enbiya (asm) dir "

Kainat → Kitab-ı kibir-i kainat olursa

Âyet-ül Kübrası → (asm) ekendimiz olur.

S:307 " Kitab-ı kibirin → âyet-ül kübrası ve o

Kuran-ı kibriyede → ism-i azamî ve

o fecere-i azamînin → getirdeği ve

o fecere-i azamînin → en münevver meğvesi ve

o sarayı âlemînin → güneşi ve

Âlem-i İslâmînin → bedr-i münevverî ve

rububiyet-i ilâhîyenin → dellâl-i saltanatı ve

taksim-i kainatın → keşif-i zihâmeti

olan seyidimiz Muhammed-ül Emin (asm),

bütün enbiyayı → sayesi altına alan → risalet cemahtir

bütün âlem-i İslâmî himayesine alan → İslâmiyet cemahtir

hakikatın tabakatında uçan

ve

bütün enbiya ve
bütün müşellihini,
bütün evliya ve
bütün siddikini ve
bütün auliya ve
bütün müdakkikini

ortasına olup bütün kuvvetiyle şahdanıyeti gös-
terip orası ehadiyetle yol açıp gösterdiği iman-ı
billah ve isbat ettiği şahdanıyet-i ilahiyeye hiç
vehim ve şüphenin haddi varmı ki, kapatabilsin
ve perde olabilsin."

L:328 " Şahsiyet-i maneviyeye-i Muhammediye (asım), → kainatın manevi bir
günesi olduğu gibi,

→ Bu kainat denilen Kuran-ı
kerimin → âyet-i kübrası ve

→ Fıtkan-ı Azamın → ism-i azamı ve
ism-i ferdin cilve-i azamının bir aynası "

Şahsiyet-i maneviyeye-i Muhammediye (asım)

→ Kainatın → manevi bir güneşi

→ Kainat denilen Kuran-ı Kerimin → âyet-i kübrası

→ Fıtkan-ı azamın ve

→ ism-i azamın ve

→ ism-i ferdin

} cilve-i azamının bir aynası

S:218 " İnsan İlahiyyet-i Muhammediye (asım) cihetiyle → cehennemdeki aslı ve
insan kainat Kuranının → âyet-i kübrası ve
insan ism-i azamı taşıyan → âyet-el kübrası ve
insan kainat sarayının → en mükerrem misafiri... "

S:226 " Şu herbiri birer âyet-i mücezzeme hükmünde olan şu işlerdendir "

L:312 " Kuran-ı Azim-i Kainatın → herbir âyet-i tekvinîyesi,

Burada âyet-i tekvinîyesi diyen Yukarıda S:226 da da herbir işlerdendir "

âyet-i mücesseme diyor. O zaman âyet-i tekvinîye → âyet-i mücessemeler...
 Namazdaki 2-11-2011 inkılabım: Âyetin; ayat-ı tekvinîyesi olan ayet-i
 mücessemini ifade eden → kainat.

illet-i tammesi olan → evamir-i tekvinîyesidir.

O zaman ayetin illet-i tammesi → ayat-ı tekvinîye

ayetin illet-i tammesizi → evamir-i tekvinîye

Navîki Ruhun v. harici tarafı var.

Birde ruhun vücud-u harici tarafı olmayanı var.

Kainatında böyle... Kainatın vücud-u harici tarafı → ayat-ı tekvinîye
 Kainatın vücud-u haricisiz tarafı → evamir-i tekvinîye

5:514 "Herbir ayet-i tenzil, birer menzildir. İşte su menzillerden bak."

Herbir ayet-i Kuraniye o âlemlerin lafzen buradaki ifadesidir. Bu lafzı okur-
 ken aslında o âleme giriyorsun demektir... Sanki ayetler okunan âlemlerin şif-
 rektir, seni ruhen, manen oraya sokuyor. Âyet o âlemlerin surlu sûreleridir...
 yani o âlemlerin surudur... misal: "قُلْ أَزْجَىٰ إِلَىٰ" surlu sûreye gir, onları gör,
 dinde ne diyorlar. Onlardan ibret al. Bak diyorlarki: "çölye devam ediyor. Yani
 Cin sûresi cin âlemini anlatıyor, oraya girme şifrelerini sana veriyor.

KURSI

Bak: 14 defter 341.

Lügatte üzerine münferiden oturulan ma'lum şeydir ki, esasen taht ve ilmi-şerifin aynı surette olan makam-ı mahsusu ve mümtazı demektir. Nefs-i ilmi ve alime dahi itlak olunur. Bilahare iskemle ve sandalye gibi şeylere dahi tahmim edilmiştir. Lisansımızda en şük makam-ı ilimde müstameldir. Herhangi bir şeyin altına ve topladığı yere dahi kürsi denilir. Nitekim kürsi-i memleket, pay-ı taht manasına gelir. Bunun aslı olan 'kürs' kelimesinde istima ve tatihas ile kese gibi giriftleşip muhtemel etmek manası vardır. Haslı, hakiki manasıyla kürsi, ancak bir kişi oturabilen en yüksek bir nevi sandalyedir. Binaenaleyh yerleri gökleri kaplamış bir kürsi tasavvuru bu mana-yı ma'rufun aynı olmayacağı da şüphesizdir. Aynı zamanda bu kelimenin bize bir hükümiyet ve sultanat, bir ilim, bir şeref-i azamet ve nütuz mefhumu ifade ettiğinde de şüphe yoktur. Dîz, bir memlekette bir kürsi, bir taht tasavvur ettiğimizi zamon

Evvela: Bir memleket → Osmanlı

Sarıyeri: Onun içinde bir pay-ı taht → İstanbul

Salıseni: O pay-ı taht içinde Arş, bir saray → Topkapı sarayı

Rabian: O saray içinde bir taht. → Padışahın oturduğu taht

Harisani: O taht üzerinde bir reisi hakim → Padışah

Sudisani: bu hükümdarın bütün memlekette şamil bir nütuz tasavvur ederizki, bunda hükümdar zarf, zarf içinde memleketle tamamen muhat. Ve aynı zamanda nütuzuyla muhittir ve bunda en şayan-ı hayret olan nokta da bir şeyin hem muhit ve hem muhat olabilmesindeki sirdirki, aynı ilimde de vardır. Ve bunokta, insanalara şahadet-i ilahiyeyi en güzel telkin edecek olan bir lemahadır. Ayet-i kürsi, bize bu mazmunu telkin etmekle beraber gösteriyor ki, memleket-i ilahiye semavet-i arzdir. Fakat bunlara Kürsi-i ilahi muhat değil muhittir. Bizim kürsi tasavvurumuzun hilafıdır. Allahı tebedkür ederken hep muhattan muhita döşre geçmelidir.

1- Kürsi: Semavet-i arz kaplanmış bir cisim-i azimdir. Buna, Arş'in kendisi diyenlerde olmuştur. Lakin ahbar-ı sahîha, "Kürsi, Arş'in tahtında ve semavetin fevkinde bir cisimdir" diye varid olmuştur. Kürsi mevz-ı kadimeyindir. Semavet-ü arz, kürsinin cevfinde, kürsi, Arş'in altında ve iki ayaklarının mevzidir. Semavet-ü arz, ma'lum olan bütün âlem-i cisma-

ninin ifadesi olduğu cihetle bunları kapsayan cef-i kürsînin bir cism olması

Kürsî, bir cisimî mütehayyız değil, ayn-ı hayyız olan bir cisim demek oluyor ki, bunun, cismaniyeti maddî ile değil, imtidad-ı mutlak, tabir-i vâhîde, ale'l-umum mahallü mekân denilen bu'd-u mücerred ve cef-i külli ile tasavvur olunmak mümkündür. Zira mekân-ı mutlak denilen bu'd-u mücerred, feza, madde imtidadının (boy, uzunluk) künhünü ifade eden bir imtidad-ı mücerredir. Bu'd ve imtidad ise, cismaniyetin en umumî manasıdır. Fakat e'câm-ı maddîye bunda mütehayyız olduğu halde bu, başta bir hayyızda mütehayyız değildir. ve diğer e'câm ile tabir-i tedahül-ür. Lâkin şu alem-i cismanide görülen kuvva-i maddîye ve suunat-ı vücudiyenin mevkî-i tecellisi de budur. Bütün e'câm-ı ülvîye bunda mütemekkin ve aralarında ki âlem-i esiriyi varıncaya kadar bütün mevac-ı mekfûfe bunda kâ'indir. Harekât-ü sükûn bunda caridir.

"Kürsîde semavat-ı sebî", bir kalkan içinde atılmış yedi parça gibidir". Arş'ta kürsî, büyük bir sahraya atılmış demir bir halka gibi bir şeyden ibarettir." (H.Ş)

Semavat-ü arza nazaran büyük bir mekân, Arş'a nazaran da pek küçük bir daire olduğunu ferahletmektedir.

Kürsîyi mekân-ı mutlak mefhumuyla tasavvur etmek elbette daha muvafıktır

Çünkü kürsî, ruh-ı orzâmın veya diğer büyük bir melekân mevrî-i kademeyni denilmiştir.

2- Kürsî, sultanat-ı kudret ve mülk demektir. Zira ilahîyyet ancak kudret-ü scad ile tezahür edeceği gibi lisanında da, taht ve kürsî denildiği zaman bizzat kudret-i hakimiyet murad olunduğu vardır.

3- Kürsî-i ilahî, ilm-i ilahî demektir. Zira kürsî-i ilim, taht manasından daha me'ruftur. ve bu münasebetle netî-i ilme dahi mecazen kürsî denilir. Bu rivayet, ibn-i Abbas Hz'lerinden mevcuttur.

4- Bu kelimeden maksad Allah'ın emmeti kibriyasını mahzû bir tahttır.

Bakara 2/255 "Onun kursisi bütün gökleri ve yeri kuşatmıştır". Arş-ü kürsî hakkında da maksud, emmet ve kibriya-yı ilahînin fâsîrinden ibaret olduğunda tereddüd edilmemek lazım gelir.

Bakıldığına göre Kürsî-i ilahî, bir taraftan e'câm-ı maddîye me'zmun olan semavat-ü arzın hepsini kaplayıp tutan muh-i e'câm bir şeydir. Biz,

bunun Kûrsî ümmiye mevcudiyetine iman eder ve hatikatını idrak ve ihata edemeyecipirizli anlarsız.

Kûrsîyi mutlak bir ilm-ü saltanat tecelligahı olmak üzere mülakaza ederiz. Je binacraaleyh hadd-ı zatında azamet-i kibriyanın tasavvur-ı mücerredı değil, süret-i tecellisinin de bir ifadesini tasammun etmiş bulunduğunu tasdik ederiz. Je bütün eesam ve eesam-ı ülvıye ve süflıye Kûrsînin içinde kaldığından O'nun üzerinde icrayı hükmeden sahib-i ilm-ü saltanat cismaniye fekinde bir vücud-u alâ olduğunu da yakinen anlarsız.

Kûrsî-i ilahi semavat-ü arzda tecelli eden bütün maddelerin, kuvvetlerin kaynaşıp durduğu bu'd-u mutlak, yani ilm-ü irade ve kuvvetten muarına olan sadece feza-ı mücerred değil, bunların bir mis'at-ı tecellisi bulunmak husiyetiyle mekan ve hayyiz-i küll olmak mühtemildir.

Bunun fekinde daha vasi olarak alem-i ukul ve ervah-ı muhtevi ve melaike-i mutarebin ile mahfuf Arş vardır. Je burası fevkal mekandır. Artık burada mana-yı cismaniyet yoktur.

Kûrsî, ilm-ü Rahmetin bizim alemimize mahalli tecellisidir. Mült-ü tasarruf, zabt-u teshir, ve hüküm-ü emir gibi tecelliyat ile bir izafet-i Rububiyettir. Bu izafet, bu tecelli sayesinde ki, ervah ile eesam, zihin ile haric birleşerek nokta-ı tahakkuklarında vücud-u Hakk'ın bir lehhalına mis'at olurlar da yerlerin göklerin mekânların zamanların, Kûrsînin Arş'in ihata edemediği vücud-u ilahiyi kalb-i mümin, eşyanın her zerresinde, mekânın her noktasında, zamanın her lâzımında marifete yol bulur ve herşeyi idare etmek bununla muvaffak olur.

(Elmalılı c.2 sh:154) alındı.

Kûrsî (Tedbirât-ı ilâhiyye) 'den toplama

Kûrsî saha-ı tabiattır. Zira bilcümle a'vâlim-i şehadîyenin mensuc olduğu mahal desgah-ı tabiattır. Nitekim ayat-ı kerimede 2/255 buyurur. Je semavat ve arzın tekvün ettiği feza-yı tabiatın nâ-mükenahi nüs'atı vardır. İşte nümüne-i alem olan nefsi insani dahi bu desgah-ı tabiatta mensuc ve mütekevindir. Je nitekim ruhun mahalli bu âlem-i ülviden, yani meratib-i ülvıyeden, Arş'tir. Nefsin hâzır âlem-i ülviden, yani meratib-i ülvıyyeden, Kûrsîdir. Kûrsî saha-ı tabiattır. Gazali hâ'leri muhakkak ruh nefsi nâkah ettiği kisinin arasında cisim

tevellüd eyledi," kavlinde nefis halifenin kerimesi, yani hâlikisi ve hürrisi ol-
duna işaret eyledi.

Rabbimiz; ve ulviyyat babalarımızın ve süfliyat analarımızın Rabbi dedi.
Zira ulviyyat babalarımızın tabiri de nefse raacidir. Ve effelinin kaffesi, alem-i
şhadette ruh ile nefsin mecmuundan sadır olur. Ve nefsin muharribi ruhdur.

Ve suver-i kesife-i eşya' gayriyyet libasıyla

Vücüd-ülhakkin zuhurundan ibaret olup makam-ı tekrîkidir, yani ayrılık
mertebesidir. Ve bu makamı tekrîka hadd-i kürsî'dir, yani saha-i tabiatıdır,
nefs-i külli bu deregah-ı tabiatıta müteakkididir. Ve evvelki makam-ı cem ise
hadd-i arz'dır, yani mertebe-i vahdetdir, o mertebede gayriyyet yoktur.
Şimdi viter (Tek olan şey, çift olmayan. Tenha) ve tek olan vücud-u Hak,
iki kademin, yani Cemel ve Celalin, mevzi-i zuhurundan ibaret olan
kürsî'ye, yani nefsi küllinin tetevvün eylediği saha-i tabiatıta varid olur. Ve
arz dedğimiz vücud-u izafî olmine şef'iyyet, yani çiftlik, tekb eyley. Ve
bu mülk, yani vücud-u izafî mertebesi, teyle-i mübarekedirki, (44/4) ayet-i
kerimesi mücibince o teyle-i mübarekede her bir emr-i hakim ayrılır. Zira
nefs kesefet-i tabiiyye-i zülmaniyye içindedir. Ve Hakim olan Hak Teala
hâ'lerinin her bir şe'n-i ilahisi, yani gerek esma-i cemalîyesinin ve gerek
esma-i celalîyesinin ahkamı, o mertebede yetkilerinden ayrı bir sûrette zahir
olur. Ve mertebe-i vahdet mertebe-i ahadîyenin istiva eylediği bir arzdır.
Ve o hakikat-ı muhammediye den ibarettir. Ve bu mertebeye mertebe-i
ulviyyet mertebesi dahi dâir.

(Benim natum: Buradan son paragraftan: kainattan insanın ayrıldığı
nokta mertebe-i kürsî'dir. Şeytâbilmesi için nefsin fakilmesi lazım. Nefsin
fakildiği yer. Yalnız gayet ulvi nefis burada fakildi, süflisi alem-i şha-
dette fakildi buyuruyorduk. Hayır ilâhın fakildiği yer orası...)

Devam:

252 shf: Ve o arz sıfatın mahallidir, yani sıfat-ı rahmaniyyetin mahal-
li fecellisi'dir. Ve o arz makam-ı ebrardır.

Muhakkak Kürsî mahall-i fukandır; ve o da nekistir. (31/7-8)
buyurdu. İşte bu kâlibin fukânıdır. (burada da benim anladığım: Kainat
insanın nefside Kürsî'dir. Kürsînin insandaki karşılığı nekistir).

Şah ol, o Kürsî'dir ki; mevzi-i kademeyndir. Ve bu memail da'r-ı sün-
nettir.

shf: 319 Ey seyid-i Kerim olan ruh! Bu cism-i unsuri' senin için Kürsî-
dir. Ve bu kürsî izah ettiğimiz vech ile emr ve nehyin taalluk eylediği

Bir mevzi'dir. Ve bu emir ve nehiy menzili dâr-ı sünnettir, yani Hz. şerîf (sav) Efendimizin olval ve ef'ali ve ahval-i seniyyelerinin mahall-i taht-bididir. Ve sünnet-i seniyye düzmanın tecavüzüne mani olan bir hâmidir.

„ Başka bir kaynaktan:

Kürsî: Mecazi olarak ilim, hakimiyet, kudret, sultanat, azamet manalarına gelir.

Bir hadiste " Yedi gök, kürsî içinde bir kalkanın içine atılmış yedi parça gibidir " buyruluyor. Bir başka hadiste de, Kürsînin Arş içindeki küçüklüğü şöyle tasvir edilir. Arş içinde kürsî, bir çöle atılmış demir bir halka kadardır.

Kürsî için, "Arşın altında, Yedi kat semanın üstünde" şerhinde bir tarif getiriliyor. Buna göre kürsî, bütün madde âlemini küsatan esir maddesini de içine almakta, kusatmaktadır. Kürsî bütün semaları ve arşı kusatmakta, bütün cisimleri âlemleri içine almaktadır. Buna göre, Arşın kürsîyi içine alması bir maddenin bir başka maddeyi içine alması gibi düşünülmez. Arş madde ötesi ve mahiyeti meçhul olan bir kavramdır. Kalbin ve ruhun bedeni kaplaması nasıl maddi bir kaplama değilse arşın kürsîyi içine alması da maddi değildir; onu idare etme, onda tasarrufla bulunma manasındadır."

Başka bir kaynaktan:

Kök anlamıyla üst üste katlanmayı, bir araya toplanmayı belirtir. Belli parçaların bir araya toplanmasından, üst üste eklenmesinden oluştuğu için sandalye, koltuk, taht gibi üzerine oturulacak eşyaya kürsî denmiştir.

Mecaz olarak da ilim, güç, egemenlik sultan gibi anlamları dile getirir.

Hadis-i şerifte (Taberinin kaydettikğine göre 7 gök kürsî içinde bir kalkan içine atılmış 7 dirhem gibi kalır). Eb-u zerrin rivayetine göre " kürsînin arş korusundaki durumunu belirtir. "Arş içinde kürsî, yeryüzünde bir çölün içine atılmış demir bir halka (yüzük) kadardır" (İbn-i Kesir Tefsir-ul Kur'an-il Azim 1/309.

Kürsî arşın altında, yedi semanın üstünde...

Kürsî Allah'ın hükümrânlığı, kudreti ve mülkü... kudretinin azamî zühur yeri...

Kürsî, Allah'ın hükümrânlığını gösterdiğinden kürsî ilmin zühur yeri, azamî zühur yeri... bu nedenle ayetteki kürsî Allah'ın ilmini ifade eder.

Diğer bir anlayışta Allah'ın iradesinin azamî zühur yeri.

Çünkü Allah'ın ilmi irade + kudretin azamî zühurat yeri. Varlığın vucud + harici yönünün başlangıç zemini...

die ersten drei bis vier Monate nach der Geburt
 (bis zum Ende des ersten Jahres) ist die
 Entwicklung des Kindes in Bezug auf die
 körperliche, geistige und seelische Entwicklung
 ein sehr wichtiger Teil der Erziehung.

Die ersten drei bis vier Monate

Die ersten drei bis vier Monate sind die
 wichtigste Zeit für die Entwicklung des
 Kindes. In dieser Zeit findet die
 körperliche, geistige und seelische
 Entwicklung des Kindes statt. Die
 Eltern sollten darauf achten, dass
 das Kind in dieser Zeit genügend
 Ruhe und Schlaf bekommt. Auch
 die Ernährung des Kindes ist
 sehr wichtig. Die Eltern sollten
 darauf achten, dass das Kind
 genügend Milch bekommt. Auch
 die Pflege des Kindes ist
 sehr wichtig. Die Eltern sollten
 darauf achten, dass das Kind
 sauber gehalten wird.

Die ersten drei bis vier Monate

Die ersten drei bis vier Monate sind die
 wichtigste Zeit für die Entwicklung des
 Kindes. In dieser Zeit findet die
 körperliche, geistige und seelische
 Entwicklung des Kindes statt. Die
 Eltern sollten darauf achten, dass
 das Kind in dieser Zeit genügend
 Ruhe und Schlaf bekommt. Auch
 die Ernährung des Kindes ist
 sehr wichtig. Die Eltern sollten
 darauf achten, dass das Kind
 genügend Milch bekommt. Auch
 die Pflege des Kindes ist
 sehr wichtig. Die Eltern sollten
 darauf achten, dass das Kind
 sauber gehalten wird.

Die ersten drei bis vier Monate

Die ersten drei bis vier Monate sind die
 wichtigste Zeit für die Entwicklung des
 Kindes. In dieser Zeit findet die
 körperliche, geistige und seelische
 Entwicklung des Kindes statt. Die
 Eltern sollten darauf achten, dass
 das Kind in dieser Zeit genügend
 Ruhe und Schlaf bekommt. Auch
 die Ernährung des Kindes ist
 sehr wichtig. Die Eltern sollten
 darauf achten, dass das Kind
 genügend Milch bekommt. Auch
 die Pflege des Kindes ist
 sehr wichtig. Die Eltern sollten
 darauf achten, dass das Kind
 sauber gehalten wird.

Empty rounded rectangular box at the top of the page.

[The page contains approximately 25 lines of handwritten text in blue ink, which is mirrored (bleed-through) from the reverse side of the paper. The handwriting is cursive and somewhat faded. Some words are underlined in red ink. The text is mostly illegible due to the bleed-through and fading.]

Ş: 218 " ve ism-i azamî taşıyan âyet-ül kürsî "

Kuranda ayet-ül kürsî nasılsa, insanda kainata öyledir.

İnsan zıddının emmidir. O zaman kürsî de zıddının cemolduğu yerdir ve zıddlar kürsiden başlıyor. Kürsiden yukarıya doğru zıddlar yok.

İnsanı insan yapan nefsidir. Kainat insan-ı ekberin nefside kürsî'dir. Ayet-ül kürsîde hay ve kayyum ism-i azamîleri var. Buna en cami aynı insandır. Bir şeyin cami aynı olması en uğur zıddı olması lazım. Mavukî toprak diğer unsurlara göre en cami aynıdır. Niye? -Çünkü en kesif. En kesif en latîfi en iyi gösterir. İnsanda Allahın zıddiyet noktasından en uzayı bu noktadan. Zülmetin derecesi nisbetinde nurunu dahi gösterir.

Kainat → insan-ül ekberdir.

İnsan → kainat-ı süperdir.

İnsandaki nefis ükü ve süfli diye iki ayrılıyor. Nefsin dereceleri var. Kainatın nefside → kürsîdir. Cozaliye göre: Nefsin üküsi kürsiden takılmış. Süflisi ise dünyanın zıddiyet noktasındaki bütün gülmek tarafları cem olup insana konmuş. Süflisi dünyada ona takıldı diyor...

"

Buna ait nok: Ayet: delil, nisan, Alâmet, işaret, menzil, mekân, ayyet delil.

Ayet-ül kübrada altam u Altam → Leuh-i mahfuzla Arş-ı azam arasında dahi âlemin adı. Bu âlemin lâfzen Kurandaki kaatibi ayet-ül kübra.

Buna Leuh-i mahfuz da denir.

Buna Arş-ı azam da denir.

Çünkü ayete bir manasıyla MEKAN deniyor. Delil deniyor. Arş-ı azamda ne mekân var ne de delil. Orada şubuh var. Orada emirlik, şüphesizlik manasına gelen iman bile yok. İmanın kendisi var. Ki müşahade de tulla...

O zaman Arş-ı azam ile

Leuh-i mahfuz

Ayet-ül Kübra.

Ki insan "kainat Kur'anının âyet-i kübrası" deniyor insana.

İnsan → Arş-ı azamdan başlıyor insanlığı.

İnsan → meclûde insanın şerhî deği var insan yok.

Kainatda → Arş-ı azamdan başlıyor.

Bu noktadan bakılırsa Arş-ı Azam mahluk olduğundan, mahlukiyetin en son noktasına ulaşıldığından Arş-ı Azam → Ayet-i Kübradır. "

Ars-ı azamda her şey oradan başlıyor.

Levh-i mahfuzdan her şey başlanıyor.

O zaman Ayet-i kübra risalesinde de her şey var. İman esaslarının, İslam esaslarının tamamı var ki cem-ül camidir. Bu noktadan da bakılırsa da arş-ı azam ayet-i kübra'dır. Hem "ayet-ül kübra risalesinde dünya seyyahı, Halikini aramak, bulmak, tanımak bütün kainattan ve enva-i mevcudatından sorduğu ve otuzüç yol ile ve kat-ı burhanlarla hakikini itaalyâkin (en gıvvesi levh-i mahfuzdu) ve aynel yakin (göze görmenin son mertebesi Arş-ı azamdır) bildiği gibi; o aynı seyyah asırlarda ve arz ve semavat tabakalarında akliyle (Levh-i mahfuzdan başladı akıl. Aklin nihayet kududuna kadar), kalbiyle (ilk başlama noktası Arş-ı azamdır), hayaliyle gezen (alem-i misale) gezen yerulmaz, tek olmaz, bütün dünyayı bir şehir gibi görüp teftiş ederek, - - - - -"

Burada da anladığımız: ^{Levh-i mahfuz} → Ayet-ül kübra makamı.

Çünkü: Ayet-ül kübra demek → büyük ayet. Büyük delil. Büyük mekan.

<u>O zaman en büyük ayet</u>	} bu sıfatlar mahfuz ait. En
<u>en büyük delil</u>	
<u>en büyük mekan</u>	

büyük mekan
arş-ı azamdır.

Kainat atomleri kuranın ayetleri kadardır. Ayet-el kürsü ayeti kürsü ifade ettiği gibi, ayet-i kübrası da Levh-i mahfuzdur.

Kübra büyük demektir. Ekber en büyük demektir. Hem en büyük Arş-ı azamdır. Hem bütün ayetlerin bir yerde cem olmasına gemin L-mahfuzdur. Hem arş-ı azam delil, burhan, mekan gibi şeyler yoktur. Orası fena makamıdır, şuhud makamıdır.

AYETİN HÜLLASASI

- Âyetler bütün âlemlerin Rabbinden geldiklerinden ayetlerin çok esrarları var
Bm: 461/118
- Âyet varlığının hududlarını çizip belirtiyor.
S: 255-6/118
- Âyet sıfat bildirmiyor aynı zamanda gösteriyor, işaret ediyor.
S: 421/118
- İsimler ayetler şeklinde. İsm-i azamîlerde işrafi zengin, camii ve kusatıcı olan ayetler olarak ifade ediyor.
- Silsile-i mevcudata ayet deniyor.
S: 421/118
S: 548/118
- Ayetlerin pencere olduğu
S: 657/118
- Ayetler müteaddid vucuhlarla herbir tabakanın fihmine bir mana ifade ediyor
m: 28/118
- Hadis dahi olsa ayetin birliğine yetişemez.
m: 479/118
- Herbir bir ayet çok vaciblerle ihbar-ı gayb nevindedir
L: 37/118
- Âyet konuşuruyor mevcudatı
Ş: 592/119
- Âyetin müteaddit tabakaları var
Ş: 693/119
- Kuranın hükümleri uzun bir sürede → uzun süre kısa bir sürede → kısa bir süre bir ayette → bir ayet bir cümlede → bir cümle bir kelimede → bir kelime sin + lam + ra'im gibi haruf-u mukattaada irtisam eder, görünür. Ayetler birbiri içine irtisam ediyorlar.
İş: 33/119
- Herbir ayet için → bir zahiri var
→ bir batını var
→ bir ded var
→ bir mutfala' var
İm: 232/119

ayet → hem cümleleri } ayrı ayrı varite gördükleri halde, mana-
 → hem kelimeleri, } yı maksudun etrafında toplanıp ona
 → hem harfleriyle } bakıyorlar.

Br: 276/119

- Ayet ise ammidir

Ali: 52/119

- Ayet ustada konuşup harita çiziyor. Ayetler ustası itaz ediyor.

Ş: 66/119

- Ayetlerin hakaniyetini gösteren ayımlardan biri de ayetlerin nüzulü ve şartların çok ağır olması, cehaletin ve zulmün tahammül haricine gelmesi zamanını düşünerek bak. Öyle geminde, şartlarda o hakikatların ortaya çıkması...

S: 139/119

- Ayetlerin iscrisine girebilisen bastır zamanı ve taşıyıcı mekanı yavaşlı-
 sını.

L: 18/120

- Ayet ustadan hem imdadına yetişti, herde ehemmiyetli ve selametli bir
 jermi hükmüne geçti.

L: 51/120

- Ayet geldi perdeyi kaldırdı ve dedirdi

L: 422/120

- Ayet imdadına geldi. Benimle konuşuyor, yol gösteriyor, doğru düşünme ve
 bakma üsûlünü öğretiyor.

Ş: 41/120

- Kainat cümânî Kur'an hükmünde

Kainat Kur'anını:

- her bir cümlesi } mucizetâr bir Kur'an hükmünde bulunmasıyla
 - her bir ayeti } ..... o cümânî Kur'an-ı Kebirîni"
 - her bir harfi }
 - her bir noktası }

Ş: 599/120

- Ayetlerin müteaddid manalarından, tabakalarından.

Ş: 693/121

- hayat-ı diniye
 hayat-ı şahsiye } selameti ve
 hayat-ı iktimaliye } muhkemat-ı Kuraniye ve
 Şihati fikri ve } Sünnet-i seniye teraziyle } aimal ve hakiki-
 İstikamet-i nazar ve } Kurları ve } rahını tart. ve
 Selameti kalb için } Sünnet-i seniye } daima rehber yap.

Br: 153/121

- Ayeti gerümü açtı E1: 53/121

- Kun-u Ala'üdü kapıyla E1: 258/121

- Kainat Kuraninin:

Hikmet sahifesinin

Mizan satırının

Mizan ayeti

Bm: 336/121

- Ruhu kemal-i emniyetle ve suretle o ayetin içine girdi. L: 51/121

- Ayetin:

Manası ayıdır ve

O manaların efradı ve } ayıdır.

O manaların masadıkları

L: 64/121

- ayetin sırrıyla → insanın hikmeti hikmeti ve } → samimi dua
 → sebeb-i kıymeti olan } → samimi niyatin"
 L: 212/122

- Ayetin hakikati var. Hakikat diye ayrı ifade ediliyorsa, ayetin mahiyetinde vardır ki orası da sıfat alemidir.

Birden imanın ziyasından gelen nur diyor.

L: 250/122

- Kuran-ı Azim-i Kainatin → her bir ayat-ı tekvinîyesi,
 Kainattaki her esya, Kuran-ı Azim-i Kainatin → o ayetin noktaları ve
 → o ayetin harufu denir.

Öğaman Evamir-i Tekviniyenin → illet-i fahmelmüne ayat-ı tek-
viniye deniyor. Evamir-i tekviniyenin vücudu haricisi olan mah-
luk yönü. L:312/122

- Kuranın lisanı hiç bir lisanı binazmez. Bütün lisantarin cem-i kuvvetine
hazırdir.

Kuranın lisanı:

Kainatın üstünde → öyle bir perde açtı → } → bu ezeli' nutuk ve
Dünyanın yüzünde → öyle ışıktandı ki, → } → bu sermedi' firman
Ş:135/122

- Ayetin semasına çıkmak için 7 mana tabakası vardır. Buraya çık-
mak için mana tabakaları basamaklar hükmünde kullanılır.
Bm:412/122

- Ayetin → Hakikati var
→ Mahiyeti var
→ Süreti var
→ Mana tabakaları var
→ Belagati var
→ Dusturu var
→ İbarası var
→ Nüktesi var
→ Definisi var
→ Zemmi var
→ Kaydı var

Br:335/122

- Ayetin → Denizinden
→ Okyanusundan

K:29/122

- Ra'adların naralarına tekvini ayet diyor Bm:448/122

- Ayette 7 ayrı mana tabasının bulunmasına misal → fontlardaki 7 renk...

Güneş misal → Kelamı şifaki ki kuranın menbaı.

fontlar → Kuranın fevzi

Dünyadaki her bir esya → ayete misal.

Kavim-i kuzuh → Ayetin israpına alemi şhadetteki ifadelenişine misal

Ayetin ilirade ve kudreti tarannun etmesine misal → Güneş enerjisine

bakan güneş panelleriyle elde edilen elektrikle kullanılan sahaları... makine çalıştırması, fabrikaların ayrı ayrı cihazların enerjisi olması... veya güneş enerjisiyle - ki fotokarla - yapılan ağızta hem ilim, hem irade ve kudreti tasarruflu ediyor.

Dünyanın kainatta kıyaslanma ne ise → Elimizdeki mushafda Kitab-ı Ke-
bir-i Kurana o nispetle olur.

Ayetlerin tekrarı → fotokarın tekrarına misal.

Ayetlerin evveline, ahirine, zahirine ve batınına misal → Ağacın da evveline,
Ahirine, Zahirine ve
Batınına misal.

Gafil insana göre Kuranın konumu → Kapalı semadaki güneşine insana
karşı konumuna misal...

Yarıtalarda Kurana bakantara misal → Panellerde elde edilen güneş enerjisi,
veya yanıyor coşandan güneşten is-
tifadisine misal.

Huzur ehline karşı Kuranın durumu → Herik hizada direkt güneşe muha-
tab olması...

Ayetin birbirine bakıp muavenet etmesi, birbirlerini izah etmesine
misal → Dünyadaki eşyaların birbirine bakması, muavenet etmesi,
birbirini izah etmesine misal...

ims: 62/122

- Şu mevcudat ; → hak söyleyen sadık kelimeleri,
Şu hadisat-ı kainat → doğru söyleyen nâtilik ayetleri
Kainatlı hadisat → nâtilik (konuşan) ayetler.

s: 80/123

- Kuranın ekser ayetleri: → hazine-i kemalatin → anahattır.
→ define-i ilmin → mistahiddir

hazine → kemalat → anahattır

define → ilim → mistahid

s: 264/124

- Kainat Kuranın ayet-i kübrası ve
İsm-i özami taşıyan ayet-el kürsisi } insan

s: 440/124

- Kainat büyük bir pencere → bu tarafı → insan
Kainat büyük bir pencere → diğer tarafı → vacib-ül vücud.

s: 682/124

- Nun-u Ne'bü'dü gibi bazı harflerin dahi mühim hakikatların nusu anahtarlarıdır.
Kur'anın harfleri → ^{nur} anahtar gibi... m: 395/125
- Sema ve arz → sahife
Her bir mevluk ve mesnuat ise → ayetler
Sema sahifasının ayetleri ise → Şirasetler, her bir yapımur tanesi, yıldızlar, gezegenler, rûadlar, görmediklerimiz evvâh-ı habûsler ve tayibeler
Arz sahife ise ayetleri → arz sahifesindeki mevlukat ve mesnuat. L: 128/125
- Sen manaları ne kadar tefekkür ve müşahade edersen o nispetle ayatın derecesi belâgatına zerkedersin... §: 135/125
- Sema sahife. Dulut ayet. Yapımur tanesi harf. Bu harflerin atanaya, sibiryaya, japoniyaya yapıldırılmasıyla farklı farklı mevlukatın ve mesnuatın çıkması, bazı yerler de barajlar içtin... her harfin herbeste farklı karşılık bulmasına misaldir. ki, o yapımur tanesinden elektrik, kavun, karpuz vs vs lerin çıkması gibi. Tanelerin tekrar be tekrar yapıldırılması usang vermiyor, ibliqauru tekerrüründendir. Kur'anın harfleri de böyle. Her insana bir başka şey içtin yapıyor. Havlti su vücuda her bir araya faydeleri harkinde gaitanın ve edipin çıkması yine o sudan kaynaklanmasında kafilere işaret.
§: 245/126
- âyât-ı furkanîyenin → burhanları
âyât-ı hakkaniyetinin → alametleri
âyât-ı hakikatlarının → hüccetleri
âyâtın hak kelamullah olduğunu → delilleri
Furkanın → burhan
Hakkaniyetin → alamet
Hakikatların → hüccet
Kelamullahın → delil. §: 208/126

en ince esrarına → nur-u muhammedideki karşılıklarına ki makamı aşs-ı azam-
dır. Burdan ilerisi olan nur-u muhammediye...

Kainatın konunitesi → evamir-i tekviniye.

Bunun illat-i tammeli tarafı âyet-i tekviniye

âyet-i tekviniye → Kainat. Vucud-u haricinin tümü. ki zemini, mahluk.

Bu zeminde insan bulunuyor. İnsanda kainatın harikası var. Pyriyeten
insanda zata, suunat-ı zatıyeye bakan tarafı da var. İnsanda ehadiyet-i
zatiye ve de ferdiyet-i zatıye de mevcut. Bu tarafla insan kainattan imtiyazlı
olmuş. İnsanda var. Kainat da yoktur. Mesela: İnsanda Zat-ı Ehadiyet ene-
sinde var. Fakat kainat da bu yok. Kainata sığınmamış insanda sığınmış...
bu insanın sırrıdır. "Hani insan benim sırrımdır, ben de insanın" hadis-i
kudüsünü hatırla. İnsanın sırrı bu. Mesela sırrına vakif olması, sırrına
suuru olması, sırrının farkına varması. İnsanda kainat arkası da var. Bu sırrın-
dan dolayı kainattanda sıyrılabilir. Bunu S.T.6.149 "Zat-ı Ahmediye (asm)'in
verasetiyle Habibat-ı Muhammediyesinde (asm) kendini gördüğü gibi, FENAY-I
MUTLAK ile Cenab-ı Hakkın TECELLİ-i ZÂTİDİNE mahariyeti noktasında,"

Fenayı mutlak: Varlık adına, mahlukiyet adına, ayinedarlık adına hiç bir şeyi
kalmaması demek. O zaman HASAAA hâlikmi oluyor? — Hayır. İste burada
da zoruri olarak 'ene' berzahiyeti ortaya çıkıyor. Madem mahlukiyetin
tamamen fena bekuyorsa, mahlukiyet adına bir şey kalmamış. Berzahı inkar
edelerin zoruri kabul edecekleri Berzah ortaya çıkıyor. Eninin zoruri berzah
olupunu en bazı delillerinden...

Ayetin kaynağı, menbaı → Sifat-ı subutiye ki, kelamı sıfatı.

Ayet, kainat olarak vucud-u harici olarak zühuratı olduktan sonra bir
dâlimde, yani o kainatın uçlarını insana koymuş ve insanı kainatla bağlamış.

Fenayı mutlak mahlukiyet sıfatından tamamen sıyrılmış. Peki ne oldu?
nur-u muhammedide kendini gördü ki, kainatın çekirdeğine girdi.

- Ayet-i kerimenin mertebelerinde sır meratibi var. Bu vücud-u harikisi var, insanda da nûminesi var. Ki ustadımız "âyet-i kudsiyenin sırrı inkişaf etti" diyor. Allah-u alim bu sır bu mukamda fenay-ı mutlak yeri olan 'ene', nur-u muhammedi' makamıdır. Yada arş-ı azam makamıdır. Allah'ın insandaki sırrını dediği karşılığı ki sırr-ı Ehadîyetî. Ustadımız fenay-ı mutlakını, ruyetullahını anlatıyor; muciracını ifade ediyor. Şuâh-ı imanını...

L: 244/130

- Şu kitabı kebirin âyet-i kübrası olan → Hakem-ül Enbiya (asm) dir.

S: 235/130

- Şahsiyet-i manevîye-i muhammediye (asm):

- a- Kainatın manevî bir yönü
  - b- Kainat denilen kuran-ı kebirin âyet-i kübrası
  - c-1- Fırtınanın ve
  - 2- İsm-i azamın ve
  - 3- İsm-i ferdin
- } ciltve-i azamın bir aynesi

O zaman âyet-i kübrası demek; aulının tamamını içine alan ruhunun ruhu olan, "kainatın şerhedeği olan nur-u muhammedi". Bunu her insan taşıdığı için: Ş: 218 "Hakikat-ı muhammediye (asm) cihetle şerhedeği aslı" bu nur-u muhammediyi taşıdığımızdan. Her bir insanda var...

Ve insan; "kainatın kuranının âyet-i kübrası" Yani kainatın harikası, nûminesi, şerhedeği olması hesabıyla âyet-i kübrası. Yani büyük âyet. Yani vücud-u harikî olan kainatın içine alan âyet. Diğer âyetler olan hayvanlar, otlar ve vs'ler kainatın âyet-i kübrası olamazlar. Kainatın bi tamamıyla nûminesi insanda var. İnsanda nûminelerin vücud-u harikeleri var. Sır olarak, latifeler olarak, hissiyatlar olarak, duygular olarak, fikirler olarak, ruh olarak insan denen cem-ül cemm ve camî-il ezced mahluk.

Kainatın şerhedeği aulisi tarafı → Evamir-i tekviniyeye hâiz olması.

Kainat kuranının âyet-i kübrası tarafı ise → Ayet-i kübrası

Biri illet-i fâmmeli → ki âyet-i kübrâsı tarafımız.

Biri de illet-i fâmmesiz. → ki evamir-i tekviniye tarafımız.

İllet-i fâmmesiz tarafımız; biride

illet-i fâmmesiz tarafımız.

L: 328/131

- insan: Hakikat-ı Muhammediye (asım) cihetiyle → kainat oğacının şeker-
insanı; Kainat Kur'anının → âyet-i kübraı dik-i arlısı.
insanı; İsm-i azamî taşıyan → âyet-ül kürsisi
insanı; Kainat sarayının → en müstessem misafiri?...
- "Şu her biri birer âyet-i mücesseme hükmünde olan şu oğaçlardan" Ş: 218/131
S: 226/131
- Kainatın vücud-u haricî tarafına → âyet-i tekvinîye
Kainatın vücud-u haricî olmayan tarafına da → evamir-i tekvinîye
Nasıl ki ruhun meğiluk tarafı var, bir de meğiluk olmayan tarafı var.
ki "Kur'an-ı ezim-i kainatın → her bir âyet-i tekvinîyesi," Z: 392/131
- Her bir âyet-i tanzil, birer menzildir. O alemlerin şifresi, giriş formülüdür.
Okuyanın şuuru nisbetinde o aleme giriyor. O alemler cehalet, gaflet ve-
sair sebeplerle surludurlar, şifrelidirler. S: 514/132
- Kur'anın ayetleri kadar kainatta alemler var. Ayetin manası: Delil, bur-
han, mekân olduyundan ⇒ ayet-i kübra → büyük ayet } bu sıfatlar-
→ büyük delil } do Allah u
→ büyük burhan } alem Leuh-i
→ büyük mekân } mahfuzdur.
- Çünkü bütün ayetlerin cemolduğu ayet L. mahfuzdur. Leuh-i mahfuz-
dan sonra delil yoktur, mekân yoktur şuhud vardır, fena vardır. Hem
kübra büyük demektir. Ekber en büyük demektir. Ş: 218/140

= AYAT =

16.11.2010
Aytemir-Rize.

Lügati: Ayetler. Kuran-ı Kerimdeki cümleler. Allahı tanıtan varlıklar.

- S=695 " bütün ayet sadık burhan "

Z=128 " Cenab-u Hakk'ın nur-u marifetine "

Allahın da marifeti var. O marifetine yetişmek ve balmak için sende o marifetin nurunu koymuş bilkuve... Allahın marifetinin nuru → taada nur-u muhammediye ye kadar gidiyor. Allah u alem Allahın marifetinin bilkuve bendeki karşılığı aklı melekelerimdir. Allahın marifetine yetişmemizi istiyor. Orada da nur-u marifeti olan 'ene' deki nur ve manadır. Bunların nuru ona bakıyor. O emdeki "nur" varlığın vücud-u haricisine bakıyor. (24:35)

Bütün alemleri Allah nur'dan yaratmış. Alemler nurdan yaratılmış. Bu alemlere yetişmek için marifet lazım. Marifetin yoksa yetişemezsin. Marifet ise senin melekelerinin inkıraf ve inbisatına bakıyor.

O marifet nuru mevluk aldujuna "yetişmek ve balmak" delildir. Mevluk almamış olsaydı ne yetişilirdi ne de babilabilirdi.

İşte Cenab-u Hakk bu nur-u marifetini nerede gösteriyor? "ayet ve şahidlerin AYINELERİNDE cilvelerini görmek"

ayet ve şahidlerin

ayinelerinde

bu ayet ve şahidlerin ayinelerinde
cilvelerini görmek

"berahin ve deliller mesametiyle,

temaza etmek.

ayet ve şahidlerin → ayna oldyü. Bu aynalarda nur-u marifet görünüyor.

ayet ve şahidler → hem aynadır

→ hem berahin ve delillerdir.

mesmat: Deliller, göznetler

berahin ve delillere

mesamat diyor.

mesamela → temasa etmek.

Bunları istiyorsan. Böyle olmasını istiyorsan: senin üstünden geçen,
senin kalbine gelen ve
senin aklına görünen

her bir nuru

→ tenkid parmaklarıyla yetk lama

→ tereddüd eliyle tenkid etme.

tenkid parmaklarıyla
tereddüd eliyle

tenkidi → parmaklarla } hem izah ediyor, hem ontara nisbet ediyor.
tereddüd → ellerle }

kalbe → geliyor.

aklına → görünüyor

üstünden → geçiyor (senin üstün neretiyse) ??? ... senin üstün neresi?

Allahın marifet nuru olur. Bizde de bilkuve marifet olur. Eğer uyandırabilirsen o marifet marifetullahın olur.

Ayetin delil olması, burhan olması, ayne olması → Levh-i mahfuzla başlıyor. Arş-ı azamda delil, burhan, ayne olma yoktur. Orada şuhud var. Levh-i mahfuzdan önce nur değil mana hakim. Nuru yani; vücud-u haricinin ayne olması, delil olması ve mekan olması Levh-i mahfuzla başlıyor.

Cenab-ı Hakkin zati nur-u marifetine yetişiyor. Çünkü orası ve o vacib-ül vücuddur. O zaman nur-u marifeti demek mahluk tarafı. Yarattığı mahluk marifet nuruna yetişmek... hem buna yetişilmesi ve zarifesi, bakılması gerekiyor.

yetişmek → mekanı ifade ediyor.

Balmak → şuhud olmanı ifade ediyor.

Yetişmeyi → Allah-u aləm Levh-i mahfuz } Çünkü miraç risalesinde de
Balmak → Allah-u aləm arş-ı azamda } aynı sıralama var.

S= 566 " ve cihazatın mahzeni olan Cism-i muhammedi" (asm), elbette
Onun ruh-u alisiyle Arşa kadar beraber gidecektir "

Yetişmeyi bedenlen deniyor ki burada arş diyor, arş-ı azam deniyor.

âyât: Yaclipin fümü

Şahidlerin: Yaclipin içinde suur sahibi olanların aynelerinde...

Bürhan: Delil, isbat vasıtası.

Delili:

Burada iki nokta-i nazar çıkıyor.

1. nokta-i nazar:

1- Cenab-u Hakkın nur-u marifetine yetişmek ve bakmak

2- âyât ve şahidlerin aynelerinde cilvelerini görmek

3- berahin ve deliller mesamatiyle temaya etmek

Bunlar "iktiza ediyor ki"

2. Nokta-i nazar

Cenab-u Hakkın nur-u marifetine yetişmek ve bakmak için faki b edilecek yol, yöntem şöyle olacak: âyât ve şahidlerin aynelerinde cilvelerini görmek ve

berahin ve deliller mesamatiyle temaya etmek

Burada 3 ü ayrı ayrı değil. Birinci önermeyi görmek için iki tane yöntem, fôrmut şablonu veriliyor.

Bana geliyorki 3 de ayrı ayıdır.

- ① Cenab-u Hakkın nur-u marifetine yetişmek ve bakmak ✓
- ② âyât ve şahidlerin aynelerinde cilvelerini görmek ✓
- ③ berahin ve deliller mesamatiyle temaya etmek ✓

Bunlara mukabil gelebilecek:

- ① senin üstünden geçen } her bir nuru ferkid parmaklarıyla yoklama ve
- ② kalbine gelen } tereddüd eliyle ferkid etme.
- ③ aklına gürünen

3 yol 2 şer fark ile yap: Yani

- senin üstünden geçen → her biri nuru ferkid parmaklarıyla yoklama
- her bir nuru tereddüd eliyle ferkid etme.

nuru marifetinde hedef var. Mutlak her tarafını kusatma yok. Sen ona yetişeceksin ve batabacaksın. Su da öyle. Mutlak ihata etmemiş. Su hedefte. Ona (suya) yetişeceksin ve batabacaksın.

Hava ve nur öyle değil. Hedefte değil. Yetişmene gerek yok. O seni ihata etmiş, kaplamış. Sen havayı hissedeceksin. Nuru göreceksin. Su bir yerdedir.

s=469 "Şu kainat denilen, → kudretin Kur'an-ı Kebirinin âyâtı dahi
şu hükmü Kur'anîyi,

1- nizam ve	} gibi âyât-ı tekvinîyeyle → tasdik ediyor"
2- mizan ve	
3- intizam ve	
4- tasvir ve	
5- tezyin ve	
6- imtiyaz	

Bunlara âyât-ı tekvinîye diyor. Kevali ayet.

Kainat → kudretin Kur'an-ı Kebiri

insan ise → kainatın tüm ayetlerini şahında cem etmiş.

âyât-ı tekvinîye → evamir-i tekvinîyenin illet-i tammelîsi, tammesi.

Kur'anın → illet-i tammesiz taraf → evamir-i tekvinîye

Kur'anın → illet-i tammelîsi tarafı → âyât-ı tekvinîye

s=469 "Şu kainat kitabının → manzum mektubatı } şahadet ederki,"
→ mezum ayatı

s=570 "âlem-i mubseratin anahtar hükmünde olan → gözünü ve
mesmuat âlemindeki âyâtı temaşa eden → kulâpını,"

anahtar hükmünde olan → gözünü

âyâtı temaşa eden → kulâpını

temaşada kulâpın kullanılması garib...

L=128 "Üslûb-ı Kur'anîde öyle bir → cezalet
→ selaset } vaki"
→ fetrîlik

Bunlar üslûbda var.

Bm:599 " hikmetinin âyatını izhar eder "

hikmet de Cenab-u Hakkın ayetlerinden bir ayettir...

Bm:591 " yıldızlar mürekkebiyle yazılan manevi bir Kur'an, kendini enzar üstünde tekvini azamet ve ceberut âyatıyla okuttuğu zaman, aynı onunla başbaşa ve müvazi olarak semin göz bebeğindeki hücrenin bir zerrasi üstünde atom zerratiyle yazılı bulunan bir Kur'an, kendini ilim ve hikmet âjneleriyfe okutturmaktadır "

tekvini → azamet ve } âyatıyla
→ ceberut

ilim ve } ayetleriyle
hikmet }

s:310 " Binler elektrik kuvvetinde bir sırac-ı hakikat bularak, Arş-ı azamdan UZATILIP gelen âyat-ı Kuraniyeye yapış "

Kuranın gahurat yeri Arş-ı azamdan başlıyor.

s:597 " Tahavvülât-ı zerrat, Nakkas-ı Ezelinin kalem-i kudreti,

Kitab-ı kainatta → yazdığı
âyat-ı tekviniyenin

kenpamındaki ihtizazatı ve celevanıdır "

Murekebi → zerrat

Kalem → kudret

Kitab → kainat

Mevcudat → Ayat-ı tekviniye

âyat-ı tekviniye sahifede yazılandır, sahife değil. Sahife kudrettir. yazılanlar ilimdir.

s:594 " Ve bütün onların fevkine çıkarsın ve

kurbanı huzuruna müşerref etsin ve

ahiret âlemlerinde geçdirsin,

umum ibadına bir muallim ve

saltanat-ı Rububiyetine bir bellal ve

marziyat-ı ilahiyesine bir mübelliğ ve

saray-ı âlemedeki âyat-ı tekviniyesine bir müfessir gibi,

şak vâzife-
len ile
tavzif
etsin. "

s: 469 " Şu kainat denilen, → kudretin Kur'an-ı Kebirinin → ayatı "

Kainat kudretin Kur'an-ı Kebiridir.

Elimizdeki mushaf ise Kur'an-ı Kerim de mükemmeldir.

nizam & mizan & intizam & tasvir & tezyin & imtiyaz

âyât-ı tekvinîye

Kainatın vücud-u haricisi → Kudrete

Bu kainatın şekillenışı ki; nizam nizam... âyât-ı tekvinîyesi → mükemmellim ilim ise → bu 6 tane nizam mizan... nin bütünlüğü

Konuşmanın alt yapısı ilme bakıyor.

Konuşmak daha zahit ilim konuşmaya göre daha batin...

s: 131 " Evi o fukandır ki; şu kainat sahifelerinde ve zamanların yapıtlarında kalem-i kudretle yazılan âyât-ı tekvinîyeyi "

Kainat → sahifelerinde

Zamanlar → yapıtlarında

s: 366 " Kur'an şu kitab-ı Kebir-i Kainatın bir tercüme-i ezeliyesi... ve Kur'an ayât-ı tekvinîyeyi okuyan mütelevvisi dillerinin tercüman-ı ebedîsi... "

Kainat ezel-ebedin ayrıldığı nokta, ifadelenmesine vesiledir Kainat Kainat yokken bu işlemi me'ul yapıyordu.

Her kainattaki mevcudata âyât-ı tekvinîye deniyor. Evamir-i tekvinîye denmiyor.

Nispet " Şu sahife-i kainatta kalem-i kudretle yazılan âyât-ı tekvinîyeyi "

kainat → sahife

Kudret → kalem

Oraya yazılan şeyler → âyât-ı tekvinîye

Kudretin kendisi kalem. Yani Cenab-u Hakkin kalmi → kudret
Kainata sahife

Zamana yaprak

Bu kâinat sahifesinde kudret kalemikle âyât-ı tekviniye yazılır.

Bsm: 214 Kurandaki ayetlere → âyât-ı tenziliye deniyor.

Kainattaki ayetlere → âyât-ı tekviniye deniyor.

Başta yerde Kurandaki ayete → âyât-ı beyyinat deniyor.

= AYATIN HULASASI =

Bütün âyet sadık burhan

s:695/152

- Kainat → kudretin Kuran-ı Kebiri
  - Âyat-ı tekvinîye → evamir-i tekvinîyenin illet-i tamme tarafı
  - Kuranın illet-i tammesin tarafı → Evamir-i Tekvinîye
  - Kuranın illet-i tammeli tarafı → Âyat-ı Tekvinîye
  - Kudretin Kuran-ı Kebirinin ayetleri → nizam
  - hikmet
  - mevsun
  - aramet
  - Ceberut
  - ilim
  - mizan
  - intizam
  - Tasvir
  - Tezyin
  - imtiyaz
- } Âyat-ı Tekvinîyenin ayetleri.

B. m. 391/158, s:469/152, 533/158

- "Şu kainat kitabının → manzum mektubate } şhadet ederki"
- mevsun ayeti

s:469/152

- "Ây-ı aramdan uzatılıp gelen âyat-ı Kur'aniyeye yapış"

s:310/158

- "kitab-ı kainatta yazdığı → âyat-ı tekvinîye
- Zerrat → murekkeb
- Kudret → kalem
- Kainat → kitab

Âyat-ı tekvinîye → mevcudat

Kitab → Kudret

Âyat-ı tekvinîye ise → o kitaba yazılan

s:547/158

- Kuran-ı Kebir → Kudretin kainat Kurlanı.
- Kuran-ı Kerim ise → dirimdeki mushaf

Sahife → Kudrete

Bu sahifede yazılan nizam mizan Tasvir..... → âyat-ı tekvinîye.

Bu âyat-ı tekvinîyelerin işaretlerine → ilim.

Bu ilmin sendeki karşılıklarına → marifet → Onun adına olursa → marifetullah

s:469/159

- 1- Cenabı Hakkin nur-u marifetine yetipmek ve bakmak → Senin üyünden geçen → her bir nuru tenkid pormaklarıyla yetilme → yetip ababalem tecrübe et → su gibidir → şübhüdur
hiszedilir
pormak la
kullunma
- 2- Riyat ve şahillerin eşyalarında ciğerlerini çörmek → kalbine gelen → her bir nuru tenkid e liyle tenkid etme → onlara mütevecih ol → hasse gibidir → hissedilir → fakat
şübhüdur
Fakhat
hiszedilmez
kullunma
- 3- Berahin ve deliller misalimatiyle firmaya etmek → aklına gormen → sana itiklanan bir nuru tutmak için elini usafama → onlara mütevecih dur → Nuru gibidir → fakat
şübhüdur
Fakhat
hiszedilmez
kullunma
- L-128/152-156

- Kainat → sahifelerinde

Zamanlar → yapraklarında

(Benim tefekkürümden: Esmaların nihayetsiz mertebeleri var. Misal: Sabur isminin nihayetsiz mertebeleri var. Her an bir mertebesini tecelli ettiriyor ki buna her an bir şendedin. Her an bir şende olma mertebesini biz 'AN' olarak ifade ediyoruz. Bütünlük içinde bakılınca ZAMAN oluyor.)

S:131/159

- Kainat ezel ve ebedin ayrıldığı zemin.

Kuran şu kitab-ı Kebir-i Kainatın bir tercüme-i ezeliyesi...

Kudret

Çünkü "şu kainat denilen → Kudretin Kuran-ı Kebiri"

O zaman

Kainat Kudretin Kuran-ı Kebiridir.

Bunu kuran söz değil metin olarak ifade ediyor → Kuran ki, kut'-anın bu tarafı ezel...

Kuranın bir de ebed tarafı var ki → âyat-ı tekvinîye → Bunu da Kuranın okudupu tarafında ebedisi deniyor.

Bu mevzu: Kainatın vücudu sifata bakıyor. Yani Kudrete istinad ediyor. Bu zeminin üstünde esma iâliyor.

Ebed tarafında "okuyan mütelevvisi dillerinin tercüman-ı ebedisi"

Yani okuma var, sözellik var.

EZEL tarafında ise sözel yok metin var. Yani: "bir tercüme-i ezeliyi"
Burada metin var.

Kainat yok iken ezel ile ebed ayrımını Sifat ve Esma ayrımı yapıyordu. Veya meclul yapıyordu. Hem Sifat tarafına → Ezel
Esma tarafına ise → Ebed } tarafı.

S:366/159

- Kurandaki ayetlere → âyat-ı tenziliye

→ âyat-ı beyyinat

Kainattaki ayetlere → âyat-ı tekvinîye

Bm:314/160

- Kalem → Kudret

Kainat → sahife

Zaman → Yaprak

Sahifede yazılan → âyat-ı tekvinîye

Ni:104/159

[Faint, illegible handwriting on lined paper]

Bitiş: 27-11-2010
Aramit.

Arda

muh: 104

"Mütadabilen müteselbil olan maksadın faaddüdü ve"

maksadların maksadı → fenayı mutlak olan aslına uruu etmek denek olan me'vut makamın. Nihayet maksadın orada nihayet bulur. İste burada en yüksek ve en uzak'tır. Buradan devamlı insana aktmalar oluyor. Güneşin eşyaya aktmalarından daha üstün baplılıkla... Buntar aslından uzaklaştırılca, alımlardan farklılaşıyorlar. Getirdikten çıkan çiçek, tat vs gibi. Buntara fitratlarına dokunulup bozulmorsa birbirlerine baplı, birbirlerini tamamlayıcı, eksikliklerini telmil, komsuluk hakkını eda etmekle kelama vüs'at ve aramet verir. Eğer böyle bir makamdan çıkıp gelmiş kelamsa, veya senin kelamın orayı, o hedefi, o fenayı mutlakı kasd etmişsen... O zaman kelamına aramet ve vüs'at verir. Çünkü fitratlar fitrata baplılar. Süreta başta başta görünüşlerde birbirini var'etmiş olurlar. Çünkü hedef aynı. Buntar kelamın içinde oluyolar. Bizim anlayışımız komsuluk hakkı değil. Yaa düşünün ki tek ev olsa oraya köy denmediği gibi, tek mana mertebesi olan kelam veya söze Ses denilir. Yani tahtadan çıkan ses, duvara vurunca çıkan ses. Sipsirin sesi. Navl basit manasından basit söz kalıyorsa, komsuluğu olmayan, yani bütünlüğü olmayan tek manasında böyle basit söze olurdu. Öyle mana bütünlüğü olmali kelamda "Güya birini var'etmekle öteki ve diğeri ve başkasını ve daha başkasını var'edir. Kelam öyle yapılıyor ki "kasr-ı müseyyede sine kuruyor"; yani binayı kuruyorsun daha sonra o binayı bölümlere ayırıyorsun. Bahirde bina sade. İçerisi wc, mutfak, odalar, kilerler vs vs'ler... Kullandığın kelamın manayı külliyyeyi ifade ediyorsa her atlin ifadesi imiş gibi olur. Sanki senin atlin diğer akılları emanet almış ve kelamı hep beraber söylemişler ve de sonra sen akılları geri iade etmişsin gibi kelam kullandın, istihdam ettirmiş oldun...

Sanki çeşitli maksatların cemolduğu her bir maksad, her bir maksad birbiri isine girmiş daireleşmiş... her bir maksad külli maksadın bir cüzüdür. Navlki siyah bir nokta birisinin kulupı, birisinin gözü, birisinin burnunun deliği ve hakeza kelam-ı alide dahi öyle noktalar vardır. Böyle bir kelamda göründüğü zaman anlattır ki cüz-i iradeden değil ve basit tasavvurdan değil diye anlamak lazım.

mh.104

2- "mütenasilen mustahab olan mekalibin teselsülü ve"

Bu cumlelerin açıklama 105 şhdteki ikinci nokta:

mütenasilen: Doğup büyüyen. Tenasül eden.

Murtahab: Bölü. irtibatlı. Birbirine bitişik. Etkli

Mekalibin: istekler. Arzular. Taleb edilen şeyler.

Teselsül: Zincirleme. Zincir gibi birbirine bitişik kısımları olma. Silsile meydana etme. Ulaştırma.

Mürekkeb: Terkiib edilmiş bir kay. maddeden yapılmış. Karışmış. Muhtelit. Bitişik yer. Münsibit. Asıl. Esas.

Müteşaab: Şube ve kısımlara ayrılmış.

mekalib: istekler. Arzular. Taleb edilen şeyler.

Tenasül: Türlemek. Nesil yetiştirmek. Urmek. Birbirinden doğup türlemek.

Teselsül: Zincirleme. Silsile meydana etme. Ulaştırma. (Delil-i ihtisara)

Mühmel: ihmal edilmiş. Bırakılmış. Kıymet verilmemiş. Bakılmaması.

Karma olan bir şeyi başka bir karma olmuş olana kıyas etmeje kıyas-ı mürekkeb denir. Misali: Toprak mürekkebtir. Gök ayıtlı elementlerden yapılmış tek şey. Başka bir mürekkeb olan çekirdek. Çekirdekte tek şeyden yapılmaması. Bu iki mürekkeblerin kıyaslanmaları... bu bir

ikinci sır ise "müteşaab sırıyla" bu da kıyastan ortaya çıkıyor. Mütetellim bu müteşaabın içerisindekileri dışarıya çıkarabilmesi için kıyas yaparak asya çıkarıyor. Yani kıyas-ı mürekkeb ve kıyas-ı müteşaab } sırıyla.

İliside sırları, hazineleri ve gizli manaları işlerinde barındırıyor. Bu gizlilikleri dışarıya çıkarmak kıyasla mümkündür. Bir şeyi ifade etmek ötekilerinde ifade etmiş gibi kendilerini ifade ediyorlar. O zaman önümüze birbirini ifade eden veya birbirine zemin olup ortaya çıkan ve birbirinin zaruri neticeleri olan mana mertebeleri silsileniyor, silsile şeklinde manaları ifade ediyorlar. Mana manayı doğuruyor, onun çıkmasının tetijini basıyor. Sonunda Manalar uzun bir silsile şeklinde diziliyor. Mütetellimde o mananın bir uunu fabrik edince silsile sıralanmaya başlıyor. Buna misal mh:105 Jeki "Alem güddir. Demek sanii, ..." diye devam eden güzel bir örnektir.

Bu misal 104 teki "mütenasilen mustahab olan mekalibin teselsülü"nü izah etmiş oluyor. Bu cumlelerin açıklama bu ikinci nokta...

mh:104

" netice-i vahideyi tevliid eden usullarin istimali ve "

tematüce: Neticeleme. Bir birini netice vermek

Usül: Asil istinadgah. Rasih delil, kaid. Asillar, kökler, temeller. Bir itikin asil mevzuundan önce öğrenilmesi lazım gelen esaslar. Bir hedefe ulaşmak için tutulan düzensiz yol. Tarz, metod, tertib.

Tek neticeyi (tek manayı, gayeyi) netice verme adına çeşitli asılları cem ve ortaya koymaktır. Bu müteaddid usüllerden her bir usül o ana gaye ile kasden ve bizzat irtibatı olmaz ise, em azından ana gayeyi hareketlendirip intisafa getirmeye vesile olması. Buna misal mh:133 daki **Övünçüsündeki** usüllerin birbirini ihtizaza ve intisafına vesile oluyorlar...

Misal buradaki usuller: insanın zianete olan meyli. (bir)

2- insanıyete layık bir suret-i taayyüze olan meyli-fitrüsü.

3- insanın mesken, elbiseye, yemeğe ve çeşitli sanayilere muhtağdır (üç)

Böyle sıralanıyor 133 da. Bunların her biri usüller-dendir, esaslardandır.

Mezahir: Eşyanın göründüğü yerler. Eşyanın görüne tarafları. Zahir ve meşhud olanlar. Çiçekli yerler.

mh:157 daki usüller: 1- Bir şahıs çok fünunda müteahsis ve meleke sahibi olmaz. 2- Hem de bir kelam iki müteahhiminden mütefaivittir, başkolarır.

3- Ve hem de funun, mürker-u zaman ile telahuk-u etklerin neticesidir...

gibi sıralanmış usüller var. Hepsi belli başlı esaslardandır, usüllerdendir.

Hem 167 daki ayrı ayrı usüller 1- Kainattaki nizam-ı ekamel 2- hemde hikmetli hikmet-i tamme 3- hemde alemdeki adem-i abesiyet....

gibi hepsi belli başlı usüllerden ve esaslardandır.

"Netice-i vahideyi tematüce eden usül-ü müteaddideyi cem ve jikretmektedir"

Bu cümleyi yukarıdaki 157+167 sahifelerdeki ayrı ayrı esaslar, usüller çok güzel örnek teşkil ederler. Herbiride asıldılar, esaslardılar, usüllerdendirler.

Usül denilen → mezahir ve } ihtilafıyla
→ ayinelerin }

ittisat: Ulaşmak. Bitişmek. Yakınlık. Başlılık. Kavuşmak.

teccrüdü: Sayınmış. Herşeyden baş olma.

Usül zemindir, tarladır. Aynıda büyüktür. Herşey orada görünür farklılıklar da görünür. Usüllerin değişik olmalarıyla, asılların farklı farklı olmaları ve netice ve tecelli edenin vahdetiyle, yani tecelli edenin birliği ve ortaya çıkan

şeyin tek olmasıyla, maksadın tecerrüdüne; yani o aynalarda görülenlere benzer tecelli eden zatın maksadına. O silsile şeklindeki deliller, misal haşir o silsile şeklinde olan asıllara, usültere benzemez, onlardan tecerrüd etmiş ve o ülvîyetini bitamamihâ gösteremez. Misali 167'deki haşirin isbatına dair usülterin sıralanışı, her usülterin farklı farklı olması aynı gayeye hizmet ettiği gibi, maksad haşirdir. O usülterin işaretleri onlara benzemeyen, usülterden tecerrüd etmiş haşirin varlığına işaretlerdir. Misaller haşirin ülvîyetini bitamamihâ tutamaz ve gösteremez. Haşir başka, misaller başka. Ama onu isbat için kullanılmış.

Öyle kelâm kullanacakmış ki karnatı kulaklayan, harekete geçiren ve karnatın hakikati olan hayata uygun olmalı, ona yakın ve işaret etmeli.

mh:104 " her biri ayrı ayrı semere veren farû-u kesirenin istinbatına istinad veya tarammunu iletir "

Furu: Bir kökten ayrılmış kısımlar. Dallar. Budaklar. Cüzi hüküm ve kaideler.

istinbat: Bir söz veya bir işten gırtlı bir manayı meydana çıkarmak.

Tenaküs: Neticelenme. Birbirini netice vermek.

ifraç: Bir holden başka bir hale sokma. Kalıba dökmek. Şekil vermek.

Boşaltmak. Akıtmak. Dökmek. Carı kılmak.

Telvik: Paçklamak. Zahir ve aşkare kılmak. Lüzumlu şeylerden bahsetmek

süretle olan kinaye. Mesela: Filanca'nın mutfağında çok odun sarf olunur denildiği zaman, bundan, mutfakta çok yemek pizirildiğine, ev sahibinin cömertliğine ve misafirin çokluğuna istiklal edilir.

Meraya: Meriyetler. Fiyilikler. Hasketler.

fer'i: Esasa öit olmayan. Kollara ve şubelere ait ve müteallik.

Şehare: Büyü gibi bir kuvvetle etmek. Büyü yapan. Çok aldatıcı.

Ber: Yararlamak. Halketmek.

Wauki: Tıklar. Kökler. Damarlar.

Müteşâbike: Beraber ve karışık olanlar. Birbirine karışanlar. Birbirine karışmış ve çirilmiş vasyette olan. Giritli.

Mütenasika: Birbirine uygun olan. Münasib ve nizâm üzerine dizilmiş olan.

Müteşâ'ibe: Şubelenen. Birbirine karışmış. Dallı, budaklı, kollara ayrılmış.

Müteanika: Birbirinin boynuna sarılan.

Mütenexias: Çeşit çeşit. muhtelif, çeşitli, dâişik, türlü türlü.

Kelamı ruhundan dışarıya, kâğıda öyle dikmelisin ki, pek çok dalları, pek çok ahkama me'hal ve pek çok manaya ve pek çok muhtelif vecihlere yönü ve yolu olsun, olmalı. Kelam bu sıfatlara sahip olursa manaca kuvvetlenmesi, diğer manaları içine toplamasına imkan tanısın ve ortaya konduğunda da bunları döksün. Sanki kelam mahşer yeri. Yani çok çeşitliliklere zemin etmiş meydan gibi. Bir meydan düşün. Bir merasim veya düğün zeminini, nasıl büyükten küçüğe, yaşlıdan genç, hanımlardan erkeklere, birbirine küs insanlardan, birbirine güd fikirlere, isteklere vs vs'lere harnite etmiş meydan. Bunları ermeden mana merasim. Bunları hareketlendiren iradeyi gösteren davulcu, zurnacı. 30 "Güya aklın barozanı denilmeye şayan olan irade ses etmekte, kalbin karartık köşelerinde yatan manalar sıplak, yata ayak, baş erik olarak çıktıklarından mahall-i suver olan hayale girerler"

Ö davulcu ve zurnacıya tümü uyuyor. Özelliklerini, ayrıcalıklarını kenara koyarak. Ortak nokta ehlâmek yani nefis... ortak birlik. Ö oynamalarda kimse ayrıcalığına şikâretmiyor, oyun onun üstüne örtüyor. Kelamda böyle olmalı. Ö meydana farklılıklar nasıl el ele tutuşup aynı şeyi yapıyorlarsa kelamda kişinin özelliklerine, hissiyetlerine mahkûm olmamalı. Buna misalin en büyüğü malum-u vecih ile Kur'an, hadis-i küsî, hadis-i şerif, ... ve asrın imamlarının eserleri, kalamları...

Ö davul ve zurna jurubu → irade.

Üstüb → Lambanın şîşesi. İçerisindeki dışarıya ulaştırma, yayma vasıtası, vesîtesi. İçerisinin göründüğü yer.

Kelamın bu istidadı tarzınınite kelamın kuve-i namîyesinin kuvvetine telvîh, yani ifade ettiği manaya bakması, kelamın içerisindeki mana mertebelerine kişilerin yükselmesine yol açar ve de haslatının kesretini gösterir. Sanki o fûrû ve mana çeşitlerinin mahşeri emanasına olan kelam, ta ki kelamın bu meziyetleri ve ortaya koymuş olduğu çok çeşitli güzellikleri muvazenele ortaya koyub...

Buna misal kisse-i Musa dâk-ı mesel buna güzel bir misaldir. Ne kadar inceltsen, ne kadar farklı yönleriyle bakarsan bir mutlak kullanılacak taraf ve hakikatleri bulacaksın. Kisse-i Musa hem en zîve mana mertebelerinden, hemde e'fal alemindeki en derinlik ve kesretin en uzak tabakasına ışık tutacak öğütleri ve üsülleri ortaya koyar... bu sanki sana öyle bir açıcı zihnine getiriyorki, yani kelamın camîyeti şöyle bir açıca benziyor: öyle birbirine karışmış kökleri, yani toprağın altında öyle

geniş sahaya, öyle derin ve uzatlardan basteniyor ki, uzun birbirine uygun, tamamlar, birbirinin kuvvetine kuvvet verir, güzelleştirir bölümleri, dalları, budakları var ki... birbirine sarılmış, birbirlerine kuvvet verici meyveleri, faydaları var ki; yani bir oğaç, iken adeta oşlanmış ve her dalı farklı yapraklarıyla, meyveleriyle, görünüşleri, kokuları ve yayılma düzenleriyle beraber, bütünlük içinde bir oğaç hayal et. Buna bir misal 97 sahifedeki Altıncı mes'ele güzel bir misal dir. Kelâmın semerelerini işlerkin kelâm harpî mertebelerinden neleri yüklenmiş, harpî makamlardan manaları üzerine almış. bunu karşıya gönderinci aynı geldiği alemleri karşıya taşıyarak karşısında o alemlerinin uyanmasına vesile oluyor.

Şey öyle birbirine sarılmış 7 oğaç düşün. Nası ki asma oğaca sarılmış gibi. 7 tane oğaç birbirine sarılmış, kökleri birbirine girmiş. Dal budakları birbirine karışmış. Kokuları, renkleri, çiçekleri, meyveleri ve yaprakları birbirine girmiş bir şekilde görünen oğacı düşün. Bu oğaç toprağın altındaki gizlilikleri ve havanın ve güneşin gizliliklerini ortaya çıkarıp serpilemiş olan oğaç. Hem toprak hemde sema tabakalarının gizliliklerini istifademize sunuyor. Hem fikir manasına olan kuşlar yuva yapıyor, basteniyorlar ve konuyorlar. Her bir kuş ayrı ayrı yönlerinden istifade ettiği gibi; insanın fikirlerinde o kelâm denilen garib oğacın kah bir dalından, kah bir çiçeği, meyvesinden vs' istifade ediyorlar... her bakanın kuş misali olan fikri ve zihni oradan bir dane-i hakikat çıkarıyorlar...

Kurandaki kısı-ı musayida süzer-i müteaddide gösteriyor. Buna şecer-i hakikat diyor.

mh: 107.

Önucce Mes'ele

tafrotlık: Yukarıya sıçrama atlama.

istibak: Örülmek. Öğülenmek. Karşılıklı birbirine geçmek.

temessül: Benzeşmek. Cisimlenmek. Bir şeyin bir yerde suret ve mahiyetinin aktarılması. Bir şekil ve surete girmek. Bir kıssa veya atosöz söylemek.

Sedad: İstikamet ve kasd. Haklı ve doğru şey. Akıl.

Müstekarr: Karar bulan. (karardan). Bir yerde sabit ve sakin olan. Kararlı. Durulan yer.

Terneyyüz: Benzerlerinden farklı ve üstün olma. Diğerleri arasından kendini gösterme.

Selaset: Anlatıştaki kolaylık ve rahatlık. Açık, kolay, akıcı ve ahenkli ifade.

Tevakkî: Çekinme. hazretme. Sakınma. Korunma.

Tederrâğ: (dereceden) Derece derece, adım adım ilerleme.

in'ikası: Aksetme. Tersine çevrilme. İpek veya sesin bir şeye çarpıp geri gelmesi. Aynada veya parlak şeyde eşyanın temessülü.

Muhakî: Benzerin, benzer olan.

müşakîle: Diğerine uygun olan, şeklini benzeten, şekilce benzerin.

istihak: ilhak olmağa, katışmağa şalışma.

Keenahü: (Teşbih edatıdır) Sanki, göya, öyle gibi

Celeşepe: Sopa-sola.

feşerrebî: Suyu kendine çekme, içme. Mısrab sahibi olma.

Zenav: (zenav). Suların biriktiği yer. Havuz. göl.

Mültele: Kavuşup buluşulacak yer, itişeyin birleştiği yer. Kavşak.

Mesil: Benzer. müsil. Gibi. şibin. Eş. nazir

Kelamın selaseti ise; Kelamı rahatça ifade edebilmek, kişiler arasında fikirlerin, hislerin aktarılma yolu ve boğın odudur kelamın selaseti. Kelamı bazan kişiler arasında boğ kurar. Bazanda tabiatla, fitratla boğ kurar. İki ayrı şeyin arasındaki boğın odudur selaset. Bu kelamın akıcılığı, fitekliliği, kapsayıcılığı gibi sıfatların olabilmesi için kelamın nasıl olmalı'nın ilmini anlatacak. Kelamın fitrata ne kadar yakınsa, fitratla ne kadar özdeşleşirse o kadar akıcı, ahenkli, kapsayıcı, fikirleri ve hisleri daha sıhatli aktarılır: karşına...

- Kelamın selaseti ise: → Bir derece hissiyattan tafatluk etmemek.
- bir derece istibak etmemek
  - tabiatı taklid
  - hâricce temessül
  - mesil-i garazda sedad
  - maksad temeyyüzü.
  - müstekarrin temeyyüzü.

Tek tek inceleme: "hissiyattan tafatluk etmemek: Hissiyattan uzaklaşmamak. Kelamı kullanırken kelama hissiyatta da hisse vermek, hissiyatsız kelam kullanmamak. Heri söyle kural var: Kelamdaki fiiller karşının fiiriyatına. Kelamdaki duygular karşının duygularına, kelamdaki hissiyat karşının hissiyatına cevap olmalıki hislerini uyandırır. Kelamdaki vicdanîyat varsa karşının vicdanîyatına cevap verip uyandırır. Kelamın içerisinde de hissiyatını da koy....

istibak etmemek: Tutarıda anlatıkların birbirine girmemesi lazım. Hissiyattan uzak olmamak. Je hissiyatların çorba gibi birbirine karışmaması lazım. Net belli olmalı. Mevzunun hissiyatıda olmalı. Karşın görmeyen birbirine girift hissiyatlar olmamalı.

tabiatı taklid etmeli. Fitrati ifade etmeli. Bunun ziddi riyakarlıktır. Karşının fiiriatına cevap olabilmeyi için senin fiiriatından çıkmak, fiiri hali ifade etmeli. Je hâricce temessül etmeli. Kelamın hem hissiyatını taşımalı, hem fiiriatından çıkmalı hemde hâricde karşılığı olmalı. Temessül demek; Getirdiğin aşya olması. Teressüh demek; Bıyının çekindeye hulasalarının demektir. Kelam işte böyle olmalı. Kelamın insanların dışında da aşya gibi olmalı. Aynı zamanda kelamın karşı tarafı hâricce tanıtmalı. Kelamını dinleyen gözleriyle benim kelamımın karşılıklarını gösteriyse müşahade etmeli...

mesil-i garazda sedad; Kelam maksadı faritmalı, farit etmeli ve onu hedef tutmalı, garazına, maksadına kuvvet vermeli ve ist tutmalı. Maksadın istikrarında olmalı. Kelam atıl meratiblerinden geçirmeli, istikameti, kasdını ve hedefini belli etmeli ve onu kuvvet verici olmalı... Je maksadın temeyyüz etmeli; maksadın kelamın içinde aşya olmalı, net olmalı, karşı taraf net görmeli maksadını. Çünkü kelamda müteaddid maksadlar görünebilir. Senin için onlardan biri maksadındır. Karşı taraf senin maksadını fevilsiz görmeli ve temeyyüz etmeli... Je kelamın müstekearrin temeyyüz etmeli; yani o kasdın, maksadın net kararlı olmalı. Yani kararın sabit

ve kararlılığını göstermeli. Kelamın durduğu yer net olmalı. Hedefi net olmalı. Kelamdan maksatların, hissiyetlerin, hedefleri ve gayeleri net ve ayneak görünmemeli.

"Kelamda hissiyetle tamama olmadan çifte olmamak," yani kelam hissiyeti net ifade etmeli. Karşı tarafın hislerini altak bullak etmemeli. Kaos oluşturmamalı. Hissiyetlerine alt üst etmemeli. Yani karşı tarafın hissiyatını tamama etmedeyn, uyandırmadan başka hissiyatını uyandırıcı kelam kullanmamalı. Hıtle bu kelam karşılığını bulsun. Hıtle tek hissiyatını uyandır, çifte olmak manasına olan iki tekme olmanın, tek tekme manasına gelen hormidebileceği tek tek uyandırmalı. Yoksa gıda zehirlenmesi gibi olur. Kelamın içerisinde tek hissiyatı koy. Sonra tabanca atar gibi tek tek at. Aynı kelamın içine bir kaç hissiyatı koyarsan karşı taraf karışırır, tefrit edermez, ayıklayamaz, Makamlarını beceremez, **başkasıyla mezzetmek** Su gibi olmalı. Su nasıl sıra sıra akıyor. Suyun toptan akmasına ise sel demit. Hem suyun yolu kaldıramaz. Suyun yolu seli taşıyamaz hem hedefi fahrib eder. Düşüntü yoğurtur tanteri 1 saatte yoğurtacak miktarı bir anda düşse sel olur. Hem toprak emenden kaybolur. O zaman yoğurtur tanteri tek tek yoğurtmalı ki toprak emsin, emebilsin, sel olmasın... sıraya koymalı, zamana yaymalı. En son incek yoğurtur tanteri ilk incek beraber incek atfet olur, Toprak kaldıramaz. Sıralama yapılmalıdır, başıyla sonu mezzetmemelisin. Yoksa **selasetini taşıyır eder**. Ahenkli, anlamlı, hormede hormede akma olmaz. O zamanda selasetini anlatmadake anlamadake kolaylıklar kalkar. Kelam oğir olmaz. Açık olur, açıklayıcı olur gıda zehirlenmesi gibi boymamız olursun, karşıya hormetme zamanlarını tanıması olursun. Sıralandıği için bir ahenk görünür kelamda. Apacın büyümesini gösteriyor musun? Nasıl uzun zamana yaylıp kendisini ifade edip tamamlıyor?! Battıntı şirketini attırm hem apay oldu. Apacın tamamlama sürecini ortadan kaldırırsan ne olurdu? Kelamda öyle sırala. Sıralama ile kendini tamamla. İlk önce filizi çıkar. Büyüt onu. Sonra dallarını, budaklarını, sonra yapraklarını, sonra çiçeklerini, sonra kokusunu, sonra şeklini, rengini tamamlayıcı gibi olsun. Kelamda aynen bir apaca benzer. Fitratta getirdiği benzer. Muhatablarda apaçları istifade eden kuşlar, hayvanlar, insanlar, melekeler... etşinler. Nektardan istifade edildiği kadar, apacın getirdiğten apaç olana kadar ki sürecin kendisindedir istifade ediliyor... sırf neticeden istifade edilmiyor. Kelamınırda böyle sırala...

ve "nizamız istibakları tevakkü laumdir" ta karşı tarafı karıştırmayın. Tani

nizamsız mana yijine pından uzak durmalı. Mana çeşitli olmalıdır ama olmalı, fakat nizamsız, karmakarışık olmamalı. Yani kelamda mana çeşitlerini tek tek görmeli. Birbirinin hükmünü cezib etmemeli; kaldırmamalı, kapatmamalı.

İnsan ilk önce sanatını niyet eder, sonra hayal eder. Alemindekileri fitratta karşılayı olmalı, tabiat olan fitrat onu kabul etmeli. Özgüman fitrattanda, tabiatlarda iade ziyaret edilir ve tabiat sanatına in'ikas eder. Alasuki Osmanlı ruhunu sanatına aksettirebilmiş... öyle sanatın olması lazım oldu-ju gibi, sanatının kelam olarak ifadenizinde de tabiata - fitrata - uygun olmalı, kelamına tabiat in'ikas etmeli ta fitri olsun.

Hem düşüncelerinde hariciyata benzer ve sanatında hariciyata benzemeli. Hem düşünce, hem de düşüncüyü zihninde şekillerdirirken hariciyet şaplonundan başma... Ejzer böyle düşünce ve şekillenen kelimeler hariciyata çıksalar, haric onları içine alarak tutabilmeli, ve haric desuki bu kelamın içeriği ve manası benim manamdır sonra kelama dönüştürmüş demeli. O kelamı haric içine almalı ve benim ifade demeli...

Hem de garazın mesilinde teferruk etmemek ve } için sedad etmek, "
kaidin mecrasında teferruk etmemek }

maksadın sekedilisinden ayrılmamak. O kaidin hedefinden ayrılmamak için mecrası olan yukarıda bahsedilen izahlardan inhiraf etmemek... soğa sola meylenmemektir. Kelamın hedefinden ve kullanılan doğru mecrasından başka tarafların cezbine kaymamasına dikkat etmen lazım. Yoksa kelamın ehemniyet eder... belki köşeler manasına olan kelamın asıl direkleri ve kelamın içinde olan canlılığına ve kelamın tetafeti gibi özellikleri ve sıfatları havuz gibi kelamın hedefine ve usul-u yapısına kuvvet vermeli ve etrafında toplanmalı, havuz gibi...

Hemde kelamdaki kaidin kararlı duruşu, bu kararlı duruşu diğer oynıat kelimelerden farklı kılıyor. Kelamda gayenin belli ve net olma yeri olması selasetin selameti için şarttır. Kaidin, gayenin, hedefin net belirgin olması, kelamın hedefinden inhiraf etmemesi, maksadın kelamda net olması, yani sani kelam yol kaysöpi gibi makamların, maksadların, usullerin kavuşukları yer olması, böyle kelamın selasetinin selametine lazımdır.

mh:108 Onbirinci Mes'ile

- Hüküm:** (Hüküm) Karar. Emir. Kuşuk. Hatimlik. Amirlik. irade. Fikisler ve tasavvurlar arasındaki rabitayı tasdik veya inkar etmek.
- Levazım:** ihtiyacı maddeleri. Lüzümlü madde.
- mebadis:** (mebde. c.) mebdeler. başlangıçlar. ilk unsurlar. Gekirdekler. Preasibler
- alek:** (alek. c) Vasıtalar. Aleller.
- tekallük:** Bir şeyi üzerine alma. iltizam edip boynuna alma.
- ictinad:** Bir yere toplamak. Aldanmak. Meyve toplamak.
- münazarah:** (münazarahanın cemi). Görüşler. Fikisler. Münazaratlar
- zübde:** (c: zübüd). Netice. Sonuç. hulâsa. Bir şeyin en mühim kısmı. Kaymak.
- şeytan:** Şeytanlar.
- istifak:** Sirkat etmek. Gelmek. Hırsızlık etmek.
- mahmutû:** Yüklenilmiş. Ham olmuş. Bir şey arkasına yüklenmiş olan. üzerine alınmış. Bir cümlede faile yükletilen iş, oluşu veya hâli gösteren fiili. Müsned. haber. İnsan natik cümlesinde insan mevzu, natik mahmutdur.
- tekyid:** (Koyd. den) Koyut ve şarta bağlanma. Şart koşma. Bağlama. Deftere yazmak. Harfe nokta ve hareke koyma.
- tasvif:** Vasıflarını söylemek. Bir şeyin iş yüzünü, ne ve nasit bir şey olduğunu anlatmak. Vasıflandırmak. Bilgi. ilim.
- mudafâ:** mudafaa eden. Koruyan. Def eden.
- mühayye:** (Hey'e den) Hazırlanmış olan. Hey'et-i mecmuası tertib ve tesviye olunmuş olan.
- Kuyudak:** Kayıtlar.
- mücehhez:** Noksanları tamamlanarak hazırlanmış, lüzümü olan silah ve sair şeylerle donanmış. Cihazlanmış.
- Selameti:** Kurtuluş. Tehlikeden salim olmak. Doğruluk, Söylamlük.

Beyanın istikvâmetine devam edebilmesi, sağa sola saptırılmamasının levile musade edilmemesi, kaygan olmaması, bundan sen bunu kastedtin denememesinin sıhhatine koruyabilinmesi ise, kelamda kararlılığını, iradenin içerisindeki hükümün net, bunu teyid eden levazımının sağlam ve gayeye himmet ve hizmet etmeli, öz ana gekirdek gaye ve maksadından inhihaf olmaması için mudafa delillerinide etrafına zirh olarak konmalı. Gelebilecek suat-i mukaddere cevap olan kayıtlarınida üzerinde olmalı.

Yani kelamın içerisinde olmalı. Böylelikle bu anlatılanlar nazara alınan bir kelam sanki meyvedar bir ağaca benzer. Ağacın kökünden, gövdesinden, dalından, budajından, dikeninden, yaprağından, çiçeğinden, meyvesinden, kütusu ve tadından ve renginden, kuşların konma yerlerinden, yuva yapma mahallerinden, etraflıklarının nazarına celbetmesinden, güneşi buraya taşımasından, havanın içerisindeki elementleri ve toprağın içindekileri taşımasına dikkat edilirse aynen kelamda böyle olmalı. Ağaç bunları taşıdığı gibi, kelamda böyle olmalı. Ağacın nasıl dikenleri, yerden yukarı oluşu, meyvesine hemen ulaşılmasını diye ağacın ucunda, uzağında oluşu gibi olmalı. Efendim kelamın her mertebesine niye hemen ulaşılmasını, niyin mana derinlikleri yani bizden uzak durması, hemen elime niye geçmiyor diyerek ağaç güzel misaldir. Ağaca cinayet ve koparıp talan edilmemesi için hem yukarı olması, hem uç noktalarına meyveleri taşıması hem dikenlerin olması, hemde ulaşılması ve çıkılması zor olsun diye korunma tedbirleri alındığı gibi, kelamında böyle korunma güçleri olmalı. Yani: İçerisinde pek çok münazaraların neticeleri, bozulması, farklı düşünülmesi olmayacak şeyler zor olsun diye kök ve merkez mananın sabit, net fevle iradani olmayacak şekilde merkeze konmalı. O zaman evham şeytanları kulak hirsizliği, zihin yarılgısı, başka yöne battırıcı imkanlarının yolunu kapamalı.

Her bir ağacın zemini, bölgesi farklı olduğu gibi; yani çay adanada, oca meyvesini dağda, dağ ağacını ovada yetiştirildiği gibi, kelamda böyle olmalı. Veya müzik orkestra salonunu düşün. Birbir çeşit aletler var. Hepsinin görüntüsü, çalmanın fitri ve hissi, aletin sesi ayrı ayrı olduğu halde aynı notayı vurması. Veya Canlı ve ruhlı ayna düşün. O aynada gördüğünü hissediyor, zevke diyor ve gördükleri şeylerin vasıflarına boyalanan ayna düşün. Bu aynayı bahçeye tut. Veya bu aynayı insanların yaşadığı cemiyete tut. O aynada görülmeye bizim bildiğimiz şekillenme ve yansıtma değil, aynanın gördüklerine dönüyor ayna. Onların ruhlarıyla ruhlaniyor, hisleriyle hisleniyor, zevkleriyle zevkleniyor bir ayna düşün... Kur'an ayetleri de böyledir. Ağaç güneşi burada nasıl ifade ediyor, görmediklerimiz şekilde güneşten nasıl istifade ediyor. Gözle görünmeyen kopmayan devamlı devam eden baki varso, kur'an ayetlerinde sıfat-ı subutiyle öyle münasebeti var...

Kelamın mertezini korumak için kelamın 6 cihetini sur çekilmesi...
 Yani mevzuu veya failin yüklenipini, yani kelamın özünü ana gayesini
 hücum edilemez hale gelebilmesi için takyid edip 6 cihetten kuvvetlen-
 dirmek... veya kelamın işerisine mukadder sualleri cevabların koorması,
 işaret veremiz, ima veya gisünün ve fünün, zahran, batnın, evvel ve
 ahir mana meratibleriyle destekleyip sebmin hücumuna musaid nok-
 talarda birer müdafî tebit ve teviye etmek, bunları da kelamın sıhat
 ve selametine kuvvet verici ahreğinde olmalı. Manolar inişli çıkışlı
 farklı farklı dalga boyları olmamalı, birbirini işincede ahentli, hükümünü
 örtmemeli, sade, akıcı ifade şeklinde olmalı. Bu anlatılantar hepsi
 beraber bir kelamda olmalı, fakat pratika yol gibi, inişli çıkışlı olma-
 malı. Asfalt gibi bir dağın eteğinden girmeli, döne döne çıkmalı, inmeli,
 Sopi solu seyretme imkanı vermeli, dağın tepesinde bulutları, tarı, nemi tanı-
 malı, ovaya seni indirip birsürü sebze salkarla seni tanıştırmalı, nehirlerle,
 denizlerle, şehitlerle tanıştıran ASFALT gibi olmalı, kelamın... veya insanın
 her halinin ifadesi olup karşının her haline cevap olacak ruhumun ifa-
 desini olmalı kelamın, ruhumu yitkenmeli, karşına taşıma... kelimeler ara-
 sıradaki boğa misal anlatıyorum yoldur. Yol kelamdaki gayemi, gerojimi,
 maksad ve hedefimi belirtiyor. Bu yol asfalt misalim gaye ve hedefi-
 me işaret ediyor, onu ifade etmesi için kullandığım miseldir... Sente
 aynadır. Etrafı seyrediyorsun. Seni gezdiren vasıtalarda harfler gibidir.
 Seni gezdiren trendir, uçaktır, gemidir, araba çeşitleridir veya yayadır.
 Senin aynası ruhuna çekerecin yanmasından sana hasil olantların
 cemidir senin ifaden, kelamın. O gezdiklerin senin ruh ve akıl ayna-
 sında nasıl görünüyor, cahilin bu işle tafektürü olmayanda o yolda
 geziliyor. Fark ne ise nurunun kuran okumasıyla cahilin kuran
 okuması farklı gibidir. Araban, sen, yol, etraf... 4 düde farklı...
 anla...

mh:109 Onikinci Mes'ele

- Selamet:** Kurtuluş. Tehlikeden salim olmak. Kurtuluşlarından, fenalıklardan kurtulmak. Doğruluk, sapılamalık.
- Rondeq:** Tahlatların yüzlerini pürüzsüzden kurtarıp dümdüz etmek için marangozların kullandıkları alet.
- hil'ah:** Yüksek mertebedeki zotların beğendiği kimseye ve takdir edilen zevata gıyâd ettiği kıymetli, süslü elbise. Kaftan.
- fevzi:** Döşlemek. Herkesin hisselerini ayırıp vermek. Fay ederek döşlemek.
- mahkiyyun anhi:** Kendisinden bahsedilen, kendisinden anlatılan.
- hulûl:** Girmek. Dahil olma. İşine girilse giriz. Bilinin veya birkaç kimsenin sevgi veya itimadını kazanmak. İşlerine onlardan görünüş girmek. Halklaşmak. Bir menzile inmek.
- ihfâmâm:** Özenmek. Fazla dikkat etmek. Gayret ve dikkat etmek.
- istihkak:** Kazanılan şey. Hak edilen. Hakkını almak. Hakkını istemek.
- cilve:** Tecelli. Hoşa gidem görünüş. Cilve ve nazar eden. Cilvelî. Tecelli eden
- Üslûbu mucerred:** (sade üslub). Bu üslubda tabilik, akıcılık, selâset, kısalık, mana ve maksada kifayet sıfatları vardır. Bu üslub, alet ilimlerinde, ders kitaplarında, konuşmalarda ve beşeri muamelelerde kullanılır.
- Üslûb-ü müzeyyen:** (ziynetli ve parlak üslub) Bu üslub terhib ve terhib (tervik etme ve satındırma) gibi hususları tazammun eder. Hitabiyat ve ih-naiyatta kullanılır.
- Üslûb-ü ʿâli:** Üstün ifade tarzı. ifadenin yüksek ve nazik olanı.
- Üslûb:** Tarz. Yol. Bişim. ifade tarzı. Dizmek.
- ma'ez (ma'îz - ma'îz):** Bir şeyin arzolundığı yer. Göründüğü yer. Göründüğü yer. Süpî. Mesher.
- Delâil-ül i'car:** (Delilin emî). mucize delilleri, burhanlar, isbat vasıtaları.
- Esran:** (sır. c): Sırlar. Gizli hitmetler ve manalar. Bilinmeyen şeyler.
- müşevveş:** Karmaşık. Anlaşılmaz. Düzensiz.
- mezur:** Nezâli. Ölçülü. Tartılı. Düzyün. Yakışıklı. Her bir vasfı ölçülü ve itidal üzere bulunup,
- ifrağ:** Bir halden başka bir hale sokma. Kalıba dökmek. Şekil vermek. Boşaltmak. Akıtmak. Dökmek.
- nümayiş:** Gösteriş. Görünüş. Gösteri.
- sefa:** Ahdinde, sözünde durma.

- ihtisarı:** icmal etmek. Sözün kısaltılması. Kısaltmak. Sadeleştirme.
- tekeffül:** Boyuna almak. Birine kefil olmak.
- asabiye:** Fort-ı gayret. Hamiyet. Aşırı derecede aslına koruma ve iltizam gayretli
- mevzu:** Bahis. Hakkına durulan mesele. Konu. Var olunmuş. İşlenmekte olan. Geçer olan.
- kıssat:** (Kıssa. c) Kıssalar. Hikayeler.
- tevezi:** İhtiyas maddesi. Lüzümlü madde.
- tevabi:** (Tabi. c) Mailyet. Bir kimseye tabi olanlar. Bir mektebe bağlı olan yerler. Evvelki kelimeye göre hareket alan kelimeler
- kıf'a:** Parsalardan her biri. Parça. üz. Bölük. Kısm. Taraf.
- medd-i nazar:** Uzağa bakma. Gözün görebildiği kadar göz alımı.
- Delale:** Delil olmak. İşaret. Yol göstermek
- Ulum-u âliye:** (Alet. den) Alet ilmi. (Grammar, sarf, nahiv, belagat ve mantık gibi).
- dibace:** mukaddime. Başlangıç. önsöz.
- San'at:** Üstelik, hüner, marifet.
- beraatül-istiklal:** Bir eserin içindekileri güzel bir başlangıçla baş tarafında anlatmak. İyi bir anlamak. Güzel bir başlangıç. Bir ibarede müradif ve mukni birkaç kelime bulunması. hüsn ve insicamdaki ibarenin veht-i meğub üzere te'lif ve tirkibi. Maas, Rütbe, nisan için hükümetçe bildirilen yarı gibi vesika.
- Muhâsif:** (husuf. den) inhişaf eden. Sönükleşen. Daha mükemmel bir şeyin yanında sönük kalan. Değersiz. Gözelenmiş.
- Süha:** Dir yıldız ismi. Yıldız kümesinden gözü kuvvetli olan kimselerin görebileceği en kuvvet yıldız.
- fenn-i maani:** Güzel söz söylemeyi ve güzel yazmayı öğreten. Edebiyatın bir sübhesi.
- mezaya:** meziyetler. İyilikler. Hasletler
- amden:** Kasfen, bile bile. isteyerek.
- nasbi:** Dikme. Bir rütbe alma. Bir memurluğa tayin edilme. Arabçada kelimelerin i'rabının mensub (üstün) olması, yani; (e, a) diye okunusu.
- fenn-i bedi':** ilmi beyanın üç bölümünden üçüncü bölümüdür ki, bediyyat da denir. Mukteza-yı hale uygun bir kelamın lafız ve mana bakımından daha da güzelleştirilmesinin kaidelerinden bahseder. Bu kaidelere Edebi sanatlar da denir. Her şeyin güzellik cihetinden, bilhassa arabi fertikiblerden bahseder, kelamın güzelliğini ve mukteza-yı hale muta bakatını

ve vuzuh-u delaletini isitmeye ve ruha mülayim ve hoş gelecek sûrette in-
tisak, insicam, tertib ve intizamını bildiren usul ve kaidelerin itimidir. Cemi
olarak hepsine ulum-u bedi'a dendiği gibi, ilm-i bedi diye de söylenir. İki
kısma ayrılır. 1- Muhassinât-ı maneviyeye: Kelâmın manasına ait sanatlar.
Tevriye, hüsn-ü t'elil, üslub-u hatim... gibi. 2- Muhassinât-ı lafziyye: Ke-
lâmın lafzına ait sanatlar. Seci, cinas... gibi

Pesîde: Örtülmüş. Örtü. Örtülü. gizli.

hakikat-ı hariciye: Hayat gibi alem-i şehadete gelmiş varlık.

Sektab: Delici. Dala

inne: Tebki edatıdır. Katiyet ifade eden Baş harfler ve fiiller vardır ki
başına geldikleri isim cümlesinin İsmi mübtelasına, İsmi haberine
te'sir ederek onların adını ve i'rabını değiştirirler. Bunun için bun-
lara "nashedeler" başka bir hale getirip değiştirirler "manasına" "nev-
vasih" dendir. Şu altı edat (harf), başına geldikleri isim cümlesinin
mübtelasını merfu' iken mensub kılarlar. Sıra ile bu harflere "inne
ve ehvatihâ" (inne ve kardeşleri) ismi verilir ve şunlardır. İnnema,
inni,

tahtik: Doğru olup olmadığını araştırmak. veya doğruluğunu ve yanlışlığını
meydana çıkarmak. incelemek. ....

teberris: Alakasız olma.

taçilif: (Galat. dan) Yanlışını çıkarma. Yanıltma. Karıştırma.

Fehim: (Fehm. den) Anlayışlı. akıllı. zeki (kimse). Zihnen kavrayış.
Anlayış.

ifhamdan: Bildirmek. Anlatmak

müstemi: İstima eden. diyalogcu.

muhtelk: Bozuk. Karışmış. işgal ve ihlal edilmiş. İntizamsız. Nizamsız
olması.

varak-pare: Kâğıt parçası. Yaprak parçası. Ehemliyelessiz yazı.

Nahı: (Kürdçe). Öyle ise. Şöyle ki. işte.

Salıs üşuncu.

iktisar: sözcü kısa kesmek. Kısaltmak (Kasri. dan)

Telvîh: Anıtlamak. Zahir ve aşikare kılmak. Züğümlü şeylerden bahsetmek suretiyle
olan kinaye. Mesela: Filanların mutfakında çok abun sarf olunur dendiğinde 30-
man, bundan, mutfakta çok yemek pişirildiğine, ev sahibinin cömertliğine ve
misafirin çokluğuna intikal edillir.

Tenbih: Gar aydınlatmak. Gıybetten ihtar etmek. İş hakkında yapılan nevihâz.

Kelamın → selâmet
 → rindeşlenmesi
 → itidat-i mirâci

} ise

her kaydın, her takib edilen maksadın, takib ettiğin hedefine uygun kul-
 landığın vasıtaların istidadına göre himmetini kanallıze etmek, yani takib
 ettiğin maksadına uygun kelam kesmek, hedefine uygun kelam kullanmak,
 ne fazla ne de az kıymet verme. Üslûb libasını terzi etmek, ona uygun üslûb
 kullanmak. Üslûb kelamın libasıdır. Eğer bir kişiden bahsediyorsan, kin-
 disinden bahsedilen kişinin yerine koyup üslûb kullanmak. Çünkü kelam
 ve onun libası olan üslûbü etkileyen kullanan kişinin kullanım gayesine,
 maksadına, hissiyatına ve de fıriyatına yakın üslûb kullanır. O zaman
 kullanan kişiyi tanımadan onun kullandığı üslûbü kendi aleminde yanlış
 manalara gelir. O üslûb kullanan kişinin alemine kendini farzet ve o za-
 man üslûbü anlamaya gelir. Onun kalbinde misafir ol, hissiyatıyla his-
 ler sonra lisaniyle onun üslûbunu kullan. Eğer sen kendin üslûbunu be-
 lirliyorsan, kelama, üslûba özenmek, kıymet vermek, kıymetine itibar
 vermek istiyorsan, üslûbun, kelamın her kaydın hakkına ve rütbesini na-
 zara almak ile adâfet etmen lazım. Üslûbunda maksadına, gayce ve
 ortaya koymak istediğin şeyin istidadına göre kesmen lazım. Taki maksadını
 yüklersin üslûbun. Üslûbundan dolayı ortaya koyduğun şeyde kıymet alsın.
 En ali maksadını, meramını anlatırken eğer üslûbun ona uygun değilse
 o âli makam ve mana kıymetsizliğe düşer. Zira üslûb çok önemlidir. Ki
 Üslûb ehilleri üslûbun esatları üçtür dermişler.

Birincisi: Sade üslûb. Bu üslûbta tabilik var, akıcılık var, selâset var,
 fıkrılık var. Alet ilimlerinde, mana ve maksada tabiliğini muhafaza eden
 üslûb budur.

ikincisi: Kelamı süslemek, teşvik etmek, rapsettendirme kte, hitabette ve
 iknâiyatta kullanılan üslûb budur üslûb-u müzeyyene.

üçüncüsü: Üslûb-u aliddeki ifadenin yüksek ve nezih olması, mevzunun üslûbîyeti
 bu üslûbu ortaya çıkarmış. Mevzunun ve meramının derin ve genişliğinden ortaya
 çıkan üslûb budur. Üslûb bu mevzuya değil, mevzunun yüksekliği üslûbu ortaya sı-
 karmış. 1, 2 deki gibi değil. Onlarda üslûbun özelliği ile mana kıymet ko-
 zarıyor. Bu 3 cüsünde fârn fersi var. Mana üslûbuna feris edip, üslûbunu
 kıymetli kılıp şekillendirmiş.

Eğer Allahın emirlerinden ve nehiyelerini bahsediyorsan, usul bahis ve mevzuunu işliyorsan, Allahın ccc) kurandaki bazı mevzularındaki şiddet ve kuvvet ve heybeti tamamın eden ifadelerini kullanırken üslub-u alî kullan. Çünkü bu üslub mananın azametini fıtrî olarak üslubu kendi ortaya koyuyor. Misal: Şirkten bahsedin, Allah isyan edilen şeylerde...

Allahın azamet ve kibriyasından, rububiyetinden bahsederken...

Allahın saltanatından, heybetinden, kibriyasından bahsederken...

Bu mevzular nazih ve yüksek ifadeler olduğundan üslub-u alîden başka kalıblarla ifade edilemez.

Eğer hitabiyet ve itnâiyette isen, zinet ve parlaklık ve teşvik etmek, korkutmak gibi manalar için üslub-u müzeyyeneyi elinden gelirse elden bırakma. Fakat bu üslubu kullanırken gösteriş, tasannu ve avampirestane gösteriş etmemek gerekir.

Eğer muamelat, amellerden, olayları nakletmeletteki konuşmalarda ve muhaverat ve alet olan ilimlerde isen bu manaları korumaya vefalı olan bu manaları icmal eden, yani laf kalabalığıyla karşıyı boğmıyan, karşı tarafa ve de manayı bozmamak, manaya zarar vermemeyen, mananın nazih, akıcılığını gösteren, açık, kolay, akıcılığını ve fıtrîliğini ve tabiiğini tekkelif eden, üzerine alan sadeliği ile ana maksadı gösteren, kelamın kayıpsız olan zahir ifade eden sade üslub manasına gelen üslub-u mücerredeyi ihtisar ederek kua kes...

Kelamın → kunoat ve

→ istijnası ve

→ asabiyeti ise

} makamin haricinde üslubu aramamaktır.

Ne demek?

Şöyleki: Mananın kametine göre bir üslubu kestirmek istediğin vakit, mevzuun içinden, menbaından, yani kelamın menbaı manadır gayedir.

Üslubunu kelamın içinde ara. Üslubun menbaı kelam, kelamın menbaı ise mana ve maksadıdır. Kelamın makaminin haricinde üslub giydirmeyiz. Mevzuyla anlatılmak istenen şey manayı fabrika gibi üretir. Kelamta ve üslub ile ifade edilir. Kelamın tamamın edip içine aldığı mevzuun veya kıssatın, kuranda veya büyük şafların kıssalarında veya kelamta meşkul olduğun sanatlarında ifade edip gösterecek kelam... mevzuuya bağlılığını koparmadan kelamını kullanmak ve buna uygun üslubu giydirmektir... zaruret olmadan harice nazar etmeden, harice boykot etmekle kelamın kuvveti tezayüd edip kuvvetlendirdiği gibi, mevzuun meşkul olduğun sanatın, kelamın içiçerisi

ve serveti dopulmamasına en büyük esastir. Demek mana ve makam ve sanat ise kelamın ifadesine, kelamın ifade etmek istediğine yardım edebilirler... Nasıl kelam, ifadesiyle, ifadelerin mertebe ve çeşitleriyle manayı gösterir, öyle de:

Demek → mārā ve
 → makam ve
 → san'at } ise, kelamın delalet-i var'iyesine yardım edebilir.

Nasıl mı?

Nasıl ki kelam, delalet-i var'iyeye ile manayı gösterir ... gösterdiği gibi kelamın var'iyeye manayı gösterdiği gibi öyle de üslub da tabiatıyla manaya işaret eder. Üslub'da manaya hizmet eder. Sırf kelam manaya hizmet etmiyor, üslubda manaya hizmet ediyor. Bak. Defter 10/34 s. 68/10 Def. Sh: 54.

Bu anlatılara misal alet ilimleri olan sarf, nahiv, belagat ve mantık kitaplarının başlangıçlarına şu sanat-ı belagat olan kelamın aslına kanaat ve istihpanası ve esabiyeti manasına olan aslına koruma ve aslına ihtizam-ı gayret buna, mevzuya güzel bir başlangıçtır. Yani o mevzuya örnek teşkil edebilecek, örnek olabilecek güzel bir başlangıçtır. Yani alet ilimlerini anlatan kitapların başlarındaki giriş bu anlatılara misaldirler. Nereye misali? Anlatılan mevzuyla kelamla ifade ederken üslub-u mecerredeyi kullanmak, makamın haricinde üslub aramamak, ifadeye kanaat, haricte ifade aramamak ve de mananın içerisindeki ifadeyi korumak, belagat yaparım diye kelam ve üslub için manayı terpilememek. Manayı en iyi anlatan mananın kendi ifadesidir. Buna kanaat edilecek, harice boykot yapılacaktır...

Hatta zaruret olmazsa, etkâr ve mesailde ve misallerde ve esalibde harice boykotaj etmektir. Mananın ifadesi kafi. Güzel ifade edeyim diyecek allayıp pullayıp manayı görünüşte feda etmemek. Fakat haricte onu daha iyi ifade edecek tevafuk etmiş kelam ve üslub varsa febihaaa...

Makam olsun ki; belagatte güzel söz ve yazı yazması, beyanın iğelikleri ve hasletlerinin belagatte müsbet bir şartı, kasden ve bile bile maksadın cihetine emaretle işaret ve ulametin kayla ve gösterip kelamın muradını göstermektedir. Adama tesadüfen o manaya denik gelmevese kelamın maksad ve kasd net olacaktır. Burada kasden Fena-i Hediin ve tezyinat-ı lafziyenin bu mukamda kasden kullanılmaz, kullanılmamalı. Ejer tesadüf etmişse sen.

ve sen kasd etmemişsen habiba... Veya o kelimelerde tesadüfen tabiat-ı manaya denk gelmişse ne ala. Ama sen kasden bu ilimlerin ortaya konup ifade lenişinde tabiat-ı manaya bağlı olacaksın, fenn-i bedii veya trazyinat-ı lafsiye ile sakın bu ilimlere müdahale etme. Nedir bu ilimler? Bunlar daha üstte ve öncedinde bahsettığım gibi sarf, nahiv, belagat ve mantık gibi alet ilimleridir. Buna belagat, süslemeler giydirilmez. Tabiat-ı mananın kelamı bunlara kafi...

Örtülü, gizli olmasın ki bu makamda kelam manaya tabii ve tabiat-ı manadan kelam ayrılmasını laym demistik alet ilimlerinde. Fakat alet ilimlerinden bazıları tabiat-ı hakikat-ı hariciyeye delalet eden ve hükme ü zihniyi kanun-u harici ile rabt eden; tabiri caiz ise perdeyi delerek altındaki hakki gösteren âletlerin en deleni Şa'-i doğruluğunu ortaya çıkaran sorupulama edatıdır. Yani bak buda alet ilimlerindedir ama harice bakıyor. Tabiatı, hakikat-ı hariciyeyi gösteren menfzdir. O zaman bu alet iliminden bahsetmek ister istemez zihnin harice gidiyor. Buda hatırına gelmesin ki hari tamamen harice boğkot edecektik. Alet ilimle harice bakmayacağız demedik. Haricteki usul ve kaide ile temel ilimlerimize karıştırmayacağız, etbiyatın o taraf larını sarf, nahiv ve belagat ve mantık ilimlerine karıştırmayacağız. Ama böyle haricin ayırtı olan inne gibi edatlar vasıtasıyla harici içeriye sokma. Sen bu menfeze araya bak. Bakmak seni şüphelendirmesin. İnnenin bu haysiyetine binaen Kur'anda kasretle istimal olunmuştur.

Tenbih: itaz ediyorum, itz hakkında sana molumat veriyorum:

Bu makaledeki kavranın-i latife, şu perişan üslûddan atakasır olma, davran ma. Çünkü kolay ister değil. Kolay ve hemen ulaşılan şeylerden olsa hem hatalar olmaz veya az olurdu, hem de hatayı yaparlar hatalarını anlatırlardı. Ve hem mevzuyla gelip buntarla meşkul olmazdılar. Hem mevzu derin ve geniştir, o zaman buntarı anlatmada kullanılan üslûbda giydirebilecekti. Ey ustad sen hem ümmisin hemde üslûb giydiremedin deme. Ben ulemalar arasında da yanlış anlatılmaya vesile olan bu mevzuları izah edip, karretlerine uygun üslûb giydirmeye çalışıyorum. Adam sanatını bilir ama ifade edemez. Veya bunun tersi ifade edebiliyor ama sanatkar değil. Adam ilim sahibi ama ama sanatı manasına gelen belagattaki ifadesinden aciz. Hem birşey kişide durup, kişinin malı olmaya duruyorsa il'î-merkeziye olan ilmi kişide tutan cazibesini devam ediyorki kişide onun ilmi duruyor. Ejzer o ilmin cazibesi devam etmeseydi amel-merkeziye olan dışarıya atıp kendisinde amel olmayan, onunla amel etmeyen cinsden olurdu. Kışide o ilim duruyor, onunla amel

ediyorsa o ilmin cazibesi kişide devanı ediyor demektir. İnce hisler lisanı getiremez, ifade edilememesi onun yokluğunu göstermez. Bilirizki kulayın dimağa yakınlığı akl ile devamlı yakınlığı, fitri bağlılığı vardır. Halbuki maden-i kelam olan kalb ise, lisanın uzak ve ecrabidir. Düşün ki; kulayın dimağa yakınlığı... lisanın kalbe yakınlığı... burada ifade edildiği zemin de düşünülür. İnsanın fıtratında okuma, bilme daha gelibir ki bunu cazibe ile ifade ediyor. Fakat kalbin ince, derin ve geniş mana ve hissiyatlarını lisanla ifade etmeye göre aklın anlaması daha kolay. Bir taraf sesi anlama. Bir taraf da sesi ifade etme, veya derinlikleri sese dönüştürme.

Kelamın madeni, kaynağı, kelamın içerikliğini dolduran kalbtir. Zaman söyle diyebilirmiyiz? Anlama nisbeti dimağın seviyesini. } gösteriyor.

Kelamın içerikli ve genişliği kalbin seviyesini.

Kelamın münacatın, kendini ifade etme vasıtasıdır. Bunun da kaynağı olan maden-i kelam olan kalb.

Silah-ı rahm aynı soydan, aynı zeminde gelmişler manasında var. Dilde öyle. Gözde öyle. Yani kapadalar. Kalb ise bu kapadan uzak. Kalb ise lisanın silah-ı rahmi değil, ecrabidir, yabancıdır.

Anlamak anlatmaktan daha kolaydır. Anlatmak ayrı, anlatıpına şekil verip ortamın, zamanlamaların, doğru kişilerin ve doğru üslubun kullanılması anlatmaya girdiği için bu zordur. Anlamak ise, iste, oryulu ol ve kulayını ver oraya yeter.

Dar, ince ve karanlık yol olması demek ayda pek kullanılan yol değil, kullanılanlarda ay. Bilinen, istek ve kolay yol değil. Çünkü bu ilim derin ve menbaından bahrediliyor. Yok diksiyon, yok çelişkenlik, yok edebiyat deniyor. Elbette bunların yeride var elbette. İfma bu tezahürde. Bu ikinci makale ise kelamın kaynağının ilminin yapıyor. Bunların kaynağı, yani kelamın ırkı kana ruhun sıfatlarına kadar gidiyor. Biz farkında değiliz. Ruhunu, maksadını ve meramını kelama yükleyebilmek normal olmazsa gerek... Dışarıya kelam görünüyor ama ırk kana hissiyata, duygulara, lafifelere ve de vicdana dayanıyor, burada ontar ifade ediliyor. Ne acıib mücize de cahillipimizden bitiriyoruz.

mh:86 ikinci makale.

Belogahin ruhuna faalluk eden bir kâş meselenin beyânıdır:

Birinci mes'ele:

nazm: Sıra, tertip, kafiyeli, vezinli söz. Dâhil olan şey. Kur'an ayetleri.

"fitrin mecrâ-yı tabîsî olan nazm-ı mâ'nîden zevk-i belogah nazm-ı lâfzî çevirmişlerdir"

Fitrin fitri mecrâsı, gâhına şekli mananın dâhilmesi, manayı esas alıp lafzını ona göre dizmek olması gerektiğinden belogah yapacakların zevklerinden tafzin dâhilmesini esas almışlar. Manayı tabîî depîli, lafzun ifadesindeki söylemişken tut inşisine kadar her şeyin süretini, mülkünü esas alıp konuşup yazıp çizdiler.

müşeyyed: Yüksük ve sâğılam, metin yapılı, muhtem

üslûb: Tara, yolu, Bîsimi ifade tarzı. Dîrnek.

Dehakik: (Dakik.c). İncelikler. Anlaşılmasını çok dikkat isteyen incelikler, keşfiyetler.

mahiyet: Bir şeyin içyüzü. aslı. esası. Bir şeyin neden ibaret olduğu, kuvveti. esası.

hakikatı. (Mahiyet, hakikatten daha umumdür. Hakikat, mevcudatta, mahiyet ise, hem mevcudat hem de mevdumatta müstemseldir).

nâfidir ise işleyen. Dalip geçen. işeri giren. Söw geçen. Kendine itaat edilen. İstisnâ, nüfuzlu.

mümid: İmaded eden. Yardım eden. Hzatın, uzatıcı.

müstemsid: (meded. den) imaded isteyen. Yardım isteyen.

Hüsün-ü mücerred: Gayr olun elmasın bizzat gösterilen şey. Biri ora veya çizgilerin mütenasib tertib ve tertibiyle haşıl olan hüsün, hüsün-ü mücerred değildir. Şartları zail olsa, hüsün de zail olur. Fakat, vücud, hayat, iman gibi varlıklar hüsün-ü mücerreddir ve bizzat gösterilmiştir. Gözellikleri başka şeylere bağlı değildir. Harishte maddi vücudu olmayan ancak aklın mevsufsuz düşü nülebilen hüsün ve zihnen anlatılan güzellik.

Efkâr ve hissiyatın mecrâ-yı tabiîsi mananın garazı, hedefi, maksadı uygun diziılması. Manayı hedefe uygun diziilmesi gerekir. Sonda olması gereken başta, başın sonunda konması ve söylenmesi nazm-ı mâaniyi bozuyor.

Manayı sıralamak mantığın ortaya çıkmasına da hem vesile olucuyor, hem de mantığın zemini oluyor. Bu nazm-ı mâiana olmasa da mantık sıralanması, ve ihtizaları ve neticeye götürücü ihtizalar sıralanamazdı. Mantığın ifâde tarzı, mantığın mantığı hakikatların diziılması bozulu. Doğru manalar da olsa birbirine girmiş deşirularda birbirini ihtiza eden sıralamalar olamazdı. Bunun temelinde hakikat denilen esmaların mertebelerinden geliyor. Hakiki unutmaz, esmaların nihayetsiz mertebelerinin adlarıdır, isimleridir. Fikihle detâiki mahiyat denilen mananın incelikleri, manaların kaynaklarına girip işlemesi lazımdır. Fikihle nazm-ı lafızla meşgul olmaları bozmu. Fikihle hakikatların, esmaların mertebeleridirler, bunlarda karşısında hakikatların menbaı ve kaynağı olan mahiyete bakmalıdır. Yani inâne bakmalı, ortaya bakmamalı. Yani Lafız gir içeriye fikihler. Fikihlerin inâne gir hakikatlar. Hakikatların inâne gir mahiyetler. Fikihler burada işlemeli, buraya yönelmeli. Bu silsilelerin bütününden de mantık çıkar.

Bu mana inceliklerinde âlemin en mükemmel nizamından yardım alıp, yardım istiyor. Yani mahiyetin inceliklerinde âlemin nizamına bakıyor. Nizam-ı âlemde her bir hüsnün menbaı olan hüsn-ü mücerredin inâne bakıyor. Hüsn-ü mücerred ise Naciib-ül vücudun bakıyor. Bunun haricte vücudun harisü yel. Harisü başka şeye muhtaç değildir. iman gibi, vücudun hayat gibi.

Sıralama yaparsak:

Efkâr → hissiyat → manaların hakikatlarına göre diziılması → Bu silsilelerin sıralanmasından → mantık ortaya çıkıyor. Bu sıralamanın temününün ifâdesi olan mantık da → hakikatlere müteveşihen bakıyor. → Hakikatlerde ince, derin manaların mahiyetlerine bakıyor. → bu detâiki mahiyetde âlemin nizam etmesine hem yardım ediyor hem de oradan besleniyor, yani mananın mahiyetinde âlemle nizam-ı etmelidir → nizam-ı etmede → hüsn-ü mücerred olan mahlukiyetten sıyrılmış, mahlukla olmayı mecbur olmayan kâinatın ruhu manası şeye şeye kışkan kâinatın hayatı gibi düşünülebilir. Tabiki bununda insanda kasullıkları olan vücud, hayat ve iman gibisi... → Bunlarda yani insan-ı laki bu hüsn-ü mücerredlerde insanın meziyetleri, iyi hallerinin ve de lakifelerinin oluşturur. Bunlarda belâgat sıgıktentatı zeminlerdir. Yani insandaki hüsn-ü mücerredde meziyetler, lakif duygular ve maddıyla alakası olmayan ulvi meziyetleri ortaya çıkarır. Bu lakifeleri ve ulvi meziyetleri de belâgat denilen

çiçeklerin bostanıdır, Jemini'dir. Çiçeklerin bostanı

cinan: Cennetler

çilveger: Çilve ve naz eden. Çilve. Tecelli eden.

ezhar: (zehre. c) Çiçekler. zehreler.

nağamati: nağmeler. ahengli güzel sesler.

cinan-ı hilkat niye denmiş? Yoklukta kalmak sensuz köhülük olacağından, varlığa çıkmasından nihayetsiz ihtik yapılmış olundu. Nihayetsiz iyiliğin manasınada cinan-ı hilkat denmiş. Yaradılan, hilkate çıkan her şey yokluğun cennetleri, hakikatlerin, esmanın nihayetsiz emeratiblerinin ortaya çıkmasının jemini olduklarından cinan-ı hilkat denmiş...

Bu cinan-ı hilkat olan varlığın hakikatında tecelli edip çilvelenen çiçekler, varlıklar, hakikatlere perestîş eden şair denilen bülbüllerin nağmeleridir, manaları hakikatlerine, mahiyetlerine, nizam-ı alemdeki izleklerine, hüsn-ü mücerredlerine, hüsn-ü mücerredlerin ortaya koymuş olduğu insanın letailterine ve bu silsileleri yokluğun cennetleri olan varlıklara nazar edip aleminde şekillenendirip, yapıp ve manalandırarak ifade eden belagat bülbüllerinin bu silsilelere riayet ederek ortaya koymuş oldukları manaların bütünlüğünü ifade eden sözleridir, ahengli nağmeleridir. Belagatçıları konuşturan, aheng-i ruhanî veren nazm-ı ma'înidir, bu manaların sıralanışını farketmesidir. Belagatçıların ruhani tarafını uyandırıp ifade edilmesi o manaların dizilişini yakalayıp görmesi, bu nazmın farkına varmasına bağlı. Hal böyle iken, Açıktan olmayan dahil ve küfeyli ve acemiler, belagat-ı arabiyede uduba sırasına girmeye çalıştıklarından, iş çipirından çıktı. Zira bir milletin mızacı o milletin hissiyatının menşei olduğu gibi, lisan-ı millide hissiyatının makedisidir...

mızac = Huy, tabiat, fıtrat. Bir şeyle karıştırılmış olan başka bir şey.

Bir milletin huyu, fıtratları, mızacıları hissiyatlarının menşei ve menba-dırlar. Yani hissiyatlar mızaca, huya, fıtrata dayanıyorlar. Lisan-ı millide hissiyatın makedisidir, akleden yer, yani aynasıdır. Hissiyatlarında lisanlarında görünüyor. Lisan ayna gibi. Aynaya yansıyanlar hissiyatlarıdır.

Milletin emziceleri muhtelif olduğu gibi, lisanlarındaki istidadat-ı belagat dahi mütefavittir.

emzice : mızacılar, tabiatlar, huyolar, meşrebler (merc. den)

Milletlerinde huyoları, fıtratları muhtelif olduğu gibi, lisanlarındaki istidadat-ı belagat dahi mütefavittir. Mızacıları, huyoları ve fıtratları milletlerin bir-

Birlerinden farklı olduklarından, hissiyetleri farklı olacak. Hissiyetlerin aynası olan kelimeleri farklı olacak. O zaman belagatları da farklı olacak. Çünkü belagatın malzemeleri lisanlardır. Ve de belagatlarının istidadları, kabiliyetleri de farklı farklı olması mecburi olacaktır.

Lasiyemā Arabi lisanı gibi nahvî bir lisan olsa.

nahvî: İlahî ilmine ait. Gramer

Nahvî yani gramer bakımından Arabi gramere ve nahvî ilmine hiç bir lisan yoktur ki ona ulaşsın.

Bu sırta binaen cerayan-ı etkâra mecra ve belagat çiçeklerine çimengah olmaya çok derece nâtil ve kusa ve kuru ve kir'âv olan nazm-ı lafzî, mecra-yı tabiisi olan nazm-ı mânâyâ mutabale ederek belagatî müsevvef etmiştir.

Bu sırta binaen fikirlerin cerayan etmesine, fikirlerin çoylmasına yol almaya ve belagat çiçeklerinin yetipmesine zemîn olmaya çok derece nâtil ve kusa ve kuru ve kir'âv (çorak tarla) olan nazm-ı lafzî; yani yukarıda anlatılarak gelen mevzuların tahakkuku için nazm-ı lafzî buna hiç müsait değil iken, maalesef bu hatikatların mecra-yı tabiisi olan, şifrisi olan nazm-ı mânâyâ mutabale ederek belagatî müsevvef etmiştir. Yani olması gereken nazm-ı lafzî yerine nazm-ı mânâ olması lazım ki belagatın zemini çimengah olsun kir'âv, çorak tarla gibi olmasın...

Mh:87p2 "Eira acemiler...."

heverri: insandan beklemez, zîli iken zaman zaman acıya çöken. Gözükünü görüyor ama onu ortaya çıkaran zemine itibar edilmiyor. Aram buna bakar. Mana aleminde "ne kadar mesafe kat'ederse önterine çok müşâ'şâ' sahralar kendilerini göstermek şarında olan tertib-i maânide olan tayalgulden zihinlerini çevirip."

Mana alemi yolu böyledir. Ne kadar meşgul olursan ol, bir mana sahrasını seni öteki sahraya taşıyor. Manalar o kadar birbirine bağlı ve birbirinin ifadesi... fakat acemiler, bu mana sahralarının ifadesi olan lafızlara o kadar ihtimam etmişlerki, şekil için manayı fırapanlamışlar, el-fazın arkasına koşup doluşuyorlar. Buna ya suri ihtiyardan veya bu lafız perestliğe serk-i ihtiyaktan lafızın tertib ve tahsinine maân-i lügaviyenin tahsiline daha ziyade ihtimam etmişler. Yani maânisine ihtiyacıları daha çok olduğu halde onlar lafızın tertib ve tahsinine daha çok ihtimam göstermişler.

Lafız ve elfaz mecra olmak cihetiyle... yani lafız mecra olması manaya bu vesile ile ulaşılması lazım iken; onlar "dahvî asân ve zühîr ve nozar-ı sâf"

hiye daha munis ve hevam gibi (yani bulasıca, gemirini bulunca hemen ortaya çıkıp yayılma istidadında olan) gibi avamın nazarını daha cesibedar (avamın nazarında tafirperestlik daha cesibedar) ve avam-perestane nümâyışlere daha müsait bir zemin olduğundan "(kelampirestlik), avam bunlara daha itibar ettiklerinden" elfaza daha ziyade sarf-ı kıymet etmişlerdir...

Maaniyi tasavvur ediyorlar sonra bu manaya tafir elbisesini giydirmek istiyorlar, fakat fitirleri bir maaniye batıyor bir de tafir bakarak fitirleri gatalıyorlar. Çünkü maani bu libasa uygun düşmüyor ve giymiyor.

Gitgide elfaz manaya galebe etmekle istihdam ederek "lafz", manaya hizmet etmek" olan kariye-i tabiiye aksine çevrildiğinden, tabiatı belogattan böyle tafirperest mutasallıfların sanatına kadar, "belogatin tabiatına, fitratına aykırı olan tafirperest şartlarının çıkmasına ve tasannu yani uymadığı halde zorlayarak belogatin ruhıyla tafirperestlik arasına zorlaya zorlaya çok uzun mesafeyi sokmuşlar. Duntardan biride Haiiri şartları... gibi şahıslar. İlginçtir ki tafirperestlik bir hastalıktır ama bilimezki bir hastalıktır.

Sarf bu tafirperestlik değil hastalık olan; 1- lafiz 2- süret 3- üslup 4- teşbih 5- hayal 6- kafirperestlik

lafza ziynet verilmesi; → fakat fi'at-ı mâna istemek şartıyla...

süret-i mânaya hasmet verilmesi; → fakat meâlin iznini almak şartıyla

üsluba parlaklık verilmesi → fakat maksudun istidadi müsait olmak şartıyla...

teşbihe revnak vermesi → fakat matlubun münasebetini gözle almak ve rızasını tahvil etmek şartıyla...

hayale celexan ve şaşaa verilmesi → fakat hakikatı incitmemek ve çür gelmemek ve hakikata misal olmak ve hakikatten istinad etmek şartıyla gerektir.

mh:89 İKİNCİ MBS'ELG

Kelamın hayatlanması ve nef ü neması;

fecessüm: Cisim sathına girmek. Göz önüne gelmek. Mücessüm olup görünmek.

Kelamın hayatlanması ve } manaların fecessümüyle ve
nef ü neması; } camidatı nefh-i ruh etmekle

bir mükelleme ve } işlerine atılmaları
mübahaseyi

Senin konuştuğun kelam dinleyenlerde canlanması lazım. Ölü gibi olan hissiyatlara ateş atmış gibi uyandırmalı, karşısı canlı tutmalı. Yani sair-i sahir (sahirbaz sair gibi), emel ve ye'si teessim (bu hadiseyi gözükür olaylardan misal vererek, alemimizde kelam bir yerleri uyandırarak) etmekle hayatlandırarak nemmam olan ihlalin fitnesiyle (yani bozunculuk yapıp insanların umitlerini öldüren, insanın almamı çökertip ümitsizliğe iten) fitnesiyle bir muharebe (yani umitlerini uyandırıp cisimleştiren ruhu kelam işine teassim emellerin, umitlerin canlanması) bu iki arasındaki muharebe ve muhasemeyi temsil eden kelimelerdir. Güya sinematograf gibi (sinema gibi) kelam senin aklına rüya gibi görünüyor. Naulki rüyada ölüyü diri diriyi ölü yapabiliyor. Evet, bu sair-i beyani (beyanda sahir yapıyor. Karşısındaki bir taraflarını uyandırıp, canlandırıp feisr altına bira kılarak) bir ovi tevrim eder yani onun işine ateş öldürür. O feisrdan kurtulamaz.

Şayleki: Deveren tabir olunan (biri diğerine illet ve sebep zannetilecek şekilde iki şeyin devamlı surette beraber var veya yok olması -iktiran) sücutta ve ademde iki şeyin mukarrefeti (yakınlığı, aynı yerde olması), biri ötekisine illet ve me'har ve menşe' zannolunması olan itikad-ı şerfi (böyle zanneditiliyor örfte) bunu insanda neresi zannettiriyor. moqlata-i vehmiyedir. Moqlata-i vehmiye illet ve me'har zannettiriyor. İşte kelam moqlata-i vehmiye işine atılırsa, buradaki vehmi mikrobları uyandırır ve insanı feisr altına alır, hatta bleke bile eder. Bunun ustune kurutması kuvve-i hayaldir. Bu hayaldinde neşet eden sair-i beyaniyle sebhargibi (sahirbaz gibi) gibi camidatı hayatlandırıldığı gibi, camid gibi hisleri, duyguları canlandırır. Hem menfi hemde müsbet olarak. Beyanın, kelamın böyle sahir gibi feisri var. Bunun öyle feisri vakti camidatı bile

canlandırır, birbirleriyle söylerler. İşlerine ya adaveti veya muhabbeti aktar. Hem de manaları tecessüm ettirir. Kelamın ruhuda manalardır. Manaları da cisimleştirir beyan olan kelam. Senin vehminde, vehmin üstünde olan hayalinde yoktu var ettiriyormu kelam? ettiriyor. Hem oralara delayısıyla sana menfi veya müsbet hayat verir, işinde hareket-i gariziyeyi derceder. Buna 2 tane çok güzel misal veriyor 89 sahifede. Biri "sinemde" birinde "yeğin yopmur ile muşaka ve şekvasını dinle".

Kelam kalıptır. Manası ise kelamın ruhudur. Karşıya zerkettiğinde kelam yani mana tecessüm etmeli, cemadata veya cemadat gibikre refh-i ruh etmeli. Onları canlandırmalı, ruhlandırmalı. Karşılıklı konuşmayı, cevaplaşmayı, aklında mübahaseyle canlandırmalı. Sanki vucudta varlık-yokluk birbirlerine hücum ettirmeli, birbirleriyle mübahase ettirmeli. Kelamda sihr-i beyan var.

mh:116

Kalb deniken → avâlim-i gayba karşı olan penceresinde
Kurulmuş olan → latife-i Rabbaniye deniken fotoğraf makinası.

Bu latife-i Rabbaniye fotoğraf makinası alm-i gayba bakıyor. Bu makina fotoğraf çaktı. Alm-i gaybin turn fotoğrafını çaktı, o çektiği resmin harita-i nuraniye ortaya çaktı. Bu resmin adı da Eshedü...." dir.

Kalb → Penure

Latife-i Rabbaniye → Fotoğraf makinası. Ağagbin enmureci.

Alm-i gayb deniken harita-i nuraniyenin tammünün ismi ise → Eshedü el...

Kuvve-i şehmiye niye saldırıyor gözün musallat oluyorun bir sebebi: Zihin cüz'iyeti sebebiyle mecmuunda görüken, görülebileni her cüz'ünde araması, tamamını her bir misal ve delilde bulma arzusundan zihin aciz kalıyor. O zaman kuvve-i şehmiye hemen devreye girip musallat olup tasallat edip tereddüde düşüyor ve hakikati evhamlarla örtmeye çalışıyor.

mh:118

Habibatin keşfine mani olan: → arzu-ju hilâf

→ ihtisam-ı muhalif

→ taraftar-ı nefis cihetle aslız evhamını bir ula irca etmekle kendini mazur göstermek ve

→ müşteri nazarı gibi yalnız meşyibi görmek

→ çocuk tabiatı gibi bahane ile mahane tutmak gibi

emirlerden nefsinin tecrid ile ...."

İstidanda → nokta-i istinad

→ nokta-i istimdad

} iki vazife-i mühimme ile meşuldür.

Kalbtaki ukde-i hayatiye olan → marifet-i Sani' amel ve müyul-ü müteşâ'ibeye neşri hayat eder. Neresine? - Cesed gibi istidadât-gayri mahdude-i insaniye ile (insanın hududsuz istidadına) neşri hayat ediyor. Bu nihayetsiz

istidada nefs-i hayet navl ediyor? - Lezzeti içine atıyor ve o şeye kaymak verir ve bast (genişletip devamlı devamını sağlıyor). Ortaya çıkan kalat-i ruhienin adında nokta-i istidad.

O amel ve müyüt-u müteşâ'ibeye lezzeti atıyor. Bunları çalıştıran demek lezzettir. O zaman lezzet o amel ve meylin, istidad ve kabiliyetlerin bilfiile doğru apas olmalarının benzinidir lezzet... Zaten bilkuuve istidadın bilfiile çıkmasının adıdır lezzet... Zaten insanın nokta-i istidadı iman-ı bilahirettir. Ahiretin insandaki bilkuuve karşıtı olan istidadları var. Adeta ahiretin şubeleri... Ahiretin şubeleri olan o nihayetsiz amel ve müyütat istidadların, bilkuuve durumundan bilfiile çıkmasının lezzeti içine atınca ortaya çıkanda bilfiil lezzettir. İstidad motorunu çalıştıran benzinin adıdır lezzet...

İtikad → Şişeli lamba

Şişeli lambayı yapan → ilân-ı sâni

Avâlim-i gaybiyenin emurcisi olan → Latife-i Rabbaniye

Latife-i Rabbaniyeden → ilân-ı Sâni yapıyor. İlân-ı Sâniyi Latife-i Rabbaniye yapıyor.

"her bir zerre müvazene-i cereyan-ı umumiyi muhafaza" → Sani'in kasd
 "her bir nispetle ayrı ayrı mesaliki intac ettiklerinden" → hikmetini izhar
 "kiraat ettikleri için" → Sani'in delâili

hikmet nazarıyla → bak

Fikri hakikatle → sorul

} Teki mele-i a'ladan gelen selasit-i resâil
 seni dâ'ye illiyin-illiyinini yakine çıkarsın.

Viedan → Alem-i gayb ile Alem-i Şhadetin nokta-i iltisakı ver berahı
 → iki alemden birbirine gelen seyyâratın mültekası

viedan denilen fitrat-ı Bişuurdur. (im: 246)

Fitrat + Viedan

Akla bir penceredir.

Bir şeyin kible-i → Arşidir, yönüdür, aslına bakar ve aslına doğru seyyârat-
 ler. Aslına asılan koridordur.

Bu manada **Ars**: Kemalat yolu. Birşeyin aslına uzanan koridor. Aslına doğru uruc etmek. Aslına doğru hareket ve seyr-u sülük etmenin ifadesidir. Gözgelik. Kürsü. taht. yace makam. Allahın kudret ve saltanatının fecelli ettiği yer.

Tasfiye: Saplantıyı temizlemek. Temizlemek. Nefsi terbiye ederek bunun neticesinde ilhamı mazhar olmak.

اشراق: Güneş doğmak. Isıklandırmak. Güneşlik yere dahil olmak. kalbe manaların doğması...

Muhakkikat-ı sofiye: Eht-i tasavvuf. Riyazet ve nefisle mücadele ile hakikati bulan. Hakikatlara tasavvufi, riyazetle, tasfiye ile ulaşan eht-i tahkik olan büyük islam alimleri.

Funun-ı Kainat bitamamihâ mevcudatın silsilelerindeki halkulardan asırlaş olan mesalih ve semerati ve intilabat-ı ahvalin telafitinde (birbirine girmiş ve sarmışmış, gizliliklerini birbirini içinde saklamış) olan hikem ve kevaidi göstermek ile Sani'in kasd ve hikmetine parmak ile şahadet ve işaret ettikleri gibi, şeyâtin-i evhamıya karşı birer nezm-i söktübdür.

İlfehî: Eht-i mürekkebi intal eder ve nozar-ı sathiyi tevlid eden.

Evhamın yuvası olan mümar esât-ı elzemiyattan (evhamı orlaya sıtaran melekelerinden nefsinin elzemiyetle boşaltılan)

Madde ve Kanun nedir? Başka bir noktadan: Matum ya madde yapılmış enerji. Bu atom-madde denilen şey en kesif durumuna gelmiş. Bu hale gelene kadar ne kadar makamlarda ve mertebelerden geçerek suretini, hakikatını değiştirerek gözükür hale gelmiş. Misali: Atom → Kuantum → Esir → Enerji → Madde-i hayat → ve Nur-u muhammedi (asım), Ta nur-u muhammediden başlayan seriyeni atomda bitti. Evet atom olarak gözükte gözükmesine, enerjinin, estin, kuantumun herşeyi ile atoma dönüşmemiş. Dönüşmemiş ama atoma beraber gözüküyor halde bulunuyor. O enerjinin atoma dönüşmeyenleri atomun sıfatları olarak atoma gizli, gömülü duruyor. İşte o gizli, gömülü atomun-maddenin-sıfatlarına kanun diyoruz. O sıfatlardaki atomu devamlı canlı ve aynı durmasına vesile oluyor. Dini literatürde ise esmanın en kesif fecellisine → madde. Madde de olupda kesifleşmeyen esmanın cilvelerinde → Kanunlar deniyor.

Bakılan şeyi zayıf eder. Ne vakit teberi bir nazar ile bakılırsa, sıhhatine bir ihtimâl verilir. Fakat iman-ı nazar eyledikçe ihtimâl-i sıhhat ber-faraj olur.

Tabiat & Matbaa-i ilâhiye: Alem-i şehadet denilen, cesed-i hilkatin ana ve âzasının ef'allerini intizam ve rabt altına olan şeriat-ı fıtriyeye-i ilâhiye vardır. İşte şu şeriat-ı fıtriyedir ki, 'Tabiat' veya 'Matbaa-i ilâhiye' ile müsemmedir. Tabiat, hilkat-ı kainatta câri olan kavanin-i itibariyesinin mecmu ve muhaselesından ibarettir.

Kuvâ dedikleri şey, her biri şu şeriatın birer hükmüdür.

Kavanin dedikleri şey, herbiri şu şeriatın birer meselesidir.

Herde insanın kıymeti ve mahiyeti, himmeti nisbetindedir. Himmetin derecesi ise: Maksad ve istifal ettiği şeyin nisbetindedir. (mh:127)

İnsan hangi şeye temasa ederse, şubette matbaasını ve esaslarını kendi nefsinde arayacaktır. Ejer bulmıyorsa, etrafında ve ebnâ-yı cinsinde arayacaktır. (mh:128) (izahını: Ben böyle işem o da öğledir. Hatta Cenab-u Hakki bile bildiklerine kıyas eder. Kendisinin fiilinin haliki zanneden, Tabiatıda fail kabul eder. Terümlemeyi almına göre olacağından öyle zannetmesi insani ve hayati yorumlamasından kaynaklanıyor.)

Birinin âsarı muhakeme olunursa, onun hassasını nazara almak layımdır.

mh:130 " gaibi şahid suretinde görmek " olmayan şey, olmayacak şey, mümkün bile olmayan şeyi olmuş gibi görmek ve göstermek kıyas-ı hâdi ile (yani aldatıcı kıyasla) ve ebnâ-yı cinsini muhakeme ettiği gibi....

Kainatta Cenab-u Hak bir kurnını maddesiz ibda' ve bir kurnı dahi maddeden inşa ile şu kadar hayret-fizâ vasâr-ı mu'cize-ile kudret-i kamite-i ilâhiyeyi göstermekle beraber ondan sarf-ı nazar etmek.... ve böyle olmamış gaib olan bir şeyle aldanmak, aldatmak, gözü önündekileri yok sayıp gaibi şahid görmek ile kıyas-ı hâdi yapmak....

mh:130 " Muhterattan kat-ı nazar; manuvatin en zahir ve münevver ve "ziya" dedikleri olan nûr-u ayn-ı alemîn kavânin-i acibesi "

Senin aklının almadığı meseleleri, nasıl ki çok meselelerin anlatılmasına işe yarayan zıya temsili, yine aklının almadığı meselelere bu temsil yoktan var etme sana yardım eder, anlamana dürbün olur. " ve onun semeresi ve misal-i mu-

sıggarı olan nur-u basarın nevamis-i bediasıyla münevver ve musavver olan kemal-i kudret-i ilahiyenin cānibinde;"

nasıtki güneş misali çok meseklerimize ışık tutuyor, durbün oluyorsa, ayın öylede onun misali musıggarı olan gözün nurun bedihi kanunları...

bedia: Yeni icad edilmiş şey.

nevamis: namuslar, kanunlar, şeriatlar

her bakışta gözdeki nurun yeniden yaratılıyor. Devamlı gözden nurun çıkması hep yeni, sanki yeniden yaratmaya misal.

münevver: nurlandırılmış.

musavver: Zihnen düşünülen. Tasarılar olunan. Tasvirli.

Bu güneşin ve nur-u basarın "nevamis-i bediasıyla münevver ve musavver olan kemal-i kudret-i ilahiyenin cānibinde;"

Yani bu güneşin ve göz nurunun nevamisinin kaynağı olan kemal-i kudret-i ilahiyedir.

Bu kudret-i ilahiyeyi güneş ve gözün nuru kanunıyla ona bak.

Çünkü bunları münevver ve musavver kılan kudret-i ilahiyedir.

İşte güneşin nurunu, gözün nurunu böyle kılan kemal-i kudret-i ilahiyeye cānibinden bakarsan; "mukāreneh nokta-i nazarında gayr-ı mākul ve uzak fevkhüm olunan meseile temāşa edilirse, me'nus ve ayn-ı aklın kirpikleri ortasında görülecektir"

bu güneşin nuruyla gözün nurunu kudret-i ilahiyeye mukāreneh etsen yani gözün nurunun önündeki şahid olandan, bunu bakılan gayr-ı mākul ve uzak fevkhüm edilen meseile temāşa etsen görülecektir ki gayet me'nus olacaktır.

mh:130 "Tebih: Nasıtki, zaruriyattan nezariyat ten nezariyat istintac olunur. Öyle de āsar-ı Sāni'in zaruriyatı, mahfiyat-ı sanatına burhandır. itisi beraber bu meseleyi isbat eder"

Tani: Şu görünen alemdeki sanata bakıp, bunu böyle yaratan yaratılmayan imkanda olanıda yaratabilir. ve şu kainatı böyle yaratan zat ahiretde yaratabilir. Şu gözüken sanatı, gözükmeyen sanatına delil oluyor. Kainata bakıp nazari düşünceleri düşünmeye başlar. Şuhudi olan varlıklar nezariyatını da düşündürüyor.

Varlıktan varlığa intikal edemiyorsun da varlıktan yokluğa nasıl intikal edeceksin. Fiilden faile intikal edemiyorsunda fiilden failisizliğe, sanattan sanatkara, maharettten maharet sahibine, ilmi iktisā eden fiilden alime intikal edemiyorsun cahile nasıl intikal ediyorsun.

Bilmek görülmek, idrak edilerek yapılmış olduğu anlaşılan su kilden bilene, idrak sahibine, görerek, bilmek birisine intikal edemiyorsun da utlarına nasıl intikal edeceksin. Her tarafıyla harika + mucize + Fevkalade antik eşyayı görüp mucizekar ustaya intikal edemiyorsun da zıddına nasıl intikal ettin. Nasilki zaruriyattan nazariyat istinad olunur. Elbette yola varlıktan çıkıp onun üzerinden düşünceler konur. Yoksa varlığı bir kenara bırakarak, nazariyatı ele al. O nazariyat üzerine zaruriyata mecrâ ver. Zaruriyat nazariyata mahkum edilemez. Nazariyat zaruriyata tabi oluşta gerunda.

Duâ: Yakalanmış. Çatmış. Mübtela. Alışmış.

Sekte: Durma. Kısılma.

Varfa: Her çıkur yer. Naurum. Kurtuluşun ger olduğu yer. Tehlike. Muhafaza.

Muhakkik: Hakikatı araştırıp bulan. İş yüzüne inceletiyerek vakıf olan. Hakikat alimi. Hakikatlara hakkı ile vakıf ve ehli tahlik olan büyük islam alimi.

Sofî: Ehli tasavvuf. Rîzâyet ve nefîsle mücadele ile hakikata ermiş çakşır. Tarihata mensub. Manevi kîmalat için çakşır.

Şatahat: Manevi şaşkınlık. Kendinden geçer bir hale gelmek ve böyle istiprak halinde iken söylenen müvazene sözler.

Cedavili: Cedveler. Su yolları. Listeler.

Ekvan: (kevan): Alemeler. Mahluklar. Varlıklar. Oluşlar.

Mh.131 "Müşâbih hükmünde olan muhakkik-i Sofî'nin şatahatını ki:"

Tasavvuf, rîzâyetle hakikatı bulan ve bulmaya çakşır büyük islam alimlerinin kendinden geçer halleriyle ifade ettikleri sözleri...

"Vücut-u Akdesî haur-ı nazar"

Allah'tan başka hiç bir şeye nazar etmeyecek hâli-i rubiyeleri... ona kilitlenmek. Alemde onun başkasına nazar etmeye niyet ederek şaşkınlık.

"istiprak":

O haur-ı nazarla kendinden sıyrılmak, bulunduğu yeri ve zamanı muhakeme ve müvazene edememek... Sırf gördüklerini söylüyor, keşiflerini, intibahlarını söylüyor. Bulunduğu yeri, konumu ve cemiatı unutmaları nazarın silinmiş hâli...

"mümkünattan tecerrüd cihetiyle"

Fenay-ı mutlakı geçmek. Mümkünattan tecerrüd olunca S.G.149 da geylani için kullanılan "fenay-ı mutlak" meşhur olmuş deniyor.

"matmah-ı nazar ettikleri delil içinde neticeye girmek, yani alemde Sanî"

müşahade etmek tarzıyla"

O kadar hirs ile hedeflerine kilitlenmişlerki delil içinde neticeyi müşahade ediyorlar. O kadar mumkunattan sınırlanmışlar ki atından Suni müşahade etmeye kadar gitmişler.

"tatib ettikleri melek olan

→ cedavil-i ekvanda cereyan-ı tecelliyatı ve
→ melekütiyat-ı eşyada serayan-ı füyuzatı ve
→ merâyâ-yı mevcudata tecelli-i esma ve sıfatı ise;

diku'l - elfoz
sebebiyle

→ uluhiyet-i sarıye ve
→ hayat-ı sarıye

tatib ettikleri halâiki
başkalar anlamadılar...

Su-i tefehüm ile (Kötü ve fena anlayışla) ile kendi istidad-ı sürelerinden (birşey yetiştirmeye müsait olmayan çorak gibi kabiliyetlerinden) zuhur eden evham-ı vâhiyye (munavî) ahmakça düşünceleri, aslyla alakası olmayan kişinin kendisine has realiteye, hakikata yakınlığı olmayan), muhakkinin kelimat ve şatahatını tatbik ettiler. Tuha onların akıllarına!..

Süreyya derecesinde olan muhakkinin elfaz-ı mucerredeleri (müşahhas olmayan vucuda gelmiş eşya ve efallar şakil ve sûretlerinden ayrı olarak düşünülen her keyfiyet ve mefhumu veya nisbet mefhumuna ait fikirleri. Eşyanın hakikatlerine ait fikirlerine...), sera derecesinde (yeri, aşoî) olan mukallid-i maddiyyunun elfaz-ı sekilesinden (hakikatla hiç alakası olmayan, hatta hakikatleri aşoîhyan aşoîlik fikirlerinden) birler derece uzaktır.

Evet, şu iki fikrin (Yani: muhakkin-i sofîyenin fikirleriyle mukallid-i maddiyyunun fikirlerinin mukayese edilse) tatbitine çalışmak (Yani birisi doğru ama şu zamanda tatbik etmek müddiç zarara vesile olabilecek olan muhakkin-i sofîyenin fikirleri ve de uluhiyet-i sarıye ve hayat-ı sarıyyeyi yanlış anlayan ve hatta eşyaya sirayet etmiş uluhiyet gibi batıl inanç sahibleri olan mukallid-i maddiyyunların fikirlerini şu zamana tatbitine çalışmak aynen şuna benzeri) şu zaman-ı terakkide atlı beşerin düşar-ı sekte olduğunu (şu zaman-ı terakkî olan zamana miza insanların akıllarının durduğunu, akıllarının gelişmediğini, anlamay-

olduğunu düşünmek. Öyle en çok altı beşerî geliştiği esiridir bu esir. Yani ziddini ziddinden çıkarmak... ve varta-i mente düşüncesini ihhar etmek-
tuhi: (yani bu esrin okullarının yanlışlık vartalarına, okullarının ölümlerine düşüncesine ihhar etmek kadar gülmektir.) Maddiyunların ve muhakkikîni sofiyenin mesrebleri o kadar birbirinden uzak ki? Hem bu iki mesrebin mesleklerini tatbitine çalışmak oklı inkar veya varda olması demek kadar gülmektir. **Qunt:** bu iki mesrebide akıl kabul etmez, edemez.

Mh:132 işaret: Sunlar vahdetü's-suhuddurlar. Bunlar o derece Vacibe hasr-ı nazar etmişler ki: Mümkinatın hiçbir kıymeti kalmamış. Bir vardır derler. Nazarlarında mümkünat yoktur. Herşey O'dur demişler. Vacib adına herşeyi inkâr etmişler, mümkünatı görmemişler. Maddiyunların mesleği ise: maddiyata hasr-ı nazar ve istisnat ettiklerinden, efkârı fehmi uluhiyetten tecerrüd edip uzaklaşmışlar. Madde adına Sanîini inkâr ettiler, maddeden başka birşey yoktur dediler. Ve herşey budur dediler. O derece maddeye kıymet verdiler ki: Herşeyi maddede görmek, hatta uluhiyeti onda meazetmek gibi bir meslek-i müteassifeye girmişlerdir. Bunlar Sanîini inkâr adına maddeye herşey O'dur demişler. Fekat ehl-i vahdetü's-suhud olan muhakkikîni sofiyeye ise o kadar Sanîinine hasr-ı fikir, hasr-ı nazar etmiş ki: O'nun adına mümkünatı inkâr edip gördüğünde mümkünat kabul etmediğinden herşey O'dur demişler. İkişide gâbirde herşey O'dura birleşmişler ve birleşmişler.

Onlar Sanîini inkâr adına mümkünata katıp herşey O'dur demişler. Sunlar ise Sanîini esas alıp mümkünat nazarlarında yok olduğu için herşey O'dur demişler. Eyneşerri minbureyya... Bu iki meslek hakikat noktası nazarında sarsız mesafe var aralarında.

Hakemalar; vücüd görükenden ibarettir diyorlar.

ittisali: Ulaşmak. Bitişmek. Birbirine dokunmak. Yakınlık. Bağlılık. Kavuşmak

ittihad: Birleşmek. Birlik üzere emil olmak. Birlik. Aynı fikirde olmak.

hulul: Girmek. Dahil olma. Zuhur etmek.

mh:133

mişlak: İçine lamba konulan hücre. İçine ışık konulan.

Züccices Cırm, şişe.

(osm) efendimizin kalbine a'lem-i gayb konmuş ve gösteriyor.

Ozan kulbî; hem lamba, hemde şişe... kalb tabiri cemr-ül cemdir. İçine konul-

ma tarafı ayrı, konuları ifade edip gösterme tarafı ayrı... böylelikle canlı delil. Acaba küfürün canlı delili olurmu? Kafirin fitri ve tahrib olmuş, ölmüş kalbi var.

Mh:136 "Kalb denilen lakıf-i Rabbaniyenin pası ve zengâri hükmünde olan:

→ arzu-yu hilaf ve

→ itiraz-ı taraf-ı muhalif ve

→ mâzur tutulmak için kendi evhamına bir hak vermek ve

→ mâzur tutulmak için kendi evhamını bir asla irca' etmek ve

→ mecmuun neticesini herbir ferdden istemek

Bu za'fiyetin sebebiyle neticenin reddine bir istidad-ı seyyie verilir"

Bunlara dikkat et. Bunlar senin za'atların veya dikkat etmen gereken şeytânların.

Hem bahaneli göcukluk tabiatı,
hem de mahaneli düşman seçiyisi,
hem de yanlış ayıbı görmek yanında olan müşteri nazarı

jibi emirlerden o mir'atı (asmi' ve de ilişkide oldukların muhatab-
larını) tasfi (citalandırmak manasında olan; karşındakini bu 3 bahane
ile örtme, zülm etme) ve tasfiye et (onları aleminde temizle, arındır ve
saflaştır). "Ekser emaratın imtizaından tezahür eden halikatin şule-i cu-
valesini karine-i münevvere et" (Ü insanın ekser emaratı hangi yönde işler,
müvane-i arnal düstürünce hareket et. Yoksa ilk önce kendine daha sonra
karşındakine zülm etmiş olursun); ta ekaldaki evham-ı müzlimiyi tenvir ve
def' edebilsin... (evham insanda asıl değil feridir. Böyle metodlarla, veya
bunların varlığının farkında olarak yapar ve bakarsan ekaldaki evha-
m-ı müzlimiyi bertaraf edersin)

Mh:137 "Maddiye ve maneviyeye olan nex-i beşerdeki nizamatı,"

insanın maddi ve manevi denarimlerinin nizam içinde ahenkli olmaları.

Hem ruh canibindekilerin nizamlı olmaları, hemde maddi tarafı olan cemiyet
hayatındaki yapısı, duruşu ve ifadeleniş...

"hem de hasiyeti aklın kuvvetiye"

aklin hasiyeti gereği kendisiyle ve alakadar olduğu çevresine karşı alakalı hasiyet, yani aklının gaye-i muayyen olmasıyla herşeyle alakadar ve "taht-ı tasarrufuna alınan şek' envain ahvaline verildiği" insanın aklının hasiyetle insan aklı taht-ı tasarrufuna alınan envainin intizam vermesi, insanın ontolojik tasarruf edip intizamını ve nizamına müdahale etme hasiyetidir.

Böyle bir insanın intizamı muhtemel bırakılır mı? İnsan nasıltaki aklının hasiyetle taht-ı tasarrufuna alıyor ve intizamına kurşunlar sıkıyor şekillen diriyorsa, bütün insanlarda bu var. Özgür insanlık alimi ne hale getirdi bu işlevine intizam verilmemiş olursa. Böyle hasiyet-i camiaya sahip olan insanlığın dünyası ve yaşadığı alemi intizamının bozulmaması için "intizamın merkezi ve madeni hükmünde olan nübüvet-i mutlakanın burhanı"...

bu intizamın da intizamı var ki mutlaka bunlardan imtiyazlı bir hakikat kaynağı olmalı, insanlara da intizam vermeli. Intizamsız kulan beşer ne hale gelir malum. İnsanın sair hayvanata tasarrufu aklın hasiyetinin gereği işe; insanlığın bu hasiyetine de intizam verilme, ve de intizam altına alınmalıdır. Neden loyim insanlıkta nübüvet? Çünkü insanın 3 hasiyetinden dolayı böyle bir merciye ihtiyacı vardır.

Alev-i beşere maddi ve manevi nizam var, verilmiş.

Bu nizam iki şeyin harışteki nizamları, ahentliliği...

Alev-i beşerin müşide olan ihtiyacı zorurisi ki nübüvet-i mutlaka yani peygamberlere nev-i insanın muhtaç olması... bu muhakkak gerçektir. Çünkü insanı hayvandan ayıran 3 noktada olan terakküsidir. İlk okıldan tahsilimizin, sanatımızın sonuna kadar ne kadar müşidekinin atölyelerinden geçtik...

1- İnsan amel olmadan fikren fikredip amelin sonunu, neticesini fikirde görür. Fiil olmadan fikredet, sonra ilmeder ve sonradan da amel eder insan. Bu amelinin yaptıkdan sonra amelinin görmez. Ya da, amel olmadan, netice olmadan fikren amelin ahirini görür insan. Birde bunun teminide yapar. Yani ortaya konan amelin maksadını, gayesini, failin fikrini ve de niyetini insan fikredebilir. Amelden laaa ameli yapmanın ameli yapmadan önceki fikrine, ilmine ve de niyetine amelden intikal edebilir. Böyle camia alt insan... Şöyle Nur-u nazar ile (nazarın nuru ile, nazar karşıya nurunu vurur karşıya ortaya çıkarır ve fikir o ortaya çıkana düşünür ve onu zihnindeki atölyede işler).

ilet-i müteselsile: Zincir gibi birbirine bağlı olup devam eden sebepler, illetler, ilet (illet, e). illetler. Esaslar. Temeller. Sebepler.

Müferetlibe: Terettüb eden. Sıralanmış. Sıra ve tertibe girmiş. Meydana gelen.

icab eden. Delayi.

Müteseviti: Birbirini tabii eden. Zincirleme, orası, uzayıp giden.

ilel-i müterettibe-i mütesevite: Zincirleme birbirine bağlı olup uzayıp giden esaular, temeller, sebepler.

terettübü: Sıralanmak. Gerekmek. Lüzum gelmek. Netice olarak çıkmak. Bir yerde üstü kırılmamak, bir vesik üzere sabit ve pâyidar olup durmak. Zuhura gelmek. Muayyen sebeplerin, muayyen ve mukannen olan neticeler vermesi.

Meyan: Orta. ora. vasat. miyan.

"ilel-i müterettibe-i mütesevitenin meyanında olan terettübü keşfederet"

Zincirleme birbirine bağlı olanların bağlilik keyfiyetleri ve bu birbirine bağlı silsileden terettüb edecek, neticelenecekleri önceden bilmek. Yani keşfederet... keşfetme insana mahsus bir özelliktir. Sebeplere bağlı olan neticeyi önceden keşfetme..

"umum kemalât-ı insaniyenin tohumu hükmünde olan, mürekebatı mürekebatı tabii ve serâ' etmekle hâsıl olan kabiliyet-i ilim"...

insanı hayvandan ayıran özelliklerinden biri de önüne konarı tabii etmek, mürekebatı mürekebatı olmayan şakleki besaite tabii etmek, sevirme, yani mürekebatın işine girip, tek teklere ayırmak, mürekebatı tek teklere indirmek. Bundan da insanın kabiliyet-i ilmi ortaya çıkıyor.

"ve tertib dedikleri kavânin-i cariyyeyi istimal edip, san'atıyla tabiatı muhakât olan kabiliyet-i sanattan"

Tertibin işine giriyor. Onları ayırıştırıyor. Ayırıştırıklarını tekrar birleştiriyor. Onunla tabiatı taklid ediyor. Sanatını bunların üzerine kuruyor. Bu süreçte kabiliyet-i sanatı inkişaf ediyor. Tutarıda "kabiliyet-i ilim" mi, burada ise "kabiliyet-i sanat" ı diyor. Yani burada eyleme geçiriyor. Misal: Kuşu bakıp uçup, balığı bakıp deniz altıları vs'leri ortaya koyuyor.

İnsan buki hakikattan nazarını çekse veya nazarının kusurunu; yani bakış tarzını ki manay-ı ismi ve harfiyi bilmeden bakarsa, "euhamin müzahemeti" insana gahmet verip isel-enfus-aleminde hakim olamaması ki; nasilki yukarıda tümünü teke, tek tek incelemeye mütedir olan insan, kendi aleminde de mürekebat olan ruhundakileri tek tek incelemeli, hakikat ve mahiyetlerini keşfedip hakkı hayatını vermeli. Misal: Enfusteki euhamını tanımasa, bu sefer alemi alt üst olur. Euhamını diğerlerinden ayır. Nasilki tertibleri ayırdığın gibi. Alem-i Şehadet nasıl tertib ise sende öylesin...

"sevk-i insanîyetin adem-i kifayeti cihetiyle" insanın kendi hakikatına ve mahiyetine sevk, meyl, ihtiyac, istiyak ve incedabına kendi kendisi kafi değildir. Niye? Daha kendini tanıyamayan, alemindeki tecrübeleri tek tek layemeyen insan, aslı olan kâinata nasıl irtibatlanıp insan-ı kâmil olacak? Aslı ne olduğunu bilmiyorki oraya sevkini isterin.

"bir mürsid-i nebiye ihtiyac gösteriyor;" ta, âlemdeki nizam-ı ekmelin müvazenesi muhafaza olun"

Kendini tanımayan hâliyle kasıdakileri, alemide tanıyamaz. O zaman attığı adımların tamir mi? tahrib mi bilemez. Alamini alemine mütâbil getiremez, dolayısıyla aleminde ve alemde tahribçi olur çıkar...

mütenahi = nihayete eren. biten. Sonuçtan

mahsur: Elefî geçirilmiş. Muhasara altına alınmış. Hasrolunmuş. Hududlanmış. Kuşatılmış.

mh:137

"ikincisi: Gayr-i mütenahi olan beşerin istidadı,

gayr-i mahsur olan emâl ve muvafat ve 2 ✓

gayr-i mahbut olan tasavvurat ve etkârı, 3 ✓

gayr-i mahdud olan kuve-i şehviye ve gazabiyesidir... 4 ✓

mahbut: Zabtolunmuş. ele geçirilmiş. Sajlam. Yazılmış. Kaydedilmiş. Hatırda tutulmuş. Dehli toplu. Muhafazalı. Korunmuş. Belli. Belirtilmiş.

Mahdud: Sınırlanmış. Geçirilmiş. Hududlanmış.

mh:138 "Ta gayr-i mütenahi bir zamanda,

gayr-i mahdud ve geniş bir alemde,

gayr-i mahsur olan istidadodunu bilfiile çıkarabilirsiniz"

Şukardakiyle birleştirsem:

Gayr-i mütenahi bir zamanda → beşerin istidadı.

Gayr-i mahdud ve geniş bir alemde → kuve-i şehviye ve gazabiyesi.

Gayr-i mahsur olan istidadı olan emâl ve muvafatını bilfiile çıkar...

Cevher-i insanîyetin → en küçük

→ en hasis hizmetkârı

→ en hakir hizmetkârı

→ sultan-ı insanîyetin gâiri, sanettârı, tasvirçisi

} olan HAYAL.

Cevher-i insanîyetin - Sultan-ı insanîyetin - → en küçük

→ en basıs

→ en hakir hizmetkârı

→ gairi

→ Sanatkârı

→ Tasvircisi

olan
HAYAL

Kainattaki sırr-ı Hikmetin delilleri: → Ademü'l-oberiyet

→ Sanim hikmeti

→ mevcudaki teannuk

İnsanı hayvandan cihat-ı selase ile olan temayyüzü → mh: 140/3 cüsü
Konuntar canlıdır fakat hayal bakışlarının herpi mektebinde dir. Misal:
Gekirdetleki ukle-i hayatiye. Bizim bildiğimiz meratible deşil. Ama hayatlı.
Gerek itmi vücudlar olsun, gerek mahluk vücudlar olsun hayatlıdır. Müh:
140p-6 da şeriatın Zihayat olduğunu söylüyor. Şeriatın aslı şeriat-ı fıtrî-
ge. Onunda aslı Evamir-i tekvinîye. Vücudu haricisi Kainat. Vücudu haricisi
olmayan da konuntardır, evamir-i tekvinîyelerin illet-i tammesüledir, şeri-
attardır.

Muaddete: Eski hali deşiltilmiş.

munazzam: Tanzim olunmuş. Yoluna konulmuş. olan. İntizamlı teşkilat. Nizamlı.
Adaletli. Düzenlenmiş.

mh: 141. "Öyle de, vicdana hakim olan kavânin-i şeriat ve fazilette eşedd-i iht-
tiyâq ile muhtaşır. İyle şöyle mevhum olan mekte-i ta'dit-i ahlâk,
kuvâ-yı selaseyi hikmet ve iffet ve şecâatta muhafaza etmesine kâfi
deşildir"

Vicdana hakim olan kavânin-i şeriat. Nisân hakim. Çünkü vicdan
denilen kavânin-i şeriatın misal-i müşâğiri olmasındadır. Kavânin-i şer-
ata ihtiyâq var. Günlü vicdanın derinliklerini uyandıracak ancak kavânin-i şer-
iatte

Daha başka neye ihtiyâq var? - Fazilette.

Bunlar beşeri adaletle vasata getirilmiş şannediliyor, ve hmediliyor.

Kuvâ-yı selase olan; 1. Kuvve-i aktiye. 2. Kuvve-i gazabiye. 3. Kuvve-i
şehviyeyi hikmet ve iffet ve şecâatta muhafaza etmesine kâfi deşildir.

Yani: Kuuve-i aktiyeyi beşerin adaleti hitmete
 Kuuve-i gazabiyeyi beşerin adaleti şcaatto
 Kuuve-i şehviyeyi beşerin adaleti iffete } tutup muhafaza et-
 mesine kafi değildir.

Çünkü netice itibarıyla o adaleti koyanda insan o dünyâ için kafi geliyor. Yani vicdanın derinliklerinden haberi yokki ona kaide getirilsin veya getirilmesin. Bunların ifrat ve tekrifleri ise, istidatı ifsad ediyor.

Bu üç kuuve ahlâkî alt yapısını oluşturuyor.

Ö zaman **Ahlâk**: 1 - Kuuve-i aktiye } istidatla getirilmiş hali
 2 - Kuuve-i şehviye } olan vasatın haki-
 3 - Kuuve-i gazabiyenin } katıdır. Şeyh mecmu-

u bulasıdır. Ahlâkî alt veri tabanını oluşturuyor.

"**tekrif**" tan bir Ahlâkî temel veri tabanlarına anlıyorum.

174:142 **Kavaidi** (Kaide. c.) Kaideler. Hareket programları.

ittisaki Dizilmek. Bir nizam dahilinde sıralamak. Beraber olmak. Tamam olmak. Toplanmak.

mesalibi (Maslahet. c.) Maslahetler. İşler.

mâyesii Esas. Temel. Bir şeyin meydana gelmesi ve ekşimesi için konulan madde.

Ulde-i hayat: Hayat düpümü (Çekirdek gibi).

Emri-i âheri: Başka, diğer iş, madde, husus, hâdisse.

Umuri (Emir. c.) Emirler. İşler. Hususlar. Maddeler.

ittisaki: Ulaşmak. Bitişmek. Yatınlık. Başlılık. Kavuşmak.

iktisai: Etrafta bilgi edinmek. Aynı ayrı hâdiselerdeki müşterek vasıflara dikkat ederek umumi bir netice çıkarmak. Umumi araştırma. Fırtından umuma ait hüküm sahibi olmak.

Kutub: (Kutb. c.) Kutuplar.

Mubteli: Bozuk. Berberd. Karışmış. İzzal ve ihtâl edilmiş. Talizamsız. Nizamsız olmuş. Fatir kimse.

"**Meşalih-i külliyyinin kutub**"

Külli maslahatların, işlerin başları olan nebilere.

"**mihveri**" bu nebilere birbirine bağlayan ortak birlikleri, yani ortaya koydukları aynı hakikatların birliğinden doğan birlikleri, ve bu birliklerinden doğan tek vücudlarındaki kuvvet. Düşünebiliyor musun: İki Ladeş bile bir meselelerde ittifak edemeyişleri ortada iteni; aynı zamanda, aynı metonda, aynı toplumlara,

ayrı fitratla aldıkları halde, hemde birbirlerini görmedikleri, karındaş olmadıkları halde iken aynı şeyi söylemeleri, onun yüründe aynı consiperhane davranışları... aynı cins fedakarlık göstermeleri, olağanüstülikte de aynı olmaları kadar güvenilirlik başka birşeyde bulunabilir mi? Bütün hayatları aynı aşkıde olmalarında doğan kuvvet, itmanamkarlık ve iddialarını kendi yaşayıp o upurda ölmeleri... söylemişim bana seni inandırmak için daha ne yapılması lazımdı? Acaba sen inandıkların şaylerde, bu kadar güvenilirliğini tanıması için bu kadar şart aradın mı?, arıyormusun? Yani hiç bunlara bakmadan kopbata inanıyoruz. Acaba bu nebilerden daha güvenilir insan olabilir mi? Var mı? Olmuş mu? Hiç kimseye de inanmam demek de fitrata zıd. Günlü fitratında güvenmek var. Onu kullanırsın diye koymuş. Inanmak, güvenmek, sevmek, sevilmek, güvenilirlik olmak... gibi istidad ve kabilyetler konmuşsa karsılıkları da olmalı. Günlü fitratında istif yoktur. Güvenilir sıfatların doğruluğu insanın fitratının kabul etmesi, itmanması ve fitrata zıd gelmemesi... inandırmak ne demek demiyoruz! Günlü şahidsin. "meden-i hayatı." işte senin taava videnanın derinliklerini uyandırarak, onların canlı daim durmalarına vesile olarak medeni o nebilerin elinde var. Doğruluğuna fitratın şahadet edecektir. Hayatında zerk edilip edilen tehümlerin güvəsi, suyu, toprığı ve eytemini onlar gösteriyor. Madde denemiş. Maden denmiş. Niye? - Madene başka şey yapılır. Madde ile var olan varlığının devamı sapılır. Madde ise ^{madenlerde} mütteşkil... ve projeler ayrı. Plan ayrı madde ayrı. Yani villada, gecekondu da tuşıla, demir kullanır. Fark proje ve yer... maden projelere katkı sapılır, hakikatlerinin ortaya çıkmasına vesile olur. Madde ise o madenin içinde fed-i aherdir. Maden ise maddelerden mütteşkil...

Madeni: Bir hastak veya hususiyetin laynığı. Herşeyin asli mekanı. Meaba ve me'hası olan yer. Toprak, taş, kum gibi maddelerle karışık demir vesairelerin varışletlerine de maden derin.

Madde: Zahir duygularla hissedilen, ruhani olmayıp, oşicliği olan, cismani bulunan. Asıl, esas, ceşher, möye.

Mesela meden-i hayatına misal olarak namaz, oruç vs muamelatlar veritebilir. Daha; doğruluk, samimiyet, ahde ve fakuhuvet, ihlas, himmet, hamiyet, ihlas, fedakarlık, kahramanlık, alşak gönüllülük, sefkat, alaka vs Ahlâkın temelini oluşturan hasselerin vasatına maden olması ve ifrat ve tefritleri kurtarılması... Ve fitratının istepine gayelerini göstermek.

Yani fitratının karşılıkları olan iman-i billah ve iman-i bilahiret gibi fitratın gayelerini iktidarip fitratının karşısına koymak...

Nübüvet hakikati tamamen bu gibi işlerinde istimal edilen, geliştirilen bir muessese gibidir. Nübüvet fitratın karşılıklarını fiilen yaparak gösteren numine-i imtisal şahıslar. Beşerde bundan dolayı zaruridir. Fitratına aynen oluyolar. Adeta fitratında bilenin cisimleşmiş nümune...

"Faraza olmazsa, perişan olan nev-i beşer; güya muhtel bir alemde, şu muntazam aleme düşüp cereyan-ı umuminin ihlal ettiği kabul olunursa

Nübüvet nev-i beşerde zaruridir. Şayet zaruri olmazsa nev-i beşer perişan olur.

Sanki insanın fitratı nübüvet hakikatına gidi! Sanki insan mükemmel alemde gelmemiş! Birde insan bu geldiği aleme baksın. cereyan-i umumi ne kadar ahentli. Cereyan-i umuminin ahentliliğine yukarıda eğer 'terle, hem hem'lerle anlatıyor. Sair kainat alemlerine yüzümü ko- larmı? O alemleri burada ifade eden, adeta etkili olan insan, davranış- ları ve itikadlarıncı taşımış olduğu ve etkili olduğu aleme uygun davranmamakla, sanki o alemleri ifade etmiyormuş gibi, o alemlerin hakikatlarını taşımıyormuş gibi davranmaya insanın hakkı yoktur.

Bizi o alemlerden müteşekkil getirdiğimiz yapıldı. Sonra toprak altına etkiler ki burası dünya. Toprağın altından getirdiğimize uygun davranarak malzemeleri celbedip, toprağın yüzeyi manasına olan ahiret alemlerinde habire apacının tamamlanıyor. Her bir davranışımızın germedeceğimiz toprak üstünde apacımızın inşasına katkı sağlıyor.

Bu öyle apaç ki cem-i zideyn. Ne alırsan getirdiğine dışarıdaki apaçında kullanılıyor. Yani zettali getirdiği armutun malzemesini olsa apaçta ar- mut görürmez. Biz böyle değiliz. Getirdik tek yapılmadığından, o getirdik- te yok yok olduğundan her malzeme apaçta kullanılabilir, kullanılı- yor, apaçta görür hale geliyor.

Nev-i beşer niye perişan? - Bak 124 enbiya, 124 milyon evliya geldiği halde beşerin variyeti ortada, ya gelmemiş olsalardı variyeti nasıl olurdu sen kıyas et! Anlaşılmay bir kitabı muallimsiz olsa manasız kâğıttan ibaret kalırdı kaidetince sen kendini ne kadar tanıyorsun?, tanıyacaktın?

Bu alemde insanın perişanlığını istidadlarına ve dolayısıyla geldiği aleme alakası yok. Öyse mükemmel alemlerden mükemmel denarınlarla bu aleme geldiği halde... şu muntazam aleme düşüp cereyan-ı umumiyi

bozmamamın lajım. Yani senin bu alımı bozmaya hakkın yok. Güntü senin bozuk yapılmadan ve de bozuk alımdan bozukluğunda gelmedin. Bozma nereden çıktı. (6) (?)

Deediklerinin bir kısmı yanlış ve tasvibe maruz kalan bilim adamlarına itimadının şüphe bırakmıyoruz. Her yaptığı ve söylediği fıtratında ve hakikatta karşılık bulduğunu ve zaman geçmesiyle hadiseler onu tasdiklediği halde peygamberlere itimad etmemek, edinemek... ki bunlar mucizelerle de tasdiklanmıştır. İljinekti ki; bu nebiler peygamberim dememiş olsalar dı daha çok inanmaları olurdu, bilim adamları gibi. Her yaptığı, her söylediği zamanın geçmesiyle doğrulanan bilim adamını kim kabul etmez ki... Herkes edirdi ve verdiği reçetelere bilasüphe uygularlık. Şifa bulurduk ve dünyada rahat ederdik. Ve çok minnetdarda olurduk bu bilim adamına. Bu insana ayırdığı mucize verilse ve ben peygamber seçildim dese hemen inkâr geçitmesini anlarmıyorum. Eli bednimme ne fesi isel alemime, kelarai aktıma, feysi subuma, yaşantısı istikametime şifaya ve ilte olan ve mucizelerle denatılan bu insana inanmıyıda; bunun alternatifide yok. Bunu inkâr edenlerin alternatifide yok.

Fenler eşyaların birbirlerine karşı münasebetlerinden, insana ifadelenişinden ortaya çıkan kaimatı insana tercüme eden tercümanlardır. Yani eşyaların birbirleriyle ilişimlerinden, ittisaklarından ve de insana olan münasebetinden, varlıkları başka varlığı ortaya çıkarıp ifade etme zemini olmalarından... Eşyalar; işler ve olaylar ve hadiseler; altında insanın ifade edildiği zemindir.

Kainattaki fenlerden sonra nübüvete neye bağlıyor. Zahirde alakasız görünüyor. Nasıki insanın mhi:137 p4 kabiliyet-i ilim ve kabiliyet-i sanatıyla kainatın hem zahirine hem batınına nüfuz ettiği gibi; Nübüvet de hem nübüvet hem risalet erenahlarıyla cevheri ruha nüfuz ediyor. fen kainata ne derece lüzümü var ise, nübüvetinde cevheri ruhaⁿ ihtiyacı vardır.

Aınterinin yaptığı ve söylediğini tasdik etmemiz için ondan ne mucize istedik ne de fıtratımıza danıştık.

177h:143

istikraî Görmek. Dolanmak. Etraflı bilgi edinmek. Ayrı ayrı hadiselerdeki müşterek varıflara dikkat ederek umumî bir netice çıkarmak. Umumî araştırmak. Fenler umuma ait hüküm sahibi olmak

mücerred: (C. mucerradat) Yalnız tek. Halis. Saf. Katıksız. Karışık olmayan. Tek başına. Gıptak soyunmuş. Tek başına yaşayan. Evlenmemiş. Biter. **Edb:** Kur'an yarısında noktasız harflerle yazılı mensur veya manzume. Bu şekil yazıya mahfuz veya muhtemelde denir. **Fels:** Müsahhas olmayan. Vücuda gelmiş esya veya et'alin şekil ve süretlerinden ayrı olarak düşünülen her keyfiyet ve mefhuma veya nisbet mefhumuna denir. Bunun zıddı müsahhasıdır, esyanın bütün vasıflarıyla ile zihinde hüvüldür.

Mirkuşi: (Nakş. dan) Nakş olunmuş. işlenmiş. Nakış yapılmış. Boya ile süslanmiş.

"**Hakikati, yani cihetü'l vahdeti tevir-i zaman ve mekân ile zirdipi süretlerden tecrid edebitinsen göreceksin ki: inayet-i ilâhiyenin ziyası olan mehasin-i mucerredenin şü'ri olan hukukullah ve hukuku ibadî, enbiya düstur-u hareket ettiklerini**" mh: 143

Peygamberlerin birlik yararı ki vahiyidir, vahyin hakikati dir. Sen vahyin hakikatını zamanın ve mekânın tevirinden sıyrılırsan göreceksin ki; Allahın inayetinin ziyası olan mehasin-i mucerrede, yani muayyen şekile ve de maddi keyfiyete girmeyen hakikatlar insanın Allah'a karşı hukuku. Yani Allah ile kul arasındaki hukuk. Je de kullar arasındaki hukuki bünâda hukuku ibad denir. Bunları ortaya koydular. Enbiyalar ortaya koyduklarına en ziyade ittiba ederler yine onlar. Yani yaparmışlar bu hakikatları. Ve nev-i beşerinde enbiyaya karşı keyfiyet-i telakkilerini de görmek isteyen insan-ı taribe muracaat et. Je bu nebilerin ummetlere karşı suret-i muameleleri. Yani 1 şık: Nebilerin hukuku ibadî ve hukukullahı yaparmalarından dolayı nev-i beşerin enbiyaya karşı keyfiyet-i telakkileri.

2-şık: Enbiyaların ummetlere karşı suret-i muameleleri ve

3 şık: fert-i menafi-i şahsiye etmeleri

4 şık: Je sair muameleleri

Bunların cemii hayatlarında görülmeleri onlara Nebi dedirtmişler. Ve nebilerin nübüvete medar olmuş olan esastarı asım e fendimimisinde daha okseni ve daha ulvi ve küllisi mevcud.

İnsanlığınun tekemmüle ve olgunluğa götüren ustadı ve arab yarımadasındaki dersanebinde ali ilimlerin menbaı ve dersane hıvası olan Zât-ı Muhammed asım da daha ekemel ve daha arhar bulunur... Yani yukarıda onlara nebi dedirten vasıflar Muhammed asım da daha cami bulunur.

muttarid: Muntazaman devam eden. Bir külli kaideye mumaril ve muvafik olan. Sıralı. Düğün.

mh:143 "istikrâ-i fâim ile, hususan nev-i vâhidde,"

Alime şakil verentere, insanlık alimine kattı saflayanlara, yasaatla-
ıyla mükemmelliklerine gösterip bana istikameti öğretmeleri araştırıp,
bunlar kimlerdir diye cevap ararsan cevap olarak nebileri görecek-
sin. Buna istikrâ-i fâim denir.

hususan nev-i vahidde; yani nebiler içinde... nebilik hakikatında
araştırma yaparsan ana nebi dedirtenin en cemii olanın Muhammed
asmi' göreceksin.

hususan külli kaidyle ortaya çıkan intizamta, yani külli kaidenin ortaya
kayduyu netice intizamdır. Kaidenin düğün olması, Sıralı olması, devamlı
olmasından intizam ortaya çıkar. İşte bu intizam-ı muttarid üzerine
muesses olan kıyas-ı hafinin; yani illeti kolay anlaşılması zor olan
gizli kıyasın gardirmıyla; yani ruhun taava derinliklerine yaptıkları teir-
lere bakılarak olunursa, en derinlikleri uyandırmaya muvafik olan
muhammed asmi' olduğunu göreceksin. Nispet kıyası hafi denmiş. Çünkü
ortada değildir. Onlar geçmişte idiler. Hakikatleri zahir olmadılarından,
maziye geçip araştırmanın kolay olduğundan, neticelerini ruhunda dejer-
lendirilmesi gerektiğinden kıyas-ı hafi denmiş. Onların hakikatları gizli
kalmış. Ama bu zor. Bundan daha munavib, kolay yol olan kıyas-ı euk-
sinin te'yidiyle ki bunlarda o bölgeye, o kavme, o zamana peygamber
gelmeleri zahirdir. Ki fâim zamanları, mekânları, kavimleri ve hakikat-
lere cevap olacak durumları yoktur. Bu kıyas-ı eukstidir. Bu zahirdir.

fentih-ül menat: menatin, yani illetin ayıklanması. Usul-u fikihin kıyas
bahrine ait bir istilehtir. Kıyasın 4 türünden biri olan illetin, diğer bazıları hu-
susiyetlerden ayıklanmasıdır. Şöyle ki: Şâri (Allah cc) bir hükmü bir sebebe bina
eder. Fakat o illetle beraber hükmü fesih olmayan birçok özelliklerde bulunur.
Bu yabancı özellikleri ayıklamak ve esas sebebi meydana çıkarmak gerektir. İşte
bu, bir fentih-ül menat galımasıdır.

Yani şöyle böyle şeylerde meşkul olmadan. Aslında bütün nebilerin yani
cemii enbiyanın hususiyetini kıyas etmeden, meşkul olmadan; onların ana
gayeleri, dehtleri ve esas ortaya koymak istedikleri 'Vucud-u Sani'i' dir. Bu
vucud-u Saniide Muhammedi, yani Allahın cc) muhammedi (asmi) ortaya
koyması, Allahın te'yid etmesi. Allahın burhan-ı böhiresi Muhammeddir. asmi.
Yani: Muhammed asmi in sidkına delil Allah'tır (cc) dir.

mübalaat: Kayırmak. Dikkat etmek. itina göstermek.

Bila perva: Korkusuz, Gelinmeyerek. Pervasız.

mh:156 " *Elcevab*: Neam, la!.. Zira öyle bir fezleke *iki*: Hüsn-ü isabet ve mevki-i münasibde (Fezleke: Hülâsa. Netice. Öz. icmal) Kur'anın veya asrın min fezlekeleri; *Hüsn-ü isabet*: Tam ve mükemmel isabet. Olaylara, hadiseler ve insanın fitratına çok güzel isabet edilmiş fezlekeler).

mevki-i münasibde: Öyle münasib mevkide söylenmiş ki, siyak ve sibakına nazara alınmış.

ve münbit bir zeminde: İnsanların fitratına, ortamlarına, hakeki rubtiyelerinin müsait olduğu zamanda ve zeminde denmiş. Yani öyle birşey yaparsın ki zemin reddeder. Burada ise zemin münasib. 23 sene beklenmesi, 23 seneye yayılmasının bir hikmeti de budur. Doğru birşeyi söylersin fakat zemin münbit değil olmaz zarar görürsün veya zarar verirsin...

istimal gibi sübutan mezkûr swir noktalar ile; daha buna benzer toplumun hassas olduğu noktalar, toplumun ört ve ananesi ve kültürünü, hassas noktalarını nazara alınarak söylenmiş.

Cam gibi; nazilli cam birbirini gösterir. Öylede getirilen şeylerle fitrat birbirini gösteriyor. Birisi yazılım birisi insan fitratı. İkisinde hakekatları aynı. Yani fitrata bakınca Kur'anın hakikatları görünüyor. Kurana bakarsanda insanın fitratını seyre diyorsun...

maverasından ittılâ-ı tam; Fezlekelerin ifade etmiş olduğundan tam itimad var, çünkü isabette tamdır. Yani bu fezlekeleri söyleyebilmesi için o ilimlerin kanuniyetlerine, ruhlarına tam ittıla, yani haberdar olmak lazım.

melekeyi gösteren fezlekeler; Sözlerin arkasındaki ilmin tam ittıla sahibi olması ve o ilme melekesi olması bunları diyebilisin. Yoksa diyemaz.

Evet, kelâm-ı vahid iki mütekellimden sıbarsa, birinin ehline ve ötekinin ilmüne; birisi düşünmeden gayri muntazam bir suretle siyak ve sibakına bakmadan, zeminin münbit olup olmalıyına dikkat etmeden söyler zarar eder ve zarar verir. Ötekisi ise yukarıda geçen noktaları nazara alarak söyler faydalı olur. O zaman bunun ilmüne, yani işi biliyor, meseleye hakim ve fitratın hassasiyetine ittılâ var demektir.

bazı umur-u mermuze-i gayri mesmuu ile delâlet eder; bu fezlekenin bir sıhhatıda şalayı yoldan işaret ve remiz ile veya benzetme yaparak işitilmemiş, duyulmamış ile delâlet ettiriyor, ediyor. Yani arkadaki inceye,

duyulmamış mevzulara, hakikatlara da remizle, işaretle delâlet edip o manayı ifade etmeyi ihmalda etmiyor, hakikatı rencide etmiyor. Mîsal eş-şemsü tecrî gibi...."

mh:157 "Hem de müstakbeldaki bedihî birşey, mazide nazari olabilir!"

Buna psikoloji nokta-i nazarla bakarsak: Keşke, niye, nasıl düşünmedim, niye dedim, niye demedim, nereden yanlışıldım gibi seni yeyip bitirin keşketlerini bırak. Çünkü şimdi bildiklerini o zaman bitmiyordun. Şu anda malum olan o zamanda nazari idi. O nazari olan dinin açık emri deşildiki muhalefeti sanki dine muhalefet etmişim gibi yorumluyorsun. İsbet olmamışsa 1 sevabın var ve günah da olmay hem şiradi o kadirdir. O zamanki doğrularına göre doğruyu seçmiştin.

"Hem de maziyi müstakbeldaki bedihî birşey, mazide nazari olabilir!"

Yukarıdaki gibi aynı kanunu. Bu kanun fende olduğu gibi, insanın anlayışında da layısıyla da insanın tercihlerindedir. Bu adettullahın kanunlarındandır. Sen şu anda 1 sene sonra konuşacağın, bileceğini ve tercih edeceğini konuşmadığın, bilmediğin ve tercih etmediğin gibi... her bir zamanın bir hükmü var. Zaman dahi iyi bir müfessirdir. İrade sıfatında sende nihayetsiz meratibîleri var. Her bir mertebai herbir zeminde ortaya çıkıyor. İradende mukemmelle, idrakında, karar mekanizmasında hep mukemmelle gidiyor.

"Hem de maziyi, müstakbele kıyas etmek, bir kıyas-ı hâdi-i müşebbittir"

Mazidekilerini şimdiye getirmek, şu andaki durumlarla düşünmek, kıyas etmek ve tercih etmek ayak kaydırıcı tehlikeli kıyastır. Ayapın kayar... dikkat et. Yani bunalmaya sokar seni. Sen dün değil bugünü yaşamam lazım. Hem o yol felâhî olmayan yoldur. Eğer hata almışsa bu zamanın hatasıdır, o zamanın doğrusu idi. Günahsa terbe et.

mh:161 "Şu gibi meseleler, müstakbeldaki nazariyote kıyas olunmaz."

Şu zamanda tecrübe ile ortaya çıkmış fenni meseleleri 10 asır önce bilgatça telvîh, remiz, işaret veya ima ile anlatılmaları ve de işaret olunmaları... Sanki insanların anlayışları her zamanda aynı imiş gibi davranıp konuşmamalı. Şu zamanın fenni meselelerini Allah aşkına 10 asır evvel açık ifade ile söyletebilirmiyeydi, söyletense idi insanlar kabul edip nasıl hormetceklerdi. Şu zamandaki fenni kâin şeyleri bile avam kabul ede-

mezen...

"Zira müstakbele ait olan şeylere hiss-i zahir taalluk etmediği için iki ciheti de muhtemeldir. İhtikad olunabilir. İmtan derecesinde dir. ifmi"nan kabildir."

Ahirete hiss-i zahirini taalluk etmediği için mümkündür. Ama hiss-i zahirimize kabul edemeyeceği şeyi söylese idi yanıtına olurdu. Hiss-i zahir demek görüme için önünde olan hadiselerin aksini söylemek. Misali Güneş durur dünya döner hiss-i zahire yiddir. Çünkü zahir bunun tersidir. Gözümün gördüğüne hiss-i zahir denir. Sen kalkıp bunun aksini bana söylersen nasıl inanırım... Lakin tefiyat-ı fenniye; eski insanlara göre, imtan ve ihtikad derecesinden çıkıp, muhal ve imtina derecesine girmişlerdir. Çünkü gözleriyle gördükleri şeyler, onlarca bedahet derecesine girmekle, onun hilafı onlarca muhaldir.

"Onun hakk-ı saribi, tasrih etmektedir"

Ahiret hiss-i zahire taalluk etmediği için ahireti tasrih etmek, açık bir şekilde anlatıp hissiyatına yakınlaştırmak lazımdır.

"Lakin kinaki hissini galatı bizim "ma nahnü fih" imizi. imtan derecesinden bedahete, yani cehti mürekkebe çıkardı."

hissini yanıtması mevzu olan fenni meselelerin o zamanda söylenmesi. yani imtandan imkansız durumuna çıkardı. Yani: Gözyle gördüğü dünya dönüyor olması, dönen güneşin sabit olması imtandan bedahete çıkma yanıtına olurdu. Yani açık yanıtımadır. İmtan değil artık. İmtan iki tarafa açık yönü olması. Bu zahir olanın iki tarafa açık yönü yok. İnsanları cehti mürekkebe kanıtlamış olurdu. Adamın gözü güneşin dandığını söylüyor, görüyor, sen hayır o sabit dünya dönüyor diyorsun... İddiyi yanıtına olurdu.

"Onun nazar-ı belagatte his imtân olunmaz olan hakkı ise, ihham ve itlaktır"

Belagati bitenler bitirki o fenni şeylerin hakkı ihham ve itlaktır. Yoksa sarahata indirse 10 asırdan öncekileri yanıtlanmış ve hidayetlerine mani olmuş olunacaktı.

"Fakat hakikate telvih ve remz ve ima etmek gerektir"

Fakat hakikate de ihmal etmemek lazımdır. Ona da işaret, remz, ima edilmiş yer verilmiş. Niçin ima vs yapmış? Çünkü "efkâr için kapıları açmak, dihuile davet etmek lazımdır." Tali fikirlerle de zemir olsun, onlarda ceveller, ekimler, araz, füsünler, buluntar, çıkarsın ta ki bilkuvve

hakikatları bilfiile çıksın. Nasilki "Şariat-ı Carrâ öyle yapmıştır" ki mezhebler, müfessirler ve muhaddisler yetişti ve çıktı. Böyle yapmamış olsaydı bunların kabilyetleride çıkmazdı eskilerin de hidayetlerine mani olunurdu.

mh-162 "Tensih: (sözünü açtırmak, nasihat etmek): Mukarredir ki (şek ve züphestdirki) Delil, müddeâdan evvel mâlum olması gerekir."

Delil iddia edileni isbattamak içindir. O zaman delil olan şey avamın nazarında mâlum olması, umumun idrakine mâluf olması lâzım. "Bunun içindirki; bazı **musûsun** (Tevile ihtiyacı olmayan söz ve delil.) **zevahirî, ittihaz-ı delil** (delilin aşık, vâzih ve aşkâr olması) ve **isti'nas-ı etkar** (o fikirlere, delillere ürkekliğin kalkması, ülfet edilmiş olması, o delile alışılmış olunması) için cumhurun **mu'tekadât-ı hissiyelerine** (hisleriyle görüp inandıkları. İnanıklarını hisleri kabul etmiş) **imale** (meyil ettirip kışıye mal etmek.) olunmuştur.

Fakat delalet etmek için değildir. Aşik ve hislerine uygun olan o deliller, ifadeler delalet etmek için değil. Bizzatibi onlarda hakikattirler. Yani Kur'anın o açık ifadeleri ille bir yerleri aşmak, izah etmek için değil.

Bir yerleri de aşabilir, izah eder ama o açık nusustar olan naslar bizzatibi kendileri hakikattirler, gerçeklerdir. ille bu açık olanlar delalet etmek için kullanılmıyorlar. Aslında Kur'anın kimlere ve ne için indirildiğine suurları olanın Kur'anın bu yönüne boyun olmamaları mümkün değildir. Bundandırki bazı ayetler → ittihaz-ı delil } için cumhurun, in-

→ isti'nas-ı etkar } sanların avamın

hislerinin kabul ettikleri-seviyede gösterilmiş.

Yani 1- Delilin aşık, vâzih ve aşkâr olması...

2- Hislerine uygun olması, iddia olunanın hisleri red etmemesi...

Bu 2 sıfat olursa avam alip kabul eder. Yoksa ya taklid eder ya da red eder.

"Bira Kur'an; âyâtının telâfütünde öyle emarat ve karâini nasb etmiştirki; o sadeflerdeki cevahirî ve o zevahirdaki hakikatleri ebt-i tahkika parmakla gösterir ve işaret eder."

Telafüf: Öyle telik edilmişlerki; birbirlerine girmiş ve sarmışmış, ayte birbirlerini tamamlar gibi sarmışmışlar ki dışardan bak tek şey zanneder. Öyle ayrı ayrı olanlar sarılarak bir organ, bir ip gibi senti-

olmuşlar.

Kuran ayetlerinde aynen bunun gibi o kadar birbirine sarmaşıp dolanmışlar, öyle birbirlerinin içine girmişler yetek bir bitki vücudu gibi görünüyorduk sanki tek şey imiş gibi telif edilmiş. Mesela: Tek bir ayeti düşün. Herbir kaideyi vur oradan ayrı mana çıksın. Yani sarf itmine, nakif itmine, cari ve mecururuna, suçunun, gussunun, zahrun, battın, muttalaun veya köif itmine vs vs vs kaidelerle her bir ayeti kazmaya kalksan mana cevheri bulacaksın. Bir daha yanı: Topraktan çıkan karışmış madenlere; yüksek fırında °C derecesini farklı farklı vererek farklı madenleri ayırıştırıp çıktığı gibi... o cihanada daha hassas muamele tabii tutsan daha da ince manalar zahir olurlar, fa ile nihayet olan alema, elektrolona → nötron → kuark → kuant → enerji → esir → m. hayat → m. muhammedî.

ayetin telifini büyüktür. Madde nası ki yukarıda saydıklarının mertebeler sanki ayrı şey imiş gibi duruyorlar, alt veri tabanları ne kadar farklı ünvan ve isimlerle kendilerini kendi olarak tutuyorlar. Zahirde o tek şey imiş gibi görünüyorlar. Bu mertebelere emarat ve karine nab etmiştir deniyor.

"o safedlerdeki cevaberi ve o zevahirdeli hakikatleri" işte hakikatleri telifindeki mertebeleri. Mucize tarafı şu: O mertebeler ayrı ayrı oldukları halde, özelliklerini yani mahiyetlerini bozmadıkları halde, zahirdeki hakikatlerinde sanki o tek şey imiş gibi görünmeleri acıb mucizedir ki hayran oluyorum kurlana...

"ehl-i hakikato parmakla gösterir ve işaret eder"

Parmakla gösterir hakiqli hakikatına. İşaret eder ise onun insandaki bilkuvve nümunesine işaret eder.

Evet "kelimetullah" olan Kitab-ı mübinin bazı ayetleri, başısına müfessirdir! Alem-i şehadete Kitab-ı mübinin bir süpesi deniyor. Burada alem-i şehadete yani melekütun tüm mülk tarafı → Kitab-ı mübin deniyor. Kitab-ı mübinin meleküt tarafına İmam-ı mübin deniyor. Ve mevcudata da ayvut deniyor. Bunlarda birbirlerine nübet olup şekh ediyorlar. Yani hem nabî oluyorlar hem de jem'in oluyorlar, orada ifade edilip de manalanıyorlar. "Öyle ise; bazıları diğer bir bo'za karine olabilir ki; manayı zahirî murad değildir"

Karine olabilir; Yani: Birinin gizli tarafını, zahirde görünmeyen tarafının acıpa sıkıp anlaşılmasına diğeri ipucu, delil, işaret ve jem'in veya Vahid-i ki-yasî veya da malzeme ler olabilirler...

→ Yaptıklarımı okudum.

= **VİCDAN AZABI**

3-4-2011 (z.bur)

2 S:28 → Kadir-i Zülcelale → dayanıp
 → tevakkül etmese
 → itimad edip
 → teslim olmazsa } vicdanı daim
 azab içinde
 kalır.

2 S:153 → "fevke etmek" → vicdandaki gazabın kalkmasına vesile
 → buda zihniyle olur.

2 S:367 → Kuranın → Ait → irade
 → İstik → His
 → Safı → Latiferi Rabbaniye
 → Solu → Zihin
 → işi → Şuhud

2 S:381 → Vicdan azabının bir sebebi de → Zemm ve gıybet

S:463 → Kader → İslamiyetin → hâli
 Cür-i ihtiyari → imanin → vicdani
 Vicdanın sahavını, hududunu çiziyor

ŞİS22 → insanın fitrat-ı Zıjuurdur

S:522 → "Kim kendi uyarık vicdanını dінlerse."
 Vicdan uyumaz. Cennette de uyku yoktur. O zaman
 Cennetteki tarafımızı vicdandaki fitrat-ı aaliyemizle alacağız.

S:522 → Vicdan Fani ile daymaz. Faniden azab geliyor. Bakıye
 muhatap edilsen, faniden yüzünü çevirirsek azabı kalkan.

2 S:522 → Vicdan mahkumdur.

S:700 → Vicdanda incizab ve getirme var. Bunların karşılığını
 görmese, göstermese azabda kalır.

5:732 → İmanın yeri kalb ve batını olan vicedandır.

İmansızlık: Vicedana, → te en derin yerinde
 → hem bir hiss-i elimi, } Suur onu
 → hem bir şedid elemi, } gösterir.

5:744 → Ruh vicedanla müteazziz olur, oluyor.

m:59 → Vicedanın lezzet-i tamımı, Kuranın mahiyeti ve hakikatıyla muhatap etmekle olur.

m:190 → Vicedanın itminanı → Kuranın nurlarıyla mümkün.

m:259 → Vicedansızlık demek vicedanın 4 unsurunun işlevsüz hale gelmesi veya sekteye uğraması veya gereken seviyede enerji alamamasından.

m:359 → Vicedanın canavarında var. Ve o insan canavar olur.

m:438 → Murtedin vicedanı tefessüh eder.

L:198 → Sadakatsızlık, ağıt sağıtlık vicedana zarar verir.

L:209 → Günahlar vicedanın hastalıklarıdır.

ş:292 → Şekkat, hakikat perestlik vicedandan ayrı latifelerdir.

ş:756 → Vicedanın rahate ve lezzeti → nokta-i istinaddır
 → nokta-i istimdadır.

ş:756 → Allahları, ahiretten haberi olmayanların vicedanı daima muazzeb olur.

ş:758 → Vicedan bulunduğu ortamdan menfi veya müsbet müfessir olur.

İs:42 → Vicedanın dibi yok. Gözü zaman lisan arayı ifade edemez.

İs:42 → Vicedan-ı beşere ihşan editen → bir nur } dir iman.
 → bir şua }
 İmanın yeri vicedandır, araya konmuş...

İs:42 → Ebede ait tohumlar vicedana ekilmiştir.

İs:43 → Vicedanın muhabetini namaz celbediyor.

İs:60 → Vicedanî lezzet hidayettir.

İs:64 → Celal → vicedana tecelli edince → reca } husule gelir.
 Cemat → vicedana tecelli edince → havf }

İs:71 → Vicedana nur-u iman tecelli edince → menba-ı kemalat
 → Vicedan hayattar
 → Vicedan ziyadar
 olur

Mün:45 → Müslüman neslinden gelen bir adamın vicedanı hiç
 bir vakit islamiyetten vaz geçemez.

Mün:86 → Vicedanın ziyası → ulûm-u diniyedir. } imtiazından
 Aklin nuru → funun-u medeniyedir. } itisnânim-
 tiazından hakikat tecelli eder.

D.H:10 → Arabın cülü vicedandadır, vicedanîdir.

D.H:58 → Hakim ve } insana hakim olursa yanlış yapamaz.
 Emir-i vicedan } Toprada hemen döner.

OL:684 → Müminler mabeyninde → husumet ve } bir şeyyedir.
 → adaret } Bunun içinde

Ruh. + kalb

sıkıntılara boğacak

bir ezab-ı vicdanıyı alicenab ruhlara hissettirir.

O. iş: 5 → Vicdanı beye cana getiren → Şeffakati cinsiyenin uyandırılmasıyla
→ Nefret-i umumiyeye mürur
kalmamak korkusuyla getirilebilir.

O. iş: 10 → Cenab-ı Hak (cc) hidayet-i fıtriyenin şerhinde vicdanını
nirniye dikmiştir.

Ab: 561 → Vicdan daimi lezzet istiyor. Faniyi istemiyor.

Ab: 620 → Ceza din namına olursa vicdan müteessir olmaz.

S: 741 → Bütün fanileri vicdan yutsa tok olmaz.

S: 743 → Vicdanda gizli, saklı şeyler bulunmuş "insani bir rûz"
bu demektir.

S: 745 → Vicdan tabrik edilirse lezzeti ziyade olur.

Ateşi → nur olur

Sırası (kışı) → yaz olur.

Ş: 349 → Risale-i Nurun esas meselesi olan → Şeffakati
→ hak
→ hakikat
→ Vicdan } olduyu için
bütünü şif-
delle siya-
setten men
etmiş.

İş: 70 → Küfür ile vicdan → Zulmetli
→ ıssız
→ haşerat-ı murirra } Yuvasına intilab
eder.

İs: 74 → *fitret ile vicdan* → *ihtiyari emirleri* } *Tekrik eden gıslî bir şeyin vucuduna sehadet ediyorlar ki...*
 → *izdirari emirleri*

(Bana ait notum: Ene'den haber veriyor. Yani kainatın me'vulundan. Cilde-i ferd ve ehad ta'ayyün ve teşahhüs ediyor terkemmel...)

İs: 77 → *Vicdan mahall-i iman* → *En evvel sani'i arıyor*
 → *En evvel sani'i istiyor*
 → *En evvel sani'in vucuduna delalet edip ilan edendir.*

İs: 77 → *Marhar-ı hissiyatı* → *vicdan* } *kalb.*
Ma'les-i efkârı → *dimogyd*

İs: 78 → *Kalbin hatmi, delaili kalbiye ve vicdaniyeye aittir. Kalbi mühürlendikten maksad, kalbin batınisi olan vicdandır.*

İs: 80 → *Zahiren mütenahi isde* } *vicdan*
Batinen Namütenahidir

İs: 81 → *Cehennem abhi olsa ebed isterim diyen vicdandır. İstemeyen nefistir.*

İs: 83 → *Vicdandakiler ibadetle neş u nema bulurlar*

İs: 140 → *Umid ve korku vicdandadır. Vicdani'dir.*

İs: 164 → *Vicdanın tekemmülünü aşılardan şeriatlardır, yani dinlerdir.*

İs: 209 → *Vicdanın derinliği yoktur. Herşey herşeyle bağlı. Vicdanda ve fitratta kopukluk yoktur.*

İm: 246 → *Vicdan bazarın aklı penceresidir. Oradan seyreders.*

İm: 253 → *Vicdanıyla meşveret etmeden sırf aklı ve hissi karar verme.*

im:254 → fitrat ve → nokta-i istinad } hatihat-ı zaruriye-
Vicedanda → nokta-i istimedat } dirler

im:255 → Vicedan seni'ini unutmaz.

♫ K:30 → Vicedani besleyenlerin en muessiri şairlerdir.

♫ E1:79 → Munafık → itikadsındır
→ Kalbsizdir
→ Vicedansızdır

♫ E2:120 → Manevi cehennem vicedandadır. Manevi cennetde vicedandadır.

E2:244 → Bir müslüman dinini bıraksa vicedani tefessüh eder, ve zehir olur

♫ Mh:120 → Vicedan nezdardır, kalb penceresidir.

♫ H.Ş:143 → Vicedan gıybetten rahatsız olur, azab duyar.

H.Ş:145 → Günah nisbetinde insan vicedansız olur. Müslüman olursa böyle. Kafir vicedansız olmaz. Vicedansız münfiktir kafir değil.

H.Ş:145 → Arzu-yu mastıyet vicedandaki sadasını susturmadanla intişaf eder. Vicedandaki sadasını bastırmadan rahatça günah işleyemez, vicedanı devamla onu rahatsız eder.

♫ Müni:19 → Din → Hissin → Ulviyetidir.
→ Vicedanın → Selametidir.
→ Saadetin → Ziyasıdır.

İş:81 → Vicedan → Akıl } harsci ebedi azabın ferhibinden
→ Vehim } müfessir olur.

İs: 220 → Vicedan ma'jûkâtın tûmûnû ihata etmiş...

İm: 246 → Alem-i gayb ile } nokta-i ittisakı ve birzahi ve o
Alem-i şehadetin } iki okmden birbirine gelen seyya-
ratın mültetaki (kavuşup bulu-
şulacak yer, iki şeyin birleştiği yer, kavşak) vicedan denilen
fitrat-ı ZİŞUURDUR.

Br: 348 → Vicedandaki his başka bir histir. Akılda, kalbde, ruh-
da da his var. Vicedani his ayrı bir histir.

Er: 146 → Hakikat-ı imaniyenin şuhudi ve izanı hakikatları
vicedanda oluyor.

Mu: 155 → Herşeyde olduğu gibi vicedani dahi terbiye ve epitelir.
dir. Ejiltmeye muhtaktır.

Mü: 20 → Vicedan terbiye olmazsa ondan hakiki hamiyet ve
sadakat ve adalet beklenmez.

S. T. i: 27 → Vicedani kutsiyet tahrik ediyor.

S: 687 → Vicedanın → nokta-i istinad } ihtiyacı var ki oda
→ nokta-i istimdad } Allah'a iman ve
Ahirete imandır.

S: 700 → Vicedanda → incizab (çekilme) } var.
→ Cezbe (Çekme)

S: 745 → Vicedanda firdevslerin kapıları açılır, dünya olur bir
cennet.

İs: 71 → iman vicedanda → ibret
→ fikret
→ Unsıyet
→ Usare
→ Şiralarında } iman balını yapıyor.

S: 414 → Kalbi → Sekemsiz (bozukluk)

Akli → Müstakim

Vicdanı → Morarsız (hastalıklı)

Zevki → Selim (refah ve selamet üzerine olan)

Her →

S: 522 → Fıtrat-ı Zısur olan → Vicdan

Vicdan; fıtratın zısurudur. Ruhun, atlin şuuru ayırılıklar.

L: 122 → Müstakim vicdanı tamamen bozmuş demektir ki yılan gibi ısirmaktan lezzet alır.

İ: 28 → Vicdanda: binler emāl (emeller)

ve emāni (istekler, gayeler, arzular, dilekler)

Eğer bunlara cevap verilip hedef gösterilmezse cinnet getirecek bir hale gelir.

koludur.

İ: 140 → Vicdanı canlı tutan → ferah ve } yani { umid ve
→ ferhib } korku

hisleri tozumdur.

im: 255 → Vicdanda uyku yoktur. Cennette de yoktur. Uykusuzluk nasıldır diyenler vicdanlarına girsinler.

H.Ş: 136 → Vicdanın işeripi, alt veri tabanı → irade,

→ Zihin,

→ his,

→ L. Rabbanıye

Mu: 86 → Vicdanın → Ziyası → ulum-ı diniyedir.

İ: 42 → Vicdanında bulunan bütün emel ve istidadlarının tohumları...

İ: 60 → Hidayet → ruhun cennetidir

→ Vicdanı bir lezzettir.

hüde

Yadern Kuranın beyanında → güzel bir selaset
 → rāna bir tenasüb } görün.
 → hoş bir ahenk
 → yekta bir fesahet

İs: 67 → Vicdanî iz'an yok. İz'anın yeri (bu maktamda vicdanda)

İs: 83 → emirlerin → yapmaktan } ibaret olan ibadette.
 nehiylerinden → sakınmaktan

Vicdanî ve } imani hükümler
 Akli olan }

terbiye ve } edilmirse
 takviye }

eserleri ve } zayıf kalır
 tesirleri }

Yapmak eylemdir ki kaynağı vicdandır. Ki terbiye ihtiyacı var.

Yapmak eylem değil muhatapı akıldır. Gücü yetmesi için takviye ihtiyacı var.

Yapmak eser ortaya çıkar

Yapmamakta insan fevri büyük olur. İbadete çok büyük fevri olur ve katkı sağlar.

H.Ş. 77 → Vicdanî bir yasakçı → hissin karşısına çıkar, susturur
 Hadd-i şeriyi tahattur ile → ulvî zecir ve
 Vicdanî bir yasakçı o hissin karşısına çıkar, susturur.

im: 201 → fıtrî olarak vicdanda suur ile → birzât hisse dilen
 vicdanîyatın esası.

Vicdanîyat: Vicdanın ana sırrı erbaası mecmu-u hülasasından ortaya çıkana vicdanîyat denir. Çıkarmış haline yani

anarar-ı erbaanın ahentli vicdandaki haline de suur deniliyor.

S: 745 → Cesed ruhla müteziddir (lezzet alır), ruh vicdanda müteziddir.

Sıra şu Cesed → ruhiye } lezzet alır
ruhda → vicdanla }

O zaman: Cesed → ruh → vicdan

İm: 254 → Burada da vicdan-ı beşer → fitrat-ı Zişuurdur.
vicdan fitri suur sahibidir. Doğruyu yanlışı, batılı
hakkı, sanisini arayan yöndür, pusuladır.

İs: 42 → iman → vicdan-ı beşere ihtvan edilen bir nur ve
bir şüadır ki,

vicdanın iş yüzü-
nü ışıktandırır.

S: 522 → Vicdan mahluktur.

İs: 74 → Vicdan eneden haber veriyor.

İs: 77 → Dini hislerin zahir olduğu yer, dini hislerin kaynağı.

İm: 246 → Vicdan canlı ve ruhludur.

S: 522 → Vicdan mahluktur

İs: 77 → Dini hislerin zemin, kaynağı.

İm: 246 → Fitrate vicdanda deniyor

K: 253 → Vicdanın hem elemi hem de lezzetide vardır.

Ei: 146 → Sifat ve esmayı katî ve şuhudî ve iz'ani anlayan vicdandır.

Ei:146 → Eneyi seyrden vicdandır.

S.T.i:27 → Vicdanı hareketlendirip canlı tutan kutsiyettir, islami esaslardır ve de şairlerdir ve hamiyettir.

S.T.i:27 → Vicdan → Lajım
Lajımın lajımı → kutsiyettir.

♫ S:687 → Nokta-i istinad → ezek bakar
Nokta-i istimdad → ebede bakar

♫ m:469 → Vicdan zifıurdur. Aynı zamanda Vicdan → fitrattır.
Aynı zamanda fitratta → islamiyettir.
Toporlarsama
Vicdan = Fıtrat = İslamiyet

♫ S:522 → Vicdan fıtratin zuurlanmış, uyanmış hali.

im:246 → Hıutma Vicdan → berzaktır

H.Ş:136 → Zifıurdur → Zihin → Marifetullah
Vucud-u harsidir → irade → ibadetullah
Zihoyattır → His → Muhabetullah
Konun-u Emri dir → Latife-i Rabbaniye → Müşahadetullah
Ruhun yapısı   Vicdanın yapısı   İkisinin neticesi
Zahir   Batın   Evvel d Ahir

İi:43 → Namaz → fıtratin hulasası, çekirdeğidir.
Fıtratda → insandaki karşılığı vicdan...
O zaman Namaz → Vicdanın hatikasıdır

Mu:86 → Vicdanın Ziyası → Ulum-u diniyedir.

♫ H.Ş:141 → Sükr-ü örfi → vicdan

s:522 → incizab (çekilme)ın kaynağı → gaye-i hakikiye
 Cezaenin (kendine doğru çekme) kaynağı → hakikat-i

cazibedarın bıraktığı, bize ettiği, koyduğu nûminelerdir.

İs:60 → Vicdanın lezzeti hidayettir. Ve hidayet ruhun cennetidir.
 Dalâlet vicdanın → elemi ve Cehennemidir.

İs:67 → İz'an vicdanda oluyor

İs:78 → Kalbin hakmi → vicdanın bozulup tefessüh etmesidir.

Hs:102 → Hiss-i diyânet → vicdanda

E1:147 → Kalb → zahir   Vicdan → zahir
 Vicdan → batin   His → batin

O zaman sıralama: Vicdani → hissi → Şuhudi

İs:42 → Vicdani inkıfâf edene Zisuur deniyor.

T:693 → Vicdani besleyen malzemelerden → Şairler & İslamî esaslar

fiili yapıntılar.

m:438 → Vicdani bozulanın zehir hükmüne geçiyor.

İs:74 → Vicdan daha gizli taraftan haber veriyor. İhtiyarı ve iz-
 dirarı emirleri tefrik eden gizli bir şeyin vucudundan
 haber veriyor. Bu gizli şey 'ene' galiba.

im:246 → fitrat ile vicdan okla bayan pıncere olur.

Mu:120 → Vicdanda şuhudî oluyor. Vicdandaki Lafife-i Rabbanîye ile
 gizli bir yere bakıyor ve orada şuhudî nazar oluyor.

S.T.1:27 → Vicedani tabrik eden kutsiyettir.

Mu:119 → Vicedanın ukte-i hayati marifet-i sanidir.

S:745 → Cased → ruhla ruhda → vicedanla lezzetlenir.

S:745 → Vicedanda Cennet & Cehennem muaccel yaşanıyor.

S:745 → Firdevs-i Cennet vicedanda yaşamak bu dünyada bile mümkün.

Im:201 → Hasenatın canlı ve ruhlu olduğu.

Ş:80 → Ezel ve Ebedin ayrıldığı mükemmel nokta vicedan.

Vicedandaki incizab (çekilme) → Ezele

Vicedandaki cezbe (Kendine doğru çekme) → Ebede } bakıyor.

S:466 → ihtiyarın vücudu vicedanla bilinir. Vicedan iradesiyle bilir.

Çunki bilinen → ihtiyar. Bilen ise → Vicedandaki irade.

S:466 → Herbir duyguyu aslına bağlayan hisdir. His duyguları kaynağına bağlıyor. Aynı zamanda da duyguların zemini his...

İş:80 → Vicedanın zahiri → kalb } görünüyor.

Vicedanın batınası → ene }

İş:28 → Vicedanın emelleri ve emani (emniyetler, niyetler, gayeler, istekler, arzular, dilekler, emirlikler, korkusuzluklar) ile dolu olduğu.

İş:164 →

Vicedanın tekemmülünü → telkik eden, yani aşılardan → Şeriatlardır → Zihindir.

Vicedanın tekemmülünü → ilham eden → Peygamberlerin gönderilmesi → His.

Vicedanın tekemmülünü → hayat veren → Dinlerdir → Latife-i Rabbanîye

Vicedanın tekemmülünü → vücud veren → Teklifdir → irade.

İmi:255 → Vicedanın gözü var o da daima açıktır. Karşısı seyrediyor.

H.ş:136 → Vicdan fitratın karşılığı olduysa.

Vicdanın anaşırı-ı erbasi.

Bu alemdeki fitratın anaşırıları: 1-Toprak 2-Su 3-Hava 4-Nur

Karşılaştırırsak:

Toprak →

irade

Su →

His

Hava →

L.Rabbaniye

Nur →

Zihin.

mu:19 → Din = Saadetin gıyasıdır

Din = fitrat = Vicdan

Din = Hissin ulviyetidir

Aynı mahiyetin hakika-

Din = Vicdanın selametidir

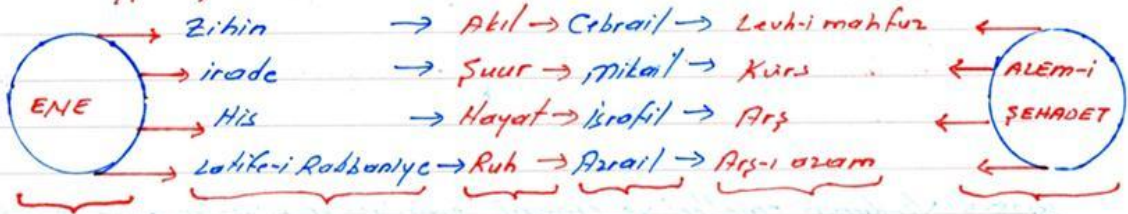
tıdır.

Din = Kemâlin cematidir

iş:42 → Vicdanda bulunan emel ve istidatların tohumları var...

iş:29 → Vicdanın dimağda bıraktığı şübesi → zihin.

iş:29 → His duygudan daha latif. Çunki vicdanda his var. irade
duygu değil sifattir.

Zata bakar	Şuunat-ı Zatiye	Şuunat-ı Sifat-ı	Sifat-ı	Esmâ-i
Mahiyet-i Zatiye	Sifatiye	Zatiye	Zatiye	ilahiyeye
			Subutiye	Cilve
Eneye	Vicdan	Kalbe	Ruh	Hayat
				Cemat
				Nakış

H.Ş:102 → Hamiyet viedana tahr ediyor.

Ei:146 →

Arş-i arz → L. mahfuz → Arş → Kürs → Maddi. H. Muham. = nur = fitrat = Şeriat
Latife-i Rab. → Zihin → His → irade → Manevi. H. Muh. = mana = viedan = Din

L.336 → Risale-i Muhammediye (asm) → Hayat + hisa Şuur + Akıl

viedan = fitrat = İslamiyet

viedan arabi hakkında atıflardan aldığım notlar:

- viedanın berzah olması - im:246
- Avasim-i gaybiyenin emmüce olan Latife-i Rabbaniye - im:247
- irade-i ilahiyeye cihesi olan → evamir-i tekviniyye

ve o emirlerden (e.tekviniyeden) vücud-u hâricî giydirilmiş bir kanun-u emrî ve Latife-i Rabbaniyye olan ruh.

- Ahidini bozmayın. Yani: Ameli ilimden kal'eylemek..

Zekadan ilmi kesmek...

İsti'jaddan zekayı koparmak..

Akıldan mâ'rifetullahı kal'eylemek

Kuvvetten sa'y ve gayreti kesmek...

Cesarettten cihâdi koparmak ve hakere...

gibidir. Evet, kuvvetin insana verilmesi, tekvini bir emr-i manevidir ki: "Çalış" demektir. Zekânın verilmesi, "ilmi elde et" diye emr-i manevisidir. İth...

Neden buraya aldım: Çünki: viedan arabinin bir unsurunda bunun içinde. Zekânın verilmesi ilim râtidir. Bunun ilerisinde marifetullahıdır o luki viedan arabinin 4 unsurundan bir unsurunun gemini ve sebebi. Yani Marifetullah olmasa viedan arabde olur. Uysa utilları marifetullahı küster.

- Esmenin durbünüyle, kalbiniyle Rabbinize bakarsınız. - S: 262 -

Yani: "Senin hayatının aşkında temessül eden Şems-i Ezelinin envarını hissedip sevmektir. Zisuur olarak Ona sevk göstermektir. Onun muhabetıyla kendinden geçmektir. Kalbin göz bebğinde aks-i nurunu yerleştirmektir." S: 129.

Burasıda hayat → His → Videdanda olan.

Bu anlamları his seviyesi. Videdandeli his.

Birde bunun işi var. ("Muhabetullah içindeki lezzet-i ruhaniyyedir". "M: 223
Elbette, bütün hakiki saadet ve hâlis sürur ve şirin ni'met ve sâfi lez-
zet elbette Marifetullah ve Muhabetullahdadır. Onlar olmaz olamaz. Cen-
bu Hakki tanıyan ve seven, nihayetsiz saadete, ni'mete, envara, israra;
ya bilkuvve veya bilfiil marhurdur. Onu hakiki tanımayan, sevmeyen, nihayet-
siz şakavete, olama ve evhama maran ve maddeten mübtelâ olur."

..... insan sahibini → tanımasa, → rahmetine iltica eder
malikini → bulmasa, → kudretine istinad eder

→ bir lezzühgaha döner

→ bir tizaretgah olur.

HŞ (meat-i remnelisi): "Sabahleyin kalkıp arzusunun çözü dünya olan kimse-
nin kalbinde 4 huy bulunur. 1- Bitmeyen üzüntü 2- tutanmayan meştu-
riyet 3- Zenginlik haddine ulaşmayan fakirlik 4- Sonu gelmeyen umid"

m: 223 → Muhabetullah içindeki → Lezzet-i ruhaniyye

Bütün HAKIKİ → SAADET

→ HÂLİS SÜRUR

→ ŞİRİN Nİ'MET

→ SÂFİ LEZZET

elbette

MÂRİFETULLAH VE

MUHABETULLAH DADIR.

Bunlar

Bunlarız olamaz.

Burası olanca saadette,
hâlis sürurde, şirin ni'mette
ve sâfi lezzette olur. Yoksa
arama, olmaz.

Feki Marifetullah nereye bakıyordu? → Zihne } bakıyorlarda.
Muhabetullah nereye bakıyordu? → Hisse. }

Marifetullah → Cenab-u Hakki (cc)-tanıyan.

Muhabetullah → Cenab-u Hakki (cc) → seven

Onu Hakiki:

→ tanıyan ve } nihayetsiz → Saâdetle, } ya bilKUUVE } mazhurdur.
 → seven } → ni'mete } ya bilfiil }
 → envâra }
 → esrâra }

Onu Hakiki → Tanımayan } → nihayetsiz → şikavete } manen ve
 → Sevmeyen } → nihayetsiz → âlâma } maddetin
 → nihayetsiz → euhama } mübte'la olur.

Evet şu perişan dünyada: insanın fitratına zahirde zid çalışıyor dünya
 âvâre nev-i bâşer içinde: Gaye-i hayalin, hedefin olmalı. Kâfiruna yaşanır ve
 ölebilecek davran olmalı ki...

Semsiz bir hayatta: Gündü hayatın Sıfır noktası olan eceline her şey
 "0" sifira iniyor. Tuhaflık burada.

Sahibsiz: Birde kainata ve kendine bakışın, nazarın böyle ise!

hâmisiz bir suretle: Fırtınalarında sipinilecek limanın aklında, ruhunda
 yoksa! Fırtın olunca ben nereye sipinileyim sorusuna
 cevabın yoksa...!

âciz, mistik bir insan: Fatiha bir şeyi var gibi. Mistikinin hiçbir şeyi
 olmayandır. Olaylara, hadiseler âciz ve mistik iseki
 öyledir...

bütün dünyanın Sultanında olsa kaç para eder: Bir şeyin sonu başta olan-
 ların kıymetini ve taktirini o kayar. Hayatın
 sonu "0" sıfır ise o zaman insanın amelleri ve
 kendisi kaç PARA ederti?.. Neticesi kaçkoca SIFIR
 a kim kıymet verir, aklı varsa...!

Eğer sahibini bulsa → neredeki bulması isteniyor? - Fitratının her yerin-
 de ve taava enenin içinde...

Melikini tanısa: Hava. Bulmak yetmiyor. Tanımak lazım.

bulursa → rahmetine iltica eder. } → U vaksetmiş dünya ferezzüğe olur
 tanısa → kudretine istinad eder. } .. .. . ticarettüğe olur.

Hilkatin en yüksek gayesi → "insan, küçük bir milyarda, kainattaki
halek-i imaniyyeyi şuhud derecesinde
gösterebilir (L:335)

→ Vicdanî ve hissi bir derece şuhudî olan
halikat-ı insaniye haritasını ve enaniyet-i
beşeriye fibrîlerini ve mahiyet-i insaniyesini
mütalâa ile imanın şüphesiz ve veresessiz
mertebesine çıkmaktadır; sır-ı akrebiyete
ve veraset-i nübüvete bakar. (E:147)

Aynı zamanda hilkat 'Eni'nin → mana tarafına bakar.

• **fitratın en yüksek neticesi:** → Fitrat = Vicdan = İslamiyet aynı halikat-
ların depozit zuhuratlarıdır, bu da 'eni'
nin → nur tarafı.

Aynı zamanda:

- Mahiyet-i Muhammediye (asm) → Manevî. H. Muhammediye (asm) →

→ mana → Hilkatin en yüksek gayesi. → Muhabetullahı - ruh-u beşere →

Halikat-ı Muhammediye (asm) → Maddî. H. Muhammediye (asm) →

→ nur → fitratın en yüce neticesi → Marifetullahı → kalb-i insana →

Saadete Gelelim:

Vicdandaki → Zihin → Marifetullahı buluyor.

Vicdandaki Zihinde Marifetullahı olursa: Saadet }
: nîmete } bilguve veya
: envara } bilfiil manen
: esrara } veya maddeten
mazhar olur. Buna-
da Vicdanın Cen-
neti olur.

Vicdan arabının Zihin yanındaki karşılıkları: Şekavete }
: âlâma } bilguve veya bilfiil
: evhama } manen ve maddeten
mübtela olur. Ande

Vicdandaki Hissin karşılığı Muhabetullah: *lezzet-i ruhaniyedir.*

Vicdandaki Hissi Muhabetullahı olmazsa: *Elem-i ruhanidir.*

♫

Daha daha neticesi:

Vicdandaki Zihnin marifetullahı olursa: *Bilkuuve ve manevi*

→ Saadete

→ ni'mete

→ envara

→ esrara

mazhar olur.

Eğer Vicdandaki Zihnin marifetullahı olmazsa: *Bilfiil ve maddeten*

→ Şekavete

→ âlâmia

→ euhama

mübtela olur.

Vicdandaki Hissi Muhabetullahı olursa: *lezzet-i ruhaniyeye mazhar olur.*

Vicdandaki Hissin Muhabetullahı olmazsa: *Elem-i ruhaniyeye mübtela olur.*

m:443 → " zevki, hâli ve bir derece şuhudî kâtaik-i imaniye ve bir derece şuhudî Kur'aniye.

mazhariyet

Vicdandak → *Latife-i Rabbaniyeye* → Şuhudî.

Vicdandaki → *Hissin* → hâli

Vicdandaki → *Zihnin* → zevki

♀ Vicdanın → Zihin } Takva 4 ünü tamamını ediyor.
           → His
           → irade
           → L.Rab

♀ O zaman Takvadan maksad Vicdandır.

♀ Takva denile → ibadet-i tamile.

♀ ibadet-i tamilede → Vicdanın itibak hali.

♀ Nasilki ruhun libası → imandı (S: 261)

♀ Vicdanında libası → Takvadır (HŞ: 136)

Toprak → Ubediyet → irade → Kürs → Sifat-ı ilahiyeye

Su → islamiyet → His → Arş → Esma

Nur → iman → Latife-i Rabbaniye → Arş-ı Azam → Şuunat-ı Zatiye

Hava → Evamir-i Kuraniye → Zihin → Levh-i mahfuz → Sifat-ı Subutiye

Vicdanımız hâricide sirayet eder. Vicdanımız yalnız kendi fiilimize değil, başkalarının fiillerini de takdir ve mebbe-i hayra mütabakat ve ademi-i mütabakatları hakkında bir hüküm verir. O fiiller hakkında bizde ya bir his-i muhabet, yahut da nefret hasıl olur.

Vicdan böyle öleü olmaktan baris, bizi devamlı hayra tesvik eder. **Mesihur Volter dedi:** "Dinsiz, yani mesuliyet-i uhreviyeye imanı olmayan, cezasız kalacağını bilse her türlü fermalipi irtikâb edirdi."

Eylemlerin önce onun hayır veya şer olduğunu haber veren dir vicdan. Hazir meydanındaki adalet terazisinin bir küçük misali vicdanımızdır.

Die Lösung dieses Systems ist die Lösung des Systems
 $\begin{cases} x + y + z = 1 \\ x + 2y + 3z = 2 \\ x + 3y + 6z = 3 \end{cases}$
 Die Lösung dieses Systems ist die Lösung des Systems
 $\begin{cases} x + y + z = 1 \\ x + 2y + 3z = 2 \\ x + 3y + 6z = 3 \end{cases}$
 Die Lösung dieses Systems ist die Lösung des Systems
 $\begin{cases} x + y + z = 1 \\ x + 2y + 3z = 2 \\ x + 3y + 6z = 3 \end{cases}$

Die Lösung dieses Systems ist die Lösung des Systems
 $\begin{cases} x + y + z = 1 \\ x + 2y + 3z = 2 \\ x + 3y + 6z = 3 \end{cases}$

Die Lösung dieses Systems ist die Lösung des Systems
 $\begin{cases} x + y + z = 1 \\ x + 2y + 3z = 2 \\ x + 3y + 6z = 3 \end{cases}$

Die Lösung dieses Systems ist die Lösung des Systems
 $\begin{cases} x + y + z = 1 \\ x + 2y + 3z = 2 \\ x + 3y + 6z = 3 \end{cases}$

Die Lösung dieses Systems ist die Lösung des Systems
 $\begin{cases} x + y + z = 1 \\ x + 2y + 3z = 2 \\ x + 3y + 6z = 3 \end{cases}$

Die Lösung dieses Systems ist die Lösung des Systems
 $\begin{cases} x + y + z = 1 \\ x + 2y + 3z = 2 \\ x + 3y + 6z = 3 \end{cases}$

mh:163 " Evet, mestaj-i nefsi hak ve mezhebi ayn-ı sıdktır. Hak ise; tedlis (aldatma) ve tağılit (yanıltma) etmekten müstağnîdir "

Burada realiteye, fecere-i hikmete → hak deniyor. Bunun insandaki bilkuve karşılığında → sıdk deniyor.

Hakkın insanda ifadelenip görükmesine Sıdk deniyor. Je onu gösteriyor. Eger sıdk yoksa Hak'ka ayinedarlık yapıyorlarsun demektir. Yani şuruna gelmemiş.

mh:164 **iclasat:** (ism) nübüvetinden önce, evvel zuhur eden harikulade hallerki, bunlar peygamberliğine delil teşkil eden hadiselerdendir.

müteavviz Geşit geşit, muhtelif, geşitli, değişik, türlü türlü.

istifaza: Feyz alma. feyz bulma. Feyzlenme. ilim, ifkan ve manevi zenginlik kazanma.

Hassasi: Duygulu. içli. Alınan. Çok ve çabuk kimseden. Hissi galib olan kimse.

Hissi kabl-el vuku: Bir şeyi vukuundan önce hissetmek.

Tayyar: Havaya kalbolup gair olan

Tahaddi: Meydan okuma.

Āhadī: Rivayet eden bir veya iki koldan olan veya mütevatir mertebesinde olmayan hadis demektir. İstihar haddine yetişmeyen hadistir. Şartları tamam olursa zaman-ı galib ifade eder, mukterası ile amel vacib olur.

mütevatir-i bilmana: Nakledilen bir haberin başka ifade ve kelimelerle, başka başka şekilde ifade edilerek tevahür hale gelmesi. Manaların çok insanlarca başka başka kelimelerle nakledilmesi. Bir haberin veya hadisenin farklı ifadelerle, başka başka şahıs veya topluluklar tarafından nakledilmiş olması.

Schavet: Cümerlik, el aşkıpı. Mühtaç olanlara çok ihsan etmek

iclasat: Hayirli işlerle uğraşmak. (ism) min nübüvetten evvel zuhur eden harikulade hallerki, bunlar peygamberliğine delil teşkil eden hadiselerdendir. Bu da türlü türlü, geşit geşit, muhtelifdir.

istifaza: Feyz alma. feyz bulma. Feyzlenme. ilim, ifkan ve manevi zenginlik kazanma.

Tahaddi: Meydan okuma.

mütevatir-i bilmanadır: Nakledilen bir haberin başka ifade ve kelimelerle, başka başka şekilde ifade edilerek tevahür hale gelmesi. Manaların çok insanlarca başka başka kelimelerle nakledilmesi. Bir haberin veya hadisenin farklı ifadelerle,

başka başka şahıs veya topluluklar tarafından nakledilmiş olması.

Sohavet: Cömertlik. Mühtaç olanlara ihsan etmek. Zenginlik.

Maye: Esas. Temel. İktidar. Göç. İlim. mal.

Zülat: Saf, bereket. Tatlı.

hacer: Taş, kaya.

Sine Kaleb.

Çak: İyi, güzel, sıhatli.

Tahvil: Değiştirmek. Döndürmek. Bir halden başka bir hale getirmek.

Matla': Güneşin veya yıldızın doğdukları yer, ufuktan çıkan yer. Yıldırım veya güneşin zühur etmesi.

Müberra: Delil ve berraklı. isabetli. Delillerle sabit olmuş.

Maruf: Bilinen, tanınmış. Belli, meşhur.

Meşhure: Tanınmış, herkesin, çokların bildiği.

Mahsus: Herkese mahsus olmayıp bazılarına ait olan. Yalnız birine aid olan.

Hususilemiş: Ayrılmış; tayin edilmiş.

Meşhurdur: Doldurulmuş, dopdolu.

Tedvin: Bir araya toplayarak tertiplenme.

Lazım: Lüzümlü, gerekli. Bir şeyden başka ayrılmayarı. Müteaddi olmayarı.

Feyran: Maddi ve manevi kaynayıp fişirmek. Coşmak. Depresmek.

(asm) efendimizin herkese bilinen ve meşhur olmuş olan zahiri-i harikaları ve ona ait mucizeleri... siyer ve tarih kitaplarında doludur.

Ulema-i kiram onlar hakkında tefsir ve bir araya toplayarak ibraz etmişler. Bunları tekrar ele alıp anlatmak malumun ileri kabildinden oldupundan tefsirlerinden kat'i nazar ettik, ele almadık.

Şu havârik-i zahirenin herbir ferdi eğer gersi tıpa tıp aynı kelimelerle ifade edilmiş. Ona mukavetir-i bilmene olan aynı hadiseden bahsedilmesi, yani aynı hadiseyi başka başka kişilerin farklı kullandıkları kelimelerle anlattıkları... anlattıkları hadise aynı... bu harikelerde birleşmiş bir indendir.

Bir nevi': (asm) efendimiz doğmadan önceki eşit eşit, türlü türlü olan olaylar ve hadiselerdir. Göya O ASIR peygamberden (asm) istikade veya feyz olarak keramet sahibi olmuş hassas kalbinden vukuk daha ortaya çıkmadan (asm) min geleceğini hadiselerde, olaylarla haber vermiş.

Çok ilginç tarafı ise; o asır sanki şuurlu, kalbli, hisli ki (asm) dan haber veriyor. Asır nasıl haber veriyor. Burada asrın kalbi hassasından ve hiss-i kalbi-sukuundan bahsediliyor. Asır nasıl hissetmiş?.. Nasıl keramet sahibi

olabilir mi? O zaman asır nedir?

asır → keramet sahibi
 → kalbi hassas
 → hiss-i kable/vuku sahibi

} olduğundan ihtisatla Fahr-i Âlemin geleceğini işbar etmiş

O zaman asrın şahs-ı manevisi canlı, ruhludur

o asır → Peygamberden (asım) istikade ve ütikafa yani fayıl almış.
 O asır asım dan nasıl istikade ve ütikafa etmiş? - Ahmen deriz ki; teşbih-
 tir. Hayır. Nasilki şahs-ı manevî canlı ve ruhludur ki her bir şeyin
 mübet hallerinin toplanıp cem olunan yerdir ki o da canlı ve ruh-
 lu olur. Aynı bunun gibide asır meydana getiren güneşten, yapımur-
 lardır, rüzgarlardır, topraktır ve us'lerin mecmuunun oluşturduğuna asır
 deniyor. Hadiseler canlı olacak da onların cem olduğu yer nasıl canlı
 olacak. Asır bir şahs-ı manevîdir. Her bir nevi, her bir hadise onun efradı
 hükmünde. Nasilki oya büyüyüp boyut geliyiyor. Hayat büyüyüpü için
 oya onun karnetine uygun büyüyor. Muhtekeli gibi. Her bir asır müs-
 tafil canlı, şuurlu ve ruhludur cem-ül cemdir veya cem-ül ezbaddir. Eşya
 veya hadiseler onun eza ve efradı hükmündedirler... (burası çok
 iğnâ bir yerdir). Hakikatsiz teşbih olmaz. Teşbih en özünden ruhuna
 yalın olacak. Nasilki her sabah şems Allah'tan cem-ül cem alıyor.
 Yani Onun muhtekeli alıyor. Eşyanın muhtekeli olduğu gibi, eşyanın
 mecmu olan asrında muhtekeli vardır. O asır muhtekeli keramet
 sahibidir...

Mb:164 "zaman ve mekân-ı muayyenin kâğıtlarını kırmış"

zaman ve } kâğıtlarını kırmış.
 mekânın }

Tukarida zamanın eşyanın ruhu manasına olan melekutiyetinden bahsedildi.
 Eşyalar zamana ortaya çıkıp gâteriliyor. Sanki ezelden zaman seridine
 konmuş ebede doğru gönderiliyor eşya. O zaman zaman: Eşyanın, maddenin
 ifade edildiği yerin. Eşya yoğunlaşmış enerji diriyor. O enerji zaman. Aslında
 enerji yoğunlaşmış madde olduğu gibi; zamanda yoğunlaşmış mekân olarak
 gâvülmüş. Zaman mekânın ve eşyanın veri tabanı, yazılımı, enerjisi...
 50cm x 50cm boyutundaki bilgisayar ekranıyla bütün mekânlara ve

zamanlara giriliyor. İnternet mekân kavramını adeta kaldırmış. Neredeki bir bahçenin resmini çektin. Onu bilgisayarla attın. Aynı resme dünyanın her yerinden ona giriliyor. Adeta o mekân her yerde. Herkese aslı olan bahçede bulunup, grip sanki aslı olan bahçeyi seyrediyor. Gündelik hayatına dikkat etsen görürsünki çözümlenmiş mekân ve zaman kavramı dışında işlerimiz oluyor.

Zaman ve mekânın → kayıtları nelerdir.

Geçmiş haydi ne ise. Geleceğin her tarafını görmüş ve bize göstermiş asım.

Mekâna giren insana mekânın ve zamanın tesiri etkisi gibi. Tefekkürle, rüya ile, internetle ve fikirle, sözle vs'lerle insanı sanki asıyla muhaberet almış gibi tesir alıyor. Rüya ile alemde girdiğin gibi, internetle de o alemlere, mekânlara giriliyor ve de mekân sıkışıklığı da olmuyor. Mekânın ve zamanın hududları var. Nedir onlar?

İnternetle uydu vasıtasıyla her yere girip, her bahçeyi seyredebiliyoruz.

mehtabı Mubarek olan parmaklarından suyun nebe'üdür. → hissen tasvir ediyor.

Maden-i şehadet olan → yed-i mübareklerinden → maye-i hayat olan → suyun nebe'ıyla, Menba-i hidayet olan → lisanından → maye-i ervah olan → Zülâti hidayet'in feneri.

hissen tasvir ediyor! - hissi tasvir örneği, misali.

Bunlar insanın hissiyetlerine nasıl inilip tesir edileceğinin misalleri. Yani eğilimin gösterilmesi. İnsanın fikrine değil hissine tesir etmenin yolu fiil oldğunu. Bunlara hissi harikalar deniyor. Ki hidayet madraklerini tetikliyor. Suyun hayatı ortaya çıkardığı, tetiklediği gibi. Suyu hidayet'in karısına konuyor. Getirdiği su ne ise, içindeki uyandırmak için suyun içine alınması gibi; hidayet de ruhun içine girince Mahiyet-i Zâtiyeye bakan taraf onu emer, arzularına emdiğini değil kendi hakikatını ifade eder, gösterir.

Burada da dikkat edilirse görülüyor ki:

Suyun nebe'ı → Zülâti hidayete (4) → ? icma mı?

Maye-i hayat → maye-i ervaha (3) → ? kıyas mı?

Yed-i mübarek → Lisanına (2) → ? Sunnet mi?

Maden-i şehadet → Menba-i hidayete. (1) → ? Kitap mı?

Mhi:165 " Tekellüm-ü şecer ve hacer ve hayvanadır. Güya hidayetindeki hayat-ı maneviye, c emadât ve hayvanata dahi sırayet ederek nutka getirmiştir "

Tekellüm-ü şecer } hidayetindeki hayat-ı maneviye, c emadât ve
 Tekellüm-ü hacer } hayvanata dahi sırayet ederek nutka getirmiştir.
 Tekellüm-ü hayvan.

hidayetteki hayat-ı maneviye umurun batınlarını tetikliyor. Nasilki demirin konuşması, DVD'nin, kasetlerin konuşması normal olmadı gibi. Bunları bilgisayar konuşturuyor. Yoksa big DVD'deki şaklı ve sesleri bilmezdik. Onun konuşturana bilgisayar ise; hidayetde ayağ, taş ve hayvan DVD'lerinde hidayet bilgisayarı konuşturmuş. Burada da hidayete vesile olması adına hissi misallerden... karşı tarafın hissini tetikleyip hidayetine vesile oluyor. O zaman hidayet ile his arasında ciddi bir bağ var. Hissini tetik edince hidayetini ortaya çıkarıyor. Sanki hayat-ı maneviye demek → hislerin mecmuasına deniyor... Tabiki hissinde tetik-vasat-ıfrat mertebeleri olduğu gibi. Hidayet tarafı ise → hissini vasat mertebesi, tarafı...

Nasilki çekirdeğin içini → toprak
 → hava } beri ettiği gibi...
 → Güneş
 → Su

Ağacın içini de → ateş beri ediyor. } odunun içindeki ısıda ışık ve Nurd Nuru
 → toprak beri ediyor. } duman x kül (toprak) x vs enerji boyutları...

Taşın içini de → Yüksek ateşli fırınları beri edip içindeki maddeleri dışarıya ifade ettiriliyor. Taştaki demiri ayıklayarak demiride konuşturulduğu gibi...

Hayvanların içini de → hiss-i ma'ş. } hayvanlarını içini de beri ediyorlar.
 → Gözle saçları
 → Nezaret edenler

Bu üç şey asmi'ni nasıl dinliyorlar? - Demek asmi'nin elinde bu üçünün içini ağrısı, onların hakikatlarına nüfuz etmiş elinde hakikat var.

Demek elindeki hidayet hakikatları ötelere ifadeyi veya şecere-i hikmetin mahiyeti ve hakikatıdır. Her neyse vurursa onun batınıyla muhatap oluyor, içini beri ediyor.

mt:165 " insikak-ı kamerdir Göya kalb-i sema hükmünde olan Kamer, mübarek olan kalbiyle insikakta bir münasebet پیدا etmesi için sine-i saf ve berrettini mübarek parmağın işaretleriyle istiyokan şak ve çak etmiştir

Burada da hissi bir telkin ve ders var. İnsanı tasvir ediyor. Kainat büyük insan kabul edilirse sema insanın sanki göpüsü. Pyda kalbi hükmünde. Asm efendimle bir münasebet پیدا etmek için parmaklarının temasına, emrine, uzatılmasına icabet etmiş ay. Çak ederek yani güzel bir şekilde asm'a icabet etmiş ve çak ederek cevap vermiş. Burada da hissiyat tasvir ediliyor. Herşeyi zahir ve havale ederek zahiriyun olduk. Herşeyde batına havale ederek batiniyyun olmamak lazım. Hükmelerini karıştırmamak lazım. Niçin buntar "havarik-i hissiyedir" Çünkü biz zat elini ayağına vurmamış. Uzaktan te'sir almış. Ben kalemi elime almam zahir. Bide elime almadan yazmaya kalkar-sam zahir değil. Hissi bir beşin yapılanmasından haber veriyor. Yani suyun elinden akması zahir.

Ruhuna müdahale edip hidayetini zırratını olması batın ve hissi....

Apaştan birşeyler yapmak zahir.

Apaştan, taşın ve hayvanların konuşup asm'ı tasdik etmesi batın ve hissi.

mt:166 " Vaktle kainat tarafından

hükümet-i hikmet canibinden

müstantik ve sair sıfatıyla → gönderilen → fen-i hikmet, istikbale teveccüh eden nev'i beşerin talimatlarına rastgelmiş; birden fen-i hikmet şöyle bir takım sualleri irad etmiştir ki:

Kainat canibinden → Aluru Muhammediden (asm) sorarakiler

hükümet-i hikmet canibinden → Kelam sıfatının azamı geminini teşkil eden kubri mahfuz makamı ki aynı zamanda fen-i hikmetin mercei...

müstantik → ilk ifadeyi alan. İlk soruşturma şahikati aşan. Soru hakimi. Soru soran.

talıklar: Casusları hükmünde olan hisleri ve duyguları. Cimler ve

şeytanları. Vehimlerimiz. Fenter.

"O vakit nev-i beşerin hatib ve mürsid ve reisi olan Muhammed (asm) aygıra kalkarak"

nev-i beşer makamı → Xüs makamıdır ki beşerilik oradan başlamış.

hatib → Levh-i mahfuz makamı; kelam şefaatının en aşamı tecelli yeri

Mürşid → Rüşde ulaştırıcı. Hakkı hak bilip hakka döşöyör. Bafeli batıl bilip batıldan uzaklaştırma makamıdır. Arşın bu alemdeki hülasası olan kalb-i insanidir. O alemde ise Arş'tır.

Reisi → Alem-i şehadetdeki alem-i gaybı birleştirip hayatında ifade etmesi ki sünnet-i seniyesi makamı. 15 suvada (asm) Efendim için diyor ki: Alem-i gaybı alem-i şehadete taşıması:

Aygıra kalkarak → Nübüvetini ilan edip yaşayarak...

"Fenn-i hikmet söyle bir takım sualleri irad etmiş ki:" Sualleri Cenab-u Hakkda meleklerde sormuşlardı. İ. 136 da "Yerde ferad yapacak, kan dökecek kimseleri mi yaratacaksın" Melekler "ya Cenab-u Hakkın i'lamıyla bitmişlerdir veya levh-i mahfuz'a bakıp ondan anlamışlardır veya had insanlardaki kuvve-i garabiye ve şehviyeden anlamışlardır

Fenn-i hikmet → Bütünlükle bakamayan, anıne bakan. Mülk ve mekku-ru, şehadeti ve gaybi ihata edilemeyen makamın ifadesi.

Buda ۛ ۛ Kof α nun teğahı.

hikmet: Bu manada farklı bir manası sukii: İstispa Allah'a bakan tarafına → ilim.

İstispa insana bakan tarafına ise → hikmet

halt etme → Görseldir.

Safsata yapma → isitseti deşitirmek

İstispa'ını deşitirip söyleyene → Safsata yapma derler.

Halt: Karıştırmak. Ryıkloyamamak. Hakkını ifade edmemek.

"Ey hikmet

halt etme ve

safsata yapma l..

Gördüğüün ve

isitipini gibi söyle l.."

Hikmet burada fenerle ifade edilmiş.

Fen-i hikmet → Hikmetin fena.

O zaman Cem ederse

Fener ← Hikmet → ilim

Mh: 167

"Hase-i cismanidir." Nisgin ruhanidir demiyor?

Her nefis ölümü tadacaktır. Nefis ise; cisminle alakalı hisler, duyguların mecmuuna nefis deniyor. Yani narıtkı açlık, uykusuzluk, riyazet gibi şeyler nefise darbe vurulup öldürülüyor. Öyle bunlar cesedir, cesedin mukavemetini kırıyor, yaptırıncılığını ortadan kaldırıyor. O zaman nefisten murad kûm-i beseridir. Ve cesetle alakalı hislerdir, duygulardır. İste bu ölecekki bunun dirilmesinden bahsediliyor. Hase-i ruhani değil, hase-i cismanidir. Dirilmek ölümlere mahsusdur. Mevte hayata bakar. Ruhda ise hayattan başka şeyleride var. Ruh hayata mahsus değil. [L: 336] "ruh dahi, hayatın hâlis ve sâfi bir cevheri ve sâbit ve müstakil ZÂTIDIR"

Hayatın zatıdır, hayattanda müstakildir. O zaman mevt ruha arıy olamaz.

Ruh ise: $\begin{array}{c} \uparrow \\ \text{Eşuurdur} \leftarrow \text{RUH} \rightarrow \text{Kanun-u Emiridir} \\ \downarrow \end{array}$

Süvud-i harici sahibidir.

Hayat; Subuti sıfattan biridir. Ruh ise tûmüne carridir.

"Burhanın en vâzıhı → Muhammed (asm) dir"

Burhan → asm efendime bakıyor.

İmanın malzemelerinden biride → Burhan, delil, Sıra, Esare, İbret, Fikret, ünsiyet

mh:168 1- "Evet, saadet-i ebediye olmazsa
 nizam bir sûret-i zâife-i vâhiyeden ibaret kalır.
 Cemî' maneviyat ve
 revâbit ve
 nisb, } habern gıdr.
 Demek nizâmı,
 saadet-i ebediyedir"

nizam: Sıra. Düzen. Dizilmiş olan şey. İcaba göre yapılan kanun. Bir kaideye binaen tertib olunmak ve ona binaen tertib olundukları kaide. Bir işin sebat ve tıyârına medar, sebep olan şey ve hâlet.

lahi: Manasız. Ehemmiyetsiz. Zâif.

revâbit: (Rabıta.c). Rabıhalar. Bağlılıklar. Münasebetler. Düzenler. Sıralar. Tertibler.

nisb: Kıyaslamalar ve ölçüler.

nizâm: Nizam veren. Düzenleyen. Tertibleyen.

Hep hayrın pozitif tarafından isbatına gidildi. Var çünkü denildi. Varlıkla varlığa intikal edildi. Burada ise müsbetten negatifliğe, yokluğa kıyas yapılıyor. Bu kainat var mı? Var. Farklı farklı şeyler bir bütünlüğü ifade eden nizâmı var mı? Var. Sani birbirini tanıyor imiş gibi canlıların cansızları, şuursuzların birbirlerinin işini bilip tamamlıyormuş gibi yardım etmeleri. Adeta farklı şeyin varlığı veya varlığının devamı için var oluyorlar ve ona uygun hareket ediyorlar. Kainattaki eşyada da S:679 "Evet, o'naun mahiyetinde olmayan bir şey, esaslı bir sûretle meyvesinde bulunmadığı delaletiyle;

fecer-i kainatın hassas meyvesi olan nev-i insandaki ciddi aşk-ı lâhuti gösterir ki;
 bütün kainatta -

-fakat başka şekilde-

hakiki aşk ve
 muhabbet } bulunuyor.

Öyle ise kalb-i kainattaki şu hakiki muhabbet ve aşk, bir mahbub-u Ezelî'yi gösterir.

Hem kainatın sırasında çok sûretlerde tezahür eden incizablar,

cezibeler, cazibeler;

"ezeli bir hakikat-ı caizledarin cezbile oldujunu hüyyor koldlere gösterir."

Buradada kainattaki maneviyat. Nizamından ortaya çıkan maneviyat...

Eğer süretteki bu nizamın alt veri tabanı yoksa, nasıl yüzeyde, sürette tezahür edip görünüyor? Demek batınlarındaki hakikatin varlığını zahirinde suretinde aksetmiş olması bu hali aliyorlar. Misali: insanın farklı farklı parçalarından meydana gelen cesedinin, suretinin altında hakikat yoksa zahirde de olmaması lazım. Batın zahirinin kayyumnu olduğundan zahirden daha kesin varlığını ifade eder. S:16 "Batındaki cisimlikler zahirine aksetmiş" kanunu burada da cari.

Batın safılam olmaz ise zahirinde nizam olurmu? ciddi devam eder mi? Zahirinde o kadar nizamı bozacak keşmekeşliğe rağmen zahirdeki nizam korunup devam etmesi batındaki ciddi hakikatten kaynaklanıyor.

Cami' maneviyat: Maneviyatın her çeşidi. Yani cesedin arkasındaki bütün hisler, duygular ve latifeler hepsi batının zahirine aksetmiş halleri. Bunlar cesedin sıfatları değil. Merhamet, gadab, inanmak, kıskanmak, hased, iddial sahibi olmak, iradeyi kullanmak, daha mükemmeli hedeflemek gibi manevi haller cesedin sıfatlarıdır. Bunlar farklı maddi parçaları bütünlük içinde tutup gaye-i maksadlarına sevkeden, maddiyatı canlı tutup kemalata doğru yönlendirmek, maddiyatı manalandırıp mana ifade eden düzende, tertipte, sırada durmasına vesile ve sebep olan batındaki manevi veri tabanıdır. Bunlara ateistler "enerji" demişler. Demek zorunda kalmışlar. Maddenin şuurlu hareketini, hedefe doğru yönelmesini madde ile iğah edemediklerinden mistik ve mezheplerine şiddet olan batını, enerjiyi kabul etmek zorunda kalmışlar. Öğre onlar herşeyi maddenin kendisinde ve hareketinde arıyorlardı.

revabit: Büyük maksad ve gaye ujrunda ölçülü, mana ifade eder tarzında birbirlerine bağlı mevcudatın... alt veri tabanından, batından birbirlerine ölçülü, maksadlı bağlı olmasalarda zahirde de mana ifade eder tarzındaki halleri olmazdı. Aktı beyer ferrin-i hakikisini

kainattan yazamazdı. Zahirdeki haller hem evvellerini hemde gayeleri olan istikballerini gösteriyorlar zahir halleri. Misali: Ejir batınları insanı bilmiyorsa zahiri için insanın hizmetine kısıyorlar. Zahir-i kainat için insana. Çatıyor?

nisbe; öyle bölümleri, gayeleri var ki zahirilerinden nihayetsiz. nisbi, kıyasi manalar ifade ediyorlar. Zahirî manalı, mana ifade etsin fakat batını kör, cahil ve manasız olsun mümkünmü? Eşyada dönük felk mana yok. Kıyaslanma ve nisbetle nihayetsiz mana çıkarıyoruz.

Demek bunlara nizam veren, birbirine manalı bağlayan saadet-i ebediyedir. Çünkü kainattaki her hadise daha mükemmel harrile. Niçin herşey daha mükemmel gidiyor? Çünkü alt ve üst tabanının hedefi orası. Daha güzel makam, yer olmazsa eşya oraya gitmek için çabalar mı? Gözün sorsan ne olacağını hemen şu, bu olacağım der. Ejir öyle makam yoksa ne istek ne hedef ne de hareket olur. Dikkat etsen anlarsın ki herşey mükemmel doğru gidiyor. Demek öyle bir makam ve mekan var. Ki aramızda saadet-i ebediyye deniyor. Yoksa maddenin önü hızlık. Arkası hızlık ise; iki hızlık arasında varlık olur mu? Hem fizikte jiddir. İki hızlık arasında varlık olmaz.

mh: 168 ^H Evet, inayet-i ezeliyyemin timsali olan hikmet-i ilâhiye; kainattaki riayet-i mesalih ve hikem ile } mücehhez olduğundan

saadet-i ebediyyeyi ilân eder.

Zira saadet-i ebediyye olmazsa, kainatta bilbedahe sabit olan hikem ve fevaidi karşı } mütebarak edilecektir "

inayet: Yardım. Lütuf medet etmek. Meşkul olmak.

timsali: Suret. Sembol. nümüne. Tasvir. Bir şeyi başka bir surette göstermek. Vuran değil, vurulan aynı değil aynıda gözükür. Bunu karşıtırma. Misallenenler, görünenler

mesalih: Maslahatlar, işler. (Maslahat. c)

hikem: (Hikmet. c) Hikmetler.

mücehhez: Aksamaları tamamlanarak hazırlanmış. Cihazlanmış.

fevaid: (Fayda. c). Faydalar. Faydalı şeyler.

mükabere: (Kibir den). Kendi sözünün hakaretini ve karşısındakinin deşirulupunu bildiği halde kabul etmemek ve niza çıkarmak, karga çıkarmak, kendini büyük görmek.

Hikmet-i ilahiye inayet-i ezeliyyinin timsalidirler. Kainatda düşünme, iş yapma bilme, geleceği planlayabilme için kainatda nizamın olmasıyla mümkün. Herşey her zaman karışık, neyi nerede olacağı, meşgul, ilim, planını ve hesabın yapılması mümkün olmayan germinde, kainatda yaşasaydık hangi ihtiyacımızı karşılanacaktı?

Allahın yardımı kainatın yardımı olarak görünüyor. Kainatı böyle nizamlanışki oradan hem ilim alalım, hem kainatda kendimizi hem hissedelim. Sistem ve kaidelerle çalışan kainatda yaşamak yoksa zaman geçerken, herşeyin alt üst olduğu kainatda mı yaşamak... Kainatın bu elverişli tarzın edilip insan ölü oradan hem faydalanmanın hemde kütüphanesini doldurması sisteminde kurmuş. Bu sistemin adına Hikmet-i ilahiye denir. Böyle yaparak inayetini, yardımını, lütfünü göstermiş oluyor. Allahın inayeti esyadaki timsaligörünmesi hikmet-i ilahiye olarak ifade ediliyor. Kainatın bu haline hikmet-i ilahiye deniyor. Hikmetin ziddi ≠ abeste istiyal etmektir.

Bu kadar kainattaki hikmetlerin + faydelerin + maslahatların neticesinde ahiret yoksa bunlar ziddine hizmet etmiş olmaz mı?

Yani: hikmet ≠ abesteye

faydeler ≠ zorarlara

maslahatlar ≠ gayesteliye

} hizmet etmiş olmaz mı?

Uzaman netice olan ahireti inkâr etmeden önce kainatın onu gösteren, ona doğru hareket eden hareketini inkâr etmeli.

Kainatın bu yapılanması kendi kendisi için olamaz. Allahın meyve vermesi kendisine fayde olur mu?

Hikmet; kolay düşünmeye hem gemindir hemde vesitedir. Bu Allahın yardımudur. Çünkü düşünme geminin neticeye en uygun. Eğer varlığın suudu belediye çöplüğü gibi olsa, onun ayıklanmasını ve bulmasını gerekeni bulmasını istense idi? ger olmayacaktıydı.

Fitratının istejini, lisanının cevabını nereden nasıl bulacaktık.
Fitratin ne istiyorsa varlık onu gösteriyor, ona işaret ediyor. Bu fit-
ratına yardım dğitini?

Saadet-i ebediye ile karnattaki hikmet ve faydali yaradılışla ne alakası var? Sen kainata sorsan: Niye hikmetli, sonatlı, mana ifade eder tarzta tarzım olunmuşsun, neden karnata döşü hareket ediyorsun? Desen kainat sana ne der? Herşey mukemmelle giti-
mesi öyle bir makamın, varlığın ve alemin varlığını gösterir. Tersini düşün. Yani hep mukemmelle gidiyorum takti öyle bir makam olmadığın için. Mana ifade ediyorum ta cehaletle hizmet edeyim.
Varlığın hissiye hizmet etsin. Hep mukemmelle döşü gidiyo-
rumki ta yokluğu isbat edeyim. Bu ifadeler döşü olurmu? İşte yok-
luk bu manaların ziddi oldupuru ^{garpışma} halindedir. Ama varlık gelib, yokluk vehmi makamda kaldı.

ilim ≠ cehaletle
 varlık ≠ yoklukla
 hikmet ≠ abesiyette
 mukemmellik ≠ Gayri mukemmellikle

} mücadele ediyor. Birisi var olursa diğeri vehmi vucudda olur. Çünkü ikisi ziddiler. Cem-i ziddede de bir arada olmaları müm-
 kün değil.

mh:168 Alcam: Evet, olur manasında cevap edatıdır. Tasdik ve tahsin kelimesidir.

istikra: Etraflı bilgi. Aynı ayrı hadiselerdeki müsterek vasıflara dikkat ederek umumî bir netice çıkarmak. Umurî araştırmak. Fert-ten umuma ait hüküm sahibi olmak. Akıl + hikmet + istikranın cemî ile kesin neticeye varmak.

Adem-i sırf: mutlak yokluk. Adem değil. Adem-i sırf

Abesi: faydasız boş amel. Lüzümsüz ve gayisiz iş.

İşaret: Bir şeyi bir vasıta ile gösteren, bildiren nişan, işaret, alamet, belli bir iz.
 Akıl + Hikmet + istikra = Bu 3 ün cemî hikmetle adem-i abesiyetin olmadığını gösteriyor. Bunlar diyor ki: Madem

bu mevcudat var. Hem mevcud iş boş abes, manasız değil. İş boş olan şeyin ne biryerleri majiden hale taşıy, ne de hali istikbale taşıyabilir. Akli-ı baeşer fenni-ı hikmet kütüphanesini hikmetten dol-
 durmuş. Adem; varlığın ifade edildiği, ilme perde ve ünvan olmuş.

Adem-i mutlak ise; yokluktur. Bu varlığın, fitratin zıddıdır. Fırta da zıddır. Zira başı ve sonu hiçlik olan şeyin ortasında varlık olurmu? İki hiçlik arasında varlık! Varlığın arkası ve önü yoksa bunu izah - bu varlığı ki; hikmeti, mesaleti - izah edemezsin, edilemez. Niye bunlar var; ve nereye, kime ve ne için hizmet ediyorlar? i cevap - liyormazsın.

Adem; m: 59 "Him adem-i mutlak yoktur; çünkü bir ilm-i muhit var. Him daire-i ilm-i ilahinin harici yet ki, birşey ona atılsın. Daire-i ilm içinde bulunan adem ise adem-i haricidir ve vücud-u ilmiye perde olmuş bir ünvandır"

"Daire-i ilm içinde bulunan adem ise"; yani kudretle vucuda çıkmamış. Yani ilmi vucuda kudret faalluk etmemiş ilmi vucud olarak kalmış. Eğer ilmi vucuda, programla kudret faalluk ederse vucud-u hariciyeye çıkarır, ve mahluk olur. Yoksa ilmi vucud olur. Mimarın kafasındaki projeler gibi.

"Vucud-u ilmiye perde olmuş bir ünvandır" Perde demek; toprak perdesi gibi veya sinema perdesi gibi. Yani ilmin içerikleri, gizliliklerinin ortaya çıkıp ifade edildiği zemindir. Yoksa perde örtün manasına geliyor. Adeta ilmi vucuda gelmiş mahluk olmuş. Mahluk mahluğundan çıkıp ilim olmuş. İşte bu iki si arasındaki ince bir hat veya beyah. Nasilki aynadaki yansıtma ile kesif arasındaki ince beyah adeta detildir. Yok denemesinin sebebi mahluk değil. ilmi vucudu da yok. Mutlak yoklukta değil. Varlığı "Daire-i ilm içinde BULUNAN ADEM İSE"

Baksana daire-i ilm içinde. Hiçlik, yokluk ilim içinde olurmu?

Birde Adem-i sırf var. İşte bu yoktur. Çünkü mutlak yokluk. Misal: Allahın zıddı yoktur. Bu yokluk mutlak yokluktur.

Toparlarsak:

Hakikatların zıddı → Hakikatın zıddı → Adem
Mahiyetlerin zıddı → Mahiyetin zıddı → Adem-i mutlak, sırf.

Hakikat → Esmaya } bakıyor. Onların isim ve ünvanları.
Mahiyet → Sıfata }

Eğer hakikatda değilse o şey Ademdedir. Ademden başını çıkartıp

vucuda gelmemiş. Adem-i sırftan, Adem-i mutlakadan bir şey vucuda gelmez. Birşey bir yerden çıkıyorsa, çıkabiliyorsa çıkmadan önce orada idi. Ama ayıp çıkmamıştı. Dıpuğarı dığarıya çıkarmak gibi. **S:430** " ister istemez geliniz, hikmet ve kudretine ram olunuz. ADEM'DEN çıkıp, vücuda meşergah-ı sanatına geliniz" dedi."

Sakin ha adem-i mutlak değil. Bu: Daire-i ilim içinde bulunan, ve vucud-u itirisi olup vucud-u haricileri olmayanların adidir adem. Külliyatta çok var. Nümüne için bir tanesini koydum:

Varlık işaret ediyor. Nereye? - Varlık alametiyle, teressühatıyla işaret edip gösteriyor. Belki vesikasını gösterip ibraz ediyor. izni gösterip aslına delalet ediyor. Gölgeyi gösterip aslına intikal ettiriyor.

Bunların ziddini cemedersék:

Gölge →	Günge	} Bunların ziddine intikal zordeğilmi?
Sanat →	Sanattara	
ilim →	Alime	
Vücut →	Yacibe	
teressühat →	Menbaino	
.....	.....	

Eğer bu mevcudatin itirisi, neticesi cehalet olmazsa ne olur?

Yani herşey cehalete, adem-i sırfta, cehalete hizmet etmiş olur. Herşey ziddine döner. Zidda Ziddına intikali muhal. Hem bu mevcudatin işi baş, manası, abes, aldatmaktan ibaret imiş olur. Bu mevcudat: Faidelisiz, manasız + Lüzümsüz + Baş ve Cehalete dönmüş olur. Mevcudat böyledir demek manasına gelir.

Jani: Aldanmışızık: ilim dediyimiz[?] meşer cehaletmiş.

Varlık dediyimiz - şey meşer hislikmiş

Manalı dediyimiz - şey meşer manasızmış.

İşi dolu dediyimiz - şey meşer işi boşmuş.

olmamıydı.?!

Ham kainatta görünen hikmet & inayet ve Rahmet netleri ta-

zammun ediyor?

Hikmet → Kasd & Suur & iradeyi tazammun ediyor

İnayet → Lütüf + Tezyin + Tahsin + İhsanı tazammun ediyor

Rahmet → Sevdirmek & Tanıttırmak & İnam + İkrâmı tazammun ediyor

Mh: 168 4-

Fitret: Yaradılış + tıynet + hilkat. Fitret yalan söylemez. Meyletanlar yalan söylemiyor. Yalanda ≠ fitret taban tabana ziddetler. Yalan fitretin zıddı.

Yalannın vücud-u haricisi yektür. Vücud-u ilmi vardır. Daire-i ilim içindeki adem gibi. Yalan var daire-i ilimde. Fitretta yektür. Nasıki adem varlığın ifade edildigi zemindir. Sıkk'te kendini ifade ettiği zeminde kızıktır yalandır. Yalan ademi vucuddur. Vücud-u harici ile Vücud-u ilmi arasındaki bağlantı intikali zordur. Adem hesabına çalışıyor. Unutma **Yalan: (Kırb) = Vücud-u harici ile Vücud-u ilmi arasındaki bağlantı. Ademde böyle.**

Meyletan sıkkıtır. Fitri kanunlar.

alem-i supra: İnsan. **Mh: 35** "Asıl insanıyet-i kübra olan islamiyet"

insanıyet-i kübra: Hakikat-i islamiyettir.

Hakikat-i islamiyet: İslam esasları sırf 6'dır. **K: 199** 6 erkân-i imaniye ile beraber 5 İslam esasları. 5 İslam esaslarını 1 kabul edilecek. Yani

Namaz + Zekat + Hac + Kurban + K. Şahadet ⇒ cemiine

Hakikat-i islamiyet

0 zaman ⇒ **İnsanıyet-i Kübra:** 6 İman esasları + (5 İslam esasının yokününe - 1) denir.

Toplam: 6 + 1 = 7 ⇒ hakikat-i islamiye.

Müyulak: meyiller, arzular. (meyl .c.)

Namzed: (Nâm - zed) isteyen veya istenilen kimse. Sözlü. Nispetli. Bir vazifeye tayin edilmesini isteyen veya istenilen kisi. Fday.

Hilkat: Yaradılış. Yaradma.

İstidat: Alışma. Ünsiyet etme. Doğrulma. Birşeyin kabûlüne ve kâzanı

masına olan fitri meyil. Kabiliyet. Akıllılık. Anlayışlık. Kabiliyet kuvvetleri.

Manevî: Manaya erit. Mücerred. Ruhani.

Efkör: (Fikir.c). Fikirler. Düşünceler.

Müvlati: (Meyl.c). Meyiller. arzular.

Alamzed: (Nâm-zed) isteyen veya istenilen kimse. Sozlu. Mişarî. Bir vazifeye tayin edilmesini isteyen veya istenilen kişi. Aday.

Fıtrat: Seciye. meziyet. Karakter. Fıtrat-ı salime ve fıtrat-ı şantiyenin camii.

Hilkati: ilk yaratılış. Yoktan var edilmiş tarafı, yönü.

1. " **Katıyyen bilki:** Hilkatin en yüksek gayesi ve } **iman-ı Billah'tır.**
Fıtratin en yüce neticesi }

2. " **Ve insanıyetin en üli mertebesi ve } **iman-ı Billah içindeki**
beşerıyetin en büyük makamı } **marifetullah'tır.**"**

3. " **Cin ve insan en parlak saradeti ve } **marifetullah içindeki**
en tatlı nımeti } **Muhabetullah'tır.**"**

4. " **ve Ruh-ı beşer için en hâlis sürur ve } **o Muhabetullah içindeki**
kalb-i insan için en söfi sevinç } **lezzet-i ruhaniyedir.**"**

Hilkati: Yaratılış. Allah variken hiçbirşey yok idi. Hiçlikten, yoktan mevcudatı yarattı. Bu mevcudatın içerisinde meziyetler, seciyeler, karakterler, ahlaklar, huylar kayıms. Bu hilkate konulanlarada fıtrat deniyor. Başka bir mana ile; Hilkat hiçlikten yaratılmış olan kainat. Fıtrat ise onun neticesi olan hakikatına camii çekirdek olması. Aşya → Fıtrat. Çekirdek → Fıtrat.

5: 360 " **Hayati sâna vermede** → cüz'iyetten bir nevi külliyyete; ve

insanıyeti vermede → hakiki külliyyete; ve

ülumiyeti vermede → ulvî venuranî bir külliyyete; ve

marifet ve muhabeti vermede → muhit bir nura seni çıkarmış "

Fıtrat: Hilkatın içine konulan meziyetler. İnsanda hilkata canni yaratılmış, ayniyetten hilkatte olmuyor insanın fıtratında var. Fıtrat; Hilkatın içine konulan

Fıtratın Yapısında hasetten kainatın şekerdepi olan insanda, ve insanın sırf zahiriyle meşgul olan fani bile insanı meydana getiren aralarında israf olmadığını... insanın zahiri, mülk tarafı, ki kelif tarafına bu kadar dikkat edilirse, israf edilmezse, acaba bunun batını, aslı olan ruhlu beserin fıtratındaki kadar hiç israf olurmu? Eve dikkat etmek içindediler içindir. Arabaya bu kadar donanım ve meziyet içinde olan insan izendir. İnsanın kılıfı, binası, arabasına bu kadar dikkat edilirse, israf edilmezse... fıtrat-ı insaniyedeki meylleri, mücerredat-ı sırfaları, istekleri, arzuları, fıtrî özellikleri, ünsiyet etkileri, ve onların varlığına inanmasıyla rahat nefes alan insanın fıtratı hiç israf edilirmi? Nefere bu kadar dikkat. Fakat orduya bakmamak gibi netice çıkmaz mı?

insanın fıtratının temelini oluşturan; 1- istidat-ı maddiye 2- a'mâl 3- efkâr 4- müyâlatları... bunların gösterdikleri, işaret ettikleri, adeta onlarla nişanlanmış olan insanın fıtratı... fıtrati saadet-i ebediye orreden çıktı diye tuhaf karılıyor. Onlara karşı ünsiyet + ülfet + kabullanma + aleminde istemesine cevap olduğundan dövrülmesi... bunların aksi aklı mümkün olmadığı halde fıtratının dövrülmesinden, isteğinden, işaret etmesinden şüphelenmek tuhaf... santi yokluk var. Delilide insanın fıtratı, yokluğu istiyormuş (!). fıtratın ziddini aklı, fıtrati isbat etmeye dövrü itilmeyi başka bir fıtrat olan şeytanın ve nefsin varlığını isbat ediyor.

israf: Yerinde, zamanında, miktarında, şyak ve sibatına bakmadan, dikkat etmeden sarfetmek demektir.

Kainatda ve insanda buna dikkat edilmiş. insan bile israfı sevmiyor. Yarık oldu diye vahlanıyor insanın bile hastanmadığı ve karşı çıktığı şeye insanın ve kainatın sahibi tevessül eder mi? Etmez. Çünkü o bize hem fıtraten, hem menafi'ül'-o'zannın şahadetiyi israfı şiddetli karşı çıkıyor. İstememesinin bir nümunesine bana kayması. Birimkiyle aslına intikal olarak diyorum ki; o fıtratı, israf etmeyecek. Çünkü ben malımı israf etmiyorum. Bu ayet-

ondan gelmiş. Üzaman. onda en camii var.

mh: 168/5

Hebaen: Boşuna olarak. Faydasız yere depilmiştir.

Fey: Yahu. Hayret ifade ediyor.

Fey kılaleb: Hayret ve taaccüb!

Cevher: Birşeyin özü. Nektar Harf. Varlığın özü. Bütün varlık bunun esatımı. Varlıktan özellik almıyor.

Maddeden enerjiye. Enerji de kanunlar dairesinde ortaya çıkıp kendini devam ettirebilir. Üzaman enerjiyi de tuşatan kanunlar, enerjiye cevher olamaz. Enerji maddeden asli kaynağına döner. Güçlü sürecin bir beyah boyutu. Enerji de varlığın bir boyutu. Kaynak, cevher, öz ile madde arasında beyahı teşkil eder.

Cihan: Kainat. alem.

Baha: Kıymet. Değer. Bedel. Parha.

itina: Çok dikkat etmek. Özenmek.

Gubar: Toz. Ünu örtün. Astını gösteren.

"Evet, fitratta ercümle alem-i süpra olan insanda,"

ercümle: Bu cümleden, meselâi bunun gibi.

Burada fitratı varlıkta manasında kullanılmış. Yani yaratılmış herşeyde demektir. İnsanda dahil yaratılışların içinde.

İnsanın ozalarında israf etmediği gibi; fitratta da israf yoktur. Burada fitratın karşısına "âlem-i süpra olan insanda," kullanmakla fitrat şecere-i hikattir. Kainattir. Çünkü bunun karşısına âlem-i süpra olan insanı karşısına koymuş.

Yaratılmış her şeye fitrat deniyor.

Kainatın kendisinden şüpheleniyor ama gösterdiği, işaret ettiği yer olan ahiretten şüpheleniyoruz!

Ağacın hayatiniyi sırf çekirdeği ile mümkün değil. Eğer arkadan ve önden, yani kökünden ve semadan beslenmezse içini dışarıya çıkaramadığı gibi, maziye müstakbele taşıyan çekirdeğini ortaya koymazdı. Ağaç kururdu. İnsanda bir çekirdeğe benzer. İnsanın ebede bakan tarafını beslenmezse, önüne istediği olan bekayı koymazsan istidadi kurur hebaen gider. Toprak zemin. Ruh gibi. İslamiyet su.

Toprak ubudiyet toprağı. Muamele-i kimyeviye evamir-i Kuraniye-ye iradise. Güneş ise imana. İpincin çekirdeği gelecek baharın hakikati.

Düşünki çok değerli bir şeyin kılıfına bu kadar dikkat etmek onun ta-
sirini aldığı cevher iştir. Onun korunması, devam etmesi için bu kadar itina,
emniyet verilsin sonra onu samura atsın, kırsın ve emniyet
vermesin mümkün mü? Kılıfa bu kadar itina onun - cevherin- ha-
fızası iştir. O cevher ruhdur. O kılıfda cesdedir.

Nasılki güneş, zahirde bir faaliyeti yok gibi, ama hem semadan hem
toprak perdesi altından bastırıldığı gibi; insanın ruhuda devamlı
ötelemlerden besleniyor. Nasılki cermdeki güneşin kayyumuna semadaki
güneşin temsilatı olmalı ki devam etsin. Ruhun burada ifadelenişini
de ötelemlerden devamlı canlı tutulması lazım. Hayali alem-i mi-
salden devamlı akıyor, oraya bağlı. Hiç kopmuyor. İnsanın bütün
hassaları böyle...

mh: 168/6

Sabit: Bundan önce, evvelce

istikra: Aynı ayrı hadiselerdeki müşterek vasıflara dikkat ederek
umumi bir netice çıkarmak. Umumi araştırmak. Fertten umuma
ait hüküm sahibi olmak. **istikra-i tam:** Cüzden küll. Küllden cüze
bakmak. Kainatı bir bütünlük içinde bakabilmek. Fertte küllün
hakikat uslarını görmek.

intizam: Tertib. Düzen. Nizam üzere olmak. Kendi üzerine cereyan
etmek. Eşyanın kendisi, karşısı değil.

Kamil: (Kemal den). asım e kendinin bir vasfı. Yayını kasını almış,
terbiyeli ve görgülü kimse. Alim, bilgün kişi. Bütün. tam. olgun.
eksiksiz. Kemalde olan. Kusursuz. Kemal ve fazilet sahibi.

intizamı Kamil: Kemalatına cami. İntizam kişiyi gösterir, eşyanın
kendisini ifade eder. Öyle ki tam kamil tam: bütünlüğü ifade eden.
Cem-i kainatı zatında cemetmiş. Herşeyin bir şey olması. Herşeye bir-
şeyden cemetmek, seyretmek seviyesinde olması. Kusursuz denmesinin
hikmeti baktığı, ifade ettiği, işaret ve delalet ettiği aterni burada
çok güzel ifade edip isbat etmesindedir. Yoksa eşyayı buraya göre
çok noktaları görünebilir. Demek kendini değil istikameti gösteren

trafik kuralı gibi.

tekmül: Olgunlaşmak. Kırmak ve döşmek

Ömr: Yaşamak. Hayat. Yaşayış.

Haşr: Toplanmak. Cemetmek.

Mazhar: Sahib olma. Nail olma. Şereflenme. Bir şeyin göründüğü, ishar olunduğu yer. Çıktığı yer.

Sadek: Özünü, idni muhafaza eden kabuk. Şeffafa yakın.

iktiza: Lazım gelme, gerekme. Lüzüm, ihtiyac. Gerek. İşe yarama.

ihtilal: (c. ihtilalat). Ayaklanma. Devlete isyan. Bozukluk. Farişlik. Şerre çalışmak. Düzensizlik.

halâs: Kurtulma. Kurtuluş. Salamele ermek.

Cisman: Manevi ve ruhani karşılığı. İddadi ve cismani olmak.

Cemi' fünunla haşıl olan

istikrâ-i fânta sabit olan } → intizam-ı kârrî

o intizamı ihtilalden halâs eyleyen ve

tekmül

ömrü ebedîye

ve } → mazhar eden

haşr-i cismanînin sadefinde olan → Saadet-i ebedîyeyi kârarure
iktiza eder.

Cismani haşrin içinde olan saadet-i ebedîye.

merkezin ahvalidirki zahirinde tezahür ediyor.

İnsanın cesedi yaşlı değil. Hücreler hep değişir. Onun-cisman- o şekli
olması ruhun hissiyatını bidensel ve hal olarak ifade ediyor.

Demek sürelerin tebdili ve tebeddülü batının dışı vuruşundandır.
... kapıda bu hali aldılar der ya...

Demek cisman manaya hizmet ediyor. Ona göre adını veriyor.
Bakıma cisman devamlı tekamül ediyor. Tohum, ağaç, meyve ve şer-
kirdel... **s: 530 " Lüf, kıym zararına kavuttesir. Lâfz, mâna zararına
kalınlaşır. Ruh, cesed hesabına zayıflaşır. Cesed, ruh hesabına inceler "**

Bütün inkılablar, tahavvuller batınındakini dışarıya şıkarp ifade
etmek içindir.

Cemi fünunla haşıl oluyorsa ehti fen niye görmüyor? fen başkadır,
ehti fen başkadır. Ehti fennin nazarı kendi alemiyle alakalı. Fünun
ise realitedir, vücud-u hariciyeye bakar.

Eşyanın vücudunu inceleyen fen eşyanın intizamlı olduğunu. Bu intizamın nizam içinde cereyan ettiğini. Ejr atomun ve eşyanın bir sıra, düzen ve sistem içinde mükemmelle doğru hareket edip hareketlerini değiştirdiklerini, ejr bir kaideye göre hareketleri olmamış olsalarda ilim ve feler çıkmazdı. Bütünlük içinde eşya bir gaye, bir hedefe doğru hareket ettiklerini, yani istikbal işaret ve delalet ediyorlar. Ejr istikbal yoksa ona varmak için eşya nizam hareket ediyor. Nokta-i kemalleri olmazsa, ezbe olmaz ezbe'de olmaz. Eşya niye kemalata doğru hareket ediyor? 1. cevabı: Hiclipe isbatlamak için. Manasılığa hizmet için. Gayeriz olduğunu göstermek için. Yarlıpe ve ilmi hiclipe boşaltmak için. 2. Cevabı ise: Eşyanın hareketi nokta-i kemali bir makama ve mertebeyi göstermek, işaret ve delalet etmek için. Nizamlı ve intizamlı bir hedefe doğru hareketi ilmi hizmet, her mertebe-i makama ait ilmi ortaya çıkarmak için.

Herşeyin mükemmelle doğru hareket eden dünyanın mecmuu hic bu dünya manasılığa, hiclipe hizmet eder mi? Dünyanın içindekilerin en kerifi bile mükemmelle doğru hareket etsin, fakat bunların mecmuu olan dünya hiclipe hizmet etsin (!)

Her eşyaya, her neye bir fen teşkil etmiş veya etmekte. Hepsinin lisansı farklı. Malzemeleri ve meşyuları farklı. Ama her neye, her fen kendi nevinin, fininin son uçlarına, istikballerine, nokta-i kemallerine işaret ve delalet ediyorlar. Ve ona göre hareket ediyorlar. Biz felerinin tümünün içerisine baksak ortak nokta şu çıkıyor: Her fen nokta-i kemalleri olduğunu, ona varmak için hareket etmiş olduğunu işaret ve delalet ettiklerini görürüz. Her fen ayrı ayrı lisanslarla aynı şeyi gösteriyorlar.

Cem' fununla ve istikra-i farda → havl olan ⇒ intizam-ı kâmil.
Tam bir intizam: Yani eşyanın her biri umura mesalibe, menfaate, umumî ahengi, umumî sisteme ahengli olması. Eşyanın her birerini umumî sisteme en mükemmel, ahrekli, uyumlu, ve de hakikatını tamamlama noktasında tam mutabık olan eşya ve ondan hasil olan funun. Bütünlük içinde en güzel münasebet. Eşyanın her birinin en mükemmel münasebetin adına → intizam.
Ferdlerden hasil olan umumî ahenk ise → nizam denir.

o intizamda ihtilalden hata eden; yani umumî sisteme zarar vermemek, umumî sistemini, ahengini, istikrarını bozmemek, umumî hedefine katkı sağlayan intizamıdır. Eşyanın her biri. Onlardan hasıl olan Fenerin her biri umumî katkı sağlıyor. Umumî hedefine o da hizmet ediyor.

Eşyanın ve ondan hasıl olan fenerin tekemmülünü tamamlamak için hedefinden, nokta-i kemaleinden ayrılmamasıyla mümkündür. Bir şeyin tekemmülü o şeyin nokta-i kemaleine bağlılığıyla mümkündür. Onlarında en nihayet kemalleri hakikatlerine en camii ayna olmakla mümkündür ki onların yeride dar-ül ahirettir.

Eğer bir şeyin tekemmülüne sebep olan nokta-i kemaleini hedefinden kaldırır, son ihtilal eder. Yani umumî ahengin içinde olmasının mantığı kalmaz.

Eşyanın tüm süreçleri ömür-ü ebedileri olan hakikatlerine en camii ayna olmaktadır. Burası - Dünya - esmanın en kesif tezelli makamı ve yeridir. Eşyayı hareketlendiren aulina olan meylidir. Esmanında en camii zuhurat yeride alem-i gaybtır, melekute eşyadır. Burada süreçler değişiyor fakat hakikatleri değişmiyor, hakikatleri daha sak kuvvet buluyor.

Cennet ve gayb cıya melekut bir kılıftır. Batını ise ebediyeti taşımasıdır. Lübbü ebed olduğu için süreti olan şekli bu hali alıyorlar. Süretlerin şekilden şekile, tahavülden tahavüle değişmesindeki hikmet ise; katmanlarını oluşturan hakikatlere göre süretlere, tebeddülere mazhariyet eder. Bu noktadan haşr-i cismanide sürettir. Lübbü ise suadet-i ebediyedir.

Eşya en latiften; mahiyetten → hakikate → hakikatten gayda → Gaybtan melekute → melekutten cisme sürecini tamamladık-tan sonra, bu sefer bunun tersi hareket başlar. Şu anda alem-i şehadetdeki süreç bu süreçtir. Aulina doğru tekemmül ederek ebede en camii ayna olmak. Haşr-i cismanide, cennetle bu sürecin farklı farklı hakikat süreçlerinin zuhurat zemiridirler.

mh: 169/7-

- Yevm:** Gün. Yirmidört saatlik zaman. Sene. Asır. Devir. Devre.
- Ömr:** Yaşama. Hayat. Yaşayış.
- Beşer:** (Beşere). İnsan derisinin dış yüz lerİ. İnsan. Âdem.
- Deveran:** Dönüş. Dolasmak. Tedavil yerinde durmamak. Devretmek.
- Mukaddime:** Evvel gelen. Her şeyin evvelİ:
- Mevl:** Ölüm. Dünyadan gitmek. Ahirete geç.
- Destgah:** İş yeri. Tezgah. İktidar. Servet. Kuvvet.
- Fitr:** (Fikir). Akıl. Râ'y. İstek. Düşünce.
- Ezman:** Zamanlar. Vakitler. Müddetler.
- Mahdud:** Sınırlanmış. Qesirilmiş. Az sayılı. Hududlanmış.
- Mahsur:** Fırız göz. Yorumuş. uzun uzadıya bakmaktan donuklaşmış ve görmey olmuş göz.
- Sermedi:** Daimî. ebedî. Sürekli.
- Mükerrer:** Tekrarlı. Teker olunmuş. İki veya daha fazla aynı yapılmış.
- Remz:** İşaret. İşaretle anlatmak. Güç anlattır. Gizli ve kapalı söyleme.
- İşaret:** Bir şeyi bir vasıta ile (el, göz, kâş veya parmakla) göstererek bildirmek. Nizan. âlâmet. belli bir iz. Doğrudan doğruya olmadır.
- Şahadet (Şahadet):** Şahitlik. Bir şeyin doğruluğuna inanmak. Delâlet. Âlâmet. İşaret. İz.

Saatın:

Santye ve

Latika ve

saat ve

günleri → sayan

Yevm ve

Sene ve

ömr-ü beşer ve

deveran-ı dünya

saniye → Yevm
 dakika → Sene
 Saat → ömr-ü beşer
 Günü → devran-ı dünya

s. 437 " Evet, dünyaya zaman girilip işin,
 gece ve gündüz → o saat-ı kübranın → saniyelerini sayan →
 iki başlı bir mil hükümündedir.
 Sene, → o saatin → dakikalarını sayan bir ibre varışta kındadır.
 Asır ise, → o saatin → saatlerini tüdet eden bir iğnedir "

Emvaci: Dalgalar.

" melan itibarıyla dahiyine dünya,
 zelzeleli gayr-i sabit bir saat hükümündedir "

Cevu-i hava → saniye sayan mil
 mekan-ı arz ise → dakikaları sayan bir mil
 Zelzelelerle eibalin çıkması ve hastalar vuku bulması → saatleri sayan bir mil
 Semâ mekânı ise → haftalık saatte → günleri sayan bir mil.

Burada 3 tanesi ki saniye, dakika, saat olan gece, ¹gündüz - ²Sene -
³asır bunlar vücud-u haricileri yoktur. Somut d-şiller, soyut. Dördü -
 le somut ki vücud-u harici sahibileri; cevu-i hava - ¹mekan-ı arz -
 butunındaki ³inkılabat - ⁴semâ mekânı.

Burada ilginç yerden biride:

" Bütün → mazi ve istikbali

ademe verip

yalnız zaman-ı hâziri vücuda bırakır

mazi ve istikbali ademe veriliyor. Yani vücud-u itmi dairelerine
 veriliyor. Aynı zamanda buna İmam-ı mübin deniyor. Aynı
 zamanda buna alem-i gayb deniyor. Buna Adem demesi çok
 ilginç. M:59 ü hatırla.

Dünyaya zaman girmiş. Makinaya elektrik girdiği gibi. Zaman hayatlı, canlı, şuurlu ve ruhludur. Esyanın hakikatine nüfuz ediyor. Nasilki elektrikte tek hakikat ve sıfat yok. Isı, ışık, renk, hareket, hararet vs vs'ler var. Zeminini bulunca tezahür ediyor. Zaman'da böyle. Girdiği yerin hakikatini ortaya çıkarıyor. Yani bilki ve hakikatini bilki ile çıkarıyor zamanıdır. Zaman hayır zamana bakar. Vucud-u harisin hem zeminidir, hemde işini hareketlendirip ortaya çıkarıyor enerjisidir, veya malzemesidir, veya hayatıdır.. Hayatın hem geçmiş hemde gelecek ve de şimdiki zamanı içine alır. İşte hayatın şimdiki anındaki zemin ve malzemesine ZAMAN'da deniyor. Zaman dönüklüğü harekete geçiriyor. Sanki canlandırıyor. Zaman dünyaya girmemiş olsaydı dünya nasıl olurdu. Yani sular atıyor, ağaç büyümüyor, insanlar doğmuyor ölmüyor, Olduğun gibi öylece kalacaktın. Yani herşey anda olacaktı. Tabiki burada, atom seviyesindeki dünyada. Alın-i gayb ise orada hayatın her mertebesi, her hakikatının ifadenişleri var. Hayatın her mertebesi tezahür etmiş. Zaman dünyaya girince tesiri herşeye farklı farklı olmuş. Zamanın tesiri altına girmiş. Zamanın tesirine girmişse esyanın her hakikat mertebelerini ortaya çıkarıp gösteriyor. İşte zamanın bu gösterme tarafına ustad FERİT'dir diyor. Canlandırdığı işin ^{perdedir} diyor. Bir bütünlük içinde manalandırdığı, birbirine nisbet ettiği için NEHİR'dir diyor.

S:520 " Allahın dünya denilen büyük saatındaki yevre, sene, ömr-ü baxer, deviran-ı dünya, birbirine mukadderne olarak birbirinden haber veriyor, döner işler."

Zamanın dünyaya verdiği şerh:

- 1- Gece ve Gündüz → saniyelerini sayan mil hükmünde.
- 2- Sene → dakikalarını sayan bir ibre hükmünde.
- 3- Asır ise → saatlerini taded eden bir ipnedir.

İşte zaman, dünyayı emvâc-ı zeval üstüne atar.

"Mekân itibarıyla dahi yine dünya,
Zelzeleli } bir saat hükmündedir"
gayri sabit

"Gündü

4- Cevu-i ha va mekânı sabuk tazayyür ettiğinden,
bir halden bir hale sür'aten geçtiğinden
büzü günde bir kaç defa bulutlar ile dolup boşalmakta

sanıye sayan milin sür'et-i tazayyürü hükmünde
bir tazayyür veriyor"

5- "Şimdi, dünya hanesinin tabanı olan MERKÂN-İ ARZ ise,
yüzü;
mevk ve hayatça, } pek sabuk tebeddül ettiğinden
nebat ve hayvanatca

datikaları sayan bir mil hükmünde"

6- "Zemin yüzü itibarıyla bağlı olduğu gibi,
batındaki inkilabat ve } ve onların neticesi cibalin sıkılması
Zelzelelerle } ve haşlar vuku bulması,

saatleri sayan bir mil gibi dünyanın şu ciheti aşırıca
mürur edicidir, gösterir"

7- "Dünya hanesinin tavanı olan sema mekânı ise,
ecramların hareketiyle,
kuyruklu yıldızların zuhurıyla,
küsufat ve khusufatın vuku bulmasıyla
yıldızların sukut etmeleri gibi } tazayyürat gösterir ki"

semaat dahi sabit değil;

ihtiyarlıca, } gidiyor
harbiyete

İnanı toğayyürati:

haftalık saatte güleri sayan bir mil gibi çenden ajır ve geç oluyor"

"Fakat her halde geçici ve
zeval ve
harbiyete } karsı gittiğini gösterir."

"İşte dünya,
dünya cihetikle su yedi rükün üzerinde
bina edilmiştir."

Saatın dişlilerden birinin hareketini gören diğer dişlilerin hareketinden şüphe etmezler. Birbirlerine işaret edip delalet ediyorlar. Dünya saati de öyle; geceden sonra sabahdan, kıştan sonra bahardan, senenin bitmesinden diğer senenin başlamasından şüphesi olan olmuyor.

Adeta dakikanın önceden haber veren sarıgeledir. Çünkü onun dönüşü bir hedefi gösteriyor. İlerisi, hedefi, yoksa niye ve nereye doğru gidiyor? Güneş gölgesinin varlığından daha kesindir. Gölge öteklerin buradaki ifadesidir. Dünyanın dönüşünün buradaki ifadesine gece ve gündüz diyoruz. Oysa dünyanın dönüşü gece ve gündüzden başka öncedir ve varlığı daha kesindir. Hem nasıl ki balık kokudan, nane renkten, diğer sesken öncedir. Hem bir şeyin hakikati her yerde farklıdır. Misali Dünyanın dönüşünden burada gece - gündüz var. Dünyanın dışına çık, galaksilerde ol. Gece ve gündüz yok. Yalnız uzaktan yuvarlak bir küre dönüyor. Bir tarafı siyah bir tarafı beyaz görünür. İisine girersen senin için gece ve gündüz olur.

Hem saatiyeden sonra d'k'ın, d'k'dan sonra saatin olacağı'nı; saatin dışında olmayışından inkıtal ediyorsun. Ama zerre olup saatin içinde olan buna inanman dışındaki gibi kolay olmaz.

Dışarda olan ihata etliği için cürü küll, külliyi cürü gibi bütünlük içinde görür. Çünkü ihata var. Nasıl ki karnava için geçmişin - ve gelecek zamanı senin evucunun içi kadardır. Bak onun için 3 zaman senin için hayıran hükmünde.

Bir şey ne kadar bölersen, aslından ne kadar uzaklaştırsan aslına varmak için o kadar daha hijri arttırır. Misali Saati 60 a böl

Bölünenin her birine de de. Bu de'lerinde 60'ın böl. Her bölünenin her birine sn'ye de. Sn'ye yi de 60'ın böl salise. Burada, anda böl böl böl... böl hırları ne kadar artacak! Bunların hırları aslına varmak içindir ki koşuyor, koşuyor koşuyor - larki de olan aslımıza intikals edelim.

Zaman bir bütündür, fakat zamanın içerisindeki farklı farklı mertebelerini çarklarda ifade ediyor. Zaman şeyanın hakikatına girince onda zamanın bir başka boyutu zahir oluyor. Zaman şeyaya sırf hareket vermiyor. Aynı zamanda hayatlanıyor, aynı zamanda büyüyor. Şeyanın büyümesi demek; dışarıdan malzemeleri alıp alını göstermektedir. Hani arabaya bir parça ekleriz. Parça ekleriz araba olur. Tomurcuk öyle değil. Başu ile sonu aynı hücrede. Sonra tomurcuk. Sonra içini dışarıya açar açar içi dışında ifade edilmiş olur ve meyve olarak kendisini ifade etmiş oluyor.

Birşeyin hareketliliğinde durmaya geçerse onun ölümüne deniyor. Oysa başka bir hakikatını ifade ediyor. O araya kadar. Oradan sonra daha başka tarafını gösterir.

Hareketi, hakikat ayırır eşya ayırır. Misali Zamanın bir sıfatı olan hareket çarklara giriyor. Çarklar onun testinde kalıp canlanıyor. O hareketi bünyesine alıyor ve kendi hakikatının ifadeleşmesinde malzeme olarak kullanıyor.

Çarklarla saniye, dk ve saatle ne alakası var. Hareketin o cisme yaptığı test, cisimde görünüyor. Çarkin hareketi bütün ifadeleşisi... Hareketi şeyanın içine salmasın eşya öylece durur, tek boyutlu olarak. Biz zamanı şeyanın davranışlarında görüyoruz. Zamanı görün yolumuz. Zaman şeyadan daha kesin hakikat iken, ve ondan önce iken görmüyoruz. Olduğunu eşyaya yaptığı testinden anlıyoruz.

Zaman ve hareket aynı zamanda yönü belirtiyor. Geldiği, bulunduğu ve de yandı/dışı yeri bize gösterir. Hareketler birbirinden kopuk değilken birbirine mukaddime olarak dönerler. Hareketleri bütünlük içinde. Hakikat temelde tek. Terahürde farklılıklar görünüyor. Misali Hücre tek. Biz gelidikçe tomurcuk, çiçek ve meyve olarak görünüyor. Ama merkezde tek hücre idi. İnsanda böyle tek hücre idi. Bölüne bölüne kendi iç hakikatlerini dışarıya gösteren gösteren insan dahi mabed ortaya çıktı.

Hareket denemesi için birbirinden kopuk olmaması lazımdır. Kopuk olan tek şey

hareket denmiyor hal denir. An denir. Zamanda eşyalanın işareti geçmiş elektrik gibi. Eşyaları hareketle getiriyor, birbirine bağlar. Birbirine ince münasebetli kuruyor. Bunun neticesinde eşyalar kendi hakikatına doğru hareket ediyor. İşte bu hareketin adına büyüme diyoruz. Büyüme demek; nihayetsiz hakikat mertebelerini zaman denile zeminde ifade etmenin adıdır.

Eşyanın kendisiyle mutakel bir manası var. Diğer eşyalarla münasebetinde ayrı-ince bir manı var. Misali: Dünya kendi ekseninde hep döner gece ve gündür. Hiç dönme se tek gece veya gündür. Güneşle beraber döner kiş var. Hem kiş gecesi, kiş gündür. Hem bahar gecesi hem bahar gündür. Dünya ve Güneş komple Şemsi şümü etrafında dönerken ayrı şekil, ayrı bir manı ortaya çıkıyor. Böyle ile yerm-il manayı düşün. Bu atomdan başka ka kabî kenseyi imkân ve vücub vaktüne kadar devam eder. Bu bir rın leuh-i mahv isbatla kadar olan yere kadar zaman diyoruz. Ondan sonraki yerlere başka imkânlandırıyoruz. Birbirlerini ifade eden haberler. Haber bu manada 3 zamanın bir anda ifade edilmesidir. Yani: Geçmiş, hal ve istikbalin simdiki zamanda ifade edilmesine deniyor. Saniye dakikanın geleceğini hareketle söylüyor ki bundan şüphelen yet. Bu 3 zamana DESTİĞÂT deniyor. Destigâh ayrı zamanda; serin derinliklerinde bulunan hakikatların uyan dukturundan ibarettir. Nasılki 3 saat ki - sn, dk, h'in ayrı yuxarlat saatle bulunuyor kalundaki saatın içinde vüç zaman. Sn, dk ve saat serin kalundaki elips saatın içinde. Ama dış dünyanın küçük dünyadaki ifadelerinde. Güneş sisteminin hareketinden doğan hakikatlarını küçük bir alem olan saate konup sana ifade etmesine haber denir. Ateşin güneş sisteminin küçük bir hüfvası saat. Bütün alemi inceleyince cemeldeyi gibi, leuhi mahv isbatla kadar tüm faaliyetlerinin hüfvası ceması olan kalundaki duvardaki saat gözünde gelli. Onun hareketinin işareti oradaki haberler yerleştirilmiş. Büyük alem hareketini küçük almece yerleştirilmiş. Hareket geleceği ana taşıyor. Döner gibi; topaşa yırtta yırtta yol açtı gibi. Zamanda makine. Eşyanın hakikati zemin, teprak. Zaman üzeri eşyanın zaman hakikatını yırtta yırtta yol açıyor. Seni oraya taşıyor. Dünyanın bu geçişin hareketleri nedir istikbal.

deki saman cöplerinin hareketine benzer. Biz zabirde cöpleri
 görüyoruz, zabirde. Aslında nehr-i azimin hareketleriyle esyaya, çöpe
verdiği şekillerden ibarettir. Biz suyu - akan suyu - görüyoruz.
 Cöplerin üstündeki hücre, otom neresindeyiz. Biz yanlış cöplerin
 birbirine yaklaşıp ayrı bir şekil, ayrı bir mana ifade etmelerine
 şahid oluyoruz. Ama bunların nereden geldiğini bilmiyoruz. Suyun
 ne olduğunu, nereden nereye aktığını zaten hiç habermiz yok bile.
 Zira nur-u filiz onun ameline göre bir vuslat vermişki, o filizin
bütünlük içindeki yeri, neyi ve nereye ifade ettiğini filiz nuru
göstüyor. Filiz manâ ve müstakbeli hayra taşıyan bir nurdur.
İnsanın derinliklerinde bulunan emellerine, istidad ve kabiliyetlerine
ashar gösterir filiz nuru.

S:325 "İnsanın cihazatı cihetiyle zenginliği şu sıradandır ki: Akıl ve
 filiz sebebiyle insanın hasseleri, duyguları fazla inkişaf ve imdidad
 peyda etmiştir"

ömâl: (Emel, c.), emeller, arzular, dilekler, istekler. Yani diğkuvve
 insanın istidad ve kabiliyetlerinin cennetî kulasasına verilen isimdir.
 Bizim en büyük hatamızdan biride; burada görünenleri buraya göre
 yorumlayıp izah etmeye kalkıyoruz. Öysa birşeyin ne olduğunu kendisiyle
 değil harikle izah edilir. Müal: Saatin millerinin dönmesini çarklarla,
 saatin izyle izah edilemez. Onun buradaki hareketleri harik, bir
 sütemin, varlığın buradaki ifadesi olduğuna... saatin bakıyorsun
 güneş 1/2 battı gibi ifade ediyoruz. Saatin hareketinden güneşin gö-
 rünmeyen hareketine intikal edip şüphesiz ineniyoruz. Çünkü güneşin
 buradaki ifadesi.

Saniye → Yem → Geceden sonra sabah
 Dakika → Sene → Kıştan sonra bahar
 Saat → ömr-ü beşer → Mevtten sonra kıyamet
 Günkü → devran-ı dünya → -

"o destgahları çıkarcasını haber veriyor"

Gecnin içinde gündüzü
 Kışın içinde baharı
 Mevtin içinde hayatı } saklamış de o jeminde tezahür ettirmiş.

Hayat başka zeminde değil mevt denilen zeminin içinden çıkıyor. Oradan tezahür ediyor. Mevt başka yerde hayat başka yerde değil. İki-
side aynı yerde. Nasilki akırdığın içinde ukde-i hayatın kondurdu gibi...
ilginçtir ki saatın içinde hem dakikayı, hem saniyeleri, hem salise-
leri, sâdiseleri yerleştirmiş, onun içine koymuş. Aynı hakikatın zaman
ve zemininde kendini farklı ifade etmelerinden ibarettir. Neticede,
kaynak itibarıyla aynı şeyler...

Aynı şeyin içinde: Saatin içinde dakikaları

Dakikanın içinde saniyeleri

2. Saniyenin içinde saliseleri

3. Salisenin içinde rubiaları

4. Rubianın içinde hamiseleri

5. Hamisenin içinde sâdiseleri

6. Sâdisenin içinde sâbiatları

7. Sâbianın içinde sâmineleri

8. Sâminenin içinde tasiaları

9. Tasianın içinde âzireleri

10. Âzirenin içinde ila yeum-il kıyame...

Koymuş,
saklamış

Ustadım diyorki; başka tezahür değil. Aynı destgah çıkacağını haber
veriyor. Çok ilginç tebittir. İntikal için fazla zorlanma. Bak yukarı-
dakiler gibi. Neyi nereye koymuş. Saniyeyi dakkanın, dakikayı da saatin
saatı da günün, gününde senenin, seneyide asrın, asrıda devrin, dev-
ride devran-ı dünyanın içinde. Devran-ı dünyanın içinde kıya-
meti, kıyametin içinde hasrı, hasrın içinde de bkayı koymuş.
Nasilki birbirinin içindedeler ise; birinin hareketi tümünün ifadesi
olduğundan şüphe yoktur. Fark ifadelerin hakikatleri farklı. Ama
aynı hakikatın ifadelerin mertebeleri olduğundan şüphe yoktur.
Meyvenin rengini, kokusunu, suretini, tadını komuruyunun içine koymuş.
Hepsi onun içinde. Dışarıdan birşey takılmıyor. Dışardaki farklılıklar bahının
zahirinde tezahür edip aksetmesinden ibarettir. Rengi renkliz, karanlık
yerde sakladığı gibi, hayatıda mevtin içinde, mevtin içinde de hayatı
saklamış. Bekayı da faninde, fanide bekânın içinde aynı hakikatlerin
farklı zemin olarak saklamış.

Gece gündüzde oluyor. Onun içinden çıkıyor. Gündüzde gecenin içinden
çıkıyor.

"Haber veriyor" demek batını zahirinde tezahür ettiriyor. Yoksa onu oraya taşıyor manasında postaulik yapmıyor. Sanıyının varlığı ve hareketliği dakikadan haber verdiğini gibi.

Nasılki saat bir ferd gibi iken bir nev gibidir larrisinde dk, sn, saliseler vs'lar var olduğu gibi; insanda ferd gibi iken nevi taşıyor. Mahiyeti insaniye bittir inkisarnı gayr-i mümkündür şırı...

Bütünlüğün simgesidir insan. Bunun fikir nuru aslını gösterip ona sıya-kat ettiriyor. Küçük, cüzi, muayyen olan sözlerini ve fiillerini bütünlük içinde büyük, külli, gayri muayyen oluyor

Fikir nurdur, meyluktur. Amal zemindir zaman gibi. Dünya küçük saat gibidir. İnsanda kalmanın saati gibidir. Kalınat bütünlüğünün birbirine girmiş dakikaktır zincirinin dünyadaki son halkasıdır insan. İnsanın nuru fikri amalıni genişletip şumune mal ettiği gibi, zamansızlık alemlerine nisbet ediyor. Fikir zamansızlık hakikatın insandaki karşılığı.

Zaman leuh-i mahv isbatlıdır, oradan başlar. Zamansızlık bunun orka tarafı. Leuh-i mahfuzdaki marı-hal-istikbalin hulasasını insana konmuş. Bunun adında fikir denmiş. Veya 3 halin insandaki belirlenmesi, tezahürüne verilen addır, isimdir fikir. Amal ille fiiller değil, eylemlerden sağılan sözlerde bunun şumune dahildir.

Sair envain efradlarının mahiyeti,

kıymeti,	} ise cüzi ve	
nazarı,		şahsi ve
kemali,		mahdud ve
lezzeti,		mahsur ve
elem		anıdır.

Beşerin ise → ulvî,

küllî,

sermedidir

İnsanın mahiyeti ulvîdir, küllîdir ve sermedidir. Olduğundan diğer nevilerinde insanın mahiyetinde cemedir, şırı. Nasılki sn, dk hareketi saatin, günün, ayın hareketlerinin habercisi olduğu gibi, bu nevilerin yani insanın sn yısı hükmünde olan gündelik hareketler...

İnsanın seneyi hasrini gösteren nevilerin hasri...

Yani insanın gündelik ve } hasretlerini gösteren nevilerdeki hasretler...
sanelik } insan denem saat-i kibratlarının daha
yavaş dönen dişlilerinden haber veriyor.
Bunlar insan hasrinin daha çabuk dö-
nen dişlileri gibi. Bunların hareketi ve hasretleri insanın kıyameti-i

zahsiye-i umumiyeye → rime ve
→ işaret, belki } edirler.
→ şehadet

Beserin → Ulvi → rime ve
→ külli → işaret, belki } edirler.
→ Sermedi → şehadet

Fikir Levh-i mah isbatları daha cami, daha yukarı alemlerin hakikatıdır ki
"bütün ezmanı yuksa tok olmaz" ile ifade ediliyor.

Hem bu nur-u fikir yapılan amellerin kaynağını sana gösteriyor. Hem buradaki
fiillerin o alemlerin ifadelenişi olduğunu gösterip âmâline vüsat kazandırıyor.
Burada görünen amellerin ruhunuzdaki o alemlerin numuneleri taklit
edip uyandırıyor. Hem amellerin saat gibi birbiri içine girmiş farklı ma-
naların, alemlerin ifadelenişi olduğunu gösteriyor. Nasilki saatin içine
sâ'leri, sn'leri, saliseleri bindirilmiş ise her bir fiil ve âmâl birbirine
bindirilmiş manalar ve alemlerin hülasası camialarıdır. Mesela: Na-
mazın hareketlerinde; kelam, mana, sûret, tatife, hissiyat, duygular,
fikriyat ve hassasiyetlerin mecmuu o fiile bindirilmiş saat gibi.

İnsan nasilki diğer mahlukların birer nevi gibidir. Saat de öyle.

Saat diyoruz ama içerisinde dk, sn, saliseleri..... cem etmiş.

Saatle daha inceye daha inceyi cem edebilsen, ifade edebilsen sonsuz
kadar içine hareket seslerini koyabilirsin. (Düşündüme: "o dest-
gahın sıkacığını haber veriyorlar. Evet..." buradan nur-u fikre, zamana,
mahiyete, eleme, kıyamete atlamalar niye yapıyor diye çok düşündüm.)

Birbirine zid görünenler nasıl birşeyin içinde olabildiğini isbat ediyor. Saatin
hareketine zid olan süratli sn'leri kaydıru gibi, gecenin içine gündüzü,
kışın içinden baharı, aynı yerden çıkarıldığı gibi, elemnin içinden lezzeti.

Hem "kışın soğuk baharı içledikleri gibi" içledikleri kelimesi çok orji-

naldır. İstiyor, o zemine oluyor. Nasıltı çıkardığın görümeyle oyaçın çıkması gibi... görürseze diriltme olmayacak. Görümek, ölmek demek daha güzel bir hayat olan bitti hayatın diriltmesini ifade ediyor. Aletle kişi de didiniriyerti baharı ortaya çıkarayım diye. Kiş baharın zemini. O zeminde onu çıkarttıyı gibi... Zıtlar birbirinin zemini oluyorlar. Dk saatten. Sn dakikadan çıktıyı gibi.

Cennette meyveyi kopardığın anda hemen yenisi, aynısi iade ediyor. Dünyada kopardığında 12 ay sonra yenisi iade ediyor. **Dünyanın hızını iki katına çıkarırsak meyve 6 ayda iade edilir. Dünyanın hızını 3 katına çıkarırsak meyve 4 ayda bir olur. Eğer dünyanın hızını 24 katına çıkarırsak kopardığın anda hemen oluverir. Eğer dünyadaki hr ibresi saati sayan olursa bunun 24 tane daha ilerisi ahiretteki hız seviyesinde bir hız katımına çıkıyor. Oradaki hızın seviyesi niye buradaki hızdan çıkıyor. Yani dünyadaki hakikatın daha başka hakikat mertebesi ahiret... Yani dünya dışıyahından çıkıyor. Yani dünya hızının 24 kati olan bir ibre gibi... bunu "birbirine mukaddime olarak döner" tabiriyle ifade ediyor. Yani ahiret dünyanın içinden, dışıyahından çıkacak. Sn'yrain saatin içinden çıktığı gibi. Ahirede saatin içinden çıkıyor. Saatde günü sayan, günde ayları sayan, ayda yılları, asırları; ömr-ü bşer, devran-ı dünya, Leuh-i mahv übatıtan, Leuh-i mahfuldan, arzı azamından ve en nihayet nur-u muhammedî (asm) dışıyahından çıkıyorlar. Bütün varlık bunun üzerine bindirilmiş. Herşey evvelini ifade etmek için deniyor. Her görünen hareket ortasındaki menbaini işaret ediyor. Je her görünürlerde dönmeye siglede geleceği insaa ettiğini haber veriyor. "Haber" tabiri geçmiş ve gelecek zamanlardan...**

Ömül- Emel. c). Emeller. Arzular. Gayeler. Dilekler. İstekler.
nur-u fikir insanın emellerine hedefler gösteriyor.
Vüsati: Genişlik. Bolluk. Fırsat. Boş meydan. Kuuvet. Güç. Takat. Varlık.
Zenginlik. Bir şeyin boşlukta doldurduğu yer.
nur- Zülmeti ortadan kaldıran. Eşyanın hakikati.
Fikir: Aktin bir sıfati; Re'y. İstek. Düşünce. Akıl.

Burada fikir emellerine ayte bir vüsət vermiş ki **DEMİYOR!**
nur-u fikir deniyor
Geçmiş ve gelecek birşey için karanlık. Nur orayı aydınlatıyor.

İnsanın emellerini delduran, emellerine aslini gösteren, burada bulunan emellerin aulları orası olduğunu haber verip işaret eden, asıyla emellerini bağlı ve canlı tutan, emellerine orulardan malzeme kri taşıyıp opla- rmasını teskin eden nur-u fitirdir.

Mh.169/8

Naam: Evet olur manasında cevap edatıdır. Pek iyi. Tasdik ve tahsin kelimeleridir.

Cevher: Bir şeyin özü. Esası. Kıymetli. Fıtrat üzerindeki nakış. Varlığı kendisinden olan, var olmak için kendi dışında başka bir şeye muhtaç olmayan varlık. Cevher Allahın zati sıfatından kıyam-ı din eksikliği: Varlığı kendisinden olan sıfatını belirtilebilir.

Gayri mahsur: Hasrolunmamış, Sınırsız.

İstidad: Bir şeyin kabulüne ve kazanılmasına olan fıtrî meyil. Kabiliyet. Akıllılık. Anlayışlılık. Allahın insana ve sair mahluklara verdi buyurduğu kuvveleri.

Mandemig: Dürülp sarılan. İşine sokulmuş olan. İşine alınmış olan.

Gayri mahdud: Hududsuz. Hissiz bucaqsız. Sonsuz.

Kabiliyet: Dıştan gelen te'sirleri alabilme gücü. İstidad. Anlayış. Kabul edebilirlik. Kabul edici yüksek bir kuvvete mülk olmak, alabilirlik.

Neşet: Meydana gelmek. Vücuda gelmek. Büyüyüp kat ve karret sahibi olmak. Yetişmek. İleri gelmek. Gelmek. Kaynak olmak.

müyalat: (meyl. c). Meyiller. arzular.

layetnahi: Sonsuz. Alıhayetsiz.

Āmā'ī: (Emel. c) Emeller. Arzular. Gayeler. Dilekler. İstekler.

Tevellüd: Dopma. Dopum.

Gayri mütenahi: Sonsuz. niyabet bulmaz. Bitmez.

efkâr: (Fikir. c). Fikirler. Düşünceler.

tasavvurat: (Tasavvur. c) Tasavvurlar.

māxerā-i haşr-i cismani: Cismani haşrin maverası. Beden olarak yeniden dirilişin arkası.

mavera: Arka. geri. öte.

medd-i nazar: Hıç'a bakma. Gözün görebildiği kadar göz alımı.

mütevessit: Yönelmiş. Dönmüş. Bir yere doğru yola çıkan. Birisine karşı iyi düşünce ve sevgisi olmak. ihsan ve sevgi ile illifet üzere olmak. Pir-i fani olmak.

CEVHER: Böl. 285

S:107 "ve hayatın zati ve cevhri olan ruhu mevt-i ebedi ile idam..."
cevhre → ruh diyor.

S:109 "Ve madem hayatın süzölmüş en safi hülasesi olan, suur ve akıl ve latif ve sabit cevhri olan ruh,"
Burada da ruha → Cevher diyor.

"Ve histen süzölmüş, suurun bir hülasesidir.
Ve ruh dahi, hayatın talis ve safi bir cevhri ve sabit ve müstakil Zatıdır.

S:521 "Beşerin cevhri ruhunda dere edilmiş → gayri mahdud istidad ve o istidadta mündemiç olan → gayri mahsur kabiliyetler ve o kabiliyetlerden neş'et eden → hadsiz meyiller ve o hadsiz meyillerden hasil olan → nihayetsiz emeller ve o nihayetsiz emellerden fevcellid eden → gayri mütenahi efkâr ve tesavvurat-ı insaniye.....

İste hiç yalan söylemeyen fitrat ve fitrattaki şu kati ve şedid ve sarsılmaz } meyl-i saadet-i ebediyye,

saadet-i ebediyyenin tahakkukuna dair vicdana bir hads-i kati veriyor"

Burada cevhri ruhunda deniyor. Ruhunda denmiyor.

Ruhun cevherinde deniyor. Ruhun cevheride → Zihayettir.

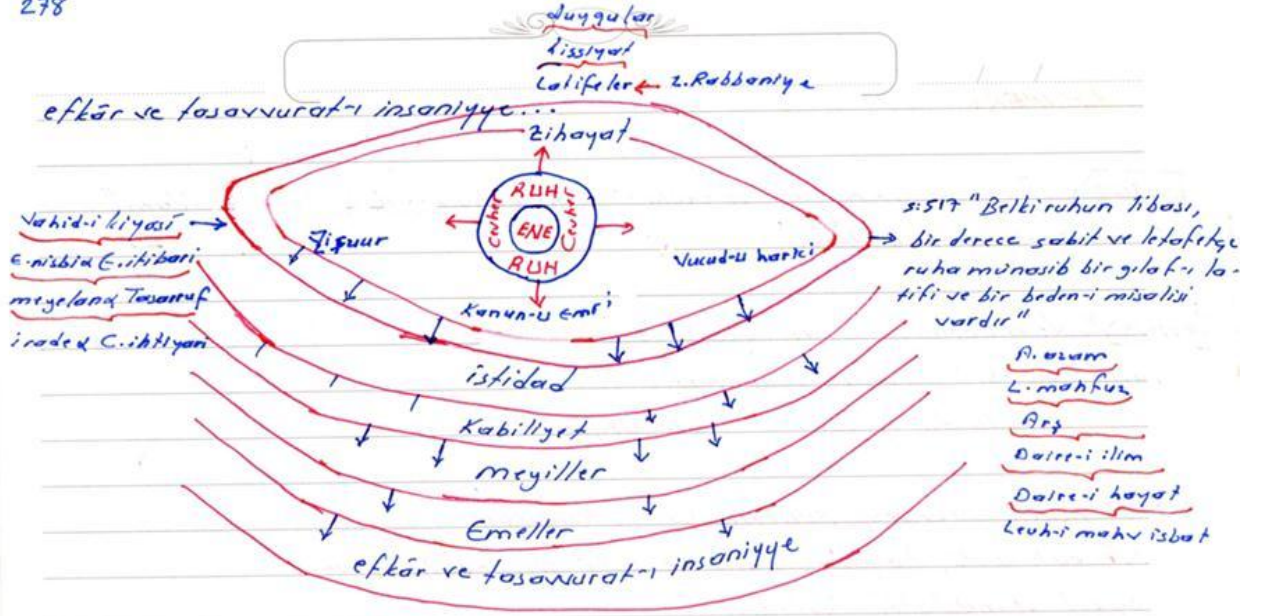
→ Zişvurdur.

→ Kanun-u emridir.

→ Vucud-u haricidir.

Bunların herbiri ruhun zemini, özü yani cevherini oluşturuyor. Bunları hülasa olarak ruh cevhri deniyor.

Bu zeminde → Gayri mahdud istidad → gayri mahsur kabiliyetler → hadsiz meyiller → nihayetsiz emeller → gayri mütenahi

merkezden dışa vuruları, tezahürleri. Dışarıdan içe doğru olursa veri tabanları...

"Şu alem-i şehadetin ortasında bulunun → saadet-i ebediyyeye elini uzatmış"

alem-i şehadetin önünde değil. Yani zaman atıyor içeriye doğru. Dünya ahiretle göre atmıyor. Ahiret bunun ters yönünde; ar-
kasında... bu 1. ✓

Birde yukarıdaki salsilelerin elini uzattığı yer → saadet-i ebediyye...

Bu 2. ✓

Birde gözünü dikmiş... bu da 3. ✓

Birde o tarafa müteveccih olmuş... bu da 4. ✓

m. 285 " kıymetdar bir ruh ceuheri ona verildiği için "

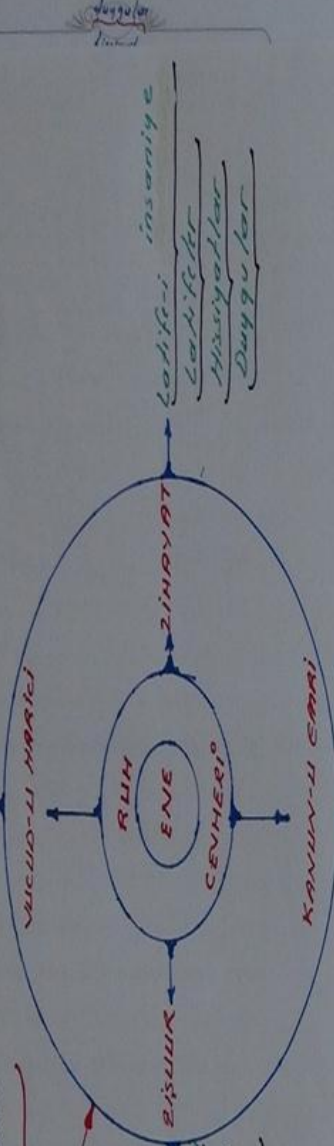
Burada da ceuhere ruh deniyor. Her şeyin en sonu, özü, hülâsası ve nihayet hududu. Mâpluk olarak son hududdur ruh. Ondan ceuherdir. Ene mâpluk olmadığı için ceuher değil. Sakın karıştıрма...

L: 135 de ceuhelerden bahsediyor. Yani oluşturan zihyattır, Bizvurdur, Kanun-u emridir ve Vucud-u harici sahibidir. İşte bunların her birerlerine ceuher deniyor. Her biri bir ceuherdir. O sahanın esli, özü ve kaynağıdır.

L: 236 " ruh dahi, hayaten halis ve safi bir ceuheri ve sabit ve müstakil zatıdır. "

CEVHER

Alimi Şehadet
Levh-i Mohabbat
Kuds
Ris
Levh-i Maahiz
Ris-Aswim

50517 "Bele' cind, cühüm homai ve yuvardir, libası dgar, Belki ruhun libası, bir dirace sohi ve leflekke ruhun minarid bir gılef-i kofifi ve bir be'dani misaldir. vordir. Bu le ve, nort kengiminde bütün bütün cıphad olmaksız, yuvardan cıphad bedeni mürebbini şıyer"

12720 "ruh dahi, hayatin hali ve safi bir cevheri ve sabit ve müstakil zafidir."

Burada 'cevherin cemii olan ruh cevherine cevher dıyeri.

1170'de "cevher-i imaniyi" diyerik imana da cevher deniyer.

1170 "Çunki kafinin cevher-i ruhu bozulmuştur."

cevher-i ruhundan maksad, ruhu meydana getiren: Eihyattic. Zi-şuurdur. Konun-u emridir. Vüud-u haricidir. İste bunlar tabirib olmus. Veya H.Sc.136 "ruhun dard havası olan irade, Bihin, His, Lohfi-i Rabbaniye" herbirinin bir gayat-ül gayati var."

Bun'larada cevher deniyer. 1- irade 2- Bihin 3- His 4- Lohfi-i Rabbaniye. Bunlar bozulmuş.

Zaten bunlar büyük insandakilerin küçük insantaki kopyıkları.

Eihyot → His

Zişuur → Bihin

Konun-u Emr → Lohfi-i Rabbaniye. (Esma-i ilahiyin kempim banteki karpı)

Vüud-u harici → irade (şecere-i hilkot olan kainatin bilkuvve insandak karpı)

11825 "Aruz cevher olamaz. Cevher ≠ aruz."

Birşeyin calna, bürne veya tabikatına cevher deniyer. Müst: imani cevheri, ruhun cevheri, ...

H. Cizmisi: 114 "ruh dahi, hayatin hali ve safi bir cevheri ve sabit ve müstakil zafidir" ..... 113 → "suur ve akil ve en latif ve sabit cevheri olan ruh,"

Allin cevheri ruhdur.

NETICE:

Beyrin cevherinden maksad → ruhdur. Ruhun işrikleri olanların her birilerine de cevher deniyer. Eihyattic, Zişuur, K. emri, J. harisi her birilerine cevher deniyer. imanada cevher deniyer.

Beyrin cevherinde → gayri mahzur ülidid

→ gayri mahdud kabiliyet

→ mügülat

→ amel'in

→ gayri müstahi eflak ve tasavvur!

Bunlar hep birbiri içine konmuş. Mahiyetleri cezher. Bu mahiyetten tezahür eden farklı farklı hakikatlere verilen isimler. Sanki Bunun içinde bulunan su. Suyun içindeki elektron, nötronlar. Bunların içindeki enerji. Enerjinin içindeki esirler. Esirlerin ortasındaki madde-i hayat. Madde-i hayatın ortasındaki nur-u muhammedî (asım) veya:

Saatın içindeki dk.
Dk'nın içindeki sn.
Sn'yanın içindeki salise
Salisenin içindeki rabia.
Rabianın içindeki hamisler
hamisin içindeki Sadise
Sadisenin içindeki Sabialar.
Sabialar içindeki Samine
Saminenin içindeki Tasialar
Tasianın içindeki Asireler. gibi.

Dikkat edersen herbirinin hükmü ayrı ayrıdır fakat hepsi aynı yerde. Hakikatları farklı olunca farklı isim ve ünvan altında izah edilmiştir. Senin bu birbiri içinde olanlardan şüphelenir mi? Yani Saatın içindeki dakikadan!. Saat bir tarafta sn'ye bir tarafta değil. Hepsisi aynı şeyin içinde. İşte beşerin cezherinde de Ruh → ütidad → Kabiliyet → müjülat → ömöl (emeller, arzular, gayeler, Dikketler, istekler) → efkâr ve tasavvurat → saadet-i ebediyye.

EL:

L:133" Bismillah da, onun başı üstünde Rahmet-i ilahiyenin elini gör, şükür ile öp, ondan al. Yani ni'metten in'ama bak, in'amdan Mün'im-i Hakikiyi düşün. Bu düşünmek bir şükürdür."

Hakir: Zihin. Fikir. Gönül. Kalb. Hal. Tedbir. Nesvese.

İnsanda bulunan Fikir ile, eşya ile eşyanın kaynağı arasında inünasebet kurma halinden insana yansıyan haller veya hissiyatlar veya hassasiyetler. Fikir eşyanın birbirlerine karşı alaka ve münasebet kurduğu gibi, aynı zaman da da eşya ile Allah' (cc) arasında bağ kurma meleküdidir fikir. Başı kuruyor sonra eline alıyor manasına olan uhdesine alıyor. Nasıtki el eylemi ifade ediyor. Göz ise yanlıy bağ kurar. El ise eylemin ifadesi.

Rahmeti ilahiyenin eli ise yedullah olan kudrettir. Bu kudret bizim bildiğimiz gibi değil. Kudret an be an tutuyor. San'î telefonun devamlı, canlı tutan sıyali gibi. Telefonun an be an bapı uyduyo. İyinin bunun gibi.

mh: 163/9.

Nam: Evet, olur manasında cevap edatıdır.

Alimeti: Hoş olmayan muamelelerle olan mücazât. Alimetin ziddi.

Halası: Kurtulma. Kurtuluş. Selamete ermek.

Yavelya: Gıplık. yaggara. fıryat. Eyyah. Yarak gibi üzüntülü ifadeler.

Reisi: Baş.

Tahavvul: Birtenden diğrine geçmek. Tabdil olunmak, değişmek. Dön-
mek. Bir halden başka bir hale geçmek.

Mülnevvis: Geyit geyit. Muhtelif. geyitli. Değişik. Türü türü.

Muhabbek: Sevgi, sevmek, sohbet. Ruhun kendisinden kazzet duyduğu
şeye meyketmesi (Ziddi buzetmek ve adavettir)

Aşk: İşk. Çok ziyade sevgi. Şiddetli muhabet. ittiba. Candan sev-
me. Alâka.

Sefkak: Karşılıksız, safi ivazsız sevgi beklemek

Fıtrak: Ayrılık. Ayrılmak. Hicran.

Hicran: Ayrılmak. Uzaklaşmak. Ayrılıktan gelen keder, sırt, acı. Destlûju ve ülfeti kesmek.

Sânî-i Hakîmî; Hikmetini sanatıyla beraber göstermesine veya
sanatını hikmetli olarak ifade etmesinden Rahman terakür ediy-
yor. Rahmanın alt veri tabanı Sanî + Hikmet.

Eğer ahiretin olmaması halinde bu üç sıfat ziddine döner. Zid
ziddine dönmeside fıtrata ziddir. Ahiret olmazsa; Sanî + Hakîm
+ Rahman isimleri öldürme olmuş olur. O zaman Sanî +
Hakîm (Hikmet) + Rahman isimleri ve hakikatları zıddlarına
hizmet etmiş olurlar. Yani sanat sanatsızlığa. Hikmet abası-
yete. Rahmet gülmeye döner ve onlar için çalıyor olurlar.

S: 630 " Ve o İzzin ve İzzin sehteri ise sun ve inayet manalarını
iktiza eder.

Ve Sanî' ve Muhîm isimlerini, o mesnûun güzel simasıyla okutturur.

Ve o sun ve inayet ise bir ilim ve hikmeti iktiza eder

Ve ismi Alim ve Hakîmî, o mesnûun intizamı, hikmetli arzusuyla okutturur"

Tezyin ve tahsin
↓ ↓
Sânî ve Muhsin

Sun ve İnoyet
↓ ↓
İlim ve Hikmeti
↓ ↓
Alim ve Hakim

Tezyin ve tahsin şer'ihri ise → Sun ve inoyet manalarını iktisad eder.

Sunda → ilim
İnoyetde → hikmet var

Cemi niami nimet'eden ve
nikmetlikten hâlis eden ve
kâinati firak-i ebediden hâlis olan
savelyelardan hâlis eytegen } saadet-i ebediyedir ve bunu
nev-i bîşere verecektir.

"Zira şu herbir nimetin reisi olan saadet-i ebediyeyi verir." "

nişmetlerin reisi perdüz esmanın fecelli yeri olan saadet-i ebe-
diyededir. Buradakiler nûminelerdir, gölgelerdir. Çünkü insanı işbo
etmiyor, doyurmuyor, insanın hükrini, duygularını ve takatlerine cevap
vermiyor. Zaten insanın kendisinde avıl değil. Göge olsun avıl ol-
mayın, koku olsun balık olmanın mümkün değildir. Buraya saa-
det denmemiş. Her buraya ebedi olmamış. İnsan burada saadeti
olmadığı gibi ebediyetinde de cevap verilmiyor. O zaman insanın
kayıpı olmalı.

Birşey devam ederken devamı tesitirse, devam etmese ziddi olmuş
olur. Devam ederken devam etmiyor. Hapî şey olursa onun devam
etmiyorsa ziddi olmuş oluyor. Eğer saadet-i ebediyeyi vermeyecek olsaydı,
bu alemi vermesinin mantığı olmazdı. Bu alemi gelmesini, etmedi
emrimize vermesinin makul gerekçesi varmı? Hiç bir gerekçesi
yok.

Yokluk alemi fitratin tamamı ziddidir. Varın var olması
ziddini yok etmeye mümkün. Hiçliği düşünmek bile mümkün değil.
Hiçliği bir hayal et bakalım, bir düşün bakalım nasıl birşey-
dir, nasıl bir mekandır (!) Hayalde mümkün olmayanın var-
lığı mümkün olması imitina derecesine iner.

Bu kainatın sonunda saadet-i ebediye olmaması demek kainatda rahmet ve hikmet hükmetmiyor demektir. Burada hükmeden rahmeti ve hikmeti kullanıyor. Bunlar var mı? Var. O zaman hakiki manada bunlar ziddi varlıkla hükmedemez. Hükmedense cem-i zıddeyn olurki fitratta ziddi. Varlığın kendisi rahmettir. Varlığın kendisi hikmettir. Yani rahmet ve hikmet varlığa hükmetmiyor. Dikkat et! Rahmetin ve hikmetin kendisi-dir varlık. Yani varlığın kendisi rahmettir, hikmettir. Hükmetmek ayrı birşey, o olmak ayrı birşey.

Ahret dünyanın varlığın uzantısı değil. Varlığın kaynağı ve çekirdeğidir. Senin fitratin onun resmi değil mi? Ağaç çekirdeğin uzantısı değil, çekirdeğin temessülüdür. Çekirdekte ağacın teressühâtıdır. Uzantıları değil. Sana deniyorki, sen çekirdesin. Ve toprak altındasın. Arkadaş bu çekirdeğin teressühâtı burada mümkün değil. Başka bir alem olan hava aleminde teressühât etmiş. Ve orası füyledir bâykedir deniyor. Sende toprak altındasın. Hava alemindeki ağacı hayal edebilirmisin? Ölünce uyanırsın. Yani çekirdek ölünce kabuğunu yırtacak ve toprak alemine nüzul edip hava aleminde temessül edecek. Çekirdeğin ölü mü hava aleminde temessülü demektir. Sen fennen biliyorsunki varlık düzeyleri farklı olanlar aynı mekanda oldukları halde hem birbirlerini görmezler hemde yer tutmazlar, hem karışmazlar. Kainatın şahadet-i olan çekirdeğidir. Ağacın şahadet-i gelecek bir ağaçtır. Onuda ifade eden çekirdeğidir.

Birşey olsunda, verilsinde karşılığı olmasın? Fitratta var olan herşeyin karşılığı vardır. Veya aslı vardır. Hem verilen aslı isbat ediyor hemde karşılığını isbat ediyor. Misal: Muhabet + Aşk + Şefkat. Bunlar var mı? Var. Bir düşününki karşılıkları yok. Terende yok. Yani başı ve sonu hiçlik olanın ortasında varlığını olur? Bunlar var mı? Var. Varlığından daha kesindir istediği, karşılığı, apacı. Küçük çocuklardan erkek tabancaçta, kız çocukları ise bebekle oynuyorlar. Var olan fitratin fiile, eyleme dönüşmüş, çıkmış hali. Bunu ne kadar normal görüyorsun, saymıyorsun; Bundan daha kesindir saadet-i ebediye. Çünkü kadın ve erkeğin ortak fitratlarıdır.

Nevki fani insanın içinde baki hakikatlar var, öylede büyük insan

olan şu dünya ve kainatta da baka alemi var. Naultı? Sen fanisin fakat bakının hakikatını nasıl taşıyorsun. Naultı kendi tanımına nisbetinde tanımlıyorsun, içine giriyorsun, goflet perdelerini üstünden kaldırıyorsun; öylede dünya dahi bir nefistir. Bunun üstünden de beryah-i perdeleri de kaldırırsan farına saadet-i ebediyeyi görürsün. Bunun içindeki suyu; suyun içindeki H₂O yu, enerjiyi, esiri, madde-i hayati, nur-u muhammediyi (caim) ve en nihayet yine aynı yerde esmayı müşahade edersin... ayne bunun gibi... naultı cismi hastaların, şekeratta olanların gördüklerini, onlara karşı tavırlarını görüyoruz. Fakat bizi müşahade edemiyoruz. Bunun gibi...
Ağacın her bir detayının reisi olan çekirdek naultıso, her bir nimetin reisi de saadet-i ebediyedir.

Mesela: Dünyadaki ve insandaki nimetler naultı abireti gösteriyor. Onlardan bir kow "Mütevessül olan nimetlerden yalnız **MUHAEBET** ve **AŞK** ve **ŞEFAKATE** dikkat et. Sana da, firak-ı ebedi ve hicran-ı löyezalığı nazara al!"

Burada sende var. Ne insani insan yapan aul depertlerin buntar. Peki bu sıfatların kayıpına bak bakalım nereji gösterip işaret ediyor. Faniye, burada kullanılan bütün sıfatlar, hisler ve duyguların hatto latifelerin buralı mı? Buntarın nüfus cüzdanlarına batıp nüfus kütüklerine bakarsan anlarsun ki buralı depiller. Ahiretin alameti depil buntar, buntar yani casedin dışında herşeyin oralı. Ne alameti. Tüm hislerin, latifelerin ve duyguların oralı. Ahiretin buradaki nümine-leri, izleri, teraşühatları... muhabeti, aşkı, ve şefkati yok edebilir misin? Bekayı, ebed arzusunu gibi duygularını, emellerini, arzularını söküp atabilir misin? Madem mümkün depil. Yani batıyı isteyen latifeni yok edip faniye kanat ettirebilirsen? muhabetin kaldırıp adaveti koyabilirsin. Bunun gibi saadet-i ebediyenin yok olmasının birinci alameti; eğer sen firtatından bunu sıtkamp atıp fani duyguları koyabilirsin o da o zaman mümkün olur.

Sen deki muhabet asıl depil. Teraşühütür, koku dur, gölge dir. Muhabeti, aşk ve şefkatten daha öncedir buntarın menber. Sana onun ve oranın cilvesi ve nümineyi koymuş bu aleme gönderir misin. Hicran muhabetin taban tabana yiddir. Burayı, yani resmi yani kokuyu yok etmenin yolu orayı yok etmekle mümkündür. Kokuyu yok etmek istiyorsan balyın tendisiyi ilk önce yok et.

insandaki bekayı yok etmek mümkün değil. Çünkü bekânin devamı, bestedici, yayıncıdır. Sen hava alemindedikleriydin, tv dalgalarından arındırabiliyordun? Havayı boş yapabiliyordun? Çünkü yayın devam ediyor.

Bana diyorki ehreti inkâr et. Yok de. Feki fıtratın var diyor. Nasıl onun karşısına çıkarayım. Hicron-i ebediyi muhabet karşısına çıkarayım. Kabul etmek red etmek fıtratın getirdiklerini öldürür ama yok edemez, yok sayamaz.

CEVHER (A'dim hocadan alınan notlar) Bak: 277.

Her mahmûlün bir mevzuu vardır, her tavır bir cevhere aittir. Diğer bir tabir ile şöyle denilebilir. Hiçbirşey cevherde ve cevher ile olmamasın var olamaz.

İffet inkâr olundumu cevherde inkâr olunur.

Başlı başına mevcut olmayan, bizzatiki olmayan arar derler. Mesela: Taş cevher, onun katılığı arardır. Yeni felsefe (felsefe-i cedide) cevher ve arar yerine mevcut ve hadise de denir. Var olan mevcut, görünen hadisedir. Eşaire itilâhınca Zât-ı Bari'ya cevher. Felsefe-i cedide beyan olunduğu üzere mevcudat cevher ile araziyat-ı muayyeneden mürekkebtir.

Cevher denilen mevhum, kendine başka bir mahmûl ilave olunan hadise ve kümesidir. Her şey arardır, mahmûldür, sıfattır. Hiçbir şey mülhak olarak zât-ı mevzuu değildir.

S:123 "Gizli definelerin cevherleri ise şu hakikatte esma-i külliyye-i ilahiyenin cihrelerin misalidir"

Küll: Bütün. Parçaları birbirine benzesin bezenmesin, her şey karşılığında kullanılır. Mesela: dağın bütünü, suyun bütünü, beden bütünü. ifadelerinde su, aynı cürlerden (kısımlardan) beden, et, kemik ve başka şeylerden; dağ ise farklı yapıdaki maddelerden oluşmuştur.

Küll terimi ise hangi türden olursa olsun her şeyi birliği (bütünü) ifade etmektedir.

Toplayıcı olan, bir çok şeyi ifade edercede cevher... Bundan dolayı zâtı olmayan külliye 'arar' adı verilmiştir. Misali insana özgü olan gülmek, eşeğe özgü olan arırmak gibi. Bir şeye (zûre) özgü olduğu için

bu çeşit arıza "hassa" (özellik) denir. Pamuktaki beyazlık gibi.
 Bütüne küll } denir.
 Parçaya cür }

Külli varlıklar yarıdır ya da değildir. Zati olarak, bir şeyin kendisini tutan (onu o şey yapan), bir şeyin var olması ve varlığını sürdürmesi onun varlığına, bozulup dağılması onun yok olmasına bağlı olan şeydir demek istemiyorum. Söylenimi Canlının varlığını ve yaşamasını sürdürmesi hayatın varlığına, bozulup dağılması (çürümesi) ise hayatın yok olmasına bağlıdır. Demek oluyor ki, canlı için hayat zati bir şeydir. Ayrıca zati olana cevher adı da verilir. Çünkü bir şeyin cevheri zati olanlara bağlıdır.

Zaman (cisim ve hareketten bağımsız olarak) mevcut değildir. Oysa zamansız cisim yoktur. Yani hareket varsa zaman vardır, hareket yoksa zamanda yoktur. Cisim varsa hareket vardır, cisim yoksa hareket yoktur. Demek oluyor ki cismin varoluşu hiçbir şekilde hareketten önce değildir. Cisim asla hareketten önce değildir. O zaman ezeli olamaz. Cisim zamandan önce olamayacağına göre, mahiyeti itibarıyla ezelin sonsuz olması imkansızdır. Mahiyetçe ezelin sonlu olması zorunluluktur, onun ezeli olması mümkün değildir.

Mahiyetleri itibarıyla cisim, hareket ve zaman daima birlikte bulunur, biri diğersinden önce değildir. Zaman bilfiil sonlu olduğuna göre, mahiyeti itibarıyla cisimde zorunlu olarak bilfiil sonludur.

Zamanın ortak sınırı, geçmişin sonu ve geleceğin ilki olan "an" dır. Her sınırlı zamanın bir başlangıçtan, bir sondan olmak üzere iki sonu vardır.

Bir şeyin kendi varlığının sebebi olması mümkün değildir. Buna göre, mutlak anlamda bir sebep bulunmadığı için bir şey kendi varlığının sebebi olamaz. Bu durumda, "Bir şeyin kendi varlığının sebebi yine kendisidir" diye iddia edilirse bu imkansız bir şey olur. Zira varlık ve var olan yoksa, bir şeyin kendi varlığının sebebi olması imkansızdır. Bu durumda bir şeyin varlık sebebinin yine kendisi olduğu iddia edilemez.

Bir şeyin kendi varlığını oluşturan sebep olma durumunda, varlığı

Kendi varlığının sebebi olmuş olur. Öyleyse sebep ile sebebi ayrı ayrı şeylerdir. Kendi kendisinin sebebi olunca, varlığı kendi varlığının sebebi olmuş olur.

- Birşeyin Gelişine ne kadar sevinip kalbini boyalamışsan ayrılışında da o nispette acı çekeceksin. Anamın kullandığı kuralları kullanma. Onların ötekleriyle öleme. Olayları yorumlama öteklerini ve birikimlerini gözalt ve yeriye. Nasilki bisikletin yürümesi ve ayakta durması için pedalin çevrilmesi (daima) lazım... bunu kendimiz için bir eğitim konusu yapmalıyız.

Yokluğu niye düşünemeyiz: Bizim öteklerimiz haricimizin nümunesi. Yokluğun bizde karşılığı olmadığından onu düşünemeyiz. Bizim dimağımız mekana zamana ve maddeye göre donanımlı. Pusula ile kâmur tutamazsınız. Barometre ile kibleyi bulamazsınız... gibi. Yokluğun zamanı, mekanı ve maddesi olmadığından düşünemiyoruz. Mesela: Suurumuz, hayalimiz, mutlak yokluk yoktur. Adem var. Adem-i mutlak yoktur. Yokluk Allah'ın fiilidir. Yokluk, değişiminin bir başlangıcıdır. Herşeyin iki yüzü var. Bir mutlak Varlığa dönük olan yüzü, diğeri nefisine (kendine) dönük yüzü. Allaha dönük yüzüyle var, kendine ait olan yüzü ile yokluğa mahnumdur. Varlığın ve yokluğun münasebeti aydınlıkla karanlığın münasebeti gibidir. Demek maddenin olmadığı yer olduğu gibi, maddenin olmadığı zamanda mümkündür. Mekan, maddesi ifade etmez. Zaman da maddesi ifade etmez. Yokluk dediğimiz gerçekte yokluktur. Biz biliyoruz ve diyoruz ki yokluk diye birşey olamaz. Birşeyin yokluğu her zaman başka birinin varlığı olduğuna göre (ki biri ihitadiren veya bizim beklediğimiz olmadığı için bitmek istemeyiz), bir ortadan kaldırma, hiç bir zaman bir yerine koymadan başka birşey değildir.

Kanun bir irade işidir. Nerede bir kanun fitri varsa, orada bir irade söz konudur. Her kanun hem tesadüfi bir araya gelirmek imkansızdır, aynı öyle de her kanun herde iradesizliği bir arada görmek o kadar abestir.

Birşeyin sebebi kendisi olamaya cefına göre; insanın hürriyeti Allah'ın mutlak hür olduğuna gösteriyor. Zaruretten hürriyet doğmaz. Hürriyet zarureti tayin eder. Zaruret hürriyeti doğurmaz.

Tabiat farkında olmadan, istemeden, tesadüflerle ama zaruri olarak, kendi zaruretinin dışına taşarak, hürriyet sahibi bir varlık olan insanı doğurmuştur demek doğru değildir.

Bizdeki tereddütlerimizin, kararsızlıklarımızın eşyanın zarurlu neticelerinden midir ki bizde mevcut?

İnsanın hürriyetini sonsuza doğru büyüt. O zaman bu hürriyetimizin eşyanın zaruretiyi koyar bir hale gelecektir. Boşluklar bulunmayacak, son dayanak olacaktır. Boşlukları bizzat yaratıcı olmuş olacaktır. Zaruret ile mukayese kılacak, sonsuz bir kudret ve hürriyetle kanun koyucu olacaktır.

Arapların Allah inkarları acaba bizim anlayışımızın Allah mı? Yoksa Yunan tanrılar anlayışımızı? Yoksa Hıristiyanlıktaki Tanrı anlayışımızı inkâr ediyorlar? Acaba bizim inandığımız Allahı biliyorlarmı ki inkâr etsinler? - Hayır. Kesimce bizim Allah anlayışımızdan çok uzaktalar...

Tabiatın maksat insan değilse, kendi varlığının bile enunsoğusunda farkına vardığı tabiatın ne manası olabilir?

Kazanılan alışkanlıklar, çoğu zaman ömür boyu değişmeden kalır. Alışkanlıkla elde edilmişse, neyle nasıl geçer? Zaten birşey kazanılmışsa iğdü olmaz.

Köpek bir an içinde hem saldırıya hem kasmaya müktedir değildir. Canlılar içinde yalnız insan "birbirleriyle ilişki" ve "birbirine zıt" işleri yapabilir. Farklı zıt ve birçok şeyi tanıma müsait olan beyin sadece insana aittir.

Zamanın aktığına insan farkına varan mahluktur...

* Mutlak ve Sıfır

Mutlak ve sınırsızın inkarı bizzat safiinin ve sonunun da inkarı demektir.

Yalnız bırakılan güçler, çift oluşlar, yalnız bırakılan herşey, problem olarak ve kavrayışında sürer gider. İlminde çıkmaları böyledir. Psikolojinin değişmez problemi ve kavrayışı beyin-suur,

Sosyolojininki fert - Cemiyet,

filozofininki süje - objedir.

Problem ve kavrayış, duvarların yalnız ve karşı karşıya imiş gibi bırakılmalarından doğmaktadır. Mutlaka açılmayan her kapı, kavrayışa, çıkmaya, buhrana, ümitsizliğe açılır.

Sıfır herhangi belirli bir niceliğin reddi olduğundan muhtevadan yeksun değildir. Tersine sıfırın çok belirli bir muhtevası vardır. Gerçekte sıfır herhangi bir başka sayıdan, muhteva yönünden daha geniştir. Onun katılmasıyla diğer sayılar ancak değer kazanır. Sıfırın bu kullanışı tabiatında vardır. Sıfır eğer belirli bir niceliğin reddi ise, muhtevası şöyle dursun, maddeci teoriye göre hiç bulunmaması icabeder. Çünkü onlarca niteliği ve niceliği olmayan şey olamaz. Sayı değeri, olmayan, mevcut değildir. Halbuki sıfır her sayıya katılan, her sayıda bulunan, her sayının dayandığı bir mutlak sayı durumuna, getirmektedir. Sıfır olmadan $1, 2, 3, 4, 5 \dots 1000$ veya $-1, -2, -3, -4, -5 \dots -1000$ v.s. ye göre değil, bu sayılar sıfıra göre oluyor. Şimdi maddeciye tekrar sormak lüzumudur. Sıfır= ritik, siltik, üzüm değil ama meyve midir?

- İnsan cevhelerden müteşekkil camii cevher sahibidir.

miracda kendini gördü: İsmail hakkı Busrevi. Ferah-i ruh. Cildi: Cild-ül evvel:1 s. hf: 232

- Kader- i. mübin & K. Mübin misal:

Bir başka noktadan: İnsanın tek hücreden yapılmasına → İmam-ı mübin.

0 hücreden şimdiki zamanda var olan 100 trilyona yakın hücrenin şu hindeki varlığına → Kitab-ı mübin.

ŞAHS-İ MÂNEVİ: 9-2-2013

- S: 769 da Sunnet-i Seniyyeye uyan kişi adeta küçük bir şahs-ı mânevî hükümüne geçiyor. Çünkü hayatında tüm fitratların malzemesi olan Sunnet-i Seniyyeyi yapıyor, fitratına malzeme yapıyor. Tüm fitratların malzemesi ve binanesi olan Sunnetci seniyedir.
- L: 151. Şahs-ı mânevî ile hareket edilirse muafakiyet olamaz.
- L: 167 de Risale-i Nurun şakirdlerinin bir şahs-ı mânevîleri var. Oraya gir ve kurtul.
- Seytanda hulasolanmış, şerhlerin yani adem-i vücudların şahs-ı mânevîleridir. Seytan bir sıfatıdır. Aslında tüm adem-i vücudların şahs-ı mânevîsidir.
- Kuranı ancak bir şahs-ı mânevî tefsir edebilir. (is: 8)
- İm: 102 "Cemaatin ruhu olan şahs-ı mânevî daha metindir ve tenfizî ahtam-ı şer'iyyeye daha ziyade mütebeddir" (hükümleri yürütme, kanunları tatbik etme)
- İm: 102 Cemaatin ruhu şahs-ı mânevîdir.
- Bri: 22 Ustada asrın şahs-ı mânevîsi muhatab olduktundan, tüm insanların ihtiyacını bu şahs-ı mânevîde görmüş ve Rahmet-i İlahiyeden cevapları istemiş ve aramış.
- Bri: 372 "Risale-i nurun → samimi } şakirdlerinin heyet-i mecmuasının
→ hâlis }
→
- kuvvet-i ihtlasından ve
→ fesanüdünden süzülen ve
→ tezahür eden
- bir şahs-ı mânevî".

K:7 Şahs-i manevi hükmünde bulunan → Risaket-in Nur'u ve

sirr-i tesanüd ile } manevinde olan şakirdlerini "
bir ferd-i ferid

Sirr-i tesanüd ile meydana gelen şahs-i manevi ferdiyet manasında.

Bu şahs-i manevinin içindeki her bir şakide ferd-i ferid makamında ve manasındalar...

- K:55 İstinad noktalarına kuvve-i imaniye baplanarak şahs-i manevi oluşuyor.

Nokta-i istinad olan şahs-i manevi...

Sende buradan kuvvet-i imaniye ile işine giriyorsun ve istifade ediyorsun.

- K:55 Eht-i dalalet bitmiyerek tebari işlediklerinden ruh-u habis manasında olan şahs-i maneviyeye kuvvet veriyorlar. Onların şahs-i manevileri ruh-u habis.

Her günah araya kuvvet veriyor bitmiyerek dahi olsa.

- K:56 Risale-i nurun → Sami ve } şakirdlerinin şakici
→ halis } manevi heyet-i mecmuusun in

→ kuvvet-i ihlasından

→ tesanüdünden süzülen ve

→ tezahür eden

Şahs-i manevi.

Bu iki sıfat olan ihlas ve tesanüde zarar veren otomatik olarak şahs-i maneviyeye zarar veriyor.

- K:101 Şahs-i maneviyeye karşı kaidelerimizi ona karşı mukafaza edemiyoruz.

- K:143 "Cemaattan çıkan bir şahs-i manevi → hükmeder ve → dayanabilir."

- E:84 hataik-i imaniye ve } bir şahs-i maneviyi oluşturu-
hataik-i kuraniye } yor.

Bu şahs-i manevi → Risale-i Nurun şahs-i manevisinin
cesedine girmiş ve
→ ezalarının libasını giymiş

- E:267 Bu zamanın hayiyeti ki geçmişle en birtak farkı
ister ehl-i dalaleet ve ehl-i hidayet olan kepsinin bir
şahs-i manevileri var ve onlar basta görüyorlar...

Şahs-i maneviyi bozan sebebler → benlik
→ şahsiyet
→ şahsî makamları arzu etmek
→ şan ve şeref kazanmak
→ sırr-ı ihlasa muhalefet
→ kendini beğenmemek
→ makamlara gözü mü dikmek
→ uhrevî makamları ciddi orzulamak

- E:89 Şahs-i manevi → çok ruhların imtizacından
→ ruhların tesanüdünden ve } mezkur
→ etkarın telahukundan ve } heyetken
→ birbirine yardımından ve } çıkabilir
→ kalblerin birbirine in'italarından
→ ihlas ve
→ samimiyetlerinden

E2: 152 - Şahs-i manevi müceddidir

- S: 10 Bu zaman, şahs-i manevi zamanı olduğu için.

- T: 21 Şahs-i kemalat ve meziyetler o şahs-i maneviye giriş vesileleri olabilir, hem sana iade-i ziyaret zemini olabilir.

- T: 23 Eht-i dalaletle karşı şahs-i maneviyeyi çıkar.
Şahs-i manevi → sedd-i Kus'ani ve } teşkil ediyor.
→ sedd-i imani }

müminlerin nokta-i istinadını tesis ediyor.

- T: 142 Bahilinde şahs-i manevileri var.

- T: 699 "Risale-i nurda şahıs yok, şahs-i manevi var"

- Mu: 150 devleti şahs-i maneviyeye benzetiyor.

- G: 17 Ustada irtidaddır bir şahs-i manevi tecessüm etti. Demek şahs-i maneviler şahıs zamanında da tezahür ediyor. Misali: Ders yapma makamı da şahs-i manevinin zuhur makamıdır.

- S. T. i: 33 "bir şüca-yı âliye-i itmiyeden fevâlid eden bir şahs-i manevi"

- L: 23 Hz Ali ra şahs-i manevi-i Âli-i Beytin mümâsili ve

inşâ-yı şahs-i manevi-i Âli-i Beyt, bir hakikat-ı Muhammediyeyi (asm) temsil ettiği cihetle,"

Çok az dahi olsalar imam-i Ali gibi zatlın şahs-i maneviyenin mümessilleri olabiliyorlar.

Bunlar Aynı zamanda

Hakikat-i Muhammediyeyi (asm) temsil ediyorlar.

Mahiyet-i Muhammediyeyi asm değil!

O zaman Hakikat-i Muhammediye asm → Arş-ı Azamdan Taaa Arş-ı Azam kadar olan alemlerin manevi ihataları mümkün olabilen zatlın mümessilleri olabilirler. O da Asrın müceddidleri olabilir.

Hz Alinin ra zatında temessül eden → Şahs-i manevi-i Al-i beyt
o şahs-i manevide vaset-i mutlak cihetiyle tealli eden
hakikat-i Muhammediye asm

Hakikat-i Muhammediye asm → Şahs-i manevi-i Al-i beytde
temessül ediyor.

Hakikat-i Muhammediye asm da → Şecere-i bilkattin

O zaman Şahs-i manevinin hududları:

Taaa Arş-ı Azamdan başlar

Taaa Alem-i Şehadet-i İcine alır. Cemrül Cemdir.

-K:12 Nesveseden ancak bir şahs-i maneviyeye girmekle kurtulunur.

-L:151 en kuvvetli bir ferd olsa bile o muthiş şahs-i manevi-i dalalete karşı dayanamaz.

-Ez:152 Müceddidler şahs-i maneviyeyi temsil ediyorlar.

-S: 318 enaniyetten, } varis bir parçası olan enaniyetlerini
hodfurusluktan } şahs-i manevide ve haiz-u müstereke
de erittiklerinden

Şahs-i manevi → harz-ı müsterekdir.
 buz parçası hükmünde olan → enaniyet ve } hülasa-i co-
 → hadfuruşluğun } mi'aleridir.

İs:8
 Şahs-i manevi şöyle doğar → yüksesk ve azim beyytin tenasübünden
 → a beyytin telahuk-u eflaklarından
 → ruhlarının tenasübüyle

→ birbirine yardım etmelerıyla
 → hürriyet-i fikirlerinden
 → taassüblerinden azade olarak
 → tam ihlaslarından doğan dahi

bir Şahs-i manevi

K:190 Al-i beytin şahs-i manevisini → Hz Mehdi ve
 → cemaatindeki şahs-i
 manevide ancak ictima
 edebilir.

O zaman: Hakikat-ı Muhammediye (asım) → Şahs-i manevide

Şahs-i manevide → Hz Mehdi de.

Hız Mehdi de → cemaatinde ictima edebilir.

O zaman sıralarsam:

Habitat-ı Muhammediye (asm) → At-ı beytide.

At-ı beytde → İmam-ı Ali r.a da.

İmam-ı Ali r.a şahsiyet-i maneviyaside → Hz Mehdide (as)

Hz Mehdi (a.s) şahsiyet-i maneviyaside → Cemaatda ıstima etebiler

- E1:266 Şahs-i manevi → Nur Fakirlerinin tesanüdünde tezahür ediyor.

- S.T.i: 33 Şahs-i manevi → Şûralar o ruhu temsil eder.

- Ş:493 Şahs-i manevi → hâlis, } hastaların şahs-i manevi.
→ muhlis } sinden.

- Ş:493 İnsan şahs-i maneviyeye girer dua ederse o dua reddedilmez. Şen hissen kadar duan makbul oluyor.

- Ş:493 Şahs-i manevinin içerisi: → uhrevî

→ Kur'anî

→ imanî

→ ilmi

→ hâlis

→ muhlis

} hastaların şahs-i manevilerinden

Şahs-i manevinin
içeri...

- T:495 Şahs-i manevi → Şahislerden çok ehemmiyetlidir

→ Sarsılmaz ve

→ Susmaz

L: 151 Şahs-i manevinin dehasıyla şahıs mücadele ederiz.
Kesinlikle şahs-i maneviyeye karşı şahs-i maneviyi
çıkarıp göstermek lazım.

L: 161 " Sizler ve bizler } öyle bir insan-ı kâmil ismine
lâayık bir şahs-i manevinin
avalarıdır "

Demek her bir nurcu → O insan-ı kâmilin avalarını oluşturuyoruz. Aza nerede bütünlük nerede-

Ş: 303 Şahs-i manevinin → siriyle
→ bereketiyle

K: 89 Tasarüdünürden havıl olan → Şahs-i manevi.

K: 249 Şahuları değil şahs-i manevilere kuvvet vermeli ve
onu öne çıkarmalı.

E: 72 Şahs-i manevinin → ehmiyeti ve } bize
→ kıymeti ve } kafidir.
→ ustadlığı ve }
→ igadı }.

Ez: 137 Deccal ve Mehdi şahs-i manevileri şahs-
larında cemetmişler.

Ş: 297 Kesretli cesetler ve } Şirket-i maneviyeye
bir tek ruh hükmünde olan } miz. Ve bundan

meydana gelen şahs-i manevinin → himmet ve
→ meded ve
→ şabat ve
→ mihanet ve → şefaati...

Sahsi manevinin → himmet ve
 → medet ve } fi var ise bakle...
 → Sebata ve
 → Metanet ve
 → Şafaat

- S: 142 Ne kadar R. Nura sadakatın olursa o nispetle şahsi maneviyi kullanabilirsin. Onun adına icraat yetkisi alırsın.

- S: 165 Cemaat olanların ruhlarındaki öne çıkmış sıfatları ne kadar imtizaz ederse ki bu da sadakat, hızm, met, fakva, istinob-i kebir ve hızm etle mümkün...

Bu şahsi manevi → dir ruh-u manevisi oluyorki bundanda bir melek-i müekketi olacaktı.

Bu melek-i müekket ferdlerin imdadına geliyor.

Xalvki nurdan, nardan, manadan, gülmetten, rahiyeden, kelamdan, elektrikten vs lardan ruhani yaratıldığı gibi...

Senin ruhunun sıfatı ruhsuz olmayacağına göre...

Geçitli ruhların canlı ve ruhlı olan sıfatlarının bir araya gelmesinden meydana gelen insan-i kamil...

Ve bu insanı kamili temsil eden → ruh-u manevisi.

Ve bu ruh-u manevilerden meydana gelen şahsi maneviyi düşün.

- S: 259 Dâğlarında bir şahsi manevileri var. Çünkü üstünde ayıncası geçit mahlubat var.

- S: 512 Şahsi maneviler → birer vazife-i külliye görüyorlar.

- M:6 Şahutlar Şahs-i maneviyeleri seviyelerine göre temül edebilirler.
- M:372 Şahs-i maneviler xel'yy-i kamil hükümüne gesebildiğinden inayete mazhar oluyorkar. Şahs-i manevinin mazhar olduğu inayete ve seviye ve mazharlarına göre şahutlara yanıtatabilirler.
- L:115 " Kendi ruhunda Avrupa'nın behinde şebadet eden hissiyat-ı nefsaniyeyi susturmak için,"..
Ruh cam-ül ezdaddir. Yok yok.
- L:153 Kendi kuvvetine, iktidarına ne kadar güvenirse, şahs-i maneviden o nispetle uzaklaşıyor olur demektir.
- L:167 Risale-i Nurun şahs-i manevisi bu zamanın bir âlidir. (Cahildir ve cahludur)
- Ş:444 Risale-i Nurun şahs-i manevisi bu asrın
→ iktimai ve
→ ruhi ve
→ dini hastalıklarına şaredir.
- Ş:582 Eski zamanda fikr-i infisadi galib olduğundan cemaat ruhu oluşmuyordu. Dolayısıyla bir şahs-i manevi meydana gelmiyordu.
Sindide faasüb hastalığına düşer olanlarda o zamanın yadigarları ve o zamanın evladları gibidirler.
- Br:171 Şahs-i manevi ferasetlere mazhurdur.

K:185 Fena - fil ihvan → yani şahsiyetini kardeşlerinin şahs-i manevileri içinde eritmeli. Bu da ancak enaniyetlerini biratmakla mümkündür. Ben yerine biz demeleri icab ediyor.

K:196 Risale-i Nurun Şahs-i manevisi ve o şahs-i maneviyi temsil eden has şakirdlerinin Şahs-i manevisi Ferid makamına mazhurdur.

Demek → has kardeşlerin → Şahs-i manevileri

ferid makamına mazhurdur.

Bundan dolayı kutb-ül aramin tasarrufundan hariç kalıyorlar.

Ez:67 Herkes seviyesine göre Şahs-i maneviye namına karar verebilir. Şahs-i manevi namına kabul veya red edebilir.

Ei:140 Risale-i Nurun Şahs-i manevisi üstad makamındadır.

Ez: Üstadımıza şahs-i manevi namına ihtar yapıyor.

Ez:211 Risale-i nur şakirdlerinin → has ve
→ halis ve
→ hakiki fedakârlıklarından
çıkan şahs-i manevi,

Tr:168 Şahs-i manevi → Üstad-ı Küll hükmünde

Tr:457 İslamiyet nurundan ve

iman koruyulduğundan gelen bir kuvvet
bir rabita

Şahs-i maneviyi meydana getirerek, kâmilere
nokta-i istinad oluyor.

- M:426 " Bu heyetimizle şahs-i manevisinde
her birinin } hükmündedir.
bir duygu, }
bir aza }

İnsan-i kamil olan o şahs-i manevinin her bir nurcu:
bir duygu
bir aza hükmündedir.

K:99 Risale-i Nurun şahs-i manevisinde gelen şifa duası...

S:235 O şahs-i manevinin → Sath-ı arz bir masid
→ Meke bir mihrab,
→ Medine bir minber

- Ş:373 → dünyanın muvakkat şan u şerefini ve

- enaniyetini,
- haddi furusluğunu,
- şöhratperestliğini,
- nefs-i emmareyle mücadele etmek
- mahfiyet etmek
- benliğini bırakmak
- tasavvuf ve } yapmamak
- Riyakarlık }
- fevecâh-ü nasdan uzak
- hüsn-i zan ettirici davranışlardan uzak

- medihleri reddetmek
- iş aleminde hüsn-ü zanları kabul etmemesi
- fazilet furusluk yapmamak
- kendini ödi bir hizmetkâr görmek
- şahsini beğendirmeye çalışmamak
- harkın hüsn-ü zanların verdiği makam ve medihleri kabul etmemek

şahs-i manevinin girmene ve de
şahs-i manevinin yekününe ortak olmaya vesile ola-
bilecek sıfatların...

- ş:398 Risale-i Nurun hakikatlarına ve } şahs-i manevisi.
halis talebelerine

- k:190 Risale-i nurun hakikati ve } hakikat-i imaniye
şakirdlerinin şahs-i manevileri } muhafazasında
tecdid vasifesini
yaptırması.

Yani Müceddid → Risale-i Nurun hakikatları ve
→ şakirdlerinin şahs-i manevisi

- s:381 Herkesi ayrıyeten bir şahs-i manevisi var.

- s:494 asım efendimizin:

Şecere-i tûba-i nübüvvetinin getirdiği olan → beşeriyeti
umum envar-ı ıslamiye ve
hakikat-ı Kuraniye ile nurani muhtesem → şahs-i manevisi

- m:440 Bir şahs-i maneviyi temsil etmeyen muhalif bir

Sahsi manevisine karşı meylub olabilir.

- Ş: 442 " Risale-i Nurun şahsi manevisini haklı olarak bir nevi mehdi telakki ediyorlar.

- E: 47 Kendimizi değil Risale-i Nurun şahsi manevisini ne-
zara vermedik.

- E: 80 Hastaların hayatı,
Risale-i Nura aittir ve
şahsi manevisini temsil eden
Şakirdleridir...

- E: 223 Risale-i Nurun şahsi manevisini temsil eden
has şakirdleridir...

Bunlar karar verebilirler. Çünkü şahsi manevileri Risa-
le-i Nurun şahsi manevisiyle boyanmış ve onu temsil edi-
yorlar. Bundan dolayı da HAS ŞAKİRD olmuşlar. Şahsi
maneviyi temsil ettikleri için has olmuşlar.

- E: 266 " Risale-i Nurun şahsi manevisini haklı olarak bir nevi
mehdi telakki ediyorlar "

- Ş: 301 " Şahsi manevinin → sırrıyla ve
→ bereketiyle

- Ş: 434 " Şahsi manevinin harika ^{bir} kuvveti "

- Ş: 499 Şahsi manevinin bazı şahıslar muemessili oluyorlar.
Bunlarda → hakiki teşarüd sahibi olmak ve
→ birbirinin kuvvüne bakmayan hastalar...

hakiki has şakirdlerin sıfatları.

- K:185 Risale-i Nur dairesinin şahs-i manevisi hesabına şalışması:

→ eneyi nahnü'ya tebdil etmesi...

→ fena fi-l ihvan yani şahsiyetini kardeşlerinin şahs-i manevisi içinde eritmesi...

Riyadan nasıl kurtululur:

→ eneyi nahnüye tebdil etmesi... yani enaniyeti birleştiren, Risale-i Nur dairesinin hesabına şalışması...

→ ben yerine bir demeleri

→ şahsiyetini şahs-i manevisi içinde eritip öyle davranması...

- E:84 Has şakird fena fi-l Risale-i Nur olurca:

→ Risale-i Nur şahs-i manevisinin cesedine girmiş

→ ve eczalarının libasını giymiş olur...

- E:265 "Mehd-i Âl-i Resûlün temsil ettiği

kudsî cemaatinin

şahs-i manevisinin

üç vazifesi var"

Mehd-i Âl-i Resûl → temsil ettiği kudsî cemaat

Bu cemaati temsil eden ise → şahs-i manevi.

Mehd-i Âl-i Resûl → Cemaatin şahs-i manevisini temsil ediyor

- E:274 "Risale-i Nurun şahs-i manevisinin

bir mümessili olan

Nur şakirdlerinin şahs-i manevisine"

Nur şakirdlerinin şahs-i manevisi → Risale-i Nurun şahs-i manevisini temsil ediyor

Yani tesanüdün muhafaza etmiş has şakirdlerinin şahs-i manevisi

nevisi temsil ediyor.

- L:151 Ehl-i devletinde: tesanüd sebebiyle de şahsi manevileri olur.

- Manevi deyince ille müsbet valla gelmemeli. Ruhlarda manevi; günahlarda, itikadlarda, hayalada manevidir. Bunların hem menfikri hemde müsbetleri de var.

- K:6 Ehemmiyet ve kıymet şahsi maneviyeye göre olur. Sen ne kadar buna kuvvet verir, hakiki tesanüd eder ve şahsiyetini şahsi maneviyenin içine eritmen nisbetinde senin ehemmiyetin ve kıymetin olur.

- K:127 " Risale-i Nur şakirdlerinin samimi tesanüdlereinden süzülen bir şahsi maneviyeye "

- K:101 Şahsi maneviyi kızdırmamak ve rencide etmemek için dikkat et.

- K:196 " Risale-i Nurun şahsi manevisi ve
 • şahsi maneviyi temsil eden has şakirdlerinin şahsi manevisi
 "Ferid" makamına muhar oldukları için, "

Demet - Risale-i Nurun şahsi manevisi var.

- has şakirdlerin şahsi manevisi R. Nurun şahsi manevisini temsil ediyorlar.

- S: 756 Şahsi maneviden → Umumi sulh ve } temin eder...
 → umumi selamet }
 → bir inayete ve } malik...
 → kudrete }

- M:58 "Deccalin şahs-i manevisi insan gibidir"
Onu temsil edende cemedib tezahür ediyor. Fiillerinde,
tavirlerinde ve hallerinde ifade ediliyor.

- S:7-i:33 Cahillerin ceminda kutsi bir şahs-i manevi olmaz. Ceha-
letle fesad olmaz.

- S:332 Şahsiyet-i maneviye sahibi zat olukadar olduğı yer-
lere veya kijiilere feris eder.

- İm:23 Şahsiyet-i maneviyeyi → en nezih halatleri ve } cami
→ en nezih huyları ve } bir şah-
→ en yüksek seciyetesi } siyet-i
maneviye
sahibi...

- L:327 Şahsiyet-i maneviyeyi Muhammediye (asım)
→ umum ümmet avrlarda izledikleri umum hasenatlarına
→ umum ümmet, her günde ettikleri salavat duasının
→ ve umum ümmetin hadsiz dualarının iktiza ettikleri makam
ve mertebeyi

Bu üçü Şahsiyet-i Maneviye-i Muhammediyeyi oluşturuyor.

- L:437 Şahsiyet-i maneviye-i Muhammediye (asım)
→ kainatın manevi bir güneşi ve
→ bu kainat denilen Kuran-ı Kerim öyet-i kübrası ve
→ o Furkan-ı azamın ve } cilve-i azamının bir aynesi
→ ism-i azamın ve } olduğıunu...
→ ism-i ferdin

- L:271 meşhûr şerhendir ve nurlandırır Şahsiyet-i maneviyeyi

Muhammediye olduğunu ve
kainat içinde nasıl bir güneş olduğunu...

Bir insanda şahsiyet-i maneviyeyi muhammediyeden ne kadar
hissesi olursa o nispetle girdiği haneyi → şerikendir ve
→ Ünsiyetlendirir ve
→ nurlandırır

L-25 Hazret-i Alinin o zatında temessül eden

↓
Şahsiyet-i manevî-i Al-i Beyt ve

o şahsiyet-i maneviyede
veraset-i mutlakata cihetle tecelli eden
hakikat-i muhammediye (asım)...

Yani Hz Alinin şahsiyetinde Al-i beytin şahsiyeti var.
Bu şahsiyet-i maneviyesinde → hakikat-i muhammediye
(asım) tecelli ediyor.

K:76 "Asare-i Mübessere-i Kur'aniyeden olan
Ashab-ı Güzin (R.A) efendilerimizin bütün
şahsiyet-i maneviyelerini
küçük bir mikyasta temsül eden

→ Siddıklar, } kahramanları temsül ediyorlar
→ mücahidler,
→ fedakâr

Hülasa: Siddıklar }
Mücahidler ve } Bu asrın ashab-ı güzün efendilerinin
fedakârlar } gibiler. Bunlar Cennette müjdelennmişler.

- m:394 " Medine-i Munevvere denilen → manevi menberi şahsiyet-i maneviyesi tezahür ediyor

- §:252 " Risale-i Muhammediye (asm) → Kainatın en büyük hatikotü
Zat-ı Ahmediyeye (asm) → bütün mahlukatın en şrefi ve

hatikat-ı Muhammediye (asm) tabir edilen → külli şahsiyet-i maneviyesi
→ ve makam-ı kudsisi
→ iki cihanın en parlak bir güneşi

- §:252 " O gâhin (asm)
Şahsiyet-i maneviyesi olan
Hatikat-ı Muhammediye (asm)

- §:632 " Muhammedin (asm) risaletini
bu kainatın manevi bir güneşi "

Muhammedin (asm) şahsiyet-i maneviyesi olan → hatikatını

- Bm:36 " Vazife-i risaletindeki → Şahsiyet-i maneviyesi

→ bütün pâk ve } hastetleri
→ nezih } ve
→ yük } seciyeleri
→ ulvî } kendinde cem
etmiştir "

- **Bsm:81** " hem şahsiyet-i maneviyesi ile kemalat-i kainatın emmüze'i olması

ve bütün saadettlerin emmüze'i olan bir şeriat-ı garra sahibi olan

- ki o şeriat,

kainatı nazmeden bir mazi'nin nizamnamesi olduğu "

Bütün saadettlerin emmüze'i → Şeriat-ı garra.

Şeriat-ı garra → Kainatın nizamnamesi.

(asm) Şahsiyet-i maneviyesi → Kemalat-ı kainatın emmüze'i

Su andaki anlayışın ve tefekkürünü: Alem-i berzah, alem-i misal, alem-i mana, alem-i erbab ve's alemlerdeki benim mazi ve müstakbel tesb-ettiklerim ve tesbedeceklerimin tüm yetkünü'nün alem-i şhadette "ben" şahsiyetimde tezahür etmesi benim şahsiyet-i maneviyemdir. Bu şahsiyet-i maneviyem uydu gibi seni takip ediyor, navigasyon gibi 'kız edip' yol gösteriyor..!

- **Ez:291** " Bisak-i Nurun şahsi manevisi,

benim bedelime

Nur şakirdlerinin

has ve

hâlis ve

İslamiyetin haliki fedakârlarının

} şahsiyet-i maneviyesi,

Demek Bisak-i Nurun şahsiyet-i maneviyesini:

→ Nur şakirdlerinin

→ has

→ hâlis ve

→ fedakâr

} olmaları lazım.

- m:57 Hıvâsî isâ (asm) Şahsiyet-i mânevîyesinden ibaret olan

hakiki isevilik dini zuhûr edecek.

Rahmet-i ilâhiyenin semâından nûrul edecek,

- m:97 Kışilerin hakiki mahiyetleri → Şahsiyet-i mânevîyeleridir.

- Ez:106 " bir şahun en büyük bir merteb-i mânevîyesi de bulunsa,
yine vesveseleri bütün bütün izale edemez"

Eğer kişiyi Şahsiyet-i mânevîye olan Risâle-i Nurun Şahsiyet-i mânevîyesinden yardım alamırsa bütün bütün vesveselerden kurtulamaz.

Tani cemaata dahil olmayanın vesvesesiz olması imkânsız. İstikâmetli olması imkânsız. Düşünsene: ben cemaatin içindeyim te istikâmeti tutturmakta hem zorlanıyorum hem bazen dışına çıkıyorum, ya cemaati olmayanın... o cemaatin şahsi mânevîyesinden feyz almıyorsa, ferdîyetin içinde de olsa hali nice olur sen düşün...!

- İm:86 Zahir nazarla kişilerin şahsi mânevîlerini anlayamazsın, dilemezsin.

- L:327 (asm) efendimin "Şahsiyet-i mânevîyesi

bu kâinatın bir güneşi"

- **Bems: 173** Kısilerin varlıkların sıratlarına
maddi ve sathî ve surî bir nazarla bakarak
şahsiyet-i maneviyeyi anlayamaz.

- **En: 211** Şahsiyet-i zahirisinde var. O da konuşması, hali, tavri,
ahval ve etvari onun şahsiyet-i zahiriyesini oluşturur.

- **L: 327** Şahsiyet-i maneviyeye-i Muhammediye (a.s.m)

↓
bu kainat içinde nurlu bir güneş olduğu

- **L: 437** Şahsiyet-i maneviyeye-i Muhammediye (a.s.m)

- ↓
- Kainatın manevi bir güneşi, ve
  - bu kainat denilen Kur'an-ı Kebir'in âyet-i kübrası ve
  - o Furkan-ı Azamın ve
  - ism-i Azamın ve
  - ism-i Ferdin
- } cilve-i azamının bir aynesi
olduğunu

Şahsiyet-i maneviyeye-i Muhammediye (a.s.m)

- ↓
- Kainatın manevi bir güneşi
  - bu kainat denilen Kur'an-ı Kebir'in âyet-i kübrası
  - o furkan-ı azamın cilve-i azamının bir aynesi
  - ism-i azamının cilve-i azamı
  - ism-i Ferdin cilve-i azamı

= Şahsiyet-i Manevînin =

HULASASI =

- Sunnet-i Seniye'yi yaşayan kendini yapamıyor tüm fitratların aslını yaşıyor. Bundan da kainatın şahs-i manevîsinin feyzine mazhar olur.

S: 769/290

- Şahs-i manevî ile hareket edilmede muafakiyet olmaz.

L: 151/290

- Bir Risale-i Nurun şahs-i manevîsi var. Birde Risale-i Nurun has şakirdlerinin bir şahs-i manevîleri var.

L: 167/290

- Şeytan Adem-i vücudların şahs-i manevîlerinin temsilcisidir

İs: 8/290

- Cemaatin ruhu olan şahs-i manevî...

İmes: 102/290

- Ustad hâ'leri asrın şahs-i manevîsini görmüş, sıkıntı ve dertleri oradan bilmiş, cevaplarında Rahmet-i ilahiyeden istemiş

Br: 22/290

- Risale-i Nurun → samsiri ve } şakirdlerinin beyet-i mecmu-
→ balis } asriri

→ kuvvetli ihlasından ve
→ tesanüdünden süzülme ve
→ tezahür eden

ihlas ve tesanüde zarar veren şahsiyet-i maneviyeye zarar vermiş olur.

Br: 372 / 290

- Risale-i Nur şakirdlerinin sırr-ı tesanüd sırrıyla bir ferd-i ferid manevinde ve makamındadır. Bunların iktidarından çıkan şahsi manevi...

K: 7 / 291

- Şahsiyet-i maneviyeye karşı kaidelerimizi muhafaza edemiyoruz.

K: 101 / 292

- Cemaatten çıkan bir şahsi manevi → hükmeder ve
→ dayanabilir.

K: 143 / 292

- hatâik-i imaniye ve } şahsi maneviyeyi oluşturmuyor
hatâik-i kur'aniye }

E: 84 / 292

- Şahsi maneviyeyi bozan sebebler:

- benlik
- Şahsiyet
- Şahsi makamları arzu etmek
- Şan-ı şeref kazanmak arzusu
- sırr-ı ihlasa muhalefet etmek
- kendini beğenmek
- makamlara gözünü dikmek
- Uhrevi makamları ciddi arzulamak
- enaniyet
- hedefsizlik
- kendi kuvvetine ve } güvenmek
- iktidarına } güvenmek
- bir yerine ben demelerinden

Şahsi maneviyeyi meydana getirenler:

- Gök ruhların imtizadından
  - ruhların tesarüdünden
  - etkânin telahutundan
  - birbirine yardımından
  - kalblerin birbirine inikavından
  - ihlas ve
  - samiyetlerinden
  - Yüksek ve azim heyetin tesarüdünden
  - o heyetin telahut-u etkârlarından
  - ruhlarının tenasübüyle
  - birbirine yardım etmeleriyle
  - hüriyet-i fikirlerinden
  - taassüblerinden arzade olarak
  - tam ihlaslarından doğan dahi
- bir şahsi manevî. (K:8)
- halis, } has şakirdlerin
  - muhtlis } şahsi manevîlerinden (Ş:493/296)
  - has şakirdlerin şahsi manevîlerinde bulunan → uhrevî?
  - Kur'anî?
  - imani?
  - j'imi? (Ş:493/296)

- 6 → fesanüdününden
  - taassüb husulüne düğor olmadan
  - Risale-i nurun şakirdlerinin → has ve
  - halis
  - hakiki fedakârlıklarından
- } eitan
} şahsi
} manevî

- Şahs-i manevi müceddidir.

E:152/293

- Bu zaman şahs-i manevi olduğu...

S:4:10/293

- Şahs-i kemalat ve şahs-i meziyetler } Risale-i Nurun şahs-i maneviyeye giriş vesileleri ve iade-i girizgah sebebi olabilir.

T:21/293

- Ehl-i Daleleته karşı şahs-i maneviyeyi uyar.

Şahs-i manevi sana → Sedd-i Kurani^â } teşkil ediyor
 → sedd-i imani^â

Sedd-i imani^â

müminlerin nokta-i istinadını tesis ediyor.

T:23/293

- Batılinda şahs-i maneviyeri de var.

T:142/293

- Risale-i Nurda şahis yok, şahs-i manevi var

T:699/293

- Devleti şahs-i maneviyeye bezeriyor

Mü: 150/293

- Şahs-i maneviler şahıslar zemininde tezahür ediyorlar. Misal: Ders yapma makamı da şahs-i maneviyata gubur zemini ve makamıdır. Ehl-i Velaletinde irtidatkar bir şahs-i manevi Ustada tecessüm etti...

G: 17/293

- bir şüca-yi âliye-i ilmiyeden tevellüd eden bir şahs-i manevi

S. T. i: 33/293

- Hakikat-i Muhammediye (asm) → Şahsiyet-i manevi-i Âli'ye bağta temessül ediyor.

Hakikat-i Muhammediye (asm) da → Şecere-i Hikmet.

O zaman Şahs-i maneviyenin hududları: Alem-i Şehadetten başlar taâa Arş-ı Azamında iktisad olarak kab-ı kavsiyne kadar Cem-ül cemm makamlarıdır.

L: 23/293

- Şahs-i manevi → Şahıslardan çok ehemmiyetlidir

→ Sarsılmaz ve

→ Cümme.

Tr: 495/296

- Mutlak veseselerden şahsi maneviyeye girme nisbetinde kurulur.

K:12/294

- en kuvvetli bir ferd olsa bile

o müthiş şahs-i manevi-i dalalette ve tahakkürü karşı dayana mazî...
...L:151/294

- Müceddidler şahs-i maneviyeyi temsil ediyorlar

E:152/294

- Şahs-i manevi harz-i müsterekdir.

bu parçası hükmünde olan → enaniyet ve } hülâsa-i camialarındır.
→ hodfuruşlunun

Ş:318/294

- Şahsi manevi → Nur fakirlerinin tesarüdünden ferahür ediyor.

E:266/294

- Şahsi manevi → Şurular o ruhu temsil eder

S.T.i: 33

Bunu yazma. Daha önce listeye kondu ↓
- Şahsi manevi → ahali } hvaların şahs-i manevisinden.
→ muhlis

Ş:493/294

Hakikat-ı Muhammediye (a.s.m) → Âl-i beyt'de.

↓
Âl-i beyt'de → İmam-ı Ali (r.a) da.

↓
İmam-ı Ali (r.a) Şahsiyet-i maneviyesinde → Hz Mehdi (a.s) da

↓
Hz Mehdi (a.s)'ın şahsiyet-i maneviyesinde → Cemaaatında istimo

edebilir.

K: 190 / 295

Şahs-i maneviyeye karşı şahis mücadele edemez

L: 151 / 297

Sizler ve } öyle bir insan-ı kâmil ismine layık bir şah-
bizler } s-i manevinin azatlarıyız"

L: 161 / 297

Şahs-i manevinin → Sırrıyla
→ bereketiyle

(F: 303 / 297)

Şahistari değil Şahs-i maneviyeye kuvvet vermeli ve
öne çıkarmalı

K: 249 / 297

- Şahs-i manevinin → ehemniyeti ve
 → kıymeti ve
 → istidliyi ve
 → irşadı
- } bize kâfidir.

E: 93/297

- Deccat ve Mehdi şahs-i manevileri şahıslarında ceme misler.

E: 133/29

- Şahs-i maneviden → himmet ve
 → meded ve
 → sebat ve
 → metanet ve
 → şefaaf
- } bekleyin...

E: 297/297

- Ne kadar Risale-i Nur sadakatın olursa
 o nisbetle şahs-i maneviye adına icraata yetkili olurs.

E: 142/298

- Kisinin → hizmet
 → sadakat
 → ihlas
 → takva
 → iştinab-ı kebair
- } nisbetinde şahs-i manevi tezahür eder.
 Bu sıfatlar kişinin ruhu manevisindeki

→ Marifetullah
 → Muhabetullah
 → İbadetullah
 → Muşahedetullah

zemin olur. Ve insan-
 mil denilen şahs-i manevî-
 nin ciddi bir arzusu hükmüne
 geçer. Bu nübette şahs-i manevî
 viyeyi temsil ederler.

S: 165/298

Şahs-i manevîler → birer vazife-i külliye görüyorlar.

S: 512/298

Şahs-i manevî veliyy-i kâmil hükmüne geçtiklerinden büyük inayetlere mazhar olurlar. Bu şahs-i manevînin sıfatlarında mazharların seviyelerine göre yansıtırlar.

M: 372/299

Risak-i Nurun şahs-i manevîsi bu zamanda bir alîmdir. Canlı ve ruhludur.

L: 167/299

Risale-i Nurun şahs-i manevîsi bu asrın

→ istimal ve

→ ruhî ve

→ dinî

hastalıklara çaredir

S: 444/299

Şahs-i manevî kerametlere mazhurdur.

B: 13/299

- Her şahitlerin şahs-i manevisi → ferid makamına mazhurdur.
Bundan dolayı Kutb-u / ero-
min tevarufundan haris ko-
luyorlar.

888/300

K:196/300

- Herkes şahs-i maneviye namına hizmetin seyrinde kabul ve
red kararlar verebilir.

888/300

E1:67/300

- Risale-i Nurun şahs-i manevisi ustad makamındadır.

888/300

E1:148/300

- Ustadımıza şahs-i manevi namına ihtar yapılıyor.

888/300

E2:10/300

- Şahs-i manevi → Ustad-ı Küll hükmünde

Tr:168/300

- İslamiyet nurundan ve iman kardeşliğinden } gelen bir kuvvet ve rabıta
şahs-i maneviyeyi meydana
getirerek insanlara da bir nokta-i
istinad olurlar.

888/300

Tr:457/301

- İnsan-ı kâmil olan o şahs-i manevinin her bir nurcu → bir duygu

hükümüdür.

→ bir azası

M:426/301

Risale-i nurun şahs-i manevisinin gelen şifa duası

K:99/301

8 - Peygamberimiz (asm)'nin şahs-i manevisinin → saati arz bir mescid

→ mekke bir mihrab

→ medine bir minber

S:235/301

9 - Risale-i nurun hakikatları ve fakirlerinin şahs-i manevileri } müceddidlik

K:190/302

60 - Risale-i Nurun has fakirlerinin şahs-i manevileri olduğu gibi.. Her bir has kardeşimizde kendine has şahs-i manevisi var.

S:381/302

61 - Peygamberimiz (asm)'nin

→ şecere-i tüba-i nübüvehinin çekirdeği olan → beşeriyeti } şahs-i

→ umum envar-ı islahiye ve } mane-

→ hakikat-ı Kuraniye ile → nurani? } visi var.

S:494/302

Medine

62 - Şahs-i maneviyeh meydana çıkması için:

→ dünyanın muvakkat şan ve şerefinin ne kadar manasız ve fidesiz

aldığını anlamak

→ Enanlyetin

→ Şöhretperestliğin

→ nefs-i emmareyle mücadele etmek

→ mahviyet etmek

→ beşirini bırakmak

→ tasannu ve } yapmamak

→ riyakârlık

→ teveccüh-u ma'dan uzak durmak

→ şahsını medh-u senadan kaşmak

→ Kendini manevî makam sahibi olduğunu bilmekten kaşmak

→ has kardeşlerin ziyade hüsn-ü zan yapmalarına sebep davranışlarından kaşmak

→ Fâilet furusluk yapmamak

→ Kendini âdi bir hizmetkâr bilmek

→ Şahsını beğendirmeye çalışmamak

→ haricin hüsn-ü zanların verdiği makam ve medihleri iç aleminde kontrol etmek. (Ş: 373/301)

→ hakiki tesanüd sahibi olmak

→ birbirinin kusuruna bakmamak

→ eneyi nahnüğe tebdil etmesi

→ Fena fi'l-i ihvan yani şahsiyetini kardeşlerinin şahs-i manevisi içinde eritmesi

→ Samimi tesanüd

- Bir şahs-i maneviyi temsil etmeyen muhalif bir şahs-i manevisine karşı mağlub olabilir.

M:440/302

- Risale-i Nurun şahs-i manevisini haklı olarak

bir nevi mehd-i telakkî ediyorlar

(E:266/303) (S:442/303)

- Risale-i nurun şahs-i manevisini temsil eden hakların hayatı → Risale-i nur aittir.

E:80

- Risale-i Nurun has şakirdi

→ Risale-i nur şahs-i manevisinin cesedine girmiş ve

→ eczelerinin libasını giymiş olur

E:84/304

- Mehd-i Âli Resül → Cemaatin şahs-i manevisini temsil ediyor

E:265/304

- Tesanüdü ve ihlas düsturlarını muhafaza etmiş has şakirdlerin şahs-i manevisi → Risale-i Nurun şahs-i manevisini temsil ediyor

E:274/304

- Ehl-i dalâletinde ^{tesanüd sebebiyle} şahs-i manevileri oluşur

manevi denince ille müsbet akla gelmemeli. Günahlar, ruhlar, küfür, iman, kabul ve reddetmek, hayal gibi. bunların hem menfisi hemde müsbetleri de var.

L:151/305

70 - Ehemniyet ve kıymet şahsi maneviyeye göre olur. Sen ne kadar bunlara kıymet verir ve hakiki tesanüd eder ve şahsiyetini şahsi manevinin içine eritmen nisbetinde senin ehemniyetin ve kıymetin olur.

K:6/305

71 - Şahsiyet-i maneviyeyi kırdırmamak ve rencide etmemek için dikkat et.

K:101/305

72 - "Risaleci Nurun şahsi manevisi ve şahsi maneviyi temsil eden has fakirdlerinin şahsi manevisi "ferid" makamına mazhar oldukları için"

K:196/305

73 - Şahsi maneviden → Umumi sülh ve } temin eder.

→ Umumi selâmet

→ bir inayete ve } malik...

→ kudrete

S:756/305

- 74 - "Deccalın şahs-i manevisi insan gibidir"
Deccal o şahs-i maneviyi fiilen, hâlen, favren ve sözleriyle ifade eder.

m: 58/306

- 75 - Cahillerle fecanüd olamadığı için şahs-i manevide olmuyor.

s. t. i: 33/306

- 76 - Şahs-i maneviyi temsil eden hastaların alâfadâr olduğu mekânlara ve kişilere tesirleri özîmdir

s: 332/306

- 77 - Şahsiyet-i maneviyeye → en nezih huşleteri ve } camii bir
→ en nezih huşlari ve } şahsiyet-i
→ en yüksek seviyelere } maneviyeye sahi-
bidir...

(Bm: 36/308) (im: 23/306)

- 78 - Şahsiyet-i Maneviye-i Muhammediye (a.s.m) meydana gelirken:

- Umur ümmet, asirlarda işledikleri umur hasenatlarına
- Umur ümmet, her günde ettikleri salavat dualarının
- Umur ümmet, hadsiz dualarının iktiza ettikleri makam ve mertebeye

L: 327/306

79 - Şahsiyet-i Maneviye-i Muhammediye (a.s.m.)

→ Kainatın manevi bir güneşi ve

→ Bu kainat denilen Kur'an-ı Kebir'in Ayet-i Kübrası ve

→ o furkan-ı azamın ve

→ ism-i azamın

→ ism-i ferdin

} cilve-i azamının bir ayinesi olduğunun.

L: 437/306

80 - Şahsiyet-i Maneviye-i Muhammediye (a.s.m.) → Kainatın güneşi olduğu.

Bir has şakirdinde ne kadar

Şahsiyet-i Maneviye-i Muhammediyeden (a.s.m.) hissesi azim

olursa o nispetle girdiği haneyi → Şenkendirir ve

→ İnsiyetkendirir ve

→ nurlandırır.

L: 271/306

81 - Hz Ali (r.a) şahsiyetinde → Şahsiyet-i Manevi-i Âli-i beyt var.

Bu şahsiyet-i Maneviye-i Âli-i beytinde → Hakikat-i Muhammediye

(a.s.m.) tecelli ediyor.

L: 25/307

2 - Aşere-i mübessere -i Kur'an'dan olan (a.s.) a.s. 27

(manevî) sıfat

Ashab-ı Güzin (r.a) efendilerimizin bütün

Şahsiyet-i maneviyelerini küçük miktarda temsil eden:

→ Siddikler,

→ Mücahidler,

→ Fedakârlar

} Kahramanları temsil ediyorlar

Bu asır, Ashab-ı Güzin efendilerimiz gibi Cennetle müjdelanmiş efendilerimizdir.

K: 74/307

3 - Medine-i münevvere denilen → manevî medinesi şahsiyet-i maneviyesi tezahür ediyor.

m: 394/308

4 - Risale-i Muhammediye (asm) → Kainatın en büyük hakikati.
Zat-ı Ahraediye (asm) → Bütün kainatın en esrefi ve
Hakikat-ı Muhammediye (asm) tabii edilen → Külli şahsiyet-i maneviyesi
 → makam-ı kudsi¹ ve
 → iki cihanın en parlak bir güneşi

POE / 17: m2

Ş: 252/308

85 - O zatın (asm) şahsiyet-i maneviyesi olan → Hakikat-ı Muhammediye (a.sım)

Ş: 252/306

86 - Muhammedin (asm) risaleti → bu kainatın manevi bir güneşi.

Ş: 632/308

87 - Bütün saadetlerin emüzezi → Şeriat-ı gairada

Şeriat-ı gaira → Kainatın nizamnamesi

Hz Peygamber efendimizin (asm) şahsiyet-i maneviyesi → Kemalat-ı kainatın emüzezi

Sunnet-i seniye uyarak benim hayat boyu, yani mazi ve müstakbale/daki Alem-i misal, alem-i mana, daire-i ertaha, alem-i berzah ve diğer alemlere hakikatlarım temessül ediyor. Ve alem-i gaybin 18 bin alemlerdeki şahsiyet-i maneviyemlerin cemii hülâsası benim hakikat-ı maneviyem olarak beni tatib edib yol gösteriyor ve yer yer itaazlar yapıyor navigasyon gibi...

Şm: 81/309

Risale-i Nurun şahsiyet-i maneviyesini:

- has,
→ halis,
→ fedakâr
- Risale-i Nur şakirdlerinin şahsi maneviyeleri alem-i şehadetle ifade edip gösteriyorlar.

Kişilerin hakiki mahiyetleri → Şahsiyet-i maneviyeleridir

Bir şahsın en büyük bir mertebeli maneviyesi de bulursa, yine vesveseleri bütün bütün izale edemez"

Eğer kişi Risale-i Nurun şahsiyet-i maneviyesinden yardım almazsa, alamazsa → vesveselerden tam kurtulamaz.

→ istikamet-i tamını tutturamaz.

Çünkü: Kutbiyet ve Gavsiyet ve Ferdîyetin içine giremeyenin ya ifrattadır ya da fevriyedir. Vasata zor vasıl olur. Ferdîyetin içinde olmayanın istikametsiz olabilmesi mümkün değil. Çünkü istikametsiz bir asırdayız. Asır musade etmiyor.

- Ölümü ölü veremez. Ölüyü yaratan ve yapan diri olması lazım...!
- Yapman gereken yerde yapmazsan yapmamış oluyun gibi, hem bu sahayı boş hemde heves ettirin yerdede o işe yaramamış olursun. Ben şimdi dershane de bu işi yapmam emredildi. Eğer bunu terk edip kendince yaptırımla başka bir işi yaparsam hem onda musafak olamam hem bu cepheyi gafıflattırması olurum.
- H.Ş " Allah ee bir kişi hakkında hayır murad edince ona dini meselelerde derin bir anlayış kabiliyeti ihsan eder"
- H.Ş " Onlar öyle topluluk ki aralarında ne akrabalık ne ticaret ve ne de herhangi bir iş ilişkisi olmaksızın, sırf Allah için dest- kardeş olur ve sırf Allah için birbirini severler... Vallahi onların yüzleri nuranidir ve kendileri de nurdan biter mizeler üzerindedirler. İnsanların fark-fukları ve mahzun oldukları bir hengamda onlara ne bir korku ve ne de tava vardır"
- Haya ve ilim akıldan ayrı olmazlar.
- esm bürün olsaydı nüfuz cüzdanı olur muydu? - Evet olurdu.
- Senin de nüfuz cüzdanın var. Cüzdanların şelli aynı. Peki fark nerede? - Nüssü cüzdanın tarif ettiği kişilerde. Senin cüzdanın seni tarif ederken, 'O'nun cüzdanı esm efendini tarif ediyor. Aynı bu misal gibi; Risale-i Nur'da bir kitab piyasada kilerde kitab fark nerede? - Anlattığı, tarif ettiği şeyde... feemmel...
- Bir odada ayağ büyüdü ve tavana dayandı. Büyümeye devam etti ki kökü doğru oyağ inse. Büyüdükçe köke doğru küçülse o oyağın ilk çıkantarı yok oluydu gibi, insanda böyle oluyor. Çocuklukları, gayr-i kemalleri yok olur.

- İnsan: (imam-ı Ali r.a)

- Senin itaun sende olduğu halde bitmiyorsun
- Ve illetin sende olduğunu görmüyorsun.
- Ve sen bir cinin-i sapir olduğunu zan edersin.
- Ve sen öyle bir kitab-ı mübinsin ki muammer olan şey onun harfleriyle zahir olur.
- Ve sende vücudsun ve nefsi-i vücudsun ve senden mevcut olan şey haur ve tadada gelmez. Kitab-ı künuatada mestur olan şeyler hep sende huruc eyler.

= insan =

- İnsan-ı kâmil avelim-i ilahiyeye ve avatim-i kevnîyeye külliyyeten ve cüzîyyeten camii olan zavattır.
- İnsan herşeyi ve cümle mahlukatın sırazesi ve hakaik-i ilmiye ve kevnîyesidir.
- İnsan kutub-ü ilahiyeye ve kutub-ü kevnîyeye camii olan bir kitaptır ki ruhi haysiyetinden müteber olursa → umm-ül kitab denilir.
- Kalb haysiyetinden → (kitab-ül levh-i mahfuz). Akfsi haysiyetinden → kitab-ül mahv isbat denilir.
- Bu bir sühuf merfue-i mutakaradır ki onu mutaharlerden taharetle tafarrub ederler mesedilebilir.
- Hakaik-i ilmiye eger haline itibar edilmesse → ona (-huruf-u gaybiyye) denilir. Hakaik-i ilmiyye eger haliyle beraber itibar olunursa ona → (kelimat-ı gaybiyye) denilir.
- Hakaik-i vücudiye bita ahval müteber olursa → huruf-u vücudiye denilir. Hakaik-i vücudiye ite haliyle beraber müteber olursa ona → kelimat-ı vücudiye denilir.
- Kelimat-ı gaybiyye ve vücudiyeden her birileri cümle müfide üzerine delalet ederse → sûre denilir.
- Merûdat-ı vücudiye ve metkûdat-ı gaybiyenin farsîli itibariyle → furkan termiye edilir.
- Bunların cem-i itibariyle → Kur'an termiye edilir.
- Hakaik-i vücudiye ve hakaik-i gaybiyye farsîli itibariyle insanda bunlar cem oldığı için insan → Kur'an termiye olunur.

- İnsanın duyduğu iyi veya kötü haberlerle alemi soruluyor ve ervak-ı habise o gündenün habirelerinden çıkıyorsa, senin şeytanın o kötü haberlere muhabab olmaktır.
- Hz. Ali r.a "Hikmetli sözlerle ruhtarınızdı dokundirin. Zira bedenlerin yorulması gibi ruhlarda yorulur."
- Bazan o kadar telefonda konuşuyorumki, kapalı olduğu halde hala kafamda zil çalıyor hissediyor ve duyuyorum. Yanımdaki telefona kulupuma kaldırıp yaklaşıyorumki acaba çalıyor mu? Birde kafamda gözlük olduğu halde gözlük arıyorum! İşte beyrin odaklanmaz, yorulmasından beni aldatıyor. Neastedki kafamda ki zil arşivden - hafızamdan duyuluyor - kendimi kötü hissetmemde yeni değil geçmişin kayıtlarından kaynaklanıyor.
- Mümin canını verirken anlamayacak. Şeyle: Cennette yeni kendisine gösterilince, e yere hoyran kalacak, istişrak içinde olacak ve ruhunun nasıl kabzedildiğini anlamayacak.
- Eğer kendini fethedemersen birileri avunda seni ekr eder farkındalığına varman lazım.
- İnsan nişin zahire tatmin olmuyor ille ortaklarını da görmek ister? Çünkü aslına doğru faaliyet olduğuundur. İnsanın en büyük zevki aslına seferdir.
- Neastedki aslık yokken, aklına gelmemişken sen konuşsan, o konuşmalara denk gelsen veya yemeği hayal etse nasıl etkilerdin? Bu suni açıkmadır fitri değildir. Meşkul olmazsan, başka şeyi düşününce yok olur ve fakluk hissedersin. Sikiatıda böyledir. Düşününce, hayal edince o his ortaya çıkıyor ve sanal kötü hissedersin. Tanıyan gider, tanımayan gelir siri burada...
- Sikiatılarını yok edicilerden biride soru sormaktır, soru bilmektir. Kesatikle soru sorabiliyorsun düzdesin ve yulardasın. Bulduğun hal aynı gamanda alternatifide var. Çünkü herşey jiddiyta vardır. Dertler bana derman imiş siriini da barındırır bu. Sen sikiatı tarapında durma. İlmni öne çıkar. Akil parçaları kütünlüyerek aslına bağlar. Birşeyden sıyıldığın gaman jiddindasın demektir.
- Başkası bana büyük dersin diye çalınan enayi demektir ve sahite kârlıktır. Kendine çalınan, özüne dandığın çalınmalı. Bekasına çalınmış olur.

- Çocuklarda 5 hastet vardır ki onlar büyüklerde olsa elbette culiya olurlar. 1- Rızık için endişe etmezler. 2- Hastalandıklarında yarattıcıyı kimseye şikayet etmezler. 3- Yanlış yemeyi sevmeyizler. 4- Korktuklarında hemin gösterinden yaşlar akıtırlar. 5- Kavgaya ettiklerinde kin tutmadan hemin barışırlar" (imam-ı suyuti)

- Geçmişimle o kadar iş işe yapıyoru ki an da iten bazen geçmiş, bizanda geleceği yapıyoruz. Ciddi ve ilmi bir denarimta ancak ayırd edilebilir.

- Negatif düşünceler, pozitif düşünceler apaslarını ortaya çıkarırlar. Sen negatif çekirdeğini oluşturursan ondan pozitif apas olurmu?

- Engeller deşik bir yolundur.

- Rahat istiyorsan kimsenin işine karşarak rahatını bozma!

- Sen hiç ölü insanın meziyetine hased, kıskançlık yapıldığını gör-dünmü? - Hayır. Ölü'nün meziyeti bizi örtüyor da ondan. Demek yazayan, meziyet sahibine hased, rekabet, kıskançlık oluyor. De-mek yemişli apacı hisleriyle, rekabetiyle, davranışlarla taşıyor. Seni ihlala sevk etmesi için karşına bu tür sebepleri çıkarı-yor.

- Hanım ismi geçince hanıma, erkek ismi geçince erkeğe, mübarrize kelimesiyle tor dumana katılmış meydana savayna tahayyülün. tasavvurun götürdüğü gibi, her işittigin kelama, dördüppün şekil senin aulina ve hafızana götürerek onunla alakalı bir hatıra vasıtasıyla enerji paketini açıpa çıkarır seni etkisi altında bırakır.

Tevhid: (5-3-2013)

- Hani uzaya fırlatılan torpito ve onu fırlatan rampanın teknolojisi ni düşün. Tasarımların ve mühendisliklerin herşeyin en nihayet noktalarını kullanarak işçisine insan oturtularak aya gönderiliyor. 21. asrın en harka teknolojisi... Aynı bu misal gibi, anne karnındaki çocuğa cesedine ruhu konması için annenin ve babanın tüm hisleriyle -mühendislikleriyle- annenin ve babanın yedipi gıda maddeleriyle inşa edilen insan torpidasını düşün. insanın ki; dünyadan aya... insan ruhunun alem-i şehade-ete intikal etmesi için anne karnına kadar torpito kullanılmıyor. Ruh o kadar hassastir direk dünyada yaratılsa ruh

ötürdü, dünyaya intibak edemezdi. İlk önce üs olarak annenin karnında, dünyanın şartlarını anne süzgecinden geçirilerek ruh dünyaya aktırılıyor. Çocukun ruhu 9 ayda annenin ruhu ile besleniyor ve dünyaya hazırlanıyor. Çocuk annenin hisleriyle, duygularıyla ve fikirleriyle her geçidi mühendislik harikası olarak hem torpitosunu, hem de ruhunu besliyor. Ne zaman çocuğun ruhsal ve bedensel özellikleri dünya şartlarına uygun gelmişse yeryüzüne iniş yapıyor.

Çocuğun ruhuna; hem anne karnı torpito...
hem de anne karnındaki cesedi çocuğun ruhuna torpitoluk yapıyor...

- Sıkıldığında hem dua etmeye başla. Ellerinin arasına yüzünü koy.
- Abdest almayıb namaz kılmayan Şeytanın, abdestin olmaması, namazın olmaması demesinin hiçbir kıymeti yoktur. Misali: Usta olmadığın halde ustanın ustalığını bejirmeyen gibi...
- Pasport için teşvikiye ve harbiyeye gidiyordum. Kalabalık resimler avunlar cenaze törenine gittikleri belli. Kim öldü dedim. Meşhur müslim baba dediler. Peki hayatta en çok o ne severdi dedi guruba. Arica müzik severdi dediler. O zaman onun müziğini çala çala cenazeye gitmek daha iyi olmaz mı? Hem ona yetki zannediyorum... Onlar ölürmü arica... Cenazeye müzikle gidilir mi? Hem orada çalınır mı? - Ben. Ama o bu müzikleri çok severdi dedim. Durdular. Ben ekledim bunu yapmadığınızca göre birisi bunu istemiyor ve sevmiyor galibey herhalde şade ondan yapmıyorsunuz? Evet dediler. - Kim O dedim. Tabiki Allah ce dediler. Demekki ömrünü verdiği şey kendisine menfaati olmuyor, olma yacatda...
- Psikoloji çözümleri ücretinin, derman ürettiği hasta birimi tanınması lazım. Sen tanımadığını nasıl tedavi edebilirsin. Kapa sırf akıl var dersen, dermanın meratiblerini bilmezsen neyi nasıl tedavi edeceksin işi 108 " İnsanı bir fennin esaslarını ve o fennin hayatına katkı eden noktaları bilmekle, yerli yerince kullanmauna vâkıf olduktan sonra devasını o esaslara bina etmesi, o fende mahir ve mütehasşis olmasına delildir. "

- Kişiyi cevap vererek kendisini göstermektense cevap vermemek daha büyük cevaptır. Eğer cevap verirsen onun negatif enerjisinin sana atmasına yol açmaktır.

- Yapığın hizmette, para ve makam istemessen Rızay-ı ilahi oluyor.

- Suya düşen akrebi kurtarmak isterken akreb akreb olduğu için soka. Tekrar dener. Akreb tekrar sokar. Görenler derki; seni sokan akrebe niye yardım ediyorsun? - Adam der: Akreb akreklipini yapıyor. Ben de insanlığı yapıyorum, ben ne diye fitnatımı koruyum.

- Hanımların evdeki huysuzlukları çapınıtlukla dünya perestliklerinden kaynaklanıyor. Doymayan ki doyması mümkün olmayan heveslerinin tatmini dünyada arzu ettiklerinden...

- Sinir sistemini ifrad modunda çalıştırmaktan psikolojik sorunlar ortaya çıkar. Sinir sisteminde her hissin ifrad moduna getirilmesinden...

- Danıştığım kişi evliya olabilir. Buna dikkat et: O için ehlimi. O için ilmi varmı? Yoksa insanların duyguları ve hisleri ölsü olmaz. Ben çok iyi birisi, ehli-i kalbtir, Allah destudur deyip danıştığım kişilerden zarar gördüm. İlim onu tarf eder.

- Rızay-ı ilahi kendisi ücrettir. Bundan ücret arama. Tanrı Rızay-ı ilahi ettiğin anda ruhun ve kalbin hemen karşılıklarını ücretlerini alıyor. Demek muacele lezzeti vardır.

- Hayatını iddialerle, davarla, hedefin, hayatından daha kıymetli şeylerle mayalaki hayatın şerhi bitmesin.

- Rüzgâr her daim istediğin gibi, istediğin yerden esmiyor.

- Alas ki rüyada elinin kesilib eci çettiğini duyarken, uyanınca o aşırının bir yerde devam ettiğini ve sonra yok o lduğunu görürsün... ayıp bunun gibi, ehil uyku gibidir ilim uyanmaktır. Uyanıktan sonra devam etmesi geçmiş kağıtlarından kaynaklanıyor.

- İnkâr eden, ettiğinden mahrum kalır.

- Hak kapısındaki vefa, yolda kalmamanın en büyük teminatıdır.

- Cenab-ı Allah ee ellibin KUSURU DANI OLSA vefalı kulunun ruhuna birpün mutlaka "Rabbim seni terk etmedi ve sana danışmadı" müjdesini duyuracaktır. Bir nur fâlekinin Hakka hizmetteki vefasına vefalikle cevaplanacağını umudun yitirmez, yitirmemeli...

- Telezüat-ı cismaniye hayatı Ne kadar tenkis ederse telezüat-

zihniye o derece tezyid eder.

- Bizi seveni bulmak gayet güçtür. Fakat serebileceğimizi bulmak o kadar güç değildir.

Asla vazgeçme. Düştüğün yordan kalk. Hayalini hedefine yakın olsun.

Asla estiyi arama, çünki sen daha iyisine layıksın. O zamanki maddesi. Yapabileceklerini sınır koyan yanlış tasavvurlarıdır.

Küçük düşünenler hep korkaklar. Kurutlarıyla yüzleşince içini alırsın.

Aslında kötü iyi bir epimenedir. Standartlarından dışarıya çık. Korkularını eplenceye dönüştür. Ona salınır. Düşünceler maksadına

varmak için yalundur. Düşündüklerin ne olacağını a temetleridir.

Gök zey yapmak değil doğru ve kaliteli yapmak. Adam sırf Alimden yerçekimini bulmuş, ifade etmiş.

- "Niyetle şükür yaparsan niyetin elinden çıkmasına korkmaşın" İdris İmami Ali (r.a)

- Niyetin haliş değilse başörtüsü yerine kaputasi diyebilirsin. Mümkün olduğu kadar asıl anlamları almaz...

- Bilmek, öğrenmek ve ilim sahibi olmak insan öngörüdür.

- İnsan kalınan çalideji olduğundan herşeyi ile, olayı ile alakadar olduğundan farklı farklı hislenmeler, duygulanmalar ve fikir dalgalanmaları ondan oluyor. Tıpsın, ajanın, hayvanların böyle

- şeyleri olmaması bundandır. Herkesin alakası herpi cinsten ve derecesi ne kadar da o nispetle menfi veya müsbet izlerini hissedip, fark ediyor, edecek...

- Sen süreci, niyetle, dua ile yönetirsin.

- Cahil isten en iyi şey susmaktır. Ne vakti, bunu bilseydi zaten cahil olmazdı.

- Alim; hat ile bakılı ayırd edebilendir. Ezberleyen değil.

- Hz Osman r.a "Allah nasib ettirmeyeceği bir şeyi hata bile ettirmez"

- Hz Ömer r.a "Kıyete dua etme isteği verilmişse kabul onunda kerabedir"

- "Kubul etmeyeceğim diye kulumun diline sermem. Allah'a ajlayarak için için dua eden"

- Mevsiminde ajala aşı yapmazsan ajalın meyveleri küçük, cılız olur.

- Maddi ve manevi hayatını da ihlasla aşı yapmazsan bunun gibi olur. Meyvelerimiz amellerimizdir.

- Onu doğru bilmeli. Yoksa ilk önce yanlış bilirse doğruyu bulmak

- çok zor olur.
- Benim tesbitimki: Fırtına gibi, fırtınayon gibi sabit olmayanıb deyişken hastalıklar düşünce bozukluğundan gelib hissiyatını bozma manasına gelen psikolojik hastalık menşelidir. İstisnalarda Luideyi bozma.
  - Meserretke oyunu kullanırken Celaleddin-i hanzemah gibi ol. Oyunun peşine düşünme. Yarıfani düşün gelib olmaya çalışma. Metice senin istediğin gibi olmamışsa Eyüb as gibi hanzemahi ol. Olayları Yunus as gibi seyredici ol. Amel yaparken Şeriatçı Musa as gibi ol. Zaafatlarından çıkmaya çalışırken Yusuf as gibi ol. Rabbinle dostluk, güven, teslim ve vefa yaparken İbrahim as gibi ol. Tevbe ederken baban ve ceddin olan Âdem as gibi ol. Hişamette hizmet ederken Nuh as gibi ol. Davanı anlatırken Yusuf as gibi ol.
  - Sorubam sana 10'a 11 mi yakın 9 mu? Giride yaşayanlar 9 derler.
  - Didiz aynasıyla araba kullanılır mı?
  - Mücadele ruhunu geliştire...
  - Kelam minanın kibaudir.
  - Kendini farketmeyenciler Allah'ı hep gökyüzünde aradılar...!
  - Sana bir video geldi. Yazılımı 01001110 gibi. İcini aynca hem ses hem sürüki var. Dinleyince seni etkiliyor. aynca Yunus gibi her bir kuranın her fende de ilim ve irade ve kudret'i tezammun etmiş...
  - Gelecek şu anda var ama bizim mekânında yok. 3 dk sonra fusinarnı geliyor. O var bende varım. Bizim geleceğimizin işi dolu ve içinde ben varım. Geleceğimizin işi baş değil. Geçmişimizin işi baş olmadı gibi. Bizim geleceğimizin bizim mekânında ortaya çıkib görünürse 'an' da olur. Geçmiş ve geleceğimizin işi baş değil. Geleceğimden muttali olmamıza aynı mekânında olma- dıradan.
  - Geçmişe tesadüf demiyoruz, demiyorlar. Tesadübi gafiller gelecek için kullanıyorlar. Geleceğe tesadüf derdi, o gelir yaşarım sonra meri olur. Maidekilere "tesadüfea yaşadıklarım" demiyor?!
O zaman tesadüf; anlamlandıramadığımız, kavrayamadığımız, izah edemediğimiz diyorur.

- Buz febedir, su auldir. Ve ondan öncedir. Buz suyun sıfatlanmış halidir. Buz suyun içindedir. Su buzun içinde değil. Bunu insan karnat ilişkisinde düşün.
- Dimağda gınen veya kendisi tasavvur veya tahayyül etkin; enerjiye dönüşür. Adeta enerji imal edilen yerdir.
- Düşünebilme fırsatı senden alınmadan şartlarla kendini göstermek.
- Siperine zarar verecek yerlere gitme. Yerleri takip etme. Kokuyla avını süren köpek gibi olma. Sonunda karşına ne çıkacağını bilemezsin. Muhafazaya emrolunduğundan ayrılma. Kocuyun gibi gösterirken korunmaya senin ihtiyacın var. En büyük aklar ani manevralardan ortaya görünüyor, sikiyor. Nefs-i emmare ve ervah-ı habiseler seni yemlemesinler...! Az dahi olsa çok yakın dostlarına gaman ayırarak dostluğunu güçlendir. Çok ciddi, umumî hukuk olmadan dostlarını harcama. Arkadaşlarında paylaşmayı, bil ve koordinatlı galsın. Umurunu hukuka taalluk etmiyorsa o barmı. Dikkatini başka yöne çevirip düşmanından gafil etme. Senin aumasıg düşmanın malesef senin içinde. O seni ciddiye almış, sen onu ciddiye almıyorsun.
- Kendisine katkısı, saygısı ve değer vermesi yoksa sana haydi katdi vermez ve bekleme. Değer verme özelliğini kaybetmişinden ne bekliyorsun. Kendisine faydesi, sevgisi yok sanamı olacak...!
- Doğru yerde doğru insanlarla galsın.
- Başkası olma, sadece sen sen ol ve kendini değiştirmeden dönüşür.
- Bu hayat sizin, o halde başkalarını yaşamayın, kendinizi yaşayın...!
- Mutlu insanlar herşeyin iyisine sahip değiller. İşte efendimiz (asm)'nin hayatı. Yanlıg fıtrakı yaşadılar sende fıtrakı yaşa. Sana fıryakikenden gık.
- (asm) "İnsan hata eder, hata edenlerin en hayırlısı tevbe edendir". İnsan suya düşüpü için değil, zuda çıkamadığı için boğulur.
- Şah damarına bakmayı akıl edemeyenler, Allah'ı cc çok yüvünste aradılar.
- İmanın iyi dolu. İmana gicdiği zaman; "İman yanlıg ilim değil imanda çok tetâifin hisseleri var." (m: 334)

sonra, dereceta göre ruh, kalb, sır, nefis ve hakera tafat kindine göre birer hisse alır, müsseder" (m:331)

- Yaşamından ille önce sen emir olı duru ol, sen kendine samimi ol...
= **Aklını, kalbini ve Ruhunu aktif et**
- Ses yok: Sazın teline, insanın içinden daha önce yok olan. Ve depolar-
dan çıkarılmayan sesler yeniden yeniyse yaratılıyor. O sesi sen depodan
çıkarmıyorsun... hislikten... buna vahyi, ilham, sünuhat, tuluat, rumuzot
mertebelerine göre farklı farklı isimlendiriliyor.

Havada ukteler ve düpimeler var. Buralara tevir edilerek sibir yapılıyor.
Gareti: R. Nurun gözüyle bakmak ve kutsal vazifene ciddi ve şevkle hareket
etmektir.

hava tekvini emirleri etrafa yekizir.

Sohbet ortamıyla günah işlenen ortama girersen maddi havanın da nasıl
farklı olduğunu açık görürsün.

havayı etkileyen: Zaman, misal: fuhur-u selase u içindeki eşyalar, işinle
ekilen sesler ve süretler. İnsanların teveccühlerinin enerji boyutları.
ciddi himmetler (ağlam, fırlı yaşantı). R. Nurun gözüyle (muhakeme ve mu-
vazenerleriyle) bakmak. Davanda ciddi ve samimi gayretle.

Niyet ve nazar mehtyet-i eşyayı kopyir ediyor.

Nasılki su olan spermalar kılınç ve kışılınç kısmen naklettiği gibi,
havada karsıyı; rahim olan kafayı (yumurtalıyı) döllüyor.

Su → bedeni ve } naklederek döllüyor.
→ ruhu }

Hava ise → Akli ve } hem taşıyor hem döllüyor. Bunu zahirdi de göre-
→ kalbi } bilirsin. Avrupayı gören Türkiyeye gelince hemen
farkediyor. Hem ders ortamıyla kötü bir ortama
giren hemen farkeder.

Fikirlerle sibir yapılıyor. Aşa-yı Musa (ki ilim onu) tord eder.

Hava → Emir ve } aşırı ki unsur-u havadır.
→ iradenin } Hava ile sana emirler yükleniyor ve iradeni blote
ediliyor. Misal 25 kare buna misaldır. Hava ile
Ses üzerine ses, resim üzerine resim yüklenib si-
bir yapılıyor. Haberin olmadan emrolunani yapıyor-

sun ve iradenle bloke edilebiliyor.

Berim emir ve irademi karşıya taşıyan hava unsurudur. Dua okutun-
da üfürülmesi, jöponların suya yaptıkları tetkintelerle suyun yapısının
değişmesi; büyük marketlerin seslere ve rektlere panolarına kullan-
dıkları 25 inci kare tavisleri...

Emirle → Akla

irademele → vicdanına komutlar verilip sihirleyebilisin.

havada serbestçe vucudları bulunan hurufat.

havada: O₂, Azot, CO₂, argon, neon, helyum, ksenon, kripton, H₂.

Argon ve neon: renkli ışık veren tüp lambaların,

kripton: madenci lambalarının,

ksenon: ise fotoğrafçılıkta kullanılan elektronik flaşların
ampüllerinde doldurulur.

Ayrıca insanların eliyle havanın bozulmasına; CO (Karbon monok-
sit) ve kükürt dioksit gibi SO₂

Hava unsuru → Emir ve iradeyi taşımaya ediyor. Emir ise → Kudret
sifatının maharı olduyundan vucud-u hariciyeye çık-
ma noktasında yaptırılıpı halz... "Yani emr-i tek-
vini'den gelen hurufat, maddi kuvvet hükmünde vucud-u esyada
hükmeden. le emr-i tekvini adeta → aynı kudret } olarak her-
→ aynı irade } hür ediyor"

Hava nirm-maddi' olduyundan "emr-i tekvini aynı kudret gibi
asarı görünüyor; belki aynı kudret olur." Adeta maneviyat ile
maddiyat arasında berzahî bir alem hava alemi.

Gaybi şehadeler şehadeti gayba inkilab ettirildiği berzah. insan kendini
ötekere buradan taşıyor. Kelamın ruhaniyetin yaratılmasına vesile oluyor.
Havadaki harflerin kutsiyeti senin onun içine ettiklerin. Yani arabça
ile inkarilikta yapılıyor, imanda yapılıyor.

Senin 33 mertebeden çıkan mana nirm-maddi', nirm-manevi olan
havaya yükleniyor. Olanda dumanına ısıyı ısıyı & latifelipia mekân-
sız hakikati ve kulu berindirip'i gibi... havayı sen kullanınca

hava nereye gidiyorsa oraya da sen girmiş oluyorsun.

Zehiri yeyip de sağlıklı hayat beklemediğin gibi...

Hava nasil nim-manevi ve aîm-maddi olma hasebiyle alem-i gayb ile alem-i Şehadet ortasında berrahiştir. Orada yaşayan ruhanîler de berrahi mahluktur. Onlar ne alem-i gaybındır ne de aîmî, keşif ve şuhudî mahluktur... bunlar ruhanîyat, melâikeler, cin-ler ve şeytanlardır. Bu mahluklar bu alimde yaşıyor ve meşken edinmişler.

Senin gözünden çıkantlar hava alemindeki harfler ruh oluyorlar, bunlardan maddeye dönüşen var bazıları da berrahi mahluk oluyorlar. Havanın herşeyi nakletmesi ve ruhanîyata meşken olabilmesi için oîm-latif olması lazım.

Kişinin kelâmı suret-i manevîyesine dönüşüyor.

Huruf-u mukataatlar havadaki berrahi düğümler ve uktelerdir.

Hadeta huruf-u mukataatlar cep telefon aleti gibidiler ki oraları buraya buraları oraya taşırlar ve böylelikle mekansız ve gâ-mansız mana dünyasına dönüştürüyorlar...

Alem-i Şehadet ile Alem-i gayb arasındaki münasebet-i hafîyinin uçlarının merkezi ukteleri, düğümleri ve hassas düğümlerinin uçları hükmünde eldujundan.

Bu harflerin okunmasıyla se } maddi ilaq gibi şifa ve
yazılmasıyla } başta maksatlar hasil olabılır.

↓ Hani ilaq mideye iner. Doktorun kelâmının içindeki doktor dimağ midesine, oradan kalbinin midesine iner. Aynı zamanda hasta mad-deler onun konuşmasındaki havayı da ciğerine getirer...

Ilac cesde batarken, nasihat hem akla, hem kalbe, hem de ruha bakıyor. Doktorun itâini, güvenini, teslimini, tevakkülünü, olaya hakimiyetini vs özelliklerini ve hassalarını kelime ile hava ile hastaya aktarıyor ki 1000 hasiyetli ilaçtan daha tesirli olur. **Br. 66** "Hem bilirsin, me'yus ve ümitsiz bir hastaya manevî bir kaselli, berrahi **BİN** ilaçtan daha ziyade nâfi'dir"

2. 220 " Siz gayet nâfi ve her derde deva ve hakiki kezzelli kutsî bir kıryak isterseniz: İmanınızı takîf ettiriniz. Yani kebbe ve istiğfar ile ve namâz ve ubudiyetle, o kıryak-î kutsî olan imanı ve imandan gelen ilacı istimal ediniz... iman ilacı ise; ferâzi mümkün olduktan

Okun du

yanına getirmekle tesirini gösteriyor. Goflet ve sefahet ve hevesat-ı nefsanîye ve lehtiyat-ı gayri meşrua, o ticaretin tesirini men eder. Haliki imanın kudsi ilağlarından ve nurlarından tıbb ve istifa ile, dua ve niyet ile istimal ediniz." İlaçın içinde elementler var.

Doktorun kelimasının içinde inancı var, ilmi var, hissiyeti, hassasiyeti, teslimi ve tevekkülü vs'leri var inancı doktorun ilağ cansızdır nasihat keliması canlıdır ve ruhludur ve de ilimlidir.

Güneş edunun içine kendini nasıl taşıyorsa kelimada taşıya kişiyi öyle taşır.

Mobese kamerası, cep telefonu ve çetirelerde berzah gibiler. Ötelere buraya buraları ötelere taşırlar. Akustik ahizeler donüçün berzahlar... öylede havadaki harflerde böyle. Seni değiştirmeden donüçürüyorlar.

O kadar latifki; latif ve nim-nurani olan havada uyuyorlar.

Kelamtar, akıllar, kulluk ve ruhlar arasında sefir ve etalik varlığını yapıyorlar. Çünkü lopya: Fikrin kayırmacı. Tasavvurun süret. (Tasavvurların nüfuz cürdanını gibi).

"Teremmünün bekası" (Etrafica düşünmek. Emr-i nisbi ve Emr-i itibarilerini kelamına oturtmak).

"Zihnin emzidir" (Anlama, hatırlama kuvveti. Dimağın kuvveti. anlama kuvveti ki anladığında inanılmay sende güç ve kuvvetler ortaya çıkıyor).

"Fikrin kayırmacı": (Dimağ bütünlüğünün ana çıkış görünüşü).

Yani batının özü ve hülosası)

insanı aktif edenlerden biride nazar ifrat-ı muhabet ve ifrat-ı adasetten kaybolduruyor. Birde bu nazarın haram olursa.

K.249 " Bugünlerde sıkıntıdan şekva ediyor. Adeta manevi havanın bozukluğundan, maddi ve umumî bir sıkıntı hastalığına vermiş. Hatta bana da bir gün sırayet etti. Bizim her derdimize ilaç olan Risale-i nur ile meşgul olanlarda, o sıkıntı hastalığı ya yok veya pek azdır. Risale-i nur ise hem aklını, hem kalbini hem de ruhunu çalıştırdığı için negatifler yok bulub çıkarmıyorlar.

Negatifliği imal edip yayan santral ise nefsi emmaredir. Bunu

güçlü kılmamak için doğru yerde doğru kişilerle doğru iş yapmalı.

Duada bunun panzehiri.

Sorumluluk özgürlüğün özüdür.

Mutlak hürriyet ise ademdir, hiçliktir. Yani bütün alemlerle bağlantılarını kesmek demektir ki bunun adı da Ademdir, yokluktur. Sen kendine yeterli olamadıkça hiç birşey sana yeterli olamaz. (Ülvi şeyler hariçtir).

Huzurlu olmak için hayatını disipline et.

İnsanlar eşit değil efsizdirler.

Zantlarını; kendi kendini kandırmaktır.

Farkındalığın ne denli güçlü ve şuurlu ise o nispetle akıl kalb ve ruh bütünlüktedir demektir.

Somut hayattan soyuta çıkarıp seni güçsüzleştirir; romanlar, Tv, internet, mecmualar, teksesler, tomiksler vs vs'ler...

Yalancılık içsel gökünüze sebep oluyor.

Hak-perestlik hissi insanı güçlü kılar.

Fakr-ül ahbâbta, sahibsizlikten neşet eden hüznü insanı zayıf kılar.

Bu hür-ü yetimi verir ve umut biriktirir. Seni hep masî ve müstakbale atar ve yapman gerekenleri yapamaz hale getirir...

İnsanı hayaline, tasavvurlarına hapsedir dışarıya çıkartmaz. Hayal ile alem-i şehadet arasında muhakeme ve muvazene kuramaz ve ahkâmlarını karıştıtır.

Tiryakiliklerimizle ilahtastırılır tekiri düşünmez.

Tasavvur ve tahayyüllerindeki yapın bilgi akışı durdur. Bir site çok tiklanırsa o jaman çöter.

Beklentilerini matule indir.

Niyet, nazar, dua, manâ-yı kâriye, tevekkül ve teslim yani sunnet-i seniye insanı aktifliyor.

Akil midesine inen HERŞEY derecesine göre aktifliyor.

heves,

hexa,

optence ve

sefahet

} memnucundan insan aktifliyor - menfi -

Asa-yı Musa sihirleri iptal ediyor.

Radio dile ile } herkesin kapasına sihirbaz ve zehisli üflmeleriyte.

Tv gözleple

} mukaderat-ı basiriye → düşünce ve

→ üflmelerine

} gizli planlarını, telkin ediyorlar.

Sihiri asım efendimi yapılmasıyla gözümün yollarını öğretmiş oldu-
lar. Asım Şeytan ve cinliler zarar vermeyeceğine göre sihir nasıl iş-
ler etti. - Havadaki şifreli harflerle yapıldı. Onlar ukte ve düjme
hükümdeler.

Sesle → fashurumuz } sihir yapılabiliyor.
Resimlerle → tahyülümüze }

Bekar - Evli - 21

Esmelerin zuhuratları - Arş - Bayut - 40

Nur alminin bir anahtarı - 46

Şehim nasıl musallat oluyor - 133

Yicdan berzahler - 134

Kanunlar ve madde - 195

Ülfet - 195

Funun-u kainat - 195

Batılın şeni edurki - 196

Hayat - 205

Fenler - 209

- Yicdanî azabı - 217

- İsrâf ne demektir - 257

- Deli, köle, hür - 2

- Kur'an mahluk değil. Okudukça cahil olanlar - Ahiret - Harman - 3

- İman - Şekilsiz düşünmek - 4

- Delilerin hayvanların ve Gocukların imanı tasdik etmedikleri - 6

- Saat ve ahicet - 11

- Ü (nun) - 12

- arkadaş - 23

- Cevher - 277

- Kull - Zaman - Varlık sebebi - 285-286

- Yokluğu niye düşünemeyiz - 287

- Kanun - 287

- Rutlak, Sıfır - 288

- Muhabet, aşk - Şekkat - 284

- Miras da kendini gördü - 289

- Kader, imubla K. müdin - 289

- Şahsi manevi - 290

- Hz Ali'ye göre insan - 333

- İnsan - 334

- Zaman - 340

- Sesin yüksekten yaratıldığını - 342

- Havada hangi maddeler var - 343

- Aklini, kalbini ve ruhunu aktif et - 342

- mh:76, -63, 64
- mh:90 - 67.
- mh:92 - 68
- mh:96 - 69
- mh:97 - 70, 86
- mh:97 - 74
- mh:97, 98, 99 - 78
- mh:100 - 81, 88
- mh:86-87 - 85, 186,
- mh:97 - 86, 70,
- mh:99 - 88
- mh:101 - 89
- mh:102 - 90
- mh:103 - 93
- mh:104 - 92, 165
- mh:104 - 165, 166, 167, 168,
- mh:107 - 171
- mh:108 - 175
- mh:109 - 178
- mh:86 - 186, 85
- mh:90 - 13 defter - 283
- mh:94 - 13 defter - 287, 288
- mh:89 - 190
- mh:93 - 69
- mh:87 - 85,
- mh:73 - 62
- mh:116 - 193
- mh:118 - 193
- mh:145 - 15. defterin 156 da.
- mh:146 - 15 defterin 156 da.

- Niyet - 1.

- İman gaybedir. Gayıplıktan çıkarsa iman, teybe kalır - 4 -
- Sabır - 10
- Empati - 20 -
- Sevgi ve saygı - 17
- Sırr-ı ihlas - 16
- öfke ve kırgınlık - 15 -
- m. E.T. I.N - 4
- Vediz sözler - 5
- Evlilikte sorumluluk duygusu - 8 -
- Uzun vadeli sözleşmeler üretmeli - 22
- Saygı - 24 -
- Zaman - 31-33,
- acizlikte kuvvet vardır - 32
- muhalematın psikoloji tesbitleri - 54 -
- Evlilikte sorumluluk - 50
- emel, umid - 65 - Karamsar, Eleştiriler
- iffet ayetleri - 64 -
- Aşırı tevazu - 58 -
- emeller - Eleştiriler - Karamsar insanlar - 65
- irade, üslub - 68
- Mana, vefa - 69
- Bilkuve - bilfiil - 50
- Kursi - 133 -
- Ayet - 118 -
- Fenay-ı mutlak - 149
- Sır - 149
- Şuur - 148
- Şahsiyet-i ^{maneviyeg-i} muhammediye (asm) - 150
- 10 nota - 152, 100.
- Marifet - 101
- Ayet - 118
- Ayet - 152
- Kursi - 133
- Nur-u marifetine yetişmek ve batmak için (t: 128) - 152 -
- Esmulünin zuhuratları - Arş - boyut - 40